

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΕΠΙΡΟΣ INSTITUTE of TECHNOLOGY

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης

Τμήμα Προσχολικής Αγωγής

Τ.Ε.Ι. Ηπείρου

Ακαδημαϊκό έτος 2016-2017

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Μάρτιος 2018

Τμήμα Προσχολικής Αγωγής
4^ο χλμ. Εθνικής Οδού Ιωαννίνων-Αθηνών
45500, Ιωάννινα
Τηλ.: 26510 50741
Ιστοσελίδα: ece.ioa.teiep.gr

Department of Early Childhood Care & Education
4th kilometer National Highway Str. Ioannina-Athens
45500, Ioannina
Tel.: +30 26510 50714
webpage: ece.ioa.teiep.gr

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	3
1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.....	5
1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα	5
1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.....	6
1.3. Προτάσεις του Τμήματος για τη βελτίωση της διαδικασίας.....	7
2. Παρουσίαση του Τμήματος	8
2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος.....	8
2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος.....	8
2.3. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος.....	10
2.4. Διοίκηση του Τμήματος.....	12
3. Προγράμματα Σπουδών	16
3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών.....	16
3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.....	28
3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών.....	28
4. Διδακτικό έργο.....	29
4.1. Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού.....	29
4.2. Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας	30
4.3. Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου	35
4.4. Εκπαιδευτικά βοηθήματα	40
4.5. Μέσα και υποδομές.....	45
4.6. Αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).....	49
4.7. Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και η μεταξύ τους συνεργασία.....	50
4.8. Σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα.....	50
4.9. Συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο.....	51
4.10. Κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών.....	53
5. Ερευνητικό έργο.....	56
5.1. Προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος.....	56
5.2. Ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα.....	57
5.3. Αξιολόγηση των διαθέσιμων ερευνητικών υποδομών	58
5.4. Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία.....	59
5.5. Αναγνώριση της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους.....	59
5.6. Ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος.....	61
5.7. Βαθμός συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα.....	61
6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς.....	62
6.1. Συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς.....	62
6.2. Δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς.....	63
6.3. Δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς.....	65
6.4. Σύνδεση της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία.....	65
6.5. Συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη.....	65
7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης.....	67
7.1. Στρατηγική ανάπτυξης του Τμήματος για το μέλλον.....	67
7.2. Η διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος.....	68
8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές.....	69
8.1. Αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών.....	69

8.2. Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας.....	72
8.3. Υποδομές που χρησιμοποιεί το Τμήμα.....	73
8.4. Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου).....	74
8.5. Διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού.....	74
8.6. Διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων.....	74
9. Συμπεράσματα.....	76
9.1. Τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.....	76
9.2. Ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία.....	77
10. Σχέδια βελτίωσης.....	79
10.1. Βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.....	79
10.2. Μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.....	79
10.3. Προτάσεις προς δράση από τη Διοίκηση του Ιδρύματος.....	80
 Παράρτημα Ι: Επιτροπές Τμήματος.....	81
Παράρτημα ΙΙ: Νέο Πρόγραμμα Σπουδών.....	83
Παράρτημα ΙΙΙ: Επιτομή Στοιχείων.....	91
Παράρτημα ΙV: Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης Θεωρητικών/Εργαστηριακών Μαθημάτων	110
Παράρτημα V: Περιγράμματα Μαθημάτων.....	111

Πρόλογος

Σκοπός της παρούσας Έκθεσης είναι να διαμορφώσει και να διατυπώσει το Τμήμα Προσχολικής Αγωγής του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου με κριτική άποψη την ποιότητα του επιτελούμενου έργου στο Τμήμα (διδασκτικού, ερευνητικού & διοικητικού), με βάση αντικειμενικά κριτήρια και δείκτες κοινής συναίνεσης και γενικής αποδοχής, και με τους ακόλουθους στόχους:

1. Την τεκμηριωμένη ανάδειξη των επιτευγμάτων του Τμήματος
2. Την επισήμανση σημείων που χρήζουν βελτίωσης
3. Τον προσδιορισμό ενεργειών βελτίωσης
4. Την ανάληψη πρωτοβουλιών για αυτοτελή δράση εντός του Τμήματος όπου και εφόσον είναι εφικτό
5. Τη λήψη αποφάσεων για αυτοτελείς δράσεις εντός του Ιδρύματος, όπου και εφόσον είναι εφικτό.

Η διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης ολοκληρώνεται με τη σύνταξη της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης (Ε.Ε.Α).

Η Ε.Ε.Α βασίζεται στα στοιχεία που έχει συλλέξει το Τμήμα και που περιλαμβάνονται στις Ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις τους.

Το παρόν κείμενο βασίστηκε στο πρότυπο σχήμα δομής και περιεχομένων της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης. Η διάρθρωση του αντιστοιχεί πλήρως στις βασικές ενότητες των κριτηρίων που αναλύονται στο έντυπο της Α.ΔΙ.Π με τίτλο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων», ΑΔΙΠ, Αθήνα: προγράμματα σπουδών, διδακτικό έργο, ερευνητικό έργο, στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης, σχέσεις με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς, διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές. Πέρα από τα ανωτέρω, περιλαμβάνεται στην Ε.Ε.Α συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της ίδιας της διαδικασίας της εσωτερικής αξιολόγησης μέσα στο Τμήμα, καθώς και τα συμπεράσματα και τα σχέδια βελτίωσης της ποιότητας του Τμήματος. Γίνεται έτσι ευνόητο ότι η σύνταξη της παρούσας Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης σύμφωνα με το προτεινόμενο Πρότυπο Σχήμα και η συμπλήρωση των Πινάκων που την συνοδεύουν συμπεριλαμβάνει την σύνθεση στοιχείων που καταγράφονται στα ειδικά απογραφικά δελτία (βλ. Απογραφικό Δελτίο Εξαμηνιαίου Μαθήματος και Ατομικό Απογραφικό Δελτίο Μέλους Εκπαιδευτικού Προσωπικού, στο έντυπο της Α.ΔΙ.Π με τίτλο «Απογραφικά Δελτία και Ερωτηματολόγιο Μαθήματος/Διδάσκοντος για τους Φοιτητές»,

Έκδοση 1.0., Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα), και παράλληλα αξιοποιεί τις απαντήσεις στα ερωτήματα που θέτει το τεύχος «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2η, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα.

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

Στην ενότητα αυτή θα γίνει μια σύντομη περιγραφή, ανάλυση και κριτική αξιολόγηση της διαδικασίας Εσωτερικής Αξιολόγησης.

1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα

1.1.1. Σύνθεση της ΟΜ.Ε.Α

Η σύνθεση της ομάδας εσωτερικής αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α), ορίστηκε με ομόφωνη απόφαση με αριθμ. 16^η/13-12-2017 (βάσει του Νόμου 3374/2005, κεφ. Α') της Προσωρινής Συνέλευσης του Τμήματος Προσχολικής Αγωγής. Μέλη της ΟΜ.Ε.Α ορίστηκαν οι Επίκουροι Καθηγήτριες Καραβίδα Βασιλική, Αναστασίου Σοφία και Καινούργιου Ελένη.

1.1.2. Πηγές και διαδικασίες στην άντληση πληροφοριών

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης περιλαμβάνει τη διερεύνηση των απόψεων των φοιτητών και των μελών του εκπαιδευτικού προσωπικού. Στο σχέδιο αυτό ενεπλάκησαν όλα τα μέλη του Εκπαιδευτικού και Διοικητικού Προσωπικού του Τμήματος, με τη διασφάλιση της ανωνυμίας και της ελεύθερης έκφρασης των ερωτηθέντων.

Η όλη διαδικασία στηρίχθηκε στις παρακάτω πηγές στοιχείων:

- ✚ Στα απογραφικά δελτία εξαμηνιαίου μαθήματος
- ✚ Στις εξαμηνιαίες αξιολογήσεις των φοιτητών του Τμήματος (ερωτηματολόγιο)
- ✚ Στα ατομικά απογραφικά δελτία των μελών του εκπαιδευτικού προσωπικού (Ε.Π.)
- ✚ Στην γενικότερη επιστημονική δραστηριότητα του Τμήματος ως σύνολο
- ✚ Στα αρχεία Γραμματείας του Τμήματος.

Πρέπει να τονισθεί ότι σημαντική ήταν η υποστήριξη της ΜΟ.ΔΙ.Π με τις κατευθύνσεις που μας παρείχε.

Διαδικασίες

- α. Συμπλήρωση ατομικών και απογραφικών δελτίων εξαμηνιαίου μαθήματος από το Ε.Π.
Προηγήθηκαν συναντήσεις όλων των μελών Ε.Π. και σε μικρότερες ομάδες ή ατομικά,

από την επιτροπή, με σκοπό να δοθούν απαραίτητες οδηγίες και να διασαφηνισθούν τυχόν προβληματισμοί.

- β. Ενημέρωση των φοιτητών στα πλαίσια της διδασκαλίας των μαθημάτων από τους εκπαιδευτικούς. Τονίσθηκε η σημαντικότητα του εγχειρήματος για το μέλλον του Τμήματος, καθώς και η διασφάλιση της εμπιστευτικότητας και ανωνυμίας όλης της διαδικασίας.
- γ. Εισαγωγή και επεξεργασία των στοιχείων με το πρόγραμμα SPSS 18 με βάση τα ερωτηματολόγια.

1.1.3. Συζήτηση της έκθεσης αξιολόγησης στο εσωτερικό του Τμήματος

Τα μέλη της ΟΜ.Ε.Α του Τμήματος διαπραγματεύτηκαν με την ανάλυση ερευνητικού υλικού προκειμένου να τοποθετηθούν στα ερωτήματα της αξιολόγησης και συνέταξαν την έκθεση αξιολόγησης, την οποία και έθεσαν στη διάθεση όλου του προσωπικού του Τμήματος.

1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάσθηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

Θετικά στοιχεία:

- Με την έναρξη της αξιολόγησης δόθηκε η ευκαιρία σε όλα τα μέλη του Τμήματος να μετέχουν στην όλη διαδικασία.
- Τέθηκε σε εφαρμογή η τμηματική ανάλυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και το ερέθισμα εφαρμογής της αξιολόγησης ανά περιοχή και με την επισήμανση των ισχυρών στοιχείων αλλά και των ελλείψεων με σκοπό να οδηγήσουν σε αποφάσεις και πρακτικές αναβάθμισης της παρεχόμενης ποιότητας στην εκπαίδευση.
- Η εμπλοκή των μελών του Ε.Π. και του διοικητικού προσωπικού έδωσε τη δυνατότητα για ευαισθητοποίηση και ευκαιρία για αυτοαξιολόγηση.

Δυσκολίες:

- Έλλειψη υποδομών και προσωπικού τεχνικής υποστήριξης στην όλη διαδικασία.
- Δυσκολία των φοιτητών μερικές φορές στην κατανόηση του έντυπου αξιολόγησης.
- Στη δυσκολία ενσωμάτωσης της φιλοσοφίας της αξιολόγησης στις έως τώρα διαδικασίες του Τμήματος εξαιτίας:
 - των επιπλέον εργασιών που απαιτούνταν

- της έννοιας του ελέγχου που εμπεριέχει ο όρος αξιολόγηση και που θεωρείται από τη φύση του απειλητικός και
- της εγκατεστημένης εργασιακής κουλτούρας που παρουσιάζει ισχυρές αντιστάσεις στην αλλαγή.

1.3. Προτάσεις του Τμήματος για τη βελτίωση της διαδικασίας

Κατά τη υλοποίηση της διαδικασίας αξιολόγησης αναδείχτηκαν επιμέρους σημεία τα οποία θεωρήθηκαν ότι χρήζουν βελτίωσης και διατυπώθηκαν στις ακόλουθες προτάσεις του Τμήματος:

- Ανάγκη για βελτίωση των απογραφικών δελτίων που απευθύνονται στους φοιτητές αλλά και τα μέλη του Ε.Π., ώστε να γίνουν πιο εύχρηστα αλλά και πιο φιλικά προς τον χρήστη προκειμένου να υπερνικηθούν δυσκολίες, όπως αυτές που αναφέρθηκαν παραπάνω (π.χ. αντίσταση στην αλλαγή).
- Ανάγκη για πρόσθετο προσωπικό κατάλληλα καταρτισμένο και εξειδικευμένο στην ανάλυση, διαχείριση και προβολή των δεδομένων.
- Κοινοποίηση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης από όλους τους εμπλεκόμενους σε αυτή: εκπαιδευτικό προσωπικό, διοικητικό προσωπικό, φοιτητές, διοίκηση Τμήματος, φορείς οι οποίοι συνεργάζονται με το Τμήμα στο πλαίσιο υλοποίησης Εργαστηριακών Ασκήσεων, Πρακτικής Άσκησης, ερευνητικών και επιχειρησιακών προγραμμάτων, προκειμένου να διατυπώνονται προς συζήτηση και υιοθέτηση προτάσεις καινοτομίας και ανάπτυξης όσον αφορά το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών, την εύρυθμη διοικητική λειτουργία του Τμήματος, το σχεδιασμό και υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων και συνεργασιών με άλλα Ιδρύματα και φορείς.

2. Παρουσίαση του Τμήματος

Η Ενότητα αυτή παρουσιάζει συνοπτικά το Τμήμα και τις κύριες παραμέτρους λειτουργίας του.

2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος

Το Τμήμα Προσχολικής Αγωγής υπάγεται στη Σχολή Επαγγελματιών Υγείας & Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Π) του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου. Οι εγκαταστάσεις του βρίσκονται στα Ιωάννινα, πρωτεύουσα της Ηπείρου, στο 4^ο χλμ. Εθνικής Οδού Ιωαννίνων-Αθηνών, όπου συστεγάζονται και τα Τμήματα Νοσηλευτικής και Λογοθεραπείας.

Εκεί στεγάζονται οι αίθουσες διδασκαλίας, τα εργαστήρια, η βιβλιοθήκη, η αίθουσα πληροφορικής, η σίτιση, το γυμναστήριο, η γραμματεία, τα γραφεία των καθηγητών και το γραφείο προέδρου του Τμήματος.

2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος.

Το Τμήμα Προσχολικής Αγωγής όπως μετονομάστηκε σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π. Δ. 84/2013ΦΕΚ Α'124 3/6/2013, προέρχεται από τη Σχολή Νηπιοκόμων του Π.Ι.Κ.Π.Α, που λειτούργησε στα Ιωάννινα από το 1955 έως το 1984. Το ακαδημαϊκό έτος 1984-1985, η Σχολή εντάχθηκε στο Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου ως Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας για το παράρτημα Ιωαννίνων, με το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αρ. 462/1984, ΦΕΚ 166/1984τ.Α'. Το 1994 με το υπ' αριθ. 343 Προεδρικό Διάταγμα το Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας εντάσσεται στο Τ.Ε.Ι Ηπείρου (το οποίο ιδρύθηκε στις 31-10-1994) και στελεχώνει μαζί με το Τμήμα Νοσηλευτικής και το Γενικό Τμήμα Ξένων Γλωσσών και Φυσικής Αγωγής, τη Σχολή Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Π).

Με το Νόμο 2916/2001, τα Τ.Ε.Ι εντάχθηκαν στην Ανώτατη Εκπαίδευση - Τεχνολογικός Τομέας. Με τη μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου για τη Δομή και Λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων που έγινε με το Νόμο 3549/20-3-2007, τα Τ.Ε.Ι. εντάχθηκαν με τα Πανεπιστήμια στην Ανώτατη Εκπαίδευση Α.Τ.Ε.Ι. και με το Νόμο 4009/2011 για την αναδιάρθρωση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης για διασφάλιση της ποιότητας εκπαίδευσης και διεθνοποίησης Τμημάτων, το Τμήμα εξελίσσεται και αναβαθμίζει το εκπαιδευτικό του έργο.

2.2.1. Στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία)

Το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017, το Τμήμα Προσχολικής Αγωγής στελεχώνεται από:

- Πέντε (5) μέλη Ε.Π.: δύο υπηρετούν στη βαθμίδα του Καθηγητή, δύο στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή και ένας στη βαθμίδα του Καθηγητής Εφαρμογών
- Δύο (2) μέλη Διοικητικού Προσωπικού και
- Δεκατέσσερεις (14) εξωτερικούς Επιστημονικούς και Εργαστηριακούς συνεργάτες (με ωριαία ή μηνιαία αντιμισθία).

2.2.2. Αριθμός φοιτητών κατά την τελευταία πενταετία

Πρακτικά, με βάση τις υπάρχουσες υποδομές αλλά και το μόνιμο εκπαιδευτικό και τεχνικό προσωπικό που υπηρετεί στο Τμήμα, ο αριθμός των εισαγόμενων φοιτητών είναι μεγάλος και η εκπαιδευτική διαδικασία γίνεται με μεγάλη προσπάθεια από το σύνολο του προσωπικού του Τμήματος. Το Τμήμα κρίνει ότι σε κάθε περίπτωση θα πρέπει ο αριθμός των εισαγομένων να ελαττωθεί, με αντίστοιχη αύξηση του εκπαιδευτικού, διοικητικού και τεχνικού προσωπικού. Όπως απεικονίζεται στον Πίνακα 1, ο αριθμός των φοιτητών τα τελευταία πέντε ακαδημαϊκά έτη διαμορφώθηκε ως εξής:

Πίνακας 1. Αριθμός φοιτητών κατά την τελευταία πενταετία

Ακαδημαϊκό έτος	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013
Συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (ν Χ 2)	461	781	864	925	1030
Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	120	125	125	100	200
Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	114	120	125	125	268
Αριθμός αποφοίτων	189	196	193	174	121

Ο αριθμός των εισαγόμενων φοιτητών ανήλθε κατά το τρέχον έτος 2016-2017 σε 114 φοιτητές. Η κατάργηση της βάσης του 10 δεν φαίνεται να επηρέασε σημαντικά τον αριθμό των εισακτέων, διότι το Τμήμα είναι υψηλής ζήτησης από τους υποψήφιους.

2.3. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος

2.3.1. Στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με το Φ.Ε.Κ ίδρυσης του

Σκοπός του Τμήματος είναι να καταρτίσει επιστημονικά παιδαγωγούς που θα αναλάβουν την αγωγή και τη φροντίδα των παιδιών από τη γέννηση τους μέχρι την εισαγωγή τους στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Το Τμήμα έχει ως αποστολή να προάγει την ανάπτυξη και τη μετάδοση των γνώσεων στις Επιστήμες της αγωγής παιδιών προσχολικής ηλικίας με τη διδασκαλία και την εφαρμοσμένη πρακτική και να παρέχει στους φοιτητές τα απαραίτητα εφόδια που εξασφαλίζουν άρτια κατάρτιση για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εξέλιξη.

Σύμφωνα με το Π.Δ 523, ΦΕΚ 203/24-12-91, τεύχος Α΄:

«Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας των Σχολών Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές και παιδαγωγικές γνώσεις τους ασχολούνται είτε αυτοδύναμα είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες:

1. στη μελέτη, οργάνωση και λειτουργία Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών,
2. στην αγωγή και φροντίδα παιδιών προσχολικής ηλικίας από 2 μηνών μέχρι εγγραφής τους στο Δημοτικό Σχολείο και
3. στη διδασκαλία και εφαρμογή της Βρεφονηπιοκομίας».

Προς την κατεύθυνση αυτή, το πρόγραμμα σπουδών δομείται κατάλληλα, έτσι ώστε να μπορεί να προσφέρει όλες τις απαιτούμενες γνώσεις ως προς την ανάπτυξη και αγωγή βρεφών και νηπίων.

2.3.2. Η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος αναφορικά με τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος

Η σημερινή ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος μετέχει ενεργά στη διαμόρφωση και την πραγματοποίηση των στόχων και των επιδιώξεων του, όπως αυτοί έχουν διατυπωθεί στο ΦΕΚ 287/10-3-2006 και εφαρμόζονται με το νέο εγκεκριμένο Πρόγραμμα Σπουδών με βάση τα διεθνή και ελληνικά ερευνητικά δεδομένα στη φροντίδα και αγωγή παιδιών βρεφικής και νηπιακής ηλικίας. Με βάση την εκπαιδευτικής τους εμπειρία, τα μέλη Ε.Π μετέχουν ενεργά στον εκσυγχρονισμό και βελτίωση της παρεχόμενης ποιότητας στην εκπαίδευση. Οι στόχοι

αυτοί υλοποιούνται και επιτυγχάνονται σε ικανοποιητικό βαθμό. Για την πλήρη όμως υλοποίησή τους απαιτούνται:

- Περισσότερες υποδομές,
- Περισσότερος υλικοτεχνικός εξοπλισμός,
- Σημαντική στελέχωση με μόνιμο Εκπαιδευτικό Προσωπικό όλων των βαθμίδων.

2.3.3. Απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει

Το Τμήμα θεωρεί ότι δεν υπάρχει απόκλιση από τους επίσημα διατυπωμένους στόχους του, όπως αυτοί περιγράφονται στο ΦΕΚ ίδρυσής του.

2.3.4. Επίτευξη των στόχων που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει. Παράγοντες που δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή

Το Τμήμα κρίνει ότι καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες προκειμένου να ανταποκριθεί στους προαναφερόμενους στόχους. Η παροχή σύγχρονης εκπαίδευσης για τη βρεφική και νηπιακή ηλικία, προωθείται μέσα από τα αυξανόμενα προσόντα του Ε.Π, τον εκσυγχρονισμό του Π.Σ και της επικαιροποίησης των περιγραμμάτων και των γνωστικών αντικειμένων.

Παράγοντες που δρουν μερικώς ανασταλτικά για την ανάπτυξη και επίτευξη των στόχων του Τμήματος είναι:

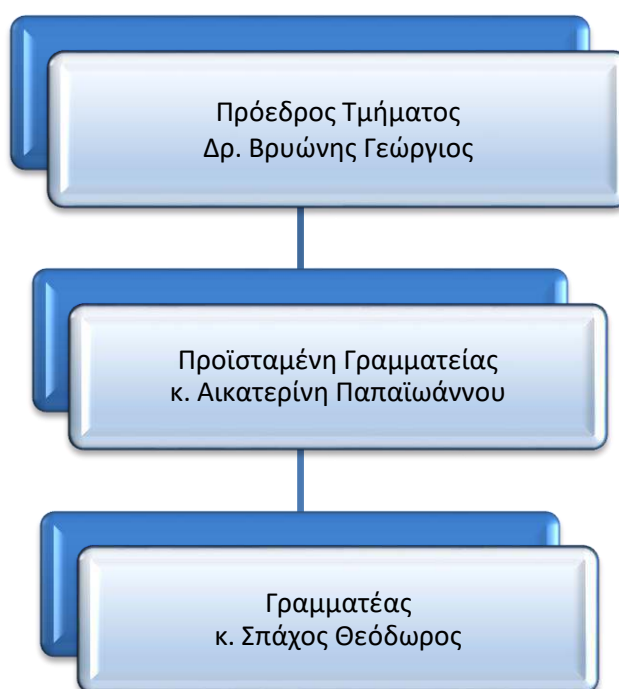
- Τα εξαντλητικά ωράρια διδακτικού έργου του Ε.Π, σε συνδυασμό με τις αυξανόμενες απαιτήσεις στην παροχή διοικητικού έργου και συμμετοχή σε επιτροπές και ομάδες εργασίας,
- ο μικρός αριθμός του μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού,
- ο μεγάλος αριθμός φοιτητών που ορίζει το Υπουργείο,
- οι ανεπαρκείς κτιριακές υποδομές με αποτέλεσμα τη δυσχέρεια της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας,
- η ελλιπής χρηματοδότηση για τον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών χώρων (εργαστήρια) και
- η γραφειοκρατική οργάνωση.

2.3.5. Ύπαρξη λόγων αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος

Στην παρούσα φάση δεν κρίνουμε σκόπιμη την αναθεώρηση των επίσημα διατυπωμένων στόχων στο ΦΕΚ ίδρυσης του Τμήματος, διότι καλύπτουν το αντικείμενο της αγωγής και της φροντίδας στην πρώιμη ηλικία. Αναμφίβολα, οι ραγδαίες εξελίξεις ως προς τη σημασία των πρώιμων εμπειριών στην μετέπειτα ανάπτυξη, όχι μόνο στη νηπιακή, σχολική, εφηβική, αλλά και στην ενήλικη ζωή, καθιστούν επιτακτική τη διερεύνηση των στόχων του Τμήματος στο μέλλον, σε συνεργασία με τα ομοειδή τμήματα των άλλων ιδρυμάτων της χώρας και μέσα στα πλαίσια του επανασχεδιασμού του χάρτη των Α.Ε.Ι. στη χώρα μας. Λόγω του ότι το Π.Σ δεν είναι στατικό, αλλά δυναμικό, κρίνουμε σκόπιμη την εξελισσόμενη πορεία αυτού, η οποία να ανταποκρίνεται στα σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα των συναφών επιστημών και τις κατευθύνσεις του κλάδου.

2.4. Διοίκηση του Τμήματος

1. Πρόεδρος

2. Προσωρινή Συνέλευση του Τμήματος

2.4.1. Θεσμοθετημένες επιτροπές που λειτουργούν στο Τμήμα

Η λειτουργία Επιτροπών υποβοηθά σημαντικά τη διοίκηση του Τμήματος, καθώς επιμερίζει το διοικητικό έργο σε μικρότερα μέρη, επιτρέπει την καλύτερη μελέτη των θεμάτων από την Επιτροπή που τα έχει αναλάβει, υποβοηθά στη λήψη δύσκολων αποφάσεων, αποτρέπει χρονοβόρες διαδικασίες, επιτρέπει τη δημοκρατική συμμετοχή, διασφαλίζει τη διαφάνεια στο χειρισμό θεμάτων και στη λήψη αποφάσεων και παρέχει τη δυνατότητα σε όλα τα μέλη Ε.Π. να αναλαμβάνουν διοικητικού τύπου έργο και ευθύνες, ώστε να προετοιμάζονται και για άλλες περισσότερο απαιτητικές θέσεις στο πλαίσιο της αυτοδιοίκησης του Ιδρύματος.

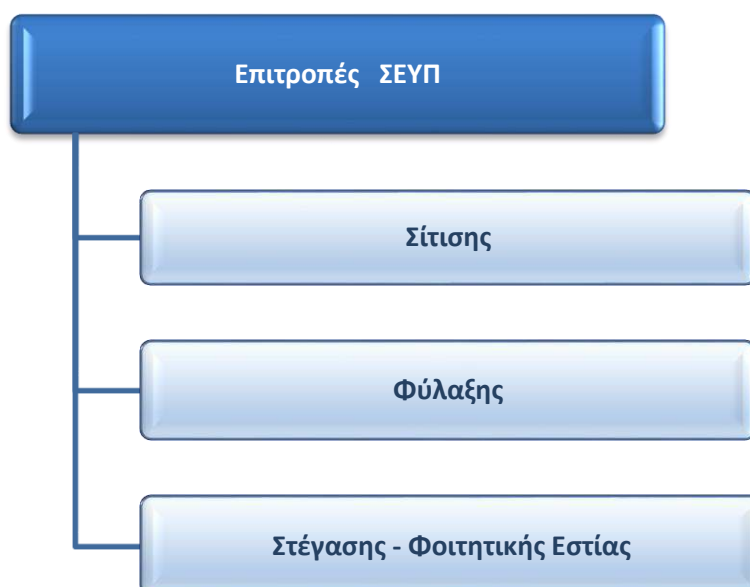
Κατά τα τελευταία έτη, το έργο των Επιτροπών έχει ενταχθεί και πολλά δύσκολα θέματα προσεγγίστηκαν μέσα από αυτές (π.χ. αναμόρφωση του Οδηγού Σπουδών, κατατακτήριες εξετάσεις, κ.ά.). Γενικά, η λειτουργία των Επιτροπών διεξάγεται με αποτελεσματικότητα, συμμετοχικότητα και πνεύμα συνεργασίας και συμβάλλει σημαντικά στην ποιότητα της διοίκησης του Τμήματος.

Στο Τμήμα Προσχολικής Αγωγής λειτουργούν οι παρακάτω θεσμοθετημένες επιτροπές, οι οποίες έχουν ορισθεί από την Προσωρινή Γενική Συνέλευση του τμήματος (Τα ονόματα των μελών κάθε Επιτροπής παρατίθενται στο Παράρτημα Ι):

Ταυτόχρονα τα μέλη Ε.Π του Τμήματος συμμετέχουν σε επιτροπές οι οποίες αφορούν στη λειτουργία της Σ.Ε.ΥΠ Ιωαννίνων:

2.4.2. Εσωτερικοί κανονισμοί που υπάρχουν στο Τμήμα

Το Τμήμα ακολουθεί τον εσωτερικό κανονισμό του Τ.Ε.Ι Ηπείρου (ΦΕΚ τ.Β'316/10-03-2005). Η επιτυχής αποστολή και η εύρυθμη λειτουργία του Τμήματος βασίζονται πρωτίστως στην αρμονική και δημιουργική συνεργασία όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας. Η δραστηριότητα κάθε μέλους εκδηλώνεται στα πλαίσια της κείμενης νομοθεσίας και του εσωτερικού κανονισμού με σεβασμό στην αξιοκρατία και την ελευθερία της ακαδημαϊκής σκέψης.

2.4.3. Διάρθρωση του Τμήματος σε Τομείς

Το Τμήμα είναι διαρθρωμένο σε τρεις τομείς:

1. Τομέας Βρεφονηπιοκομίας
2. Τομέας Παιδαγωγικών
3. Τομέας Ψυχολογίας & Ιατρικών μαθημάτων

Όλοι οι παραπάνω τομείς παραμένουν ανενεργοί καθώς κανένας τομέας δεν απαρτίζεται από τουλάχιστον τρία μέλη Ε.Π. Η διάρθρωση και η ισοδύναμη κατανομή των ομοειδών γνωστικών αντικειμένων στους ανωτέρω τομείς και με την αναπροσαρμογή του Π.Σ. ανταποκρίνονται πλήρως στη σημερινή αντίληψη και την αποστολή του Τμήματος. Εξάλλου στις προθέσεις του Τμήματος είναι η συνεχής επικαιροποίηση και ο εμπλουτισμός με νέες γνώσεις και νέα αντικείμενα, π.χ. μέσω δημιουργίας προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης και ερευνητικών πρωτοκόλλων διεξαγωγής έρευνας στους παραπάνω τομείς.

3. Προγράμματα Σπουδών

3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

Το Τμήμα καθορίζει το Π.Σ. σύμφωνα με τις επιταγές της διακήρυξης της Bologna για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και τους Ευρωπαϊκούς και Ελληνικούς νόμους που διέπουν την εκπαίδευση Παιδαγωγού Προσχολικής ηλικίας. Το Π.Σ έχει ως στόχο την απόκτηση γνώσεων και ικανοτήτων που βασίζεται σε σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα και τεκμηριωμένα μοντέλα πράξεων. Σαν αποτέλεσμα, οι σπουδές στο Τμήμα μπορούν και παρέχουν σύγχρονες και κλασσικές, θεμελιακές και εξειδικευμένες γνώσεις στην Αγωγή και Φροντίδα των μικρών παιδιών και σε ειδικότερα γνωστικά πεδία όπως αυτά έχουν καθοριστεί στο ΦΕΚ το οποίο περιγράφει επίσημα τους σκοπούς και τους στόχους του Τμήματος. Με την ολοκλήρωση των σπουδών του, ο απόφοιτος του Τμήματος διαθέτει όλες τις απαραίτητες επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να μπορεί να δραστηριοποιηθεί επαγγελματικά σε όλους τους τομείς του γνωστικού αντικείμενου, είτε στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα, είτε ως αυτοαπασχολούμενος.

3.1.1. Διαδικασίες ελέγχου ως προς την ανταπόκριση του Π.Σ στους στόχους του Τμήματος και αποτελεσματικότητα αυτού

- Με τη διαρκή επεξεργασία του περιεχομένου των μαθημάτων με στόχο την καλύτερη προσαρμογή τους στις σύγχρονες εξελίξεις και τεχνολογίες στον τομέα φροντίδας και αγωγής των μικρών παιδιών.
- Με την εφαρμογή νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία και τη διάδοση της εκπαιδευτικής και ερευνητικής πληροφορίας.
- Με την κατάλληλη προετοιμασία του/της φοιτητή/τριας ώστε να είναι δεκτικός/ή σε εκπαιδευτικές, κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές σε ένα συχνά μεταβαλλόμενο περιφερειακό, εθνικό και διεθνές περιβάλλον.

3.1.2 Δομή, συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Το Πρόγραμμα Σπουδών προσφέρει συνολικά 42 μαθήματα Υποχρεωτικά και Επιλογής Υποχρεωτικά, εκτός της Πρακτικής Άσκησης. Από αυτά ο φοιτητής για να καταστεί πτυχιούχος πρέπει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς σε 39 μαθήματα

(συμπεριλαμβανομένου της πτυχιακής εργασίας) και να έχει πραγματοποιήσει την Πρακτική Άσκηση. Από τα 42 μαθήματα τα 36 είναι Υποχρεωτικά και τα έξι (6) Επιλογής Υποχρεωτικά. Από τα Επιλογής Υποχρεωτικά ο φοιτητής πρέπει να συμμετέχει επιτυχώς στα τρία (3).

Για να κάνει την Πρακτική Άσκηση ο φοιτητής θα πρέπει να έχει εξεταστεί επιτυχώς σε 27 από τα 39 μαθήματα που προσφέρονται μέχρι και το 7^ο εξάμηνο.

Το Επικαιροποιημένο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος μας μετά από την μερική αναθεώρηση (19η/29-9-2014 συνεδρίαση της Δ/νσης Σ.Ε.Υ.Π. και της έγκρισης αυτού από τη Συνέλευση του ΤΕΙ-Ηπείρου αριθμ. 18/3-10-2014) έχει την ακόλουθη δομή, όσον αφορά τα γνωστικά αντικείμενα και τα μαθήματα που το καθένα περιλαμβάνει:

Μαθήματα Γενικής Υποδομής (ΓΥ)

Κωδικός	Μαθήματα	Διδακτικές μονάδες (ECTS)	Επίπεδο Μαθήματος
ECE1011	Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής	4,5	Υποχρεωτικό
ECE1031	Εισαγωγή – Ιστορία στην Ελληνική Γλώσσα	4	Υποχρεωτικό
ECE1041	Αγωγή Υγείας	4	Υποχρεωτικό
ECE1051	Εισαγωγή στην Ψυχολογία	4,5	Υποχρεωτικό
ECE2011	Προσχολική Παιδαγωγική	4,5	Υποχρεωτικό
ECE2040	Εικαστική Αγωγή Ι	5	Υποχρεωτικό
ECE3041	Μεθοδολογία Έρευνας	5	Υποχρεωτικό
ECE3051	Πρώτες Βοήθειες σε παιδιά	6	Υποχρεωτικό

Μαθήματα Διοίκησης, Οικονομίας, Νομοθεσίας και Ανθρωπιστικών Σπουδών (Δ.Ο.Ν.Α.)

Κωδικός	Μαθήματα	Διδακτικές μονάδες (ECTS)	Επίπεδο Μαθήματος
ECE4041	Δεοντολογία Επαγγέλματος	5	Υποχρεωτικό
ECE4051	Στοιχεία Οικονομικής –Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας στη Β/Ν	3	Υποχρεωτικό
ECE5061	Οργάνωση –Διοίκηση Β/Σ	3	Επιλογής Υποχρεωτικό
ECE5071	Εργασιακές σχέσεις	3	Επιλογής Υποχρεωτικό

Μαθήματα Ειδικής Υποδομής (ΕΥ)

Κωδικός	Μαθήματα	Διδακτικές μονάδες (ECTS)	Επίπεδο Μαθήματος
ECE1020	Εισαγωγή στην Αγωγή και Φροντίδα Βρεφών και Νηπίων	7,5	Υποχρεωτικό
ECE1060	Μουσικοπαιδαγωγική Ι	5,5	Υποχρεωτικό
ECE2020	Αγωγή και Φροντίδα Βρέφους Ι	7,5	Υποχρεωτικό
ECE2031	Εξελικτική Ψυχολογία Ι	4	Υποχρεωτικό
ECE2061	Νεογνολογία	4	Υποχρεωτικό
ECE3010	Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων Ι	6	Υποχρεωτικό
ECE3020	Αγωγή και Φροντίδα Βρέφους ΙΙ	7,5	Υποχρεωτικό
ECE4031	Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία	5	Υποχρεωτικό
ECE5020	Κινητική Αγωγή Προσχολικής Ηλικίας	7,5	Υποχρεωτικό
ECE5031	Γενική Παιδιατρική	4,5	Υποχρεωτικό
ECE5041	Κλινική Ψυχολογία	4,5	Υποχρεωτικό
ECE6051	Προσχολική Αγωγή & Η/Υ	5	Επιλογής Υποχρεωτικό
ECE7041	Περιβαλλοντική Αγωγή	5	Υποχρεωτικό
ECE7051	Παιδαγωγικό Υλικό	5	Επιλογής Υποχρεωτικό

Μαθήματα Ειδικότητας (Ε)

Κωδικός	Μαθήματα	Διδακτικές μονάδες (ECTS)	Επίπεδο Μαθήματος
ECE2050	Μουσικοπαιδαγωγική ΙΙ	5	Υποχρεωτικό
ECE3030	Εξελικτική Ψυχολογία ΙΙ	5,5	Υποχρεωτικό
ECE4010	Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων ΙΙ	6	Υποχρεωτικό
ECE4020	Αγωγή και Φροντίδα Νηπίου Ι	7	Υποχρεωτικό
ECE4060	Εικαστική Αγωγή ΙΙ	4	Υποχρεωτικό
ECE5010	Αγωγή και Φροντίδα Νηπίου ΙΙ	7,5	Υποχρεωτικό
ECE5051	Παιδική Λογοτεχνία - Αφηγηματολογία	3	Υποχρεωτικό
ECE6011	Αναπτυξιακή Παιδιατρική	6	Υποχρεωτικό

Κωδικός	Μαθήματα	Διδακτικές μονάδες (ECTS)	Επίπεδο Μαθήματος
ECE6020	Διαπολιτισμική Αγωγή	6	Υποχρεωτικό
ECE6061	Σεμινάριο Τελειοφοίτων	7,5	Υποχρεωτικό
ECE6041	Ψυχοπαθολογία	5,5	Υποχρεωτικό
ECE6030	Κουκλοθέατρο	5	Επιλογής Υποχρεωτικό
ECE7010	Σύγχρονες Τάσεις Προσχολικής Αγωγής	7	Υποχρεωτικό
ECE7020	Συμβουλευτική Ψυχολογία	7	Υποχρεωτικό
ECE7030	Θεατρικό Παιχνίδι	6	Υποχρεωτικό
ECE7061	Ειδική Αγωγή	5	Επιλογής Υποχρεωτικό

Η δομή και η φιλοσοφία του προγράμματος σπουδών που εφαρμόζεται από 01-10-11 είναι η ακόλουθη:

- **Ποσοστό των μαθημάτων Γενικής Υποδομής στο σύνολο των μαθημάτων**

Κατά τα πρώτα εξάμηνα σπουδών, τα μαθήματα Γενικής Υποδομής δίνουν ένα βασικό επιστημονικό πλαίσιο προσανατολισμένο στις θεματικές περιοχές του Τμήματος. Τα μαθήματα αυτά είναι οχτώ (8) και αντιπροσωπεύουν το 20% του συνόλου των προσφερόμενων μαθημάτων που απαιτούνται για την λήψη του πτυχίου και όλα είναι Υποχρεωτικά.

- **Ποσοστιαία σχέση μεταξύ μαθημάτων απόκτησης Γενικών Γνώσεων Υποβάθρου στο σύνολο των μαθημάτων**

Οι σπουδές περιλαμβάνουν και μαθήματα Διοίκησης, Οικονομίας, Νομοθεσίας και Ανθρωπιστικών Σπουδών (ΔΟΝΑ). Τα μαθήματα αυτά είναι τέσσερα (4) εκ των οποίων τα δύο (2) είναι Υποχρεωτικά και τα δύο (2) Επιλογής Υποχρεωτικά. Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται τρία (3) από αυτά και αντιπροσωπεύουν το 10% στο σύνολο των προσφερόμενων μαθημάτων.

- **Ποσοστιαία σχέση μεταξύ μαθημάτων Ειδικής Υποδομής στο σύνολο των μαθημάτων**

Στο νέο Π.Σ. προσφέρονται 14 μαθήματα Ειδικής Υποδομής εκ των οποίων τα 12 είναι Υποχρεωτικά και τα δύο (2) Επιλογής Υποχρεωτικά, ήτοι 34% του συνόλου των μαθημάτων.

- **Ποσοστιαία σχέση μεταξύ μαθημάτων ειδικότητας στο σύνολο των μαθημάτων**

Στα τελευταία εξάμηνα σπουδών, διδάσκονται κυρίως τα μαθήματα Ειδικότητας τα οποία εφοδιάζουν τους φοιτητές με εξειδικευμένες γνώσεις. Τα μαθήματα αυτά είναι 16 και αντιπροσωπεύουν το 36% των προσφερόμενων μαθημάτων του τμήματος, εκ των οποίων τα 12 είναι Υποχρεωτικά και τα δύο (2) Επιλογής Υποχρεωτικά.

- **Ποσοστό των Υποχρεωτικών μαθημάτων στο σύνολο των μαθημάτων**

Τα Υποχρεωτικά μαθήματα είναι 36 και αντιπροσωπεύουν το 92,30% του συνόλου των προσφερόμενων μαθημάτων.

Τα μαθήματα που περιέχονται στο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος έχουν μία από τις παρακάτω μορφές:

- Μικτά μαθήματα (Μ.Μ.)
- Εργαστηριακά μαθήματα (Ε.Μ.)
- Θεωρητικά μαθήματα (Θ.Μ.)
- Ασκήσεις Πράξης (Α.Π.)

A. Μικτά μαθήματα

Μικτά μαθήματα ονομάζονται τα μαθήματα εκείνα, που περιέχουν τόσο Θεωρητικό όσο και Εργαστηριακό μέρος. Κάθε φοιτητής μπορεί να παρακολουθήσει είτε ολόκληρο το Μ.Μ, είτε ένα μόνο μέρος του, π.χ. μόνο το Ε.Μ ή μόνο το Θ.Μ., είτε και τα δύο. Επιτυχής παρακολούθηση για ένα Μικτό μάθημα σημαίνει ότι ο φοιτητής έχει παρακολουθήσει επιτυχώς τόσο το Θεωρητικό, όσο και το Εργαστηριακό μέρος του μαθήματος.

B. Εργαστηριακά μαθήματα

Με βάση τις δηλώσεις μαθημάτων των φοιτητών, για κάθε Ε.Μ., οι φοιτητές κατανέμονται σε ομάδες, ώστε να είναι δυνατή τόσο η παρακολούθηση του Εργαστηριακού μαθήματος όσο και η άσκηση των φοιτητών, που ακολουθεί μετά την παράδοση του Ε.Μ. Τα Εργαστηριακά μαθήματα του Τμήματος πραγματοποιούνται σε χώρους κατάλληλα διαμορφωμένους και εξοπλισμένους με το απαραίτητο υλικό. Στόχος κάθε Εργαστηριακού μαθήματος είναι η απόκτηση, τόσο θεωρητικών όσο και πρακτικών γνώσεων, ώστε να προετοιμάσει και να καταστήσει τους φοιτητές ικανούς να παρέχουν αγωγή και φροντίδα

υψηλής ποιότητας σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Η παρακολούθηση των Εργαστηριακών μαθημάτων είναι υποχρεωτική κατά 80% των προβλεπόμενων μαθημάτων του εξαμήνου και αποτελεί κριτήριο επιτυχίας του Εργαστηριακού μαθήματος για κάθε φοιτητή. Εάν δηλαδή ένας φοιτητής υπερβεί το ποσοστό των απουσιών του 20% του συνόλου των Εργαστηριακών μαθημάτων, τότε η παρακολούθηση του κρίνεται ανεπιτυχής.

Γ. Θεωρητικά μαθήματα

Ένα Θεωρητικό μάθημα υπολογίζεται ότι διδάχθηκε, εφ' όσον έχουν πραγματοποιηθεί 13 διδακτέες εβδομάδες.

Δ. Ασκήσεις Πράξης

Η παρακολούθηση των μαθημάτων Ασκήσεις Πράξης είναι συμπληρωματική των Θεωρητικών μαθημάτων που απαιτούν εφαρμογή της γνώσης στην πράξη, ώστε να εξελίξει ο κάθε φοιτητής της δεξιότητες εφαρμογής της θεωρίας.

Μερική αναθεώρηση του επικαιροποιημένου Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Σύμφωνα με το πρακτικό συνεδρίασης της ειδικής επιτροπής στις 18-9-2014 αποφασίσθηκε η έγκριση της μερικής αναθεώρησης του Επικαιροποιημένου Προγράμματος Σπουδών που εγκρίθηκε ομόφωνα με την υπ' αριθ 19/29-9-2014 απόφαση της Δ/νσης της Σ.Ε.Υ.Π. και της ομόφωνης έγκρισης της απόφαση της Συνέλευσης του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου αριθμ. 18/3-10-2014

Στο νέο μερικώς αναθεωρημένο Πρόγραμμα Σπουδών (Παράρτημα ΙΙ) δεν γίνεται αλλοίωση της δομής του ήδη υπάρχοντος Προγράμματος σπουδών αλλά μερική περικοπή εργαστηριακών ωρών σε μαθήματα που μπορεί να καλυφθούν από ασκήσεις πράξεις. Γίνεται επικαιροποίηση τίτλων μαθημάτων χωρίς αλλαγές στα περιγράμματα που παραμένουν ως έχουν. Το μερικώς αναθεωρημένο πρόγραμμα μαθημάτων τέθηκε σε ισχύ με την έναρξη μαθημάτων του ακαδ. έτους 2014-2015.

Στόχοι και Επιδιωκόμενα Αποτελέσματα του Προγράμματος Σπουδών

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Προσχολικής Αγωγής έχει ως σκοπό την παροχή θεωρητικής, εργαστηριακής και πρακτικής εκπαίδευσης στους φοιτητές του, ώστε μετά τη λήψη του πτυχίου να είναι επαρκείς ως επαγγελματίες Παιδαγωγοί Προσχολικής Ηλικίας

στην εφαρμογή της επιστήμης τους, συνεισφέροντας ως στελέχη στην τεχνολογική, οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και ηθική ανάπτυξη της χώρας.

Τα επιδιωκόμενα αποτέλεσμα του Προγράμματος Σπουδών είναι:

Οι πτυχιούχοι Παιδαγωγοί Προσχολικής Ηλικίας μπορούν να απασχοληθούν είτε σαν στελέχη σε κέντρα βρεφών και νηπίων, καθώς και σε νηπιακούς και βρεφικούς σταθμούς του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα, εκτός των εκπαιδευτικών κέντρων αρμοδιότητας ΥΠΕΠΘ (νηπιαγωγεία), είτε σαν αυτοαπασχολούμενοι στα εξής αντικείμενα και δραστηριότητες:

- Αγωγή και φροντίδα παιδιών της προσχολικής ηλικίας από δύο (2) μηνών μέχρι εγγραφής τους στο δημοτικό σχολείο ή όπως κάθε φορά ορίζεται από την Πολιτεία.
- Ίδρυση και λειτουργία βρεφονηπιακών ή παιδικών σταθμών.
- Άσκηση κάθε άλλης επαγγελματικής δραστηριότητας που εμφανίζεται στο αντικείμενο της ειδικότητάς τους από την εξέλιξη της παιδαγωγικής επιστήμης γενικότερα του κλάδου της βρεφονηπιοκομίας και σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της ισχύουσας νομοθεσίας.
- Μπορούν να απασχοληθούν στην εκπαίδευση σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.
- Επίσης μπορούν να απασχοληθούν και σαν μέλη ερευνητικών ομάδων σε θέματα της ειδικότητάς τους.

Εξελίσσονται σε όλο το φάσμα της διοικητικής ιεραρχίας της σχετικής με τους τομείς της ειδικότητάς τους σύμφωνα με την κάθε φορά ισχύουσα νομοθεσία. Οι πτυχιούχοι του Τμήματος, με την απόκτηση του πτυχίου τους, ασκούν το επάγγελμα στο πλαίσιο των παραπάνω δικαιωμάτων.

Οργάνωση Διδασκαλίας

Τα μαθήματα οργανώνονται με βάση το εξαμηνιαίο πρόγραμμα και διακρίνονται σε γενικά Υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν Υποχρεωτικά:

Εκπαιδευτική διαδικασία

Η εκπαιδευτική διαδικασία περιλαμβάνει μία ή περισσότερες από τις παρακάτω μορφές: Θεωρητική ή από έδρας διδασκαλία, σεμινάρια, φροντιστηριακή υποστήριξη, εργαστηριακές ασκήσεις, ανάθεση εκπόνησης εργασιών και εκπαιδευτικές επισκέψεις και εκδρομές.

Σε όλα σχεδόν τα μαθήματα του τμήματος διατίθενται βιβλία. Πλέον οι φοιτητές μπορούν να επιλέγουν ένα (1) σύγγραμμα από ένα σύνολο προτεινομένων συγγραμμάτων για το κάθε μάθημα μέσω του προγράμματος ΕΥΔΟΞΟΣ. Πέραν των συγγραμμάτων στα περισσότερα μαθήματα δίνεται επιπλέον προτεινόμενη βιβλιογραφία από τους διδάσκοντες.

3.1.3. Το εξεταστικό σύστημα

Βασικός στόχος της αξιολόγησης της απόδοσης των φοιτητών στο Τμήμα είναι η όσο το δυνατόν αντικειμενικότερη και βασισμένη σε μετρήσιμα κριτήρια κρίση της απόδοσης τους.

Η βασική εξεταστική μέθοδος αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών στα θεωρητικά μαθήματα ή στο θεωρητικό μέρος των μικτών μαθημάτων είναι η γραπτή εξέταση ή παράδοση εργασίας που πραγματοποιείται στις δυο επίσημες εξεταστικές περιόδους στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Επειδή οι σπουδές είναι δομημένες σε εξαμηνιαίους κύκλους, από τον εσωτερικό κανονισμό των Τ.Ε.Ι. προβλέπονται δυο εξεταστικές περίοδοι. Μετά τη λήξη του χειμερινού εξαμήνου (Ιανουάριος) και τη λήξη του εαρινού εξαμήνου (Ιούνιος) ακολουθεί μια επαναληπτική εξεταστική τον Σεπτέμβριο.

Επιπρόσθετες μορφές αξιολόγησης αποτελούν οι προφορικές εξετάσεις, οι εξαμηνιαίες εργασίες, ομαδικές ή ατομικές, η αξιολόγηση του βαθμού και της επάρκειας συμμετοχής των φοιτητών στο εργαστηριακό & θεωρητικό μέρος των μαθημάτων.

Κύρια αρχή και προϋπόθεση όλων των παραπάνω μορφών αξιολόγησης αποτελεί η διασφάλιση της διαφάνειας, της αντικειμενικής και αξιοκρατικής αξιολόγησης και αφενός, της πραγματικής επίδοσης των φοιτητών στα εκάστοτε γνωστικά αντικείμενα και, αφετέρου, του βαθμού ετοιμότητας πρόσκτησης γνώσεων και κατάρτισης προκειμένου να συνεχίσουν και να ολοκληρώσουν επιτυχώς τον κύκλο των σπουδών τους.

Η βαθμολογική κλίμακα αξιολόγησης των φοιτητών είναι:

από 0,0 – 3,9 κακώς

από 4,0 – 4,9 ανεπαρκώς

από 5,0 - 6,9 καλώς

από 7,0 _ 8,4 λίαν καλώς

από 8,5 - 10 άριστα

Φοιτητής που έχει βαθμολογηθεί με βαθμό μικρότερο του πέντε (5) θεωρείται ότι έχει αποτύχει. Φοιτητές που έχουν παρακολουθήσει και έχουν εξεταστεί με επιτυχία σε όλα τα

Θεωρητικά και Εργαστηριακά μαθήματα και στην Πτυχιακή εργασία, ονομάζονται Πτυχιούχοι και τους απονέμεται Πτυχίο.

Σε εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 77 του Ν 4310/2014 (ΦΕΚ Α' /258/8-12-2014) στους έως το ακαδ. έτος 2012-2013 εισαχθέντες φοιτητές παρέχεται ο τίτλος σπουδών του Τμήματος όπως προκύπτει από τη μετονομασία του, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π. Δ 84/2013 (ΦΕΚ Α'124). «Το Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του Παραρτήματος Ιωαννίνων του Τ.Ε.Ι. - Ηπείρου με έδρα τα Ιωάννινα, μετονομάζεται σε Τμήμα Προσχολικής Αγωγής της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του Τ.Ε.Ι. – Ηπείρου με έδρα τα Ιωάννινα». Ο παρεχόμενος τίτλος σπουδών στους φοιτητές που έχουν εισαχθεί μέχρι και το ακαδ. έτος 2012-2013 σε ΑΕΙ ή Σχολή ή Τμήμα που συγχωνεύεται, μετονομάζεται ή καταργείται φέρει τον υφιστάμενο κατά τον χρόνο εισαγωγής τίτλο και τύπο άρθρο 8 παρ.5 Π.Δ 84/2013.

Η εκπόνηση Πτυχιακής Εργασίας αποτελεί αναγκαία συνθήκη και προϋπόθεση προκειμένου οι φοιτητές να ολοκληρώσουν το Πρόγραμμα Σπουδών. Διαδικασίες οι οποίες συντελούν στην αρτιότερη εκπόνηση των πτυχιακών εργασιών, με διαφάνεια και συμβολή στην ολοκληρωμένη γνώση, είναι η σύνταξη οδηγού συγγραφής πτυχιακών εργασιών σύμφωνα με τον οποίο ορίζονται οι προδιαγραφές και τα χαρακτηριστικά που θα πρέπει να πληρούν όλες οι πτυχιακές εργασίες, ο ορισμός τριμελών επιτροπών για την παρακολούθηση και εξέταση των πτυχιακών εργασιών.

Κύριες προδιαγραφές ποιότητας για την Πτυχιακή Εργασία ορίζονται η συνάφεια του γνωστικού αντικειμένου της εργασίας με την ειδικότητα του επιβλέποντος Καθηγητή, η δομή και η μορφή της εργασίας να ακολουθεί τους κανόνες σύνταξης μιας επιστημονικής εργασίας, η μελέτη και παράθεση σύγχρονης διεθνούς βιβλιογραφίας, η τήρηση της μεθοδολογίας έρευνας σε ερευνητικές εργασίες, η παρουσίαση και διερεύνηση καινοτόμων γνωστικών προσεγγίσεων.

3.1.4. Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 δεν υπήρξε κινητικότητα φοιτητών μέσω του προγράμματος Erasmus.

Αναφορικά με τη διεθνή κινητικότητα εκπαιδευτικού προσωπικού προς το Τμήμα Προσχολικής Αγωγής παραμένει μάλλον χαμηλή, καθώς οι ελλείψεις σε εκπαιδευτικό Προσωπικό του Τμήματος αποτελούν τροχοπέδη.

Το Τμήμα συμμετέχει στο πρόγραμμα διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας Erasmus και βρίσκεται σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια:

1. Σε επίπεδο κινητικότητας φοιτητών:
 - VIA UNIVERSITY COLLEGE- (Δανία)
 - MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS (Λιθουανία)
 - UNIVERSIDAD DE JAEN (Ισπανία)
 - UNIVERSIDAD DE A CORUÑA (Ισπανία)
 - ECOLE SANTE SOCIAL SUD-EST (ESSSE) (Γαλλία)
2. Σε επίπεδο κινητικότητας Καθηγητών:
 - University of London

3.1.5. Πρακτική άσκηση των φοιτητών

Η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του Προγράμματος Σπουδών και απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη του Πτυχίου. Έχει μεγάλη σημασία ως θεσμός διότι συνδέει άμεσα τη γνώση που απόκτησαν οι φοιτητές στη διάρκεια των σπουδών τους με τα προβλήματα των χώρων εφαρμογής. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην πρακτική εμπειρία που συμπληρώνει τη θεωρητική και εργαστηριακή κατάρτιση των αποφοίτων και αποτελεί βασικό παράγοντα της ολοκληρωμένης εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, οι φοιτητές των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, πραγματοποιούν υποχρεωτικά εξάμηνη Πρακτική Άσκηση στο συγκεκριμένο επάγγελμα μετά το τέλος του εβδόμου εξαμήνου σπουδών και αφού έχουν παρακολουθήσει με επιτυχία μεγάλο μέρος των υποχρεωτικών ωρών του Προγράμματος Σπουδών, όπως προβλέπεται από τις εκάστοτε αποφάσεις.

Η οργάνωση και υλοποίηση του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης στο Τμήμα έχει διάρκεια 24 εβδομάδων (Π.Δ.174/ 85). Ο χρόνος πραγματοποίησης της ξεκινά από την 1^η Οκτωβρίου έως την 31^η Μαρτίου και από την 1^η Απριλίου έως την 30^η Σεπτεμβρίου. Πρακτική άσκηση μπορούν να πραγματοποιήσουν οι φοιτητές του Τμήματος σε οποιοδήποτε Δημοτικό ή

Ιδιωτικό Παιδικό σταθμό αρκεί να πληροί τις προδιαγραφές του περιγράμματος Πρακτικής Άσκησης του Συμβουλίου του τμήματος. Για το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 πέντε (5) φοιτητές του τμήματος επέλεξαν να πραγματοποιήσουν την πρακτική τους άσκηση στο εξωτερικό με το πρόγραμμα Erasmus.

Περίγραμμα Πρακτικής Άσκησης

Στη διάρκεια της πρακτικής άσκησης ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να ασκηθεί σε όλους τους τομείς της υπηρεσίας. Είναι διαρθρωμένη σε τέσσερα προοδευτικά στάδια δραστηριοτήτων:

1. *Πρώτο στάδιο:* Διάρκεια τεσσάρων (4) εβδομάδων. Επιδιώκεται η γνωριμία με τα βρεφονήπια και η συμμετοχή του/της φοιτητή/τριας στο έργο του Παιδαγωγού Προσχολικής Ηλικίας: φροντίδα, διατροφή, διαπαιδαγώγηση (απασχόληση, χειροτεχνικές εργασίες, παιχνίδι κλπ).
2. *Δεύτερο στάδιο:* Διάρκεια δέκα (10) εβδομάδων. Ο/η φοιτητής/τρια συντονίζει το πρόγραμμα του Βρεφονηπιακού σταθμού (διατροφή, παιδαγωγικές απασχολήσεις νηπίων) με τη συμμετοχή της υπεύθυνης Παιδαγωγού.
3. *Τρίτο στάδιο:* Διάρκεια οκτώ (8) εβδομάδων. Ο/η φοιτητής/τρια αναλαμβάνει την πλήρη υπευθυνότητα του Βρεφονηπιακού σταθμού με την εποπτεία της υπεύθυνης Παιδαγωγού.
4. *Τέταρτο στάδιο:* Διάρκεια δύο (2) εβδομάδων. Ενημέρωση και άσκηση σε θέματα Διοικητικά και Διαχείριση (εγγραφή νηπίων, αλληλογραφία με διάφορες υπηρεσίες, αρχειοθέτηση, κατανομή δαπανών, κλπ).

Το ωράριο εργασίας των φοιτητών/τριων θα συμπίπτει σε όλη τη διάρκεια του εξαμήνου με το ωράριο εργασίας του μόνιμου παιδαγωγικού προσωπικού, διότι ουδεμία νομική ευθύνη έχουν οι φοιτητές/τριες.

Διαδικασία, Πρόγραμμα και εποπτεία Πρακτικής Άσκησης.

Για την έναρξη της Πρακτικής Άσκησης ένας φοιτητής του Τμήματος Προσχολικής Αγωγής του Τ.Ε.Ι Ηπείρου πρέπει:

1. Να έχει ολοκληρώσει τον κύκλο της θεωρητικής κατάρτισης σύμφωνα με τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις.
2. Να έχει ολοκληρώσει το 7^ο εξάμηνο σπουδών.

3. Να έχει εξετασθεί επιτυχώς σε 27 μαθήματα:

Με απόφαση του Συμβουλίου Τμήματος ενδέχεται να αλλάξει ο αριθμός των παραπάνω μαθημάτων με παράλληλη ανακοίνωση στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

1. Να επικοινωνήσει με τον παιδικό σταθμό που επιθυμεί να κάνει Πρακτική Άσκηση, ώστε να διασφαλίσει προφορικά την έγκριση του.
2. Να υποβάλλει αίτηση στον ιστότοπο του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου (dasta.teiep.gr).
3. Να εγκρίνει το Τμήμα την αίτηση του φοιτητή ηλεκτρονικά, προκειμένου να ξεκινήσει την Πρακτική Άσκηση και στη συνέχεια το πλαίσιο αποδέχεται τον φοιτητή επίσης ηλεκτρονικά. Στη συνέχεια, το Τμήμα τοποθετεί το φοιτητή και υπογράφονται τρεις συμβάσεις από την Πρόεδρο του Τμήματος, το φοιτητή και από τον παιδικό σταθμό.

Το Τμήμα Προσχολικής Αγωγής ασκεί τη γενική εποπτεία της διεξαγόμενης πρακτικής άσκησης των φοιτητών του. Η διοίκηση των φορέων (Δημόσιος ή Ιδιωτικός) στους οποίους ασκούνται οι φοιτητές, υποχρεούται να συμβάλλει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην αρτιότερη εκπαίδευση των ασκούμενων φοιτητών. Για τον σκοπό αυτό ορίζει ένα υπεύθυνο πτυχιούχο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης συναφούς ειδικότητας με αυτή των ασκούμενων και με επαρκή εμπειρία στον εργασιακό χώρο, ο οποίος:

- Επιβλέπει την εργασία και την επίδοση των ασκούμενων φοιτητών
- Συνεργάζεται με τον υπεύθυνο Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος για την αποτελεσματικότερη άσκηση των φοιτητών.

Στο Τμήμα συγκροτείται επιτροπή Πρακτικής Άσκησης αποτελούμενη από τρία (3) μέλη Ε.Π. με αντικείμενο τον συντονισμό των δραστηριοτήτων σχετικά με την πρακτική άσκηση. Η επιτροπή μεριμνά κυρίως:

- Για την αναζήτηση νέων θέσεων πρακτικής άσκησης και γνωστοποίηση των θέσεων Πρακτικής Άσκησης που υπάρχουν.
- Για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των χώρων εργασίας στους οποίους πρόκειται να πραγματοποιηθεί η Πρακτική Άσκηση.

Το Τμήμα ορίζει ένα από τα μέλη της επιτροπής ως υπεύθυνο της Πρακτικής Άσκησης. Το μέλος αυτό έχει την ευθύνη της υπογραφής των σχετικών εργασιακών συμβάσεων και την τελική έγκριση των διενεργηθεισών Πρακτικών Ασκήσεων.

Το Τμήμα Προσχολικής Αγωγής του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου έχει ψηφιοποιήσει όλα τα έγγραφα αξιολόγησης της Πρακτικής Άσκησης και τα έχει μεταφέρει στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΔΑΣΤΑ Τ.Ε.Ι. Ηπείρου και η συνεργασία, επόπτευση και αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται από τον Φορέα και τον Επόπτη Καθηγητή από το Τμήματος μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας.

3.2 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Το Τμήμα δεν έχει αναπτύξει ακόμη πρόγραμμα μεταπτυχιακών και αυτό αποτελεί άμεσο στόχο και προτεραιότητα. Πάγια αιτήματα αποφοίτων του Τμήματός μας καταγράφουν την επιτακτική ανάγκη δημιουργίας μεταπτυχιακών προγραμμάτων σε ποικίλες θεματικές, π.χ. **α.** Ανάπτυξη καινοτόμων αναπτυξιακά κατάλληλων πρακτικών στην προσχολική ηλικία, **β.** Στην εκπαίδευση αποφοίτων Τμημάτων Κοινωνικής Πρόνοιας σε Συμβουλευτικές Δεξιότητες καθώς, και **γ.** Στην προαγωγή της Ψυχικής Υγείας Βρεφών (ΨΥΒ) μέσω επιστημονικά τεκμηριωμένων παρεμβατικών προγραμμάτων.

3.3 Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

Στο Τμήμα δεν υλοποιείται πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών. Μέλη του Ε.Π. του Τμήματος συμμετέχον σε τριμελείς επιτροπές μεταπτυχιακών και διδακτορικών διατριβών πανεπιστημίων της χώρας και της αλλοδαπής.

4. Διδακτικό έργο

4.1. Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού

Στο Τμήμα σήμερα διδάσκουν πέντε (5) μόνιμα μέλη Ε.Π. και δεκατέσσερις (14) για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος, μέλη έκτακτου διδακτικού προσωπικού, ως Επιστημονικοί και Εργαστηριακοί Συνεργάτες. Κύριες δεοντολογικές αρχές και προϋποθέσεις καλής λειτουργίας του Τμήματος αποτελούν αφενός η υψηλή παροχή γνώσεων, ο σεβασμός, η ελεύθερη εφαρμογή και προάσπιση των δικαιωμάτων των φοιτητών, αφετέρου η ελευθερία έκφρασης και δημιουργικότητας του εκπαιδευτικού προσωπικού.

4.1.1. Διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές. Τρόπος εφαρμογής

Ενισχύεται η ενεργός συμμετοχή της αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές όσον αφορά την οργάνωση της ύλης, την ικανότητα μετάδοσης αυτής, και την ενημέρωση στη σύγχρονη γνώση, μέσω ερωτηματολογίων. Φοιτητές μπορούν να συμπληρώσουν τα ερωτηματολόγια στην ηλεκτρονική σελίδα <https://gmweb.teiep.gr/unistudent/> μεταξύ 8^{ης} και 10^{ης} εβδομάδας διδασκαλίας του μαθήματος (οδηγίες για τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Τμήματος).

4.1.2. Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης επεξεργάζονται από την επιτροπή αξιολόγησης και αποτελούν αντικείμενο συζήτησης με στόχο τη λήψη μέτρων ως προς τη βελτίωση του τρόπου και των τεχνικών της εκπαιδευτικής διαδικασίας του Τμήματος.

4.1.3. Μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος

Ο εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος καθορίζεται αυστηρά από τη νομοθεσία. Συγκεκριμένα, είναι 10 ώρες για την βαθμίδα του Καθηγητή, 14 ώρες για την βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή και 16 ώρες για την βαθμίδα του Καθηγητή Εφαρμογών. Όλα τα μέλη Ε.Π του Τμήματος έχουν ωράριο που

αντιστοιχεί στην βαθμίδα τους, αφαιρουμένων των κατά περίπτωση νόμιμων απαλλαγών, λόγω διοικητικών ή άλλων υποχρεώσεων. Πέραν του εβδομαδιαίου διδακτικού ωραρίου, στις υποχρεώσεις του Ε.Π. εντάσσεται η υποχρεωτική επίβλεψη πτυχιακών εργασιών, η εποπτεία της Πρακτικής Άσκησης, η προετοιμασία των μαθημάτων, η διόρθωση εργασιών, η ενημέρωση της ιστοσελίδας, η συνεχής επικαιροποίηση των μαθημάτων καθώς και η εθελοντική εργασία με στόχο την πλήρη εκπόνηση του διδακτικού έργου. Επίσης ο υψηλός φόρτος διοικητικών υποχρεώσεων του Ε.Π είναι αυξανόμενος, λόγω συνταξιοδοτήσεων μελών του Ε.Π. και της χαμηλής αναλογίας των προσλήψεων. Θεωρούμε ότι η μείωση του διδακτικού φόρτου εργασίας του Ε.Π. θα αποδεσμεύσει ενέργεια η οποία θα μπορούσε να επενδυθεί στην περαιτέρω αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και έρευνας.

4.2. Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας

4.2.1. Χρήση συγκεκριμένων διδακτικών μεθόδων

Στην πλειοψηφία των μαθημάτων οι διδάσκοντες χρησιμοποιούν κλασσικές διδακτικές μεθόδους, όπως διαλέξεις μέσω παρουσιάσεων με το λογισμικό PowerPoint και χρήση άλλων οπτικοακουστικών μέσων, ανάλυση περιπτώσεων/παραδειγμάτων, εκπόνηση ατομικών ή ομαδικών εργασιών, παρουσίαση εργασιών των φοιτητών στην ομάδα, χρήση του διαδικτύου. Επιπλέον το Ε.Π. του τμήματος με συστηματική προσπάθεια για τη συνεχή βελτίωση και αναβάθμισή της εκπαιδευτικής διαδικασίας στοχεύει στις εξής πρακτικές :

1. Εισαγωγή των πολυμέσων. Όλες οι αίθουσες και τα εργαστήρια του τμήματος να δικτυωθούν στο εσωτερικό δίκτυο του Τ.Ε.Ι και να συνδεθούν με τον κεντρικό server του Ιδρύματος.
2. Ολοκληρώνεται η δημιουργία φύλλων έργου για την εκπόνηση των εργαστηριακών ασκήσεων των φοιτητών.
3. Βρίσκεται σε εξέλιξη η δημιουργία ηλεκτρονικού υλικού, του όλου εκπαιδευτικού υλικού (CD-ROMS) από το Ε.Π και Ε.Ε.Π.
4. Μέλη του Ε.Π. χρησιμοποιούν εκπαιδευτικές ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων – moodles.

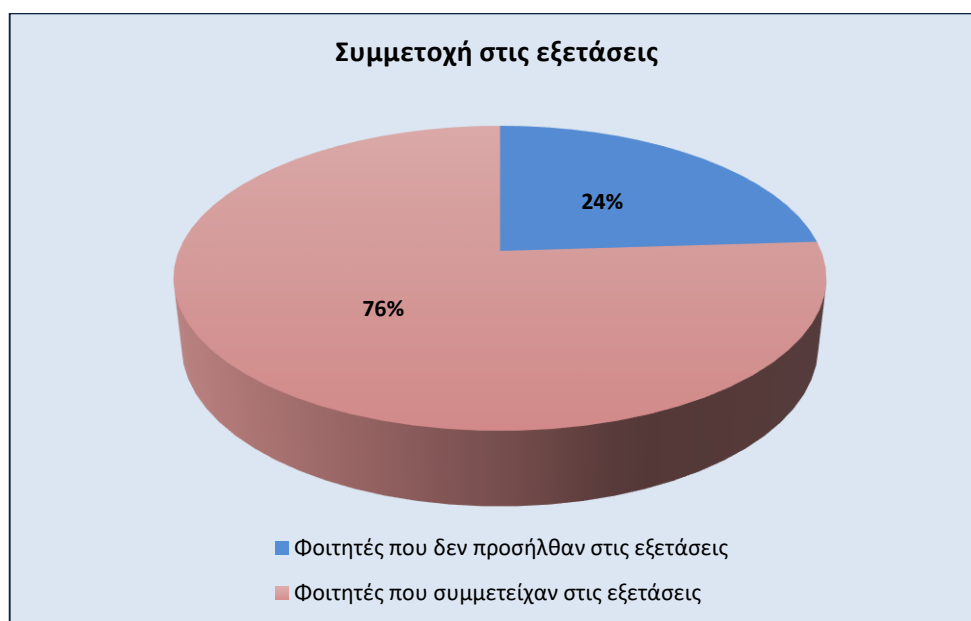
4.2.2. Διαδικασία επικαιροποίησης του περιεχομένου των μαθημάτων και των διδακτικών μεθόδων

Η επικαιροποίηση των μαθημάτων από τους περισσότερους διδάσκοντες πραγματοποιείται σε τακτά διαστήματα και συνοδεύεται από σχετική τροποποίηση του εκπαιδευτικού τους υλικού. Στο πλαίσιο αυτό, η ύλη όλων των μαθημάτων εκσυγχρονίζεται και συμβαδίζει με τις νέες εξελίξεις στον τομέα της κάλυψης των σωματικών, γνωστικών και κοινωνικο-συναισθηματικών αναγκών βρέφους-νηπίου. Η κατά περίπτωση επικαιροποίηση των βοηθημάτων αφορά είτε αλλαγή του διατιθέμενου δωρεάν ή δανειστικού βοηθήματος ή τροποποίηση-ετοιμασία των βοηθητικών σημειώσεων.

4.2.3. Ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις

Το ποσοστό διαφέρει ανά εξάμηνο και μάθημα. Στο σύνολο των μαθημάτων το 76% των φοιτητών συμμετείχε στις εξετάσεις (Γράφημα 1).

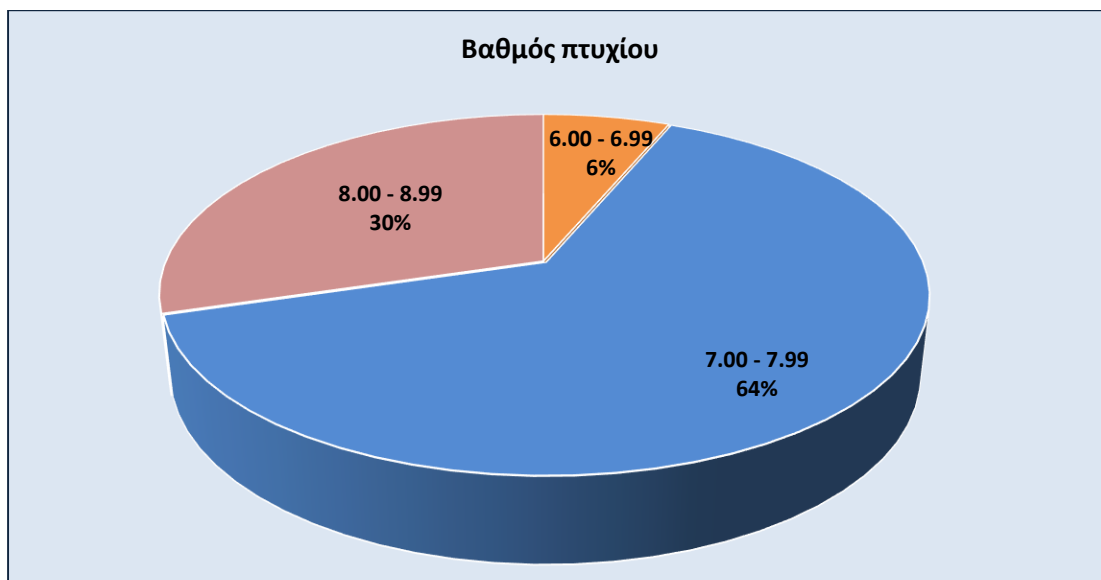
Γράφημα 1. Συμμετοχή των φοιτητών στις εξετάσεις

4.2.4. Μέσος βαθμός πτυχίου

Ο μέσος όρος Βαθμολογίας είναι 7,5 (Παράρτημα ΙΙ).

Γράφημα 2. Βαθμός πτυχίου (Μέσος όρος)

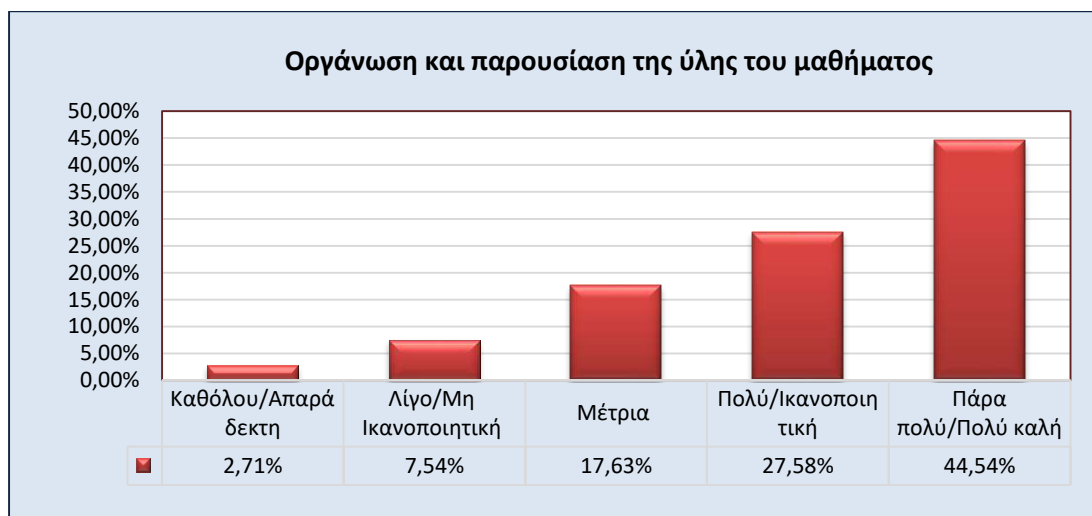

4.2.4. Μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου

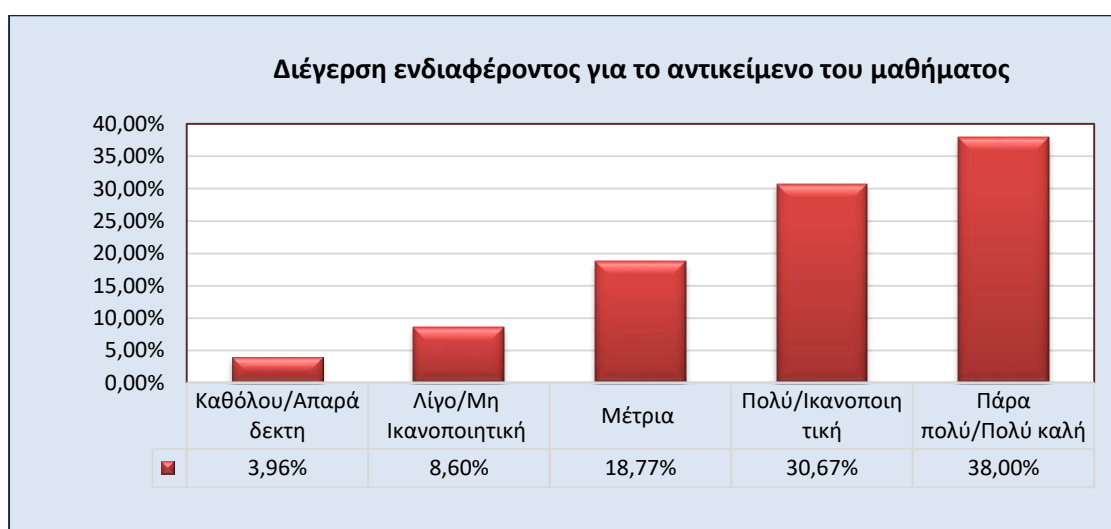
Η κανονική διάρκεια σπουδών στο Τμήμα είναι τέσσερα έτη (8 εξαμήνων). Η μέση διάρκεια λήψης πτυχίου είναι ικανοποιητική (Παράρτημα ΙΙΙ).

4.2.5. Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού

Από την επεξεργασία των δεδομένων του ερωτηματολογίου (Παράρτημα ΙV), τα οποία προέκυψαν με την εφαρμογή της διαδικασίας αξιολόγησης των μαθημάτων-διδασκόντων από τους φοιτητές του τμήματος (όπως αυτή προβλέπεται από την Α.ΔΙ.Π.), προκύπτουν οι παρακάτω δείκτες σχετικά με την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού:

Οργάνωση και παρουσίαση της ύλης του μαθήματος**Ερώτηση 8**

Η εικόνα που παρουσιάζει το διδακτικό προσωπικό στην οργάνωση της παρουσίασης της ύλης τόσο στις διαλέξεις, όσο και στα εργαστήρια κρίνεται πολύ ικανοποιητική. Οι φοιτητές αξιολογούν ως πάρα πολύ/πολύ καλή την οργάνωση και παρουσίαση της ύλης, σε όλα τα εξάμηνα σπουδών. Το γεγονός αυτό μπορεί να αποδοθεί εν μέρει στη μακρά εμπειρία και εξειδίκευση στα αντικείμενα των καθηγητών του Τμήματος, και εν μέρει στην προσπάθεια του διδακτικού προσωπικού να εξελίξει τη διδασκαλία του.

Διέγερση ενδιαφέροντος για το αντικείμενο του μαθήματος**Ερώτηση 9**

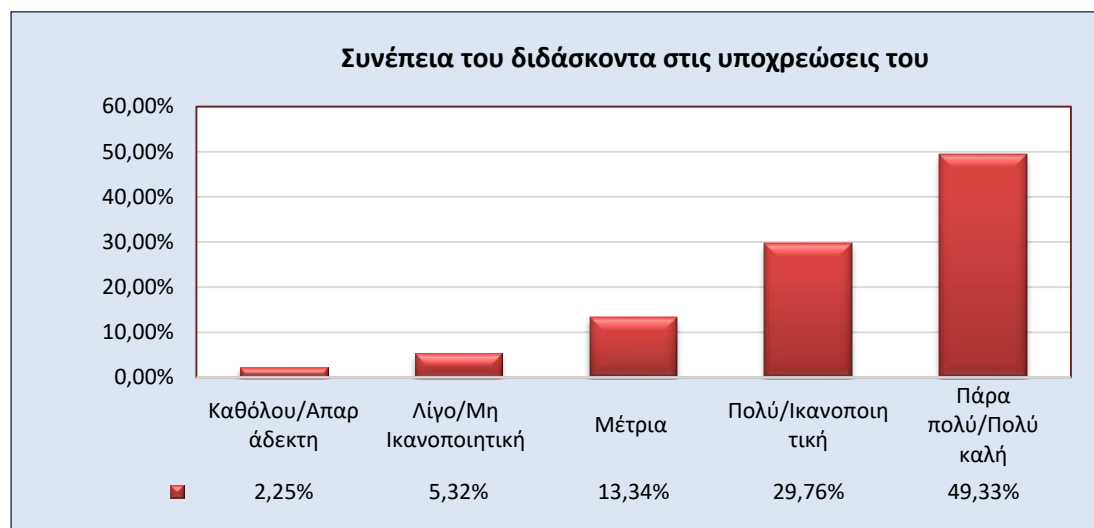
Οι φοιτητές κρίνουν ότι οι διδάσκοντες επιτυγχάνουν σε υψηλό ποσοστό να διεγείρουν το ενδιαφέρον τους για το αντικείμενο του μαθήματος. Η διέγερση του ενδιαφέροντος των

φοιτητών από το διδάσκοντα είναι αναγκαίο συστατικό για τη μάθηση και την εξέλιξη δεξιοτήτων.

Συνέπεια του διδάσκοντα στις υποχρεώσεις του (παρουσία στα μαθήματα, ώρες συνεργασίας κλπ.)

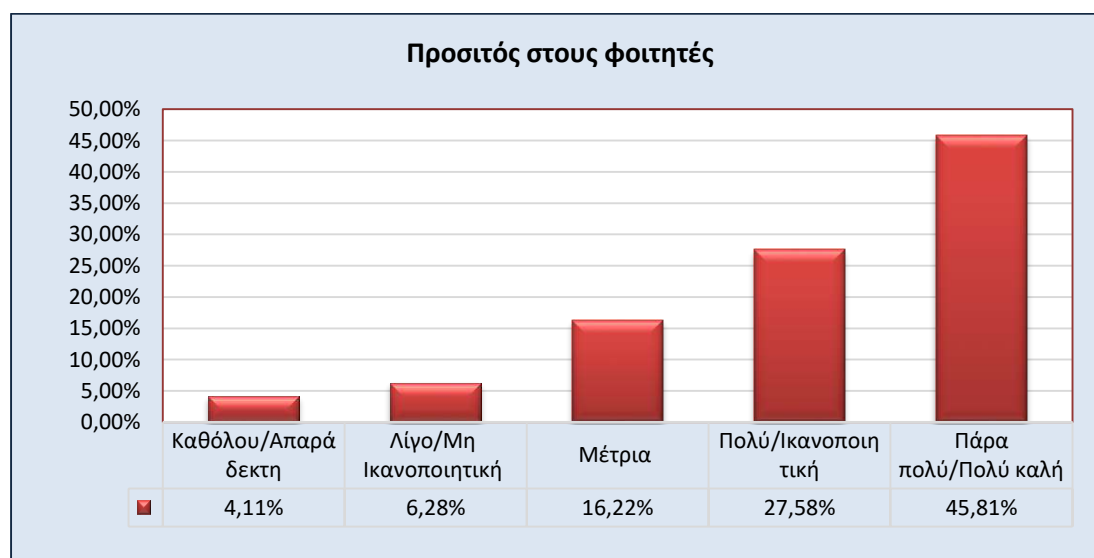
Ερώτηση 7

Οι φοιτητές αξιολογούν ότι υπάρχει υψηλή συνέπεια από τους διδάσκοντες του Τμήματος, όσον αφορά τις υποχρεώσεις τους. Η έγκαιρη παρουσία και ανταπόκριση των διδασκόντων στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες αποτελεί βασικό συστατικό διδασκαλίας και εκμάθησης, ενώ ταυτόχρονα οι διδάσκοντες αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση για τους φοιτητές.

Σχέσεις διδασκόντων-διδασκομένων

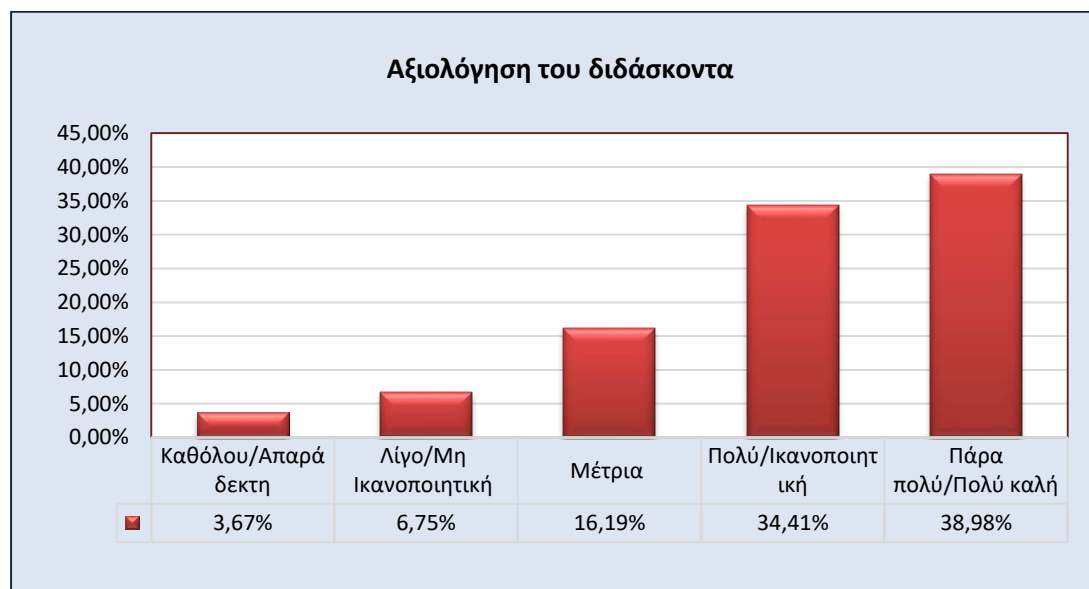
Ερώτηση 10

Το 45,81% των φοιτητών κρίνει ότι οι διδάσκοντες είναι εξαιρετικά προσιτοί. Έτσι δημιουργείται κλίμα διαρκούς επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των φοιτητών και του διδακτικού δυναμικού του Τμήματος.

Αξιολόγηση του διδάσκοντα

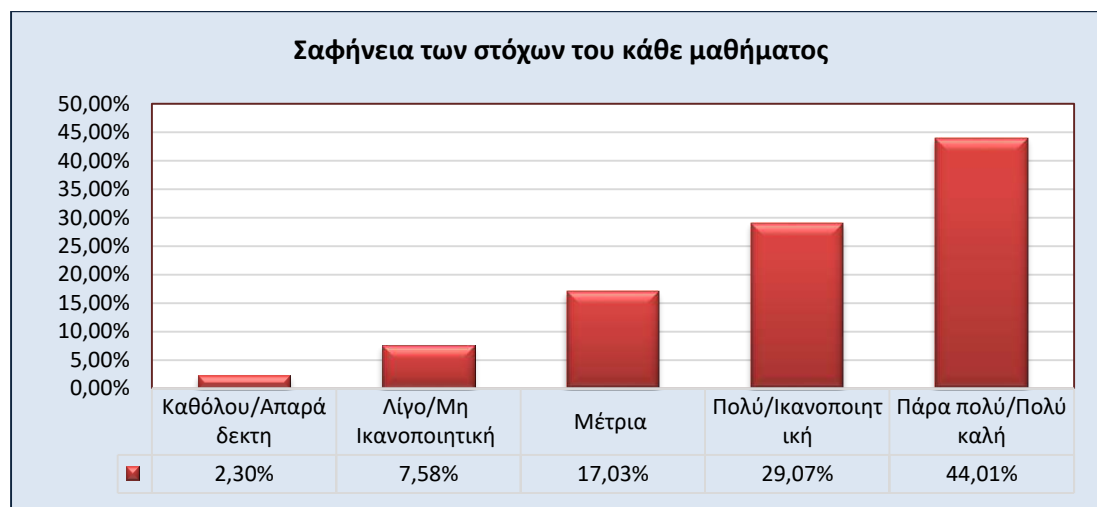
Ερώτηση 11

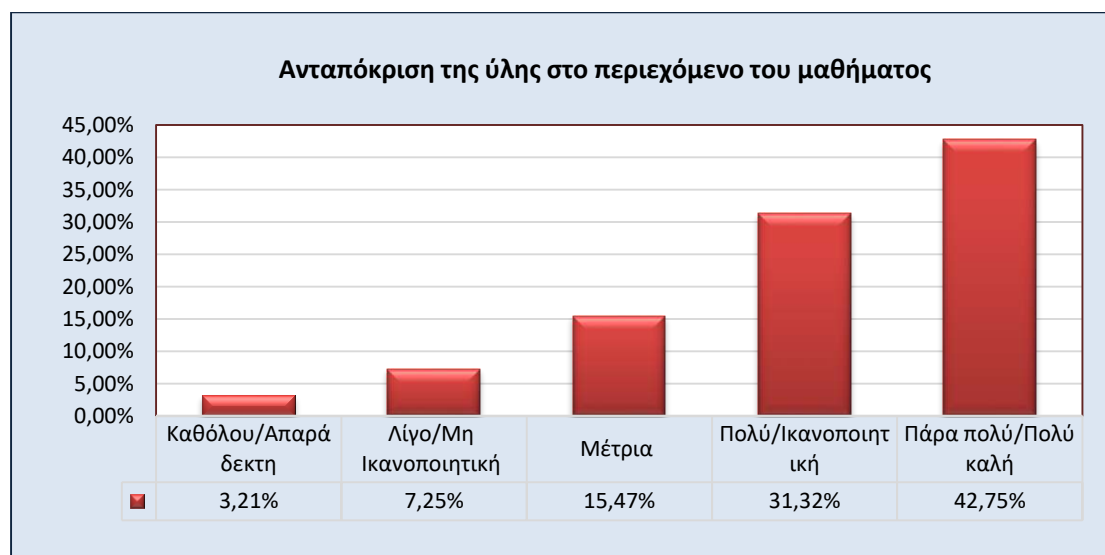
Η συνολική αξιολόγηση των διδασκόντων είναι πάρα πολύ καλή από τους φοιτητές.

4.3. Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου

Από την επεξεργασία των δεδομένων, τα οποία προέκυψαν από την εφαρμογή της διαδικασίας αξιολόγησης των μαθημάτων/διδασκόντων από τους φοιτητές του Τμήματος (όπως αυτή προβλέπεται από την Α.ΔΙ.Π.), προκύπτουν οι παρακάτω δείκτες σχετικά με την οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου:

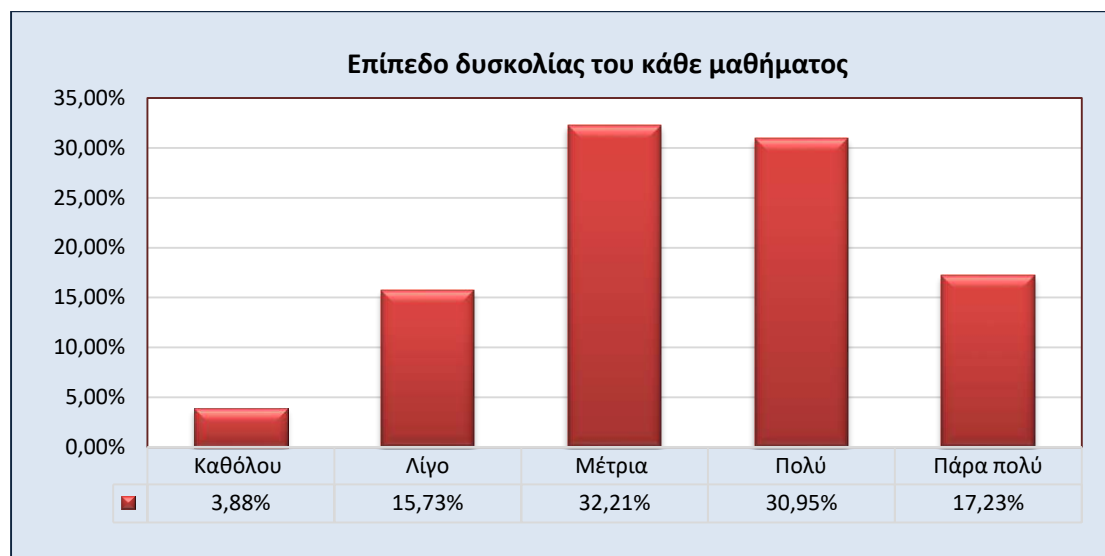
Σαφήνεια των στόχων του κάθε μαθήματος**Ερώτηση 1**

Σύμφωνα με την αξιολόγηση των φοιτητών οι στόχοι του κάθε μαθήματος είναι σε μεγάλο βαθμό σαφείς. Η αναμόρφωση του Προγράμματος Σπουδών θεωρούμε ότι συντέλεσε στην αποσαφήνιση των στόχων των μαθημάτων.

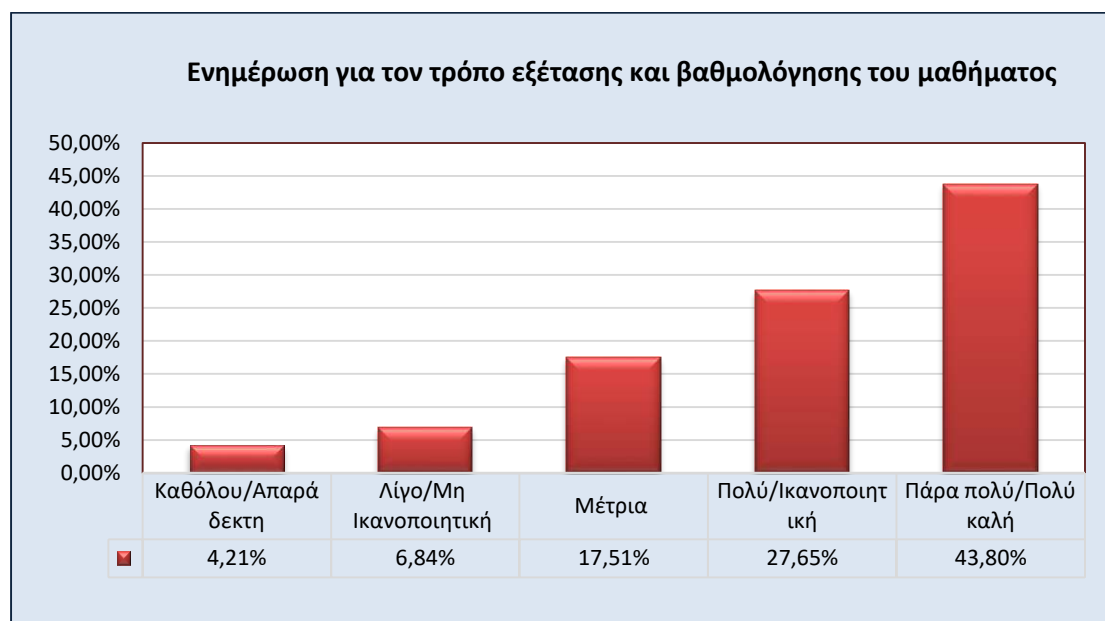
Ανταπόκριση της ύλης στο περιεχόμενο του μαθήματος**Ερώτηση 2**

Οι φοιτητές θεωρούν ότι η ύλη ανταποκρίνεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στους στόχους του κάθε μαθήματος. Θα μπορούσε να βελτιωθεί ακόμη περισσότερο, αν η ύλη παρουσιαζόταν με λεπτομέρεια την πρώτη εβδομάδα του μαθήματος και ο διδάσκων έκανε εμφανή τη σχέση της ύλης με το μάθημα.

Επίπεδο δυσκολίας του κάθε μαθήματος**Ερώτηση 5**

Οι φοιτητές θεωρούν μέτριο το βαθμό δυσκολίας για κάθε μάθημα και κατάλληλο για προπτυχιακό επίπεδο σπουδών.

Ενημέρωση για τον τρόπο εξέτασης και βαθμολόγησης του μαθήματος**Ερώτηση 4**

Η άποψη των φοιτητών είναι ότι υπάρχει πάρα πολύ καλός βαθμός ενημέρωσής τους από τους διδάσκοντες όσον αφορά τον τρόπο εξέτασης και βαθμολόγησης των μαθημάτων. Τα

κριτήρια αξιολόγησης των μαθημάτων παρουσιάζονται με σαφή τρόπο από την πρώτη ημέρα διδασκαλίας των μαθημάτων, ενώ δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές να συζητούν το γραπτό της εξέτασής τους.

4.3.1. Γνωστοποίηση στους φοιτητές της ύλης των μαθημάτων

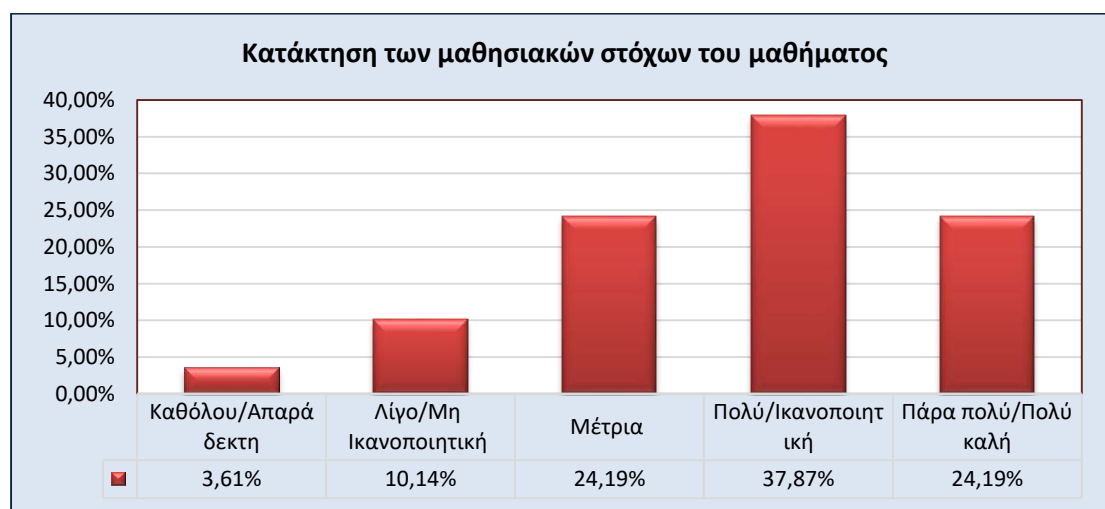
Η ύλη των μαθημάτων γνωστοποιείται στους φοιτητές με την έναρξη του μαθήματος, στην αρχή του ακαδημαϊκού εξαμήνου μαζί με προτεινόμενη βιβλιογραφία. Επίσης, προωθείται η χρήση πολλαπλών συγγραμμάτων (άρθρα και βιβλία) όπου προκαθορίζονται οι στόχοι (μαθησιακοί) των μαθημάτων, η βασική φιλοσοφία και το περίγραμμα του μαθήματος. Επιπρόσθετα, η ύλη των μαθημάτων αναρτάται στους Πίνακες Ανακοινώσεων από την πλειοψηφία των μελών Ε.Π., ένα περίπου μήνα πριν την εξεταστική περίοδο.

4.3.2. Μαθησιακοί στόχοι των μαθημάτων και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα

Οι μαθησιακοί στόχοι και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρουσιάζονται, ώστε οι εμπλεκόμενοι (φοιτητής και καθηγητής) να γνωρίζουν από την αρχή τις γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που θα πρέπει στο τέλος του μαθήματος να έχουν αποκτήσει. Τυπικά οι μαθησιακοί στόχοι των μαθημάτων και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα περιγράφονται στο περίγραμμα του κάθε μαθήματος στο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος και τα οποία είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του Τμήματος (Παράρτημα V).

Κατάκτηση των μαθησιακών στόχων του μαθήματος

Ερώτηση 14

Οι φοιτητές κρίνουν ως πολύ ικανοποιητικοί την κατάκτηση των μαθησιακών στόχων των μαθημάτων.

4.3.3. Διαδικασία μέτρησης επίτευξης των μαθησιακών στόχων των μαθημάτων

Η διαδικασία που υπάρχει για τη μέτρηση της επίτευξης των μαθησιακών στόχων είναι η επιτυχής εξέταση των φοιτητών στα μαθήματα.

4.3.4. Τήρηση ωρολογίου προγράμματος μαθημάτων

Το ωρολόγιο πρόγραμμα τηρείται πλήρως, καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου, δεδομένου ότι η περιορισμένες υποδομές καθιστούν ούτως ή άλλως αδύνατη την οποιαδήποτε τροποποίησή του. Σε έκτακτες περιπτώσεις αναπληρώνονται οι ώρες, μετά από έγκαιρη ενημέρωση των φοιτητών για την ημέρα και ώρα αναπλήρωσης.

4.3.5. Οργάνωση και δομή του ωρολογίου προγράμματος μαθημάτων

Το ωρολόγιο πρόγραμμα σχεδιάζεται πριν την έναρξη του εξαμήνου, μελετάται από όλα τα μέλη του Ε.Π. και διεξάγεται ένας κύκλος σχολιασμού, στο πλαίσιο του οποίου επιλύονται θέματα ωραρίων, κάλυψης αιθουσών και εργαστηρίων, βελτιστοποίησης του προγράμματος ανά εξάμηνο σπουδών ώστε να μην υπάρχουν μεγάλα κενά παρακολούθησης σε ημερήσια βάση. Το τελικό και επικυρωμένο ωρολόγιο πρόγραμμα αναρτάται σε Πίνακα Ανακοινώσεων και στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Τα μαθήματα στο ωρολόγιο πρόγραμμα κατανέμονται σε όλες τις εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας από τις 8:30 π.μ. μέχρι τις 19:00 μ.μ. Αποφεύγονται κενά και επικαλύψεις μεταξύ των μαθημάτων του ίδιου εξαμήνου και αξιοποιούνται πλήρως οι αίθουσες και οι εργαστηριακοί χώροι του Τμήματος.

4.3.6. Βασικά εισαγωγικά Μαθήματα που διδάσκονται από μέλη ΔΕΠ/ΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων

A/A	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών	Διδάσκων/ουσα (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)
1.	ΝΕΟΓΝΟΛΟΓΙΑ	ΒΡΥΩΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
2.	ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι	ΜΑΝΤΖΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥΛΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ
3.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ	ΒΡΥΩΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
4.	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	ΜΑΝΤΖΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥΛΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

Κύρια προϋπόθεση εκλογής και επιλογής όλου του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος (μόνιμα μέλη Ε.Π και εξωτερικοί Επιστημονικού και Εργαστηριακοί Συνεργάτες) προκειμένου για τη διδασκαλία όλων των γνωστικών αντικειμένων του Προγράμματος Σπουδών, αποτελεί η συνάφεια των μεταπτυχιακών και διδακτορικών τους τίτλων με τα αντίστοιχα γνωστικά αντικείμενα, προκειμένου να επιτυγχάνεται η μέγιστη επάρκεια όσον αφορά την παροχή ολοκληρωμένης γνώσης και εφαρμογή καινοτόμων και αποτελεσματικών τεχνικών διδασκαλίας. Συνεπώς, κανένα μέλος του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος δεν διδάσκει γνωστικά αντικείμενα, που δεν εμπίπτουν στο γνωστικό του πεδίο.

4.4. Εκπαιδευτικά βοηθήματα

Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα που διανέμονται στους φοιτητές είναι βασικά συγγράμματα σύγχρονα και υψηλού επιπέδου, σημειώσεις διδασκόντων σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, ηλεκτρονικά βιβλία, άρθρα και πηγές πληροφοριών στο διαδίκτυο.

Πριν το τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους ενεργοποιείται διαδικασία επικαιροποίησης των καταλόγων διανεμόμενων συγγραμμάτων και έντυπων σημειώσεων, ώστε να επακολουθήσει ο προγραμματισμός προμήθειας. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα αλλαγής των εκπαιδευτικών βοηθημάτων και ενημέρωσης των σημειώσεων που παρέχουν.

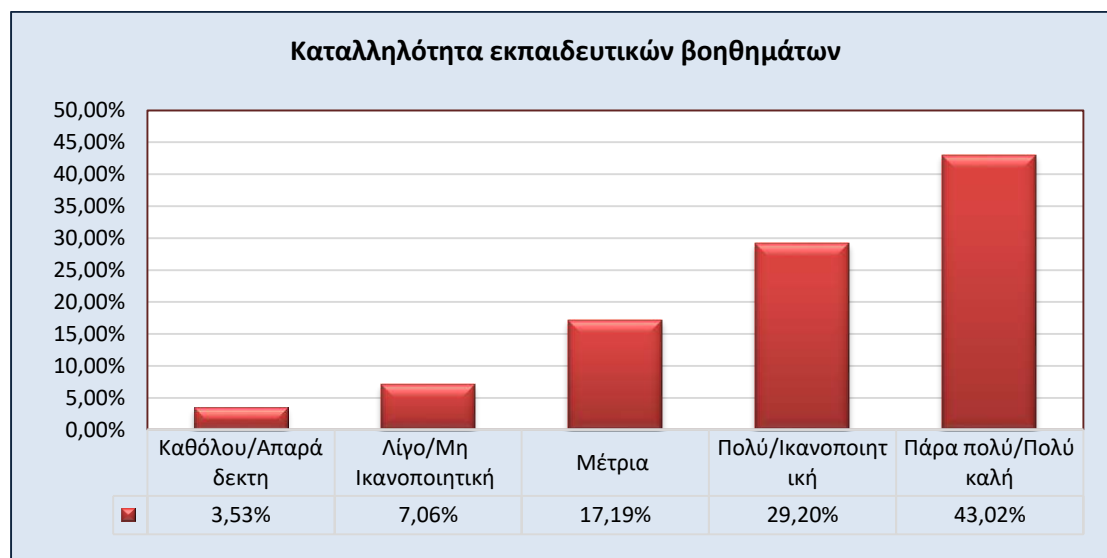
Τα δωρεάν βιβλία διανέμονται από βιβλιοπωλεία της πόλης, που έχουν οριστεί από τους εκδοτικού οίκους. Τα βιβλία που διανέμονται καλύπτουν το 70 – 100% της διδασκόμενης ύλης. Η οποιαδήποτε πρόσθετη βιβλιογραφική υποστήριξη παρέχεται μέσω σημειώσεων

από τον διδάσκοντα, ενώ παράλληλα μέσω της πολλαπλής βιβλιογραφίας από τη Βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. και το διαδίκτυο, οι φοιτητές ολοκληρώνουν τις γνώσεις που απαιτούνται για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Καταλληλότητα εκπαιδευτικών βοηθημάτων ("σύγγραμμα", σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) αναφορικά με το αντικείμενο του μαθήματος

Ερώτηση 3

Οι φοιτητές σε ποσοστό 43,02% κρίνουν ότι τα εκπαιδευτικά συγγράμματα που διατίθενται στα μαθήματα είναι πάρα πολύ ικανοποιητικά.

4.4.1. Είδη και αριθμός βοηθημάτων (π.χ. βιβλία, σημειώσεις, υλικό σε ιστοσελίδες, κλπ) που διανέμονται στους φοιτητές

Τα είδη και ο αριθμός των βοηθημάτων που προτείνονται στους φοιτητές είναι συνολικά 83 βιβλία εκ των οποίων οι φοιτητές επιλέγουν ένα από τα προτεινόμενα συγγράμματα για κάθε μάθημα.

Πίνακας 2. Κατάλογος προτεινόμενων συγγραμμάτων για το ακαδημαϊκό έτος 2016– 2017

α/α	Μάθημα	Κωδικός	Εξ.	Τίτλος συγγράμματος	Συγγραφέας	Έτος έκδοσης
1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	ECE1011	1ο	1. Προσχολική Παιδαγωγική	Κιτσαράς Γ.	2001
				2. Εισαγωγή στην Παιδαγωγική	Ξωχέλλης Π.	2015
				3. Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Α΄	Μετοχιανάκης Η.	2008
2.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΒΡΕΦΩΝ & ΝΗΠΙΩΝ	ECE1020	1ο	1. Ο Πρώτος χρόνος του μωρού σας	Shelov S.	2011
				2. Η ανάπτυξη των παιδιών	Cole M. & Cole R.	2000

3.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	ECE1031	1ο	1. Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας	Μπαμπινιώτης Γ.	2002
				2. Ιστορία της ελληνικής γλώσσας. Τέσσερις μελέτες	Ανδριώτης Ν.	1995
4.	ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ	ECE1041	1ο	1. Προάγοντας την υγεία	Ewles L	2011
				2. Προληπτική ιατρική και δημόσια υγεία	Τριχόπουλος Δ. κ. συν.	2000
5.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	ECE1051	1ο	1. Εισαγωγή στην ψυχολογία - Ενιαίο	Βοσνιάδου Στ. κ. συν.	2011
				2. Εισαγωγή στην ψυχολογία	Hayes N.	2011
6.	ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ I	ECE1060	1ο	1. Μουσική Παιδαγωγική, μια Συστημική Προσέγγιση με Εφαρμογές για την Προσχολική Ηλικία	Ράπτης Θ.	2015
				2. Μουσική και Κίνηση: ένας τρόπος ζωής για το μικρό παιδί	Edwards LC. et al.	2010
7.	ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	ECE2011	2ο	1. Ιστορία της προσχολικής αγωγής,	Χατζηστεφανίδου Σ.	2015
				2. Συνεργασία Οικογένειας και Νηπιαγωγείου Θεωρία Έρευνα Διδακτικές Προτάσεις	Σακελλαρίου Μ.	2008
8.	ΑΓΩΓΗ & ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΒΡΕΦΟΥΣ I	ECE2020	2ο	1. Η φροντίδα του μωρού και του μικρού Παιδιού από τη γέννηση έως τα 5 του χρόνια	Shelov S.	2012
				2. Μωρό και Νήπιο	Τριανταφυλλόπουλος Γ.	2006
9.	ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ I	ECE2031	2ο	1. Εξελικτική Ψυχολογία-Ενιαίο	Feldman SR.	2011
				2. Η θεωρία του Ζαν Πιαζέ για τη γνωστική και τη συναισθηματική ανάπτυξη	Wadsworth BJ.	2009
10.	ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ I	ECE2040	2ο	1. Το χρονικό της τέχνης	Gombrich EH.	2009
11.	ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ II	ECE2050	2ο	1. Μουσική στην προσχολική αγωγή: Αλληλεπίδραση Παιδιού - Παιδαγωγού	Δογάνη Κ.	2012
				2. 100 μουσικά παιχνίδια	Storms G.	2002
12.	ΝΕΟΓΝΟΛΟΓΙΑ	ECE2061	2ο	1. Παιδιατρική	Βρυώνης Γ.	2004
				2. Νεογνολογία	Σούμπαση-Γρίβα Β. & Δρόσου-Αγακίδου Β.	2013
13.	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ I	ECE3010	3ο	1. Το παιχνίδι	Αυγητίδου Σ.	2001
				2. Παιδαγωγική του Παιχνιδιού στην Προσχολική και Σχολική Εκπαίδευση	Brock A. et al.	2016
				3. Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές για παιδιά Προσχ. ηλ.	Copple C. & Bredekamp S.	2011
14.	ΑΓΩΓΗ & ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΒΡΕΦΟΥΣ II	ECE3020	3ο	1. Η παχυσαρκία στην παιδική και εφηβική ηλικία	Kieww M. & Wabitsch M.	2011
				2. Σύγχρονη διατροφή για παιδιά	Παλλίδης Σ.	2009
15.	ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ II	ECE3030	3ο	1. Τα 6 πρώτα χρόνια της ζωής	Δημητρίου-Χατζηνεοφύτου,Λ.	2012
				2. Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή: Προσχολική και Πρώτη	Ε.Κ.Π.Α., Κέντρο Έρευνας και Εφαρμογών	2011

				Σχολική Ηλικία (Νηπιαγωγείο, Α' και Β' Δημοτικού)	Σχολικής Ψυχολογίας, Χατζηχρήστου ΧΓ.	
16.	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	ECE3041	3ο	1. Εκπαιδευτική Έρευνα Βασικές αρχές	Gall M.	2013
				2. Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας στις επιστήμες της αγωγής	Αθανασίου Λ.	2007
				3. Εισαγωγή στην ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία	Βάμβουκας ΜΙ.	1998
17.	ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΣΕ ΒΡΕΦΗ	ECE3051	3ο	1. Πρώτες βοήθειες	Γκούρτσας Ν.	2013
				2. Σύγχρονη παιδιατρική	Lissauer T. & Clayden G	2016
				3. Επείγουσες καταστάσεις στην παιδιατρική	Αθανασιάδου-Πυπεροπούλου Φ.	2010
18.	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ II	ECE4010	4ο	1. Εισαγωγή στη διδακτική της παιδαγωγικής εργασίας του Νηπιαγωγείου	Σακελλαρίου, Μ	2011
				2. Θεωρία και μεθοδολογία δραστηριοτήτων στην προσχολική αγωγή	Κακανά ΔΜ.	2015
				3. Προγράμματα-Διδακτική Μεθοδολογία Προσχολικής Αγωγής	Κιτσαράς Γ.	2004
19.	ΑΓΩΓΗ Κ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΝΗΠΙΟΥ I	ECE4020	4ο	1. Η φροντίδα του μωρού και του μικρού παιδιού από τη γέννηση έως τα 5 του χρόνια	Shelov, S.	2011
				2. Σύγχρονη παιδιατρική	Lissauer T. & Clayden G	2016
20.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	ECE4031	4ο	1. Εισαγωγή στη θεωρία και κριτική της παιδικής λογοτεχνίας	Κανατσούλη Μ.	2002
				2. Η παιδική λογοτεχνία στο νηπιαγωγείο	Παπανικολάου Ρ. & Τσιλιμένη Τ.	1992
21.	ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ	ECE4041	4ο	Δίνονται Σημειώσεις		
22.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ - ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ Β/Ν	ECE4051	4ο	1. Εισαγωγή στο Management	Schermerhorn J.	2011
				2. Επιχειρηματικότητα για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις	Storey D. κ. συν.	2011
				3. Διεθνής Επιχειρηματικότητα και Επενδύσεις: Σύγχρονο Ελληνικό Επιχειρηματικό περιβάλλον	Μπιτζένης ΑΠ.	2014
				4. Διοίκηση Επιχειρήσεων	Bateman S.	2010
23.	ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ II	ECE4060	4ο	1. Παίζοντας τέχνη με παιδιά	Παπαδοπούλου Μ.	2007
				2. Τέχνη και Δημιουργική Ανάπτυξη των Παιδιών	Schirrmacher, R.	2008
24.	ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΝΗΠΙΟΥ II	ECE5010	5ο	1. Η Φροντίδα του Μωρού και του Μικρού Παιδιού, από τη Γέννηση έως τα 5 του Χρόνια	Shelov, S.	2011
				2. Η Ανάπτυξη των Παιδιών	Lightfoot C. κ. συν.	2014
25.	ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	ECE5020	5ο	1. Η φυσική αγωγή στην αρχή του 21ου αιώνα. Σκοποί-Στόχοι-Επιδιώξεις	Ζαχοπούλου Ε. & Τρεύλας Ε.	2007
				2. Κινητικές δεξιότητες	Τσαπακίδου Α.	1997

26.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ	ECE5031	5ο	Παιδιατρική II	McInemy K.T.	2013
27.	ΚΛΙΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	ECE5041	5ο	1. Εισαγωγή στην κλινική ψυχολογία	Σμιντ-Κιτσίκη Ε.	2011
				2. Κλινική ψυχολογία στη πράξη	Συλλογικό	2011
28.	ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ-ΑΦΗΓΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ECE5051	5ο	1. Θεωρίες λογοτεχνίας και ερμηνευτικές προσεγγίσεις κειμένων για παιδιά και για νέους	Παπαντωνάκης Γ.	2009
				2. Συγκριτική παιδική λογοτεχνία	O' Sullivan E.	2010
29.	ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ Β/Σ	ECE5061	5ο	Διοίκηση μονάδων Προσχολικής και Σχολικής Αγωγής	Click P.	2005
30.	ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	ECE5071	5ο	1. Εργατικό Δίκαιο	Τζιτώνας Ι.	2014
				2. Εργατικό δίκαιο Συλλογικές εργασιακές σχέσεις	Κουκιάνης Ι.	2013
31.	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ	ECE6011	6ο	Παιδιατρική I	McInemy K.T.	2013
32.	ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	ECE6020	6ο	1.Εκπαίδευση και ετερότητα	Γκότοβος Α.	2003
				2.Εισαγωγή στην διαπολιτισμική Εκπαίδευση	Γκόβαρης Χ.	2011
33.	ΚΟΥΚΛΟΘΕΑΤΡΟ	ECE6030	6ο	1. Κουκλοθέατρο I	Μαγουλιώτης Α.	2006
				2. Fantasyland	Γραμματάς Θ.	1996
34.	ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	ECE6041	6ο	1. Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων	Κάκουρος Ε. & Μανιαδάκη Κ.	2006
				2. Εξελεγκτική Ψυχοπαθολογία	Wilmshurst L.	2010
35.	ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ & Η/Υ	ECE6051	6ο	1. Οι τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών στην προσχολική εκπαίδευση	Νικολοπούλου, Κ.	2009
				2.Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Εφαρμογές Διαδικτύου	Παγγέ Τζ.	2015
36.	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ	ECE6061	6ο	1. Παρατηρώντας το βρέφος	Αναγνωστάκη Λ. κ. συν.	2011
				2. Ένας λύκος στη σοφίτα	Richman S.	2007
37.	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	ECE7010	7ο	1. Σύγχρονες τάσεις της προσχολικής αγωγής	Ντολιοπούλου Έ.	2001
				2. Ανθρώπινες Σχέσεις και Επικοινωνία στην Προσχολική Εκπαίδευση	Λαλούμη-Βιδάλη Ε.	2008
38.	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	ECE7020	7ο	1. Εισαγωγή στη συμβουλευτική	McLeod J.	2005
				2. Ψυχολογικά ζητήματα σε ιστορίες φροντίδας	Κοτρώτσιου, Ε. & Γκούβα, Μ.	2011
39.	ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ	ECE7030	7ο	Το θεατρικό παιχνίδι	Κουρετζής Λ.	1991
40.	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	ECE7041	7ο	1. Αρχές περιβαλλοντικών επιστημών	Τσέκος Χ. & Ματθόπουλος Δ.	2011
				2. Η ανακάλυψη και κατανόηση του περιβάλλοντος	Μιχαλοπούλου Κ. & Χιωτάκη Ε.	2008
41.	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	ECE7051	7ο	1. Παιδαγωγικό υλικό για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας	Τσολάκη Κ.	2006
				2. Η ανακάλυψη και κατανόηση του περιβάλλοντος	Μιχαλοπούλου Κ. & Χιωτάκη Ελ.	2008
42.	ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	ECE7061	7ο	1. Ένα σχολείο για όλους	Σούλης Γ.	2008

Δυσκολίες που προέκυψαν κατά την εφαρμογή του νέου συστήματος διανομής συγγραμμάτων

- Η αδυναμία ορισμένων εκδοτικών οίκων να διανέμουν τα προτεινόμενα συγγράμματα μέσω των βιβλιοπωλείων της πόλης.
- Η δυσκολία στην επικοινωνία μεταξύ του Τμήματος και ορισμένων εκδοτικών οίκων σχετικά με διαδικαστικά θέματα.
- Η δυσκολία από μέρους των φοιτητών να κατανοήσουν τη διαδικασία δήλωσης των συγγραμμάτων.
- Η καθυστέρηση ορισμένων εκδοτικών οίκων αποστολής των συγγραμμάτων.
- Η έλλειψη ενδιαφέροντος από ένα μικρό αριθμό φοιτητών να παραλάβουν τα δηλωμένα συγγράμματα.

Οι παραπάνω δυσκολίες αναμένεται να μειωθούν κατά την εφαρμογή του προγράμματος τα επόμενα έτη, μετά από εμπλουτισμένη επικοινωνία του Τμήματος με τους εκδοτικούς οίκους και υποστήριξη και ενημέρωση των φοιτητών..

4.5. Μέσα και Υποδομές**4.5.1. Αίθουσες Διδασκαλίας**

Το Τμήμα διαθέτει πέντε (5) αίθουσες διαλέξεων, εκ των οποίων η μία (Αίθουσα Θεάτρου) είναι χωρητικότητας 266 ατόμων η οποία καλύπτει ανάγκες και των Τμημάτων Λογοθεραπείας και Νοσηλευτικής της Σ.Ε.Υ.Π, οι δύο (Αίθουσες 317 και 318) είναι χωρητικότητας 100 ατόμων, και οι υπόλοιπες δύο (Αίθουσες 313 και 314) είναι χωρητικότητας 60. Όλες οι αίθουσες είναι εξοπλισμένες με βιντεοπροβολείς. Η αίθουσα 317 διαθέτει επιπλέον διαδραστικό πίνακα. Επίσης, έχει εγκατασταθεί εξοπλισμός ο οποίος θα επιτρέπει την ηλεκτρονική σύνδεση παρατήρησης ομάδων του ΒΝΣ Μέρμνας για εκπαίδευση των φοιτητών μας σε εργαστηριακές ασκήσεις. Επίσης, υπάρχει γυμναστήριο κατάλληλα εξοπλισμένο, λόγω όμως έλλειψης του απαραίτητου για τη λειτουργία του προσωπικού παραμένει κλειστό ένα μεγάλο μέρος της ημέρας.

Οι αίθουσες κρίνονται επαρκείς για τις ανάγκες του. Όμως, στις αίθουσες διδασκαλίας πρέπει να αντικατασταθούν τα θρανία με ατομικά καθίσματα και αναλόγια αναδιπλούμενα και να βελτιωθούν ως προς το φωτισμό/συσκότιση. Οι υποδομές κλιματισμού και μόνωσης του κτιρίου κρίνονται ως ελλιπείς. Οι χώροι υγιεινής χρειάζονται ανακαίνιση, αν και

προσφάτως κατασκευάστηκε χώρος υγιεινής που επιτρέπει πρόσβαση σε άτομα με ειδικές ανάγκες. Επιπλέον, το κτίριο χρήζει ανάγκης ελαιοχρωματισμού.

4.5.2. Εκπαιδευτικά Εργαστήρια

Το Τμήμα διαθέτει οκτώ (8) αίθουσες εργαστηριακής εκπαίδευσης:

- Εργαστήριο Αισθητικής Εικαστικής Αγωγής
- Εργαστήριο Αγωγής & Φροντίδας Βρέφους-Νηπίου (ΦΕΚ 281-11/02/2016)
- Εργαστήριο Έρευνας και Εφαρμογής Βρεφικής Αφής (ΦΕΚ 281-11/02/2016)
- Εργαστήριο Κινητικής Αγωγής
- Εργαστήριο Μουσικοκινητικής
- Εργαστήριο Παιδαγωγικών
- Εργαστήριο Ψυχολογίας & Ιατρικών Μαθημάτων

A. Αισθητικής Εικαστικής Αγωγής

Βρίσκεται στο ισόγειο του κτιρίου. Είναι χωρητικότητας 50 φοιτητών. Ο εξοπλισμός του περιλαμβάνει πάγκους εργασίας, νιπτήρα, πίνακα, αναλώσιμα είδη για την διεξαγωγή των εργαστηριακών μαθημάτων. Το Εργαστήριο Αισθητικής Εικαστικής Αγωγής και Πηλοπλαστικής έχει ως σκοπό την καλλιέργεια των τριών φυσικών λειτουργιών, των αισθήσεων, της αντίληψης και της πράξης. Βασικός στόχος του είναι η καλλιέργεια της φυσικής προδιάθεσης του φοιτητή να μπορεί να εκφράζεται καλλιτεχνικά και να είναι σε θέση να μεταφέρει αυτές τις γνώσεις καθώς επίσης να κατανοεί και να απολαμβάνει τα έργα τέχνης.

B. Αγωγής & Φροντίδας Βρέφους-Νηπίου

Βρίσκεται στο δεύτερο όροφο. Είναι χωρητικότητας 40 φοιτητών. Ο εξοπλισμός του περιλαμβάνει εργαστηριακές κούκλες, κούνιες, καθισματάκια φαγητού, έπιπλα για την αλλαγή του μωρού, καθώς επίσης και όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό για την διεξαγωγή των εργαστηριακών μαθημάτων. Επιπλέον, το εργαστήριο διαθέτει τηλεόραση και βίντεο για την προβολή εκπαιδευτικών CD. Το Εργαστήριο έχει ως σκοπό την εκπαίδευση των φοιτητών όσον αφορά την κάλυψη των βασικών αναγκών του βρέφους (τάισμα, μπάνιο, ύπνος).

Γ. Εργαστήριο Έρευνας και Εφαρμογής Βρεφικής Αφής - ΕΕΕΒΑ

Βρίσκεται στο δεύτερο όροφο. Είναι χωρητικότητας 15 ατόμων. Σκοπός του Εργαστηρίου - ΕΕΕΒΑ- είναι η προώθηση της επιστημονικής έρευνας, η παροχή υπηρεσιών προς τρίτους και η ενίσχυση του διδακτικού έργου (ασκήσεις πράξεις των φοιτητών), καθώς και ανάπτυξη προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης, υπό το πρίσμα της Πρώιμης Προληπτικής Συμβουλευτικής. Στόχος του εργαστηρίου είναι η προαγωγή της Βρεφικής Ψυχικής Υγείας, μέσω της «Βρεφικής Χειροπρακτικής-BX-», μίας επιστημονικά τεκμηριωμένης παρέμβασης. Μέλη του Εργαστηρίου, οι οποίοι είναι Πιστοποιημένοι εκπαιδευτές της Διεθνούς Ένωσης Βρεφικής Χειροπρακτικής (International Association of Infant Massage – IAIM-www.iaim.net), οργανώνουν «Τάξεις Γονέων» με βρέφη 0-12 μηνών, τους οποίους και εκπαιδεύουν στην εφαρμογή της ΒΧ. Ο εξοπλισμός του περιλαμβάνει εργαστηριακές κούκλες, στρώματα, 1 καναπέ, 6 καθίσματα, μαξιλάρια, κουβερτούλες, σεντονάκια, οργανικά έλαια βρεφών, γραφείο, Η/Υ, βινετοπροβολέα και διαθέτει Αίθουσα Τέχνης, με έργα Μητρότητας του διεθνούς φήμη γλύπτη, κ. Θεόδωρου Παπαγιάννη. Το εργαστήριο κατά τα έτη της άτυπης λειτουργίας του, δρομολόγησε έναν εξαιρετικά γόνιμο διάλογο με την επιστημονική κοινότητα, με μία (1) δημοσίευση σε ελληνικό περιοδικό, τέσσερις (4) δημοσιεύσεις σε πρακτικά διεθνούς συνεδρίου, δύο (2) προφορικές ανακοινώσεις σε διεθνές και έξι (6) σε πανελλήνια συνέδρια. Ανάρτησε δε έξι (6) ανακοινώσεις σε διεθνή συνέδρια και τρία (3) σε πανελλήνια συνέδρια.

Δ. Κινητικής Αγωγής

Βρίσκεται στον ημιώροφο. Είναι χωρητικότητας 200 φοιτητών περίπου. Ο εξοπλισμός του περιλαμβάνει, μπάλες, κανταράκια, στρώματα, ρακέτες, κορύνες, κώνους, σχοινάκια, μπαλόνια, πλαστικούς κάδους μαγνητόφωνο και CD. Το Εργαστήριο Κινητικής Αγωγής έχει ως σκοπό την εκπαίδευση των φοιτητών/τριών με την παρουσία βασικών ενοτήτων της Κινητικής Αγωγής, με ιδιαίτερη έμφαση τόσο στον σωματικό όσο και στον κοινωνικοσυναισθηματικό και γνωστικό τομέα, με εφαρμογή στην προσχολική ηλικία.

Ε. Μουσικοκινητικής

Βρίσκεται στο ισόγειο. Είναι χωρητικότητας 50-60 φοιτητών. Ο εξοπλισμός του περιλαμβάνει μουσικά όργανα, όπως πιάνο, ηλεκτρικό πιάνο, ακορντεόν, αρμόνια, όργανα Orff και κρουστά για παιδιά προσχολικής ηλικίας και πιο συγκεκριμένα: μεταλλόφωνα, ξυλόφωνα όλων των μεγεθών (αρκετά από αυτά STUDIO 49), glockenspiel, μαράκες, κλάβες,

καστανιέτες, όλων των μεγεθών μεμβρανόφωνα και ταμπουρίνα, ντέφια, κουρτίνες, agozo, κουδουνάκια, τρίγωνα, bongos. Το Εργαστήριο Μουσικοπαιδαγωγικής έχει ως σκοπό την εκπαίδευση και πρακτική εξάσκηση των φοιτητών, προετοιμάζοντάς τους για τη μελλοντική υλοποίηση μουσικών δραστηριοτήτων στον Παιδικό Σταθμό (τραγούδι, μουσικοκινητική, χρήση απλών μουσικών οργάνων, ακρόαση).

ΣΤ. Παιδαγωγικών

Βρίσκεται στο ισόγειο. Είναι χωρητικότητας 50-60 φοιτητών. Ο εξοπλισμός του περιλαμβάνει Κουκλοθέατρο, αναλώσιμο υλικό, όπως χαρτόνια διαφόρων ειδών, κόλλες, τέμπερες, πινέλα κ.α. Το εργαστήριο έχει ως σημεία αναφοράς θέματα και ανάγκες ερευνητικού, διδακτικού και παιδαγωγικού χαρακτήρα στα επιστημονικά πεδία της Διδακτικής Μεθοδολογίας, της Διαπολιτισμικής Αγωγής και των Σύγχρονων Τάσεων Προσχολικής Αγωγής. Ειδικότερα, το εργαστήριο δραστηριοποιείται στις ακόλουθες θεματικές περιοχές:

1. Παραγωγή έγκυρης επιστημονικής γνώσης στους τομείς
 - Οργάνωση, διεξαγωγή και αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
 - Περιγραφή, ανάλυση και ερμηνεία της παιδαγωγικής και διδακτικής πράξης.
 - Μελέτη των επιδράσεων της εφαρμογής εναλλακτικών μοντέλων προσχολικής αγωγής στους φοιτητές/τριες.
 - Διερεύνηση της ποιότητας της παιδαγωγικής επικοινωνίας και σχέσης παιδαγωγού-παιδιού προσχολικής ηλικίας (δημιουργία παιδαγωγικής ατμόσφαιρας).
2. Οργάνωση και συντονισμός πρακτικών και θεωρητικών ασκήσεων (π.χ. μικροδιδασκαλίες, μακροδιδασκαλίες) στα παραπάνω επιστημονικά πεδία για φοιτητές/τριες.
3. Παραγωγή παιδαγωγικού και εποπτικού υλικού για την προαγωγή και στήριξη των διδακτικών δραστηριοτήτων.
4. Συνεργασία με άλλα εκπαιδευτικά και επιστημονικά ιδρύματα που επιδιώκουν συναφείς σκοπούς και γενικά την ανάπτυξη κάθε σχετικής επιστημονικής δραστηριότητας.

Η. Ψυχολογίας & Ιατρικών Μαθημάτων

Βρίσκεται στο ισόγειο. Είναι χωρητικότητας 50 φοιτητών και διαθέτει Η/Υ και σύνδεση με το διαδίκτυο καθώς και λοιπό τεχνικό εξοπλισμό, που είναι αναγκαίος για τη διενέργεια διδασκαλίας, εργαστηριακών ασκήσεων και διεπιστημονικών διασυνδέσεων.

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή:

1. Την κάλυψη των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Προσχολικής Αγωγής καθώς και άλλων Τμημάτων της ΣΕΥΠ, σε ό,τι αφορά αφενός το αντικείμενο της ανάπτυξης βρεφών και νηπίων.
2. Την διεπιστημονική συνεργασία με κάθε μορφής εργαστήρια, κέντρα ερευνών και ακαδημαϊκά ιδρύματα της ημεδαπής και αλλοδαπής, εφόσον οι επιστημονικοί τους στόχοι συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του Εργαστηρίου.

4.6. Αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε)

Η χρήση ΤΠΕ στην παρουσίαση των μαθημάτων και στη διδασκαλία έχει αρχίσει να χρησιμοποιείται ευρέως τα τελευταία χρόνια στο μεγαλύτερο μέρος των μαθημάτων. Το Τμήμα διαθέτει προβολείς και σύνδεση με το διαδίκτυο. Στην ιστοσελίδα του Τμήματος δύναται να αναρτηθεί ειδικό πεδίο όπου προβάλλεται το διαθέσιμο υλικό του κάθε μαθήματος. Επιπλέον, έχουν δρομολογηθεί δράσεις για τη χρήση της ηλεκτρονικής εκπαιδευτικής πλατφόρμας (moodle) στην υποστήριξη του έργου των εκπαιδευτικών για τα μαθήματα Αγωγή και Φροντίδα Βρέφους-Νηπίου και Αγωγή Υγείας. Για τα μαθήματα Εξελικτική Ψυχολογία Ι & ΙΙ, Ψυχοπαθολογία, Κλινική και Συμβουλευτική Ψυχολογία, έχει ήδη αναπτυχθεί και χρησιμοποιείται από τους φοιτητές η ηλεκτρονική εκπαιδευτική πλατφόρμα –Moodle. Επιπρόσθετα, οι φοιτητές μπορούν να επικοινωνούν και να ανταλλάσσουν πληροφορίες και απόψεις μέσω e-mail με τους διδάσκοντες, σε περιπτώσεις εργασιών στο πλαίσιο του μαθήματος, πτυχιακών εργασιών αλλά και της πρακτικής άσκησης.

Πέραν των εκπαιδευτικών διαδικασιών, τα τελευταία χρόνια το Τμήμα έχει καταβάλλει συστηματική και επιτυχή προσπάθεια στην ενσωμάτωση των Τ.Π.Ε στις λειτουργικές διαδικασίες του. Ειδικότερα, η Γραμματεία παρέχει ατομικό κωδικό σε κάθε χρήστη-φοιτητή προκειμένου να έχει δυνατότητα πρόσβασης στον προσωπικό του φάκελο μέσω διαδικτύου, καθώς και να εκτελέσει ενέργειες σχετικές με διαδικαστικά θέματα (επανεγγραφή, δηλώσεις μαθημάτων, αναλυτική βαθμολογία, αιτήσεις κ.λ.π.). Επιπλέον, όπως έχει ήδη αναφερθεί, η

επιλογή των συγγραμμάτων γίνεται ηλεκτρονικά (μέσω της υπηρεσίας Eudoxus). Τέλος, οι διδάσκοντες έχουν την ευθύνη της κατοχύρωσης της βαθμολογίας στην πλατφόρμα ClassWeb, όπου έχουν πρόσβαση στις καταστάσεις των φοιτητών για το κάθε μάθημα.

4.7. Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και η μεταξύ τους συνεργασία

Η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων κρίνεται ανεπαρκής καθώς αντιστοιχεί ένας μεγάλος αριθμός φοιτητών ανά διδάσκοντα. Για να γίνουν περισσότερο ελκυστικά και αποτελεσματικά τα θεωρητικά μαθήματα στους φοιτητές, και να προσελκύουν όλους τους φοιτητές να παρακολουθούν τα θεωρητικά μαθήματα απαιτείται, άμεσα, διορισμός μόνιμου Εκπαιδευτικού Προσωπικού.

Η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων κρίνεται ανεπαρκής στα εργαστήρια, καθώς κυμαίνεται στο 1/40 για τα εργαστηριακά μαθήματα που πραγματοποιούνται στο χώρο του Εκπαιδευτικού Ιδρύματος. Για τις υπόλοιπες εργαστηριακές ώρες που λαμβάνουν χώρα σε Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, η αναλογία είναι περίπου 1/20.

Η συνεργασία των διδασκόντων με τους φοιτητές στις περισσότερες περιπτώσεις κρίνεται πολύ καλή. Όλοι οι διδάσκοντες έχουν ανακοινωμένες ώρες γραφείου για συνεργασία με τους φοιτητές (ώρες εκτός μαθήματος). Επίσης, οι φοιτητές μπορούν να επικοινωνούν με τους διδάσκοντες και σε χρόνους που ορίζονται, εκτός του προβλεπόμενου διδακτικού έργου για συνεργασία με τους φοιτητές, ενώ τα e-mail των καθηγητών είναι στην διάθεση όλων των φοιτητών.

4.8. Σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα

Οι φοιτητές εκπαιδεύονται στην ερευνητική διαδικασία μέσα από ποικίλα μαθήματα του Π.Σ. Επίσης η εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας, στοχεύει κυρίως στην εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία. Επιδιώκεται από τους καθηγητές, οι φοιτητές να συμμετέχουν σε ανακοινώσεις πτυχιακών ερευνητικών εργασιών και σε συγγραφή άρθρων. Από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης της Σχολής παρέχεται στους διδάσκοντες διαρκή ενημέρωση για την αξιοποίηση των ηλεκτρονικών και μη πηγών της. Φοιτητές έχουν συμμετάσχει στην ολοκλήρωση του εγκεκριμένου ερευνητικού έργου Αρχιμήδης II (Διαπολιτισμική Αγωγή: Συγκριτική Προσέγγιση Παιδαγωγικής Πράξης σε Επιλεγμένα Προσχολικά Ιδρύματα Ελλάδας,

Αγγλίας & Γερμανίας με τη χρήση Νέας Τεχνολογίας) του Τομέα Παιδαγωγικών. Επίσης, στο πλαίσιο των δράσεων του «Εργαστηρίου Έρευνας & Εφαρμογής Βρεφικής Αφής», φοιτητές συμμετείχαν στην παρουσίαση εργασιών σε διεθνή και πανελλήνια συνέδρια. Για την περαιτέρω σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα έχουν δρομολογηθεί σχετικές δράσεις στην τροποποίηση του προγράμματος σπουδών του τμήματός μας.

4.9. Συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο

Ι. Συνεργασία του Τμήματος με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού

Το Τμήμα στο πλαίσιο των συνεργασιών του έχει συνεργαστεί με τα εξής εκπαιδευτικά κέντρα εσωτερικού:

- ✚ Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- ✚ Την Ψυχιατρική Κλινική της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ιωαννίνων και
- ✚ Το Τμήμα Μαιευτικής ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης για την υλοποίηση του ανταγωνιστικού προγράμματος Δια Βίου Μάθησης, ΠΕΓΑ, στην επικαιροποίηση γνώσεων αποφοίτων ΑΕΙ, «Εκπαίδευση Επαγγελματιών Κοινωνικής Πρόνοιας σε Συμβουλευτικές Δεξιότητες και Ενίσχυση της Επαγγελματικής τους Ταυτότητας», δι-ιδρυματικού και δια-τμηματικού προγράμματος, με παράλληλη λειτουργία δύο Ακαδημαϊκών Κύκλων Σπουδών -2014-2015- στα Ιωάννινα και στη Θεσσαλονίκη.
- ✚ Το Τομέα Παιδαγωγικής του Τμήματος Φ.Π.Ψ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στο πλαίσιο του Ερευνητικού Προγράμματος Αρχιμήδης ΙΙΙ.
- ✚ Το Τμήμα Προσχολικής Αγωγής Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης σε επίπεδο ερευνητικών προγραμμάτων.

Επίσης το Τμήμα μας συνεργάζεται με τα εξής εκπαιδευτικά κέντρα εσωτερικού:

- ✚ Το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής & Ψυχολογίας (Φ.Π.Ψ), του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- ✚ Την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, όπου μέλη του Τμήματος μας συμμετέχουν σε τριμελείς και επταμελείς επιτροπές εκπόνησης και υποστήριξης

Διατριβών Διδακτορικών καθώς στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος «Διατροφικές Συνήθειες των Παιδιών Προσχολικής Ηλικίας».

II. Συνεργασία του Τμήματος με εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού

Το Τμήμα έχει συνεργαστεί με τα εξής εκπαιδευτικά κέντρα εξωτερικού:

1. Τη Διεθνή Ένωση Βρεφικής Χειροπρακτικής (International Association of Infant Massage), στο πλαίσιο: **A)** συνεργασιών σε εκπαιδευτικά και ερευνητικά πρωτοκόλλα Βρεφικής Χειροπρακτικής και **B)** στην επιλογή, συγγραφή και επιμέλεια ενημερωτικών, εκπαιδευτικών κειμένων του Διεθνούς Ενημερωτικού Δελτίου Αφής (International Association of Infant Massage- I.N.Touch-Newsletter-πρόσβαση μέσω κωδικού)
2. Τον Dr E. Melhish, καθηγητή του Παν/μίου Birbeck και Οξφόρδης, στο πλαίσιο της μη χρηματοδοτούμενης οργάνωσης της πιλοτικής εφαρμογής του ήδη δομημένου προγράμματος «Supporting Early Development in Face of the Greek Economical Crisis: The Development of HOPE, a Socio-Emotional Program for Preschool Children»
3. Την Διεπιστημονική Εταιρεία Μουσικοθεραπείας και Έρευνας -ΣΟΝΟΡΑ- και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Καθοδηγούμενης Φαντασιωτικής Εικόνας (Guided Imagery Music) στο πλαίσιο του μη χρηματοδοτούμενου και υπό εξέλιξη ερευνητικού προγράμματος «Επικοινωνιακή Μουσικότητα μεταξύ Μητέρας – Βρέφους»
4. Το Πανεπιστήμιο Αργυροκάστρου Αλβανίας, στο πλαίσιο ολοκλήρωσης του ερευνητικού προγράμματος Αρχιμήδης II.
5. Το Προσχολικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα SANSEWAY HOUSE DAY NURSERY στο Ηνωμένο Βασίλειο, στο πλαίσιο της κινητικότητας των φοιτητών για πρακτική άσκηση
6. Το Προσχολικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα BERLIN COSMOPOLITAN SCHOOL στη Γερμανία, στο πλαίσιο της κινητικότητας των φοιτητών για πρακτική άσκηση
7. Το Προσχολικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα VILLA KUNTERBUNT στη Γερμανία, στο πλαίσιο της κινητικότητας των φοιτητών για πρακτική άσκηση
8. Το Προσχολικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα CREATIVE KIDS PRESCHOOL/FORSKOLA στη Σουηδία, στο πλαίσιο της κινητικότητας των φοιτητών για πρακτική άσκηση

III. Ανάπτυξη εκπαιδευτικών συνεργασιών με τοπικούς περιφερειακούς ή εθνικούς κοινωνικούς φορείς

Το Τμήμα συνεργάζεται με:

- Τον Πανελλήνιο Σύλλογο Βρεφονηπιαγωγών -ΠΑ.ΣΥ.ΒΝ, στη διοργάνωση ημερίδων, συνεδρίων και λοιπών συνεργασιών.
- Τον Οργανισμό Κοινωνικής Προστασίας – Αλληλεγγύης και Προσχολικής Αγωγής (Ο.Κ.Π.Α.Π.Α.) του Δήμου Ιωαννιτών, με Δημοτικούς & Ιδιωτικούς Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς της λοιπής χώρας και της Κύπρου, στο πλαίσιο της εξαμηνιαίας πρακτικής άσκησης των φοιτητών.
- Τους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού – Ο.Α.Ε.Δ. -.
- Τον Βρεφονηπιακό Σταθμό (και για παιδιά με Ειδικές Ιδιαιτερότητες) «Μέριμνα».
- Δημόσια Ε.Π.Α.Λ. της Περιφέρειας Ηπείρου όπου εκπαιδευτές και μαθητές τους επισκέπτονται κατόπιν αιτήσεώς τους το Τμήμα μας και ενημερώνονται για το Πρόγραμμα Σπουδών και τις δυνατότητες εξέλιξης που τους παρέχει το Τμήμα μας, μετά την αποφοίτησή τους από τα Ε.Π.Α.Λ.

4.10. Κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών

Η κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών του Τμήματος ορίζεται από γενικό στρατηγικό σχεδιασμό του Ιδρύματος (γραφείο Erasmus). Δεν ευνοείται ιδιαίτερα η δυνατότητα κινητικότητάς των μελών Ε.Π. δεδομένου του μικρού αριθμού αυτών.

Κατά το ακαδ. έτος 2016-2017, μετακινήθηκαν πέντε (5) φοιτητές του Τμήματος για πρακτική άσκηση, στα εξής Προσχολικά Ιδρύματα της Ευρώπης:

- SANSWAY HOUSE DAY NURSERY, Ηνωμένο Βασίλειο
- VILLA KUNTERBUNT , Γερμανία
- CREATIVE KIDS PRESCHOOL /FORSKOLA, Σουηδία
- BERLIN COSMOPOLITAN SCHOOL στη Γερμανία

Υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον από τους φοιτητές του Τμήματός μας για την πραγματοποίηση μέρους των σπουδών τους στα ιδρύματα συνεργασίας μας με ιδρύματα

του εξωτερικού. Το Τμήμα ενημερώνει την Ακαδημαϊκή του Κοινότητα για τα προγράμματα κινητικότητας με μία σειρά από ενέργειες:

1. Τις Διακρατικές Συμφωνίες (Bilateral Agreements), οι οποίες ανακοινώνονται στα επίσημα όργανα του Τμήματος.
2. Τις εκδηλώσεις, οι οποίες πραγματοποιούνται στο Τ.Ε.Ι. σε σχέση με τα προγράμματα κινητικότητας και οι οποίες ανακοινώνονται έγκαιρα με ενημερωτικές αφίσες αλλά και στο διαδίκτυο.

Οι διαδικασίες αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου που πραγματοποιείται σε άλλο Εκπαιδευτικό ίδρυμα ορίζουν την κατοχύρωση των διδασκόμενων μαθημάτων μέσω της αντιστοίχισης διδακτικών μονάδων (ECTS).

4.10.1. Υποστήριξη εισερχομένων φοιτητών

Οι εισερχόμενοι φοιτητές τυγχάνουν υποστήριξης από τη Γραμματεία του Τμήματος, από το κεντρικό γραφείο Erasmus, από το γραφείο Διασύνδεσης, από τον Τμηματικό υπεύθυνο Erasmus και από τους υπεύθυνους καθηγητές που διδάσκουν τα γνωστικά αντικείμενα που έχει επιλέξει ο εισερχόμενος φοιτητής.

4.10.2. Τρόποι προώθησης της ιδέας της κινητικότητας φοιτητών και μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού και της Ευρωπαϊκής διάστασης γενικότερα

Το Τμήμα ενημερώνει την ακαδημαϊκή του κοινότητα για τα προγράμματα κινητικότητας με μια σειρά από ενέργειες:

1. Οι διακρατικές συμφωνίες ανακοινώνονται στα επίσημα όργανα του Τμήματος
2. Οι εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στο Τ.Ε.Ι σε σχέση με τα προγράμματα κινητικότητας ανακοινώνονται έγκαιρα με αφίσες αλλά και στο διαδίκτυο.

Επιπλέον, δρομολογούνται διαδικασίες στο πλαίσιο των ερευνητικών και επιστημονικών συνεργασιών με Καθηγητές και Ερευνητές Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων και θεωρούμε ότι αυτού του είδους οι συνεργασίες θα αποτελέσουν κινητήριες δυνάμεις για περισσότερο

αποτελεσματικές μορφές πραγματοποίησης μετακινήσεων μελών του Ε.Π. και φοιτητών στο πλαίσιο του Erasmus.

5. Ερευνητικό έργο

5.1. Προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος

Η προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος, επιχειρείται μέσω του προγράμματος μαθημάτων και των ερευνητικών προγραμμάτων του Ε.Π. του τμήματος. Παρά την έλλειψη Ε.Π., καθώς και την έλλειψη υποστηρικτικών μηχανισμών (π.χ. υποστήριξη μέσω ΝΤ, κατάταξη κονδυλίων σε επιλέξιμες δαπάνες), το Τμήμα κρίνει τη συμμετοχή του εξαιρετικά σημαντική, ανεξαρτήτως αποτελέσματος. Τα τελευταία έτη παρατηρείται στήριξη των ερευνητικών δράσεων από το Ε.Π.

Το ακαδημαϊκό προσωπικό ενημερώνεται για δυνατότητες χρηματοδότησης ερευνητικών τους προτάσεων από το Γραφείο Προγραμμάτων του Ιδρύματος.

Ο θεσμός δεν δείχνει να ενισχύει την ερευνητική κουλτούρα σε επίπεδο τμήματος, καθόσον τα μέλη του Ε.Π διδάσκουν πολλές ώρες με αποτέλεσμα ούτε να διευκολύνονται, αλλά ούτε και να ενισχύονται όσοι επιτελούν ερευνητικό έργο. Η ύπαρξη των κινήτρων έγκειται στις προσωπικές φιλοδοξίες και ανησυχίες των μελών Ε.Π. του Τμήματος.

Η ενημέρωση δυνατότητας χρηματοδότησης ερευνητικών προγραμμάτων, την τελευταία πενταετία κρίνεται επαρκής σε σχέση με το παρελθόν. Το κάθε μέλος Ε.Π. ενημερώνεται για τις δυνατότητες χρηματοδότησης της έρευνας και προκηρύξεις ερευνητικών προγραμμάτων από το Γραφείο Προγραμμάτων του Ιδρύματος, μέσω του προσωπικού τους ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Το Τμήμα πιστεύει ότι τα μέλη Ε.Π. πρέπει να είναι ενεργοί στο επιστημονικό τους επίπεδο μέσω των διδακτικών τους καθηκόντων και μέσω ερευνητικών έργων. Εν τούτοις θα πρέπει να λάβουμε ιδιαιτέρως υπόψη ότι το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο των Τ.Ε.Ι. της χώρας με τη μη δυνατότητα αυτοδύναμης οργάνωσης μεταπτυχιακών σπουδών, δυσχεραίνουν προς το παρόν τις ερευνητικές δραστηριότητες των μελών. Τα τελευταία έτη, παρά το γεγονός αυτό το Τμήμα στην άσκηση μιας ευρείας ανοικτής ερευνητικής πολιτικής ενθαρρύνει και στηρίζει τα μέλη Ε.Π., στη λήψη και στήριξη των αποφάσεων συνεργασίας με συναδέλφους άλλων Τμημάτων και Ιδρυμάτων της χώρας και της αλλοδαπής.

Δεν υπάρχουν θεσμοθετημένες υποτροφίες έρευνας, εφόσον το Τμήμα δεν διαθέτει δικό του προϋπολογισμό.

Η διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στο εσωτερικό του Τμήματος, πραγματοποιείται μέσω των δημοσιεύσεων ή άλλων ανακοινώσεων που είναι προσβάσιμες σε όλους τους συναδέλφους.

5.2. Ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα

Τα πραγματοποιούμενα ερευνητικά χρηματοδοτούμενα προγράμματα και έργα των μελών Ε.Π. έχουν ως εξής:

1. **ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II** «Διαπολιτισμική Αγωγή: Συγκριτική προσέγγιση Παιδαγωγικής πράξης σε επιλεγμένα προσχολικά Ιδρύματα Ελλάδας, Αγγλίας, Γερμανίας με τη χρήση νέας τεχνολογίας». Παραδοτέο.
2. **Αρχιμήδης III** «Διαπολιτισμική διάσταση της προσχολικής αγωγής: Η περίπτωση της Ηπείρου». Παραδοτέο.
3. Μέλος ΕΠ συνεργάτης ερευνητικού Προγράμματος με τίτλο «*Interaction of doctor – patient relationship during therapy services and estimation of their satisfaction*». Χρηματοδοτούμενο στα πλαίσια του **ΕΠΕΑΕΚ** της πρότασης «ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ I: Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων του ΤΕΙ Ηπείρου «ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ I υποέργο 100008-00007» στο πλαίσιο «Operational Program “Education”» για την περίοδο 2003-2007. Παραδοτέο.
4. Μέλος ΕΠ αναπληρώτρια Επιστημονική Υπεύθυνη **ΠΕΝΕΔ** Άξονας 8, Μέτρο 8.3, χρηματοδοτούμενο από το Υπουργείο Έρευνας και Τεχνολογίας, με ανάδοχο φορέα το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, και Φορέα Χρήστη το Δήμο Ιωαννιτών, με τίτλο έργου: "Υπολογιστές και κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού προσχολικής ηλικίας". Παραδοτέο.
5. Μέλος ΕΠ συνεργάτης στο Πρόγραμμα **ΕΠΕΑΕΚ**: ΦΑΣΗ Α΄, Παραδοτέο: Τεχνολογία και Εκπαίδευση – Α΄ & Β΄ Σεμιναριακός Κύκλος: Οριζόντια Δράση Αναμόρφωσης Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου. Παραδοτέο.
6. **ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ I**: Αντιαθρογόνες δράσεις ανασυνδυασμένων μορφών της υψηλής πυκνότητας λιποπρωτεϊνών (Μεταφορά τεχνογνωσίας από Πανεπιστήμια σε Τ.Ε.Ι). Παραδοτέο.
7. **ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II**: Τροποποίηση φυσικών προϊόντων με αντιοξειδωτικές ιδιότητες και αντιφλεγμονώδεις ιδιότητες με τη χρήση νέων βιοκαταλυτικών διεργασιών (Μεταφορά τεχνογνωσίας από Πανεπιστήμια σε ΤΕΙ). Παραδοτέο.

8. **ΕΑΕΚ:** Δράση 4.3: Μελέτη Συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων Σχολής Ε.Υ.Π. Τμήματος Προσχολικής Αγωγής Τ.Ε.Ι. Ηπείρου. Χρηματοδοτούμενο από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΣ) πρόγραμμα του «Γραφείου Διασύνδεσης του Τ.Ε.Ι Ηπείρου». Παραδοτέο.

Προγράμματα σε εξέλιξη

Ο προσανατολισμός του Τμήματος επικεντρώνει το τελευταίο χρονικό διάστημα στην ανάπτυξη της έρευνας και υπάρχει μεγάλη κινητικότητα σε ότι αφορά τη συμμετοχή μελών Ε.Π. σε ερευνητικά προγράμματα και υποβολή ερευνητικών προτάσεων στο πλαίσιο ΕΣΠΑ. Συγκεκριμένα πραγματοποιούνται τα εξής προγράμματα:

- Πρακτική άσκηση φοιτητών. Επιστημονικός Υπεύθυνος Γείτονας Δ. Όλα τα μέλη Ε.Π. του Τμήματος συμμετέχουν στο χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση Πρόγραμμα «Ενιαία Πρακτική Άσκηση Σπουδαστών του Τ.Ε.Ι Ηπείρου 2007-2013 του Τμήματος» το οποίο παρατάθηκε έως το 2019
- Επιτροπή Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης – ΟΜ.Ε.Α. –του Τμήματος στο πλαίσιο υλοποίησης της πράξης με τίτλο Στήριξη λειτουργίας της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου του Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου μάθηση».

5.3. Αξιολόγηση των διαθέσιμων ερευνητικών υποδομών

Οι διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές του Τμήματος δεν καλύπτουν πλήρως τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας και πολλές φορές αναζητείται η συνεργασία με φορείς της πόλης οι οποίοι διαθέτουν απαιτούμενους χώρους (π.χ. ερευνητικοί χώροι με καθρέφτη διπλής κατεύθυνσης) και η χρηματοδότηση της έρευνας κρίνεται ως ανεπαρκής.

Είναι ανάγκη να προσδιοριστούν και να εξελιχθούν συγκεκριμένοι χώροι στο κτίριο του Τμήματος με τις απαραίτητες υποδομές για το σχεδιασμό και τη διεξαγωγή έρευνας. Στόχος είναι να γίνει συστηματική καταγραφή των αναγκών υποδομών από όλα τα μέλη Ε.Π. του Τμήματος για τη διεξαγωγή έρευνας και να υποβληθεί αυτή η καταγραφή ως ενιαίο έγγραφο στη διοίκηση του Ιδρύματος. Αυτή η γραφειοκρατική διαδικασία για τη διεκδίκηση χώρων έρευνας λειτουργεί ανασταλτικά στη διεξαγωγή έρευνας και στην κινητοποίηση των μελών Ε.Π. για διεξαγωγή έρευνας που από τη φύση της αποτελεί μια πολύπλοκη και απαιτητική διαδικασία.

5.4. Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία

Οι Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών Ε.Π καταγράφονται στον πίνακα 3.

Πίνακας 3: Επιστημονικές δημοσιεύσεις

Παραγωγή και αναγνώριση ερευνητικού έργου	M3.117	Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές	4
	M3.118	Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές	-
	M3.119	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας - πατέντες	-
	M3.120	Ανακοινώσεις σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές	23
	M3.121	Ανακοινώσεις σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές	3
	M3.122	Μονογραφίες	-
	M3.123	Βιβλία	-
	M3.124	Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	4
	M3.125	Συνέδρια υπό την αιγίδα της ακαδημαϊκής μονάδας	5
	M3.126	Αναφορές (citation)	-
	M3.127	Διεθνή βραβεία και διακρίσεις	-

5.5. Αναγνώριση της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους

5.5.1. Αναγνώριση του επιστημονικού και άλλου έργου

Η αναγνώριση του επιστημονικού έργου και το σύνολο των ετεροαναφορών των μελών Ε.Π είναι:

Βρυώνης Γεώργιος

1. Βιβλιογραφικές αναφορές ξένων ερευνητών στο SCI: 10

Title: COLD AGGLUTININ SYNDROME AND HEMOPHAGOCYTOSIS IN SYSTEMIC LEISHMANIASIS

Author(s): KOKKINI G, VRIONIS G, LIOSIS G, et al.

Source: SCANDINAVIAN JOURNAL OF HAEMATOLOGY Volume: **32** Issue:
4 Pages: **441-445** Published: 1984. Times Cited: 10

2. Βιβλιογραφικές αναφορές σε Ελληνικά Περιοδικά: **1 (Παιδιατρική 62: 116-130, 1999)**
Οι εμβολιασμοί στην Ήπειρο. **Γ. Βρυώνης**, Μ. Γαλανάκης, Κ. Χαραλαμπίδης.
Πρακτικά 29ου πανελλ. παιδ. συνεδρίου. Ηράκλειο, 1991.

Μάντζιου Στρατούλα

Μάντζιου, Σ. (2001). *Οι ερωτήσεις των παιδιών, η ποιότητα παιδικών σταθμών και τα συναισθήματα της μητέρας*. Διδακτορική Διατριβή. Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

1. Στο Πετρογιάννης, Κ. (2003). *Η μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης: Η οικοσυστημική προσέγγιση*. Αθήνα: Καστανιώτης.
2. Στο Πετρογιάννης, Κ. (2001). Η μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης υπό το πρίσμα της οικοσυστημικής προσέγγισης του UrieBronfenbrenner. *Δωδώνη*, 30, (μερ. Γ), 129-212.
3. Στο Πετρογιάννης, Κ. (2008). Η ψυχολογική αναπτυξιακή έρευνα στο πεδίο της προσχολικής αγωγής: Οι διεθνείς τάσεις και η ελληνική εμπειρία. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, 8, 140-154.
4. Στο Petrogiannis, K. (2006). Policy and research on early childcare and education in Greece. Στο: E.C. Melhuish, & K. Petrogiannis (Eds.), *Early childhood care and education: International perspectives* (σελ. 27-41). London: Routledge.
5. Στο Πετρογιάννης, Κ. (2006). *Η ψυχολογική αναπτυξιακή έρευνα στο πεδίο της προσχολικής αγωγής – Η ελληνική εμπειρία*. Πρακτικά 1^{ου} Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Πανελλήνιου Συνδέσμου Βρεφονηπιαγωγών ΤΕΙ «Η προσχολική αγωγή στην Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ευρώπη του 21^{ου} αιώνα». Αθήνα, 8-9 Απριλίου.
6. In Petrogiannis, K. (2010). Early Childhood Care and Education in Greece: Some Facts, Research and Policy. *International Journal of Early Childhood*, 42(2), 131-139.
7. In Rentzou, K. (2010). Using the ACEI Global Guidelines Assessment to Evaluate the Quality of Early Child Care in Greek Settings. *Early Childhood Education*, 38, 75-80.
8. In Rentzou, K. (2012). Examination of work Environment Factors Relating to Burnout Syndrome of Early Childhood Educators in Greece. *Child Care in Practice*, 18(2), 165-181.

9. In Tsakiri, T. (2012). *A study of Early Childhood Education and Care in Child Development in Greece*. An Applied Dissertation Submitted to Birbeck College, University of London in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Education.

Μάντζιου, Σ. & Πετρογιάννης, Κ. (2001). Η ποιότητα των κέντρων προσχολικής αγωγής και η υποβολή ερωτήσεων από παιδιά. *Σύγχρονη Κοινωνία, Εκπαίδευση και Ψυχική Υγεία*. 2, 101-128.

1. In Tsakiri, T. (2012). *A study of Early Childhood Education and Care in Child Development in Greece*. An Applied Dissertation Submitted to Birbeck College, University of London in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Education.
2. In Rentzou, K. (2012). Examination of work Environment Factors Relating to Burnout Syndrome of Early Childhood Educators in Greece. *Child Care in Practice*, 18(2), 165-181.

5.6. Ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος

Για τις ερευνητικές συνεργασίες ισχύει ό,τι και στην υποενότητα 5.2

5.7. Βαθμός συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα

Για το βαθμό συμμετοχής των φοιτητών στην έρευνα ισχύει ό,τι και στην υποενότητα 4.8

6. Σχέσεις με Κοινωνικούς/Πολιτιστικούς/Παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

6.1. Συνεργασία του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς

Στη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας τα μέλη του Τμήματος στοχεύουν συστηματικά στη συνεργασία με ΚΠΠ φορείς με σκοπό τη διασύνδεση της επιστημονικής γνώσης με τις πραγματικές συνθήκες της ανάπτυξης των κοινωνικών υπηρεσιών και την αξιοποίηση της εμπειρίας των φορέων στα θέματα εκπαιδευτικής και ερευνητικής του πολιτικής.

Στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών μας επιτυγχάνεται η διαμόρφωση συνεργασιών με Βρεφονηπιακούς Σταθμούς της χώρας και της Κύπρου και με φορείς Κοινωνικής Πρόνοιας και Προστασίας. Το έργο αυτό και με στόχο τη συστηματική ανάπτυξη και παρακολούθηση των συνεργασιών, υποστηρίζεται από το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης και τον τμηματικό υπεύθυνο της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος.

α/α	ΚΠΠ Φορείς
1.	Δημοτικοί Παιδικοί & Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Πανελλαδικά
2.	Ιδιωτικοί Παιδικοί & Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Πανελλαδικά
3.	Βρεφονηπιακοί Σταθμοί του Ο.Α.Ε.Δ. Πανελλαδικά
4.	Παιδικός Σταθμός «Μέριμνα» (Ένταξη παιδιών με Ειδικές Ανάγκες)
5.	Παιδικός Σταθμός Γ.Π.Ν. Ιωαννίνων
8.	Ιδιωτικοί Παιδικοί & Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Κύπρου

Η συνεργασία με τα παραπάνω πλαίσια αφορά στους εξής τομείς:

Εργαστηριακές Ασκήσεις

Οι Εργαστηριακές Ασκήσεις πραγματοποιούνται σε ένα μεγάλο αριθμό φορέων της περιοχής των Ιωαννίνων και προϋποθέτει ορισμένες προδιαγραφές υλοποίησης:

- Έναρξη των Εργαστηριακών Ασκήσεων από το 1^ο έτος (2^ο εξάμηνο) φοίτησης και ολοκλήρωση στο 3^ο έτος (5^ο εξάμηνο) φοίτησης.
- Την εποπτεία των φοιτητών από Εργαστηριακούς Συνεργάτες του Τμήματος.

Πρακτική Άσκηση

Η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών του Τμήματός μας συμβάλλει στην καλύτερη αξιοποίηση σε επαγγελματικό επίπεδο των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, στην ευκολότερη και επωφελέστερη ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Επιπλέον, η εφαρμογή της αποκτημένης γνώσης στην αγορά εργασίας συμβάλλει στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, καθώς και στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας των τελειοφοίτων. Επίσης, η απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας μπορεί να συμβάλλει στο σωστό επαγγελματικό προσανατολισμό των φοιτητών, οι οποίοι σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να μην έχουν ορίσει τους επαγγελματικούς τους στόχους.

Άλλες μορφές συνεργασίας

- Συμμετοχή μελών του Ε.Π στο επιστημονικό πρόγραμμα σεμιναρίων, συνεδρίων, ημερίδων και επιμορφωτικών εκδηλώσεων που διοργανώνουν τοπικοί φορείς.
- Συνεργασία των μελών του Τμήματος με το Σύλλογο Βρεφονηπιοκόμων Ελλάδος (ΠΑ.ΣΥ.ΒΝ) όσον αφορά στην συμμετοχή ετησίων συνεδρίων του συλλόγου, στις ενημερωτικές και επιμορφωτικές καμπάνιες του συλλόγου σε φορείς και το ευρύτερο κοινό, στη διαχείριση θεμάτων των φοιτητών, όπως και της κατοχύρωσης των Επαγγελματικών Δικαιωμάτων, το εύρος και το περιεχόμενο του εργασιακού καθεστώτος των Παιδαγωγών Προσχολικής Ηλικίας.
- Συνεργασία και κινητικότητα των φοιτητών και των μελών Ε.Π σε φορείς του εξωτερικού μέσω του προγράμματος Erasmus.

Στις επιμέρους συνεργασίες με Ιδρύματα και φορείς και σύμφωνα με το γνωστικό αντικείμενο και τις ειδικότητές τους, συμμετέχουν αντίστοιχα όλα τα μέλη Ε.Π του Τμήματος.

6.1.1. Αναγνώριση και προβολή της επιστημονικής συνεργασίας του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς

Η αναγνώριση και προβολή των συνεργασιών του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς προωθούνται και προβάλλονται μέσω ημερίδων και εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται και μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος.

6.2. Δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς

Η δυναμική του Τμήματος για περαιτέρω ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς κρίνεται ικανοποιητική, με προοπτική για μεγαλύτερο εύρος συνεργασιών.

Κύριοι μηχανισμοί και διαδικασίες ανάπτυξης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς θεωρούνται ο θεσμός της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών του Τμήματος και η διεξαγωγή Εργαστηριακών μαθημάτων στους παιδαγωγικούς χώρους.

Όλα τα μέλη του Τμήματος εκτιμούν θετικά την ανάπτυξη αυτού του είδους συνεργασιών, εφόσον αναγνωρίζεται και θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική για την επίτευξη των σκοπών λειτουργίας τους δεδομένου ότι οι συνεργασίες αυτές αποτελούν ουσιώδη χαρακτηριστικά της ακαδημαϊκής λειτουργίας του Τμήματος καθώς στην πλειοψηφία τους συνδέουν άμεσα την εκπαιδευτική δραστηριότητα με την πρακτική εφαρμογή, προς όφελος της προάσπισης βρεφικής-νηπιακής υγείας, η οποία αποτελεί τη βάση της μετέπειτα εξέλιξης στις μετέπειτα ηλικίες και ακόμη στην ενήλικη ζωή. Ενδεικτικό δε της θετικής εκτίμησης των ΚΠΠ φορέων, ως προς τις μεταξύ τους συνεργασίες, είναι ο μεγάλος αριθμός των αιτημάτων που δέχεται το Τμήμα να τους πιστοποιήσει ως πλαίσια πρακτικής άσκησης φοιτητών ή να υποστηρίξει τις προσπάθειες τους στη διοργάνωση επιστημονικών και επιμορφωτικών εκδηλώσεων.

Θετικά αντιμετωπίζουν οι ΚΠΠ φορείς την συνεργασία με το Τμήμα, καθότι τους παρέχονται ευέλικτα σχήματα γενικών θεμάτων φροντίδας και αγωγής του μικρού παιδιού.

Έτσι οι συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς διευρύνονται συνεχώς. Όλο και περισσότερα μέλη Ε.Π συνειδητοποιούν ότι το μέλλον του Τμήματος συνδέεται άρρηκτα με το άνοιγμα και την σύνδεση του Τμήματος με την κοινωνία και διεκπεραιώνουν τον κοινωνικό ρόλο στην προαγωγή της σωματικής και ψυχικής υγείας και επιπλέον στην αγωγή βρεφών και νηπίων.

Κύριο ανασταλτικό παράγοντα σχεδιασμού και υλοποίησης των συνεργασιών στο μέγιστο και βέλτιστο βαθμό αποτελεί η συνεχής μείωση των εξωτερικών Επιστημονικών και Εργαστηριακών Συνεργατών, καθώς δεν διασφαλίζεται η συνεργασία με φορείς σε μεγάλη έκταση, τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά.

Η εξωστρέφεια του Τμήματος δεν είναι ακόμη στο επιθυμητό επίπεδο. Επίσης στο Τμήμα είναι σε εξέλιξη δράσεις για την προαγωγή και δημιουργία αναπτυξιακών κατάλληλα πρακτικών που συμβάλλουν στην ολόπλευρη ανάπτυξη βρεφών και νηπίων.

6.3. Δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς

Το Τμήμα έχει δραστηριοποιηθεί στην ενημέρωση εκδηλώσεων και η προσπάθεια ενίσχυσης των συνεργασιών με δημόσιου και ιδιωτικούς φορείς παροχής φροντίδας και αγωγής στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης των φοιτητών. Πολύ σημαντική κρίνεται η Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης αλλά και τα όργανα του Τμήματος αναπτύσσουν δίκτυο επικοινωνίας με πιθανούς ενδιαφερόμενους για πρόσληψη φοιτητών για την πρακτική τους άσκηση, το οποίο ήδη αποφέρει ιδιαίτερα ενθαρρυντικά αποτελέσματα καθώς πολλές ιδιωτικές δομές εκδηλώνουν ενδιαφέρον για συνεργασία.

6.4. Σύνδεση της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία

Η μέχρι τώρα συνεργασία του Τμήματος με ΚΠΠ έχει ικανοποιητική σχέση με την εκπαιδευτική διαδικασία καθώς, μέρος του προγράμματος εκπαίδευσης των φοιτητών είναι να εκπαιδεύονται και να συμμετέχουν στα δρώμενα φορέων αγωγής και φροντίδας βρεφών και νηπίων (παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί). Ωστόσο, υπάρχουν περιθώρια για μεγαλύτερη σύνδεση της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία, όπως την δημιουργία καμπάνιας ενημέρωσης από τους φοιτητές σε φορείς ΚΠΠ αναφορικά με σημαντικά ζητήματα, αναπτυξιακά κατάλληλων πρακτικών, επιστημονικά τεκμηριωμένων βρεφικής και νηπιακής ηλικίας.

6.5. Συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη

Στη σύγχρονη πραγματικότητα το τμήμα επιχειρεί να διατηρεί βιώσιμες και σταθερές τις συνεργασίες που αναπτύσσει με τους ΚΠΠ φορείς, αλλά επίσης και με τοπικούς, περιφερειακούς και εθνικούς φορείς και οργανισμούς. Η βιωσιμότητα των υφιστάμενων συνεργασιών στηρίζεται στην ιστορική παράδοση του τμήματος το οποίο αποτελεί τη συνέχεια και τη μετεξέλιξη της πρώτης σχολής του ΠΙΚΠΑ, η οποία είχε δημιουργηθεί στην Ήπειρο στη δεκαετία του '50. Το γεγονός αυτό προσδίδει ένα ιδιαίτερο στοιχείο παράδοσης στη λειτουργία του, καθώς και στην εμβέλεια ως προς τη στελέχωση των Παιδικών Σταθμών της χώρας με τους αποφοίτους του επί σειρά δεκαετιών.

Η υιοθέτηση και εφαρμογή, από το Τμήμα μας, Προγραμμάτων Κοινωνικο-συναισθηματικής ανάπτυξης Προσχολικής Ηλικίας και ιδιαίτερα μέσω Πρώιμων Προληπτικών Συμβουλευτικών Παρεμβάσεων στη Βρεφική Ηλικία, (πχ. Βρεφική Χειροπρακτική), προάγει την Ψυχική Υγεία

Βρεφών, η οποία σύμφωνα με τα τελευταία ερευνητικά δεδομένα της τελευταίας 15ετίας, αποτελεί τη βάση για την εμφάνιση ή μη ψυχοπαθολογικών χαρακτηριστικών, τόσο στη νηπιακή και σχολική ηλικία, όσο και στην διάρκεια της ενήλικης ζωής. Έτσι η συμβολή του Τμήματος μας είναι ουσιώδης στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη.

Μέλη Ε.Π. συμμετέχουν σε τοπικούς οργανισμούς (π.χ. παιδικός σταθμός Μέριμνα, μέλος Ε.Π προσφέρει ιατρικές υπηρεσίες στα εγγεγραμμένα βρέφη και νήπια).

Το Τμήμα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια να διατηρήσει σταθερές και βιώσιμες τις συνεργασίες του με την περιφερειακή κοινωνία στο πλαίσιο της εθνικής οικονομικής υποδομής συμμετέχοντας ενεργά στο θεσμό της πρακτικής άσκησης των φοιτητών σε αντίστοιχα κέντρα προσχολικής αγωγής και φροντίδας βρεφών και νηπίων.

Οι υφιστάμενες συνεργασίες κρίνονται με εξαιρετική δυναμική για περαιτέρω συνεργασίες με στόχο τη δημιουργία δικτύων σύγχρονων μορφών ακαδημαϊκών συνεργατών σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

Τα θεσμικά όργανα και τα μέλη Ε.Π του Τμήματος επιδιώκουν να διαμορφώσουν μια δυναμική ταυτότητα για το τμήμα μέσω:

- Της αναβάθμισης-αναμόρφωσης του Προγράμματος Σπουδών.
- Της δημιουργίας ενός Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.
- Της υιοθέτησης της Δια Βίου Μάθησης προγραμμάτων.
- Της βελτίωσης της ποιότητας των προσφερόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών, με την εφαρμογή εκπαιδευτικών καινοτομιών (π.χ. διατμηματικές δράσεις, εφαρμογή επιστημονικών τεκμηριωμένων πρακτικών).
- Της αναζήτησης, του σχεδιασμού και της εφαρμογής ερευνητικών προγραμμάτων με ενθάρρυνση των πρωτοβουλιών και των συνεργασιών (ΕΠΕΑΕΚ, ευρωπαϊκά προγράμματα, προγράμματα εθνικής και τοπικής εμβέλειας και προώθηση καταξιωμένων θεσμών (π.χ. Erasmus).

7.1 Στρατηγική ανάπτυξης του Τμήματος για το μέλλον

Η στρατηγική ανάπτυξης του Τμήματος για το μέλλον περιλαμβάνει:

Σε επίπεδο προγραμμάτων σπουδών

- Την περαιτέρω αναβάθμιση του προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, του οποίου η τελευταία αναθεώρηση πραγματοποιήθηκε το 2014. Ενδεικτικά τίθεται ως βραχυχρόνιος στόχος η ψηφιοποίηση και η χρήση ηλεκτρονικών εκπαιδευτικών χώρων (Moodle) και από τους καθηγητές οι οποίοι έως τώρα δεν έχουν κάνουν χρήση των ΝΤ στη διδασκαλία των μαθημάτων τους και στην εφαρμογή καινοτόμων τρόπων παρουσίασής τους για την αναβάθμιση της διδακτικής μεθοδολογίας
- Την επιδίωξη οργάνωσης των σπουδών που οδηγούν σε Μεταπτυχιακό δίπλωμα.

Σε επίπεδο έρευνας

- Την αξιοποίηση προτάσεων για διεθνείς και ευρωπαϊκές ερευνητικές συνεργασίες.
- Το σχεδιασμό και την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων σε συνεργασία με την τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση.

- Την ενθάρρυνση και προώθηση ερευνητικών πρωτοβουλιών των μελών Ε.Π και Ε.Ε.Π.
- Την οργάνωση συνεδρίων και ημερίδων με στόχο την ανταλλαγή απόψεων και τη συμβολή στον εθνικό ακαδημαϊκό, επιστημονικό και εκπαιδευτικό διάλογο.

Σε επίπεδο υποδομών

- Την εξεύρεση νέων χώρων για στέγαση των υπηρεσιών, αιθουσών, εργαστηρίων και των εν γένει λειτουργιών του Τμήματος, καθώς και την κατασκευή φοιτητικών εστιών.

7.2 Η διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος

Στη διαμόρφωση της στρατηγικής ανάπτυξης συμβάλλει η συντονισμένη προσπάθεια για την επίλυση του πάγιου αιτήματος στελέχωσης του Τμήματος με νέο εκπαιδευτικό προσωπικό.

Η στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος διαμορφώνεται μέσα από τη συνεχή διάδραση, την αλληλοενημέρωση, πληροφόρηση και ανταλλαγή απόψεων κυρίως στα πλαίσια της λειτουργίας των οργάνων του Τμήματος και ειδικότερα μέσα από:

- Την προσωρινή Γενική Συνέλευση του Τμήματος.
- Το Συμβούλιο της Σχολής.
- Τις άτυπες συνεργασίες και ανταλλαγές απόψεων των μελών του Τμήματος.

8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

8.1. Αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών

Η αποτελεσματικότητα των διοικητικών υπηρεσιών είναι ικανοποιητική και με διάθεση συνεργασίας. Επιπλέον, υπάρχει τάση για εξέλιξη και χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας για τη διεκπεραίωση των υποθέσεων του Τμήματος. Για την καλύτερη διεκπεραίωση των διοικητικών υποθέσεων των φοιτητών/τριων οι αιτήσεις τους γίνονται ηλεκτρονικά και δεν απαιτείται η φυσική παρουσία των φοιτητών στο Ίδρυμα.

Η αποτελεσματικότητα των τεχνικών υπηρεσιών μπορεί να βελτιωθεί, καθώς οι κτιριακές δομές του Τμήματος μολονότι είναι σχετικά καινούργιες (το κτίριο εγκαινιάστηκε το 1994), ωστόσο χρειάζεται σημαντική συντήρηση. Το κτίριο χρειάζεται βάψιμο, τα δάπεδα των αιθουσών διδασκαλίας και των διαδρόμων χρειάζονται αλλαγή, ο φωτισμός του κτιρίου χρειάζεται βελτίωση αφού αρκετές λάμπες δεν λειτουργούν, οι τουαλέτες χρειάζονται βελτίωση γιατί μολονότι υπάρχουν περισσότερες από μια τουαλέτες ανά όροφο, ωστόσο πολλές δεν είναι λειτουργικές.

8.1.1. Στελέχωση και οργάνωση της Γραμματείας του Τμήματος

Η διοικητική υποστήριξη των τμημάτων του Τ.Ε.Ι Ηπείρου γίνεται τόσο σε κεντρικό όσο και σε επιμέρους επίπεδα. Σε κεντρικό επίπεδο οι Διευθύνσεις Διοικητικού, Οικονομικού, Συντονισμού Σπουδών και Σπουδαστικής Μέριμνας βρίσκονται στην έδρα του Τ.Ε.Ι στην Άρτα.

Σε επιμέρους επίπεδα υπάρχουν οι γραμματείες της Σ.Ε.Υ.Π και των αντίστοιχων Σχολών του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου στα Ιωάννινα με ρόλο κυρίως διεκπεραίωσης εγγράφων και υποστήριξης των Τμημάτων στην καθημερινή τους λειτουργία και εξυπηρέτησης των φοιτητών μας.

Σε γενικές γραμμές το σύνολο των υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης κρίνεται ικανοποιητικό τόσο σε κεντρικό όσο και σε επιμέρους επίπεδα.

8.1.2. Αποτελεσματικότητα παρεχόμενων υπηρεσιών. Ωράριο λειτουργίας της Γραμματείας του Τμήματος και των Τομέων για την εξυπηρέτηση των αναγκών του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες από τη Γραμματεία του Τμήματος είναι ικανοποιητικές, καθώς ο μεγάλος αριθμός των φοιτητών απαιτεί σημαντική προσπάθεια για την έγκαιρη διεκπεραίωση των γραφειοκρατικών δραστηριοτήτων. Ασφαλώς, η καλύτερη και ευρύτερη μηχανο-οργάνωση θα βοηθούσε τόσο τους εργαζόμενους στην Γραμματεία, όσο και το Εκπαιδευτικό Προσωπικό και τους φοιτητές να διεκπεραιώσουν με πολύ μεγαλύτερη ευκολία και ταχύτητα τις υποθέσεις π.χ. η διεκπεραίωση μεγάλου αριθμού υποθέσεων μέσω e-mail και επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω e-mail.

8.1.3. Αποτελεσματικότητα συνεργασίας των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος

Η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος είναι άμεσες, αποτελεσματικές και ικανοποιούν τις ανάγκες του Τμήματος.

Η οργάνωση και λειτουργία της βιβλιοθήκης είναι ικανοποιητική. Η οργάνωση της βιβλιοθήκης υποστηρίζεται από ηλεκτρονική καταχώρηση όλων των διαθέσιμων βιβλίων και ηλεκτρονική αναζήτηση βιβλίων. Επίσης, η βιβλιοθήκη είναι συνδεδεμένη με ηλεκτρονικές βάσεις για την ανεύρεση επιστημονικών άρθρων (πλήρες κείμενο). Ωστόσο, στο χώρο της βιβλιοθήκης υπάρχει και αναγνωστήριο, αλλά ο χώρος είναι ιδιαίτερα μικρός για να ικανοποιήσει τις ανάγκες της βιβλιοθήκης και του αναγνωστηρίου. Χρειάζεται να εξευρεθεί χώρος για την επέκταση ο χώρος της βιβλιοθήκης.

8.1.4. Στελέχωση και οργάνωση των Εργαστηρίων του Τμήματος

Όλα σχεδόν τα Εργαστήρια του Τμήματος στελεχώνονται αποκλειστικά από Μόνιμο Εκπαιδευτικό Προσωπικό.

Η λειτουργία των Εργαστηρίων του Τμήματος πραγματοποιείται με μεγάλη δυσκολία και πραγματική προσωπική προσφορά του ΕΠ, δεδομένης της έλλειψης Ειδικού Εργαστηριακού Προσωπικού.

8.1.5. Υποστήριξη υποδομών και υπηρεσιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών του Τμήματος – Αποτελεσματικότητά τους

Η τεχνική υποστήριξη του Τ.Ε.Ι Ηπείρου γίνεται σε κεντρικό επίπεδο από την Διεύθυνση Πληροφορικής και Τεχνικών Υπηρεσιών που ασχολείται με τη σύνταξη ή ανάθεση εκπόνησης μελετών για κατασκευές και επισκευές, τη δημοπράτηση έργων ή μελετών, την επίβλεψη έργων ή μελετών που ανατέθηκαν, τον καθορισμό τεχνικών προδιαγραφών για προμήθεια υλικών και μηχανημάτων, τη συνεχή επιθεώρηση των κτιριακών, ηλεκτρολογικών, μηχανολογικών, υδραυλικών εγκαταστάσεων, του τηλεφωνικού δικτύου και των κλιματιστικών εγκαταστάσεων του Ιδρύματος μας.

Η διαχείριση δικτύου του Τ.Ε.Ι Ηπείρου γίνεται σε επίπεδο Σχολής από μόνιμο υπάλληλο της Πληροφορικής, ο οποίος έχει αναλάβει το σύνολο των υποχρεώσεων που αφορούν στην εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας των υπηρεσιών δικτύου προς τους χρήστες του ιδρύματος. Επίσης, έχει αναλάβει το εύρος της ανάπτυξης, εγκατάστασης και συντήρησης των υπηρεσιών αυτών ενώ παράλληλα είναι αρμόδιος για την τήρηση των προδιαγραφών ενιαίας δομημένης καλωδιακής υποδομής και την εγκατάσταση και λειτουργία του ενεργού εξοπλισμού της Σχολής.

Η αποτελεσματικότητα λοιπόν των υπηρεσιών πληροφορικής είναι ικανοποιητική με τεράστιο εύρος προσπαθειών. Κρίνεται απαραίτητη η τεχνική υποστήριξη του Τμήματος με την πρόσληψη προσωπικού. Επίσης εστιάζοντας στην βελτιστοποίηση των παρεχομένων υπηρεσιών σύμφωνα με τις τεχνολογικές εξελίξεις π.χ. τον εφοδιασμό όλων των φοιτητών με email από το Τμήμα, τη διαρκή αναβάθμιση και επικαιροποίηση της ιστοσελίδας του Τμήματος ώστε να είναι πιο δια-δραστική και την διεκπεραίωση του μεγαλύτερου μέρους των υποθέσεων των φοιτητών online, κρίνεται άμεση και επιτακτική η ανάγκη πρόσληψης ειδικού προσωπικού πληροφορικής.

Η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος είναι άμεσες, αποτελεσματικές και ικανοποιούν τις ανάγκες του Τμήματος.

8.2. Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας

Η Σχολή Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του ΤΕΙ Ηπείρου, δεν διαθέτει φοιτητική εστία, η στέγαση παρέχεται στους φοιτητές μέσω του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας (ΕΙΝ), με τις φοιτητικές εστίες στη «Δόμπολη», η οποία χρησιμοποιείται και από φοιτητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Επιδότηση ενοικίου. Γίνεται σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Δωρεάν σίτιση. Δικαίωμα δωρεάν σίτισης θα έχουν οι:

- Ημεδαποί φοιτητές (εκτός όσοι είναι μόνιμοι κάτοικοι στην πόλη των Ιωαννίνων).
- Κύπριοι φοιτητές.
- Φοιτητές που προέρχονται από διμερείς συμφωνίες επιστημονικής συνεργασίας του Τ.Ε.Ι-Ηπείρου με αντίστοιχα Ιδρύματα άλλων χωρών.
- Αλλοδαποί- αλλογενείς φοιτητές με υποτροφίες κινητικότητας στα πλαίσια Προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η δωρεάν σίτιση σχετίζεται και με κάποιες προϋποθέσεις που αφορούν το οικογενειακό εισόδημα με προτεραιότητα στη δωρεάν σίτιση όσων είναι χαμηλού οικογενειακού εισοδήματος.

Ιατροφαρμακευτική και Νοσοκομειακή Περίθαλψη. Σπουδαστικό βιβλιάριο περίθαλψης δικαιούνται όλοι οι φοιτητές του Τ.Ε.Ι οι οποίοι δεν είναι ασφαλισμένοι σε κανένα άλλο δημόσιο φορέα και ισχύει από την εγγραφή τους και για διάστημα ίσο προς τον προβλεπόμενο χρόνο φοίτησης μέχρι την απόκτηση πτυχίου προσαυξημένο κατά το μισό. Η ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη που παρέχεται περιλαμβάνει:

- Ιατρική εξέταση
- Νοσοκομειακή περίθαλψη
- Φαρμακευτική περίθαλψη
- Παρακλινικές εξετάσεις
- Επίδομα τοκετού
- Φυσικοθεραπείες

- Οδοντιατρική περίθαλψη
- Ορθοπεδικά είδη

Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθενείας που παρέχεται από το φορέα ασφάλισης.

8.3. Υποδομές που χρησιμοποιεί το Τμήμα

Στο κτίριο της Σ.Ε.Υ.Π στα Ιωάννινα, στο οποίο στεγάζεται και το Τμήμα Προσχολικής Αγωγής υπάρχουν τα γραφεία των μελών Ε.Π του Τμήματος, οι διδακτικοί χώροι, οι εργαστηριακοί χώροι, τα γραφεία της Γραμματείας του Τμήματος, η βιβλιοθήκη της Σχολής, το Γυμναστήριο, το φωτοτυπικό και το εστιατόριο των φοιτητών.

Περιθώρια βελτίωσης των υποδομών του τμήματος υπάρχουν πολλά και σε διαφορετικά επίπεδα.

Το κτίριο να γίνει περισσότερο φιλικό προς τους φοιτητές, το Προσωπικό και τους Εκπαιδευτικούς π.χ. να σβηστούν συνθήματα που είναι γραμμένα στους τοίχους των διαδρόμων, να μην υπάρχει σε όλους τους διαδρόμους αφισοκόλληση, αλλά σε προσδιορισμένα σημεία, να βαφτούν οι τοίχοι γιατί είναι λερωμένοι, να φτιαχτούν οι πόρτες γιατί δεν κλείνουν εύκολα και με ασφάλεια, να φωτιστούν περισσότερο όλοι οι χώροι του Ιδρύματος, να τοποθετηθούν σκίαστρα στις αίθουσες διδασκαλίας, να αντικατασταθούν τα ξύλινα θρανία στις αίθουσες διδασκαλίας με μαλακές καρέκλες και ανάλογα με τους σκοπούς του μαθήματος (όχι ομοιόμορφες αίθουσες), να τοποθετηθούν πλακάκια δαπέδου στους διαδρόμους, να τοποθετηθεί παρκέ ή χαλί στις αίθουσες διδασκαλίας, να τοποθετηθούν δια-δραστικοί πίνακες. Επίσης, να εμπλουτιστούν με στοιχειώδη επίπλωση γραφείου (βιβλιοθήκες, εκτυπωτές, φωτισμός γραφείου).

8.4. Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου).

Την τελευταία χρονική περίοδο αξιοποιήθηκαν νέες τεχνολογίες παρέχοντας υπηρεσίες σχετικές με φοιτητικά θέματα του Τμήματος μας. Συγκεκριμένα έχουν τεθεί σε λειτουργία:

- **Ενημέρωση των φοιτητών και των διδασκόντων** για όλες τις δραστηριότητες του

τμήματος μέσω του ιστοτόπου.

- **Ηλεκτρονικές Δηλώσεις Μαθημάτων**, με δυνατότητα ανανέωσης εγγραφής των σπουδαστών μέσω διαδικτύου και επιλογής μαθημάτων ανά εξάμηνο φοίτησης.
- **Υπηρεσία Ενημέρωσης βαθμολογιών** για κάθε φοιτητή μέσω της δικτυακής πύλης του τμήματος από τη συμμετοχή του στις εξεταστικές περιόδους, χωρίς όμως να μπορεί άλλος φοιτητής ή κάποιος τρίτος να παρακολουθήσει ή να επέμβει στους ηλεκτρονικά αναρτημένους βαθμούς του εν λόγω φοιτητή (κάθε φοιτητής έχει έναν προσωπικό κωδικό με τον οποίο έχει πρόσβαση μόνο στα δικά του στοιχεία).
- **Υπηρεσία ενημέρωσης των σπουδαστών για την ύλη των μαθημάτων μέσω της δικτυακής πύλης του τμήματος.** Στα πλαίσια αυτά, ο φοιτητής έχει πρόσβαση στις σημειώσεις κάποιων μαθημάτων, καθώς και στις ανακοινώσεις του διδάσκοντος.

Παρότι με τα ανωτέρω υπήρξε μεγάλη βελτίωση στην λειτουργία του Τμήματος μας υπάρχει η δυνατότητα βελτιστοποίησης με την πλήρη αυτοματοποίηση του συστήματος διοικητικής υποστήριξης και την διεύρυνση και συνεχή ανανέωση της πληροφορίας της δικτυακής πύλης του τμήματος.

8.5. Διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού

Η διαφάνεια είναι προϋπόθεση και δεδομένη στη χρήση των υποδομών οι οποίες βέβαια είναι ανεπαρκείς. Όλες οι αποφάσεις του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου αναρτώνται στο διαδίκτυο μέσω του Προγράμματος Διαφάνειας. Στόχος του Τμήματος είναι να αναρτώνται στο διαδίκτυο και οι αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων του Τμήματος, έτσι ώστε να υπάρχει ακόμη μεγαλύτερη διαφάνεια.

8.6. Διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων

Το Τμήμα μας, όπως και όλα τα τμήματα του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου, δεν διαθέτει ετήσιο προϋπολογισμό με διαθέσιμα κονδύλια για κάθε κατηγορία δαπανών. Οι δαπάνες και ανάγκες του Τμήματος καλύπτονται με επιχορηγήσεις από το Συμβούλιο του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου το οποίο διαχειρίζεται το συνολικό προϋπολογισμό του Εκπαιδευτικού Ιδρύματος. Οι επιχορηγήσεις αυτές δεν έχουν ούτε συγκεκριμένο ύψος ούτε συγκεκριμένο χρόνο πίστωσης τους στο Τμήμα μας. Είναι σαφές ότι με τον τρόπο αυτό, οποιοσδήποτε προγραμματισμός

δαπανών είναι ουσιαστικά αδύνατον να υπάρξει. Η προσπάθεια του Τμήματος περιορίζεται στην ορθολογική χρήση των εκάστοτε χορηγούμενων πόρων.

Είναι απαραίτητο για την αποτελεσματική διαχείριση των οικονομικών πόρων το Τμήμα μας να διαθέτει στο μέλλον ετήσιο προϋπολογισμό με συγκεκριμένα κονδύλια για κάθε κατηγορία δαπανών καθώς και χρονοδιάγραμμα πίστωσης τους και αυτόνομη οικονομική διαχείριση όπως απαιτεί ο μεγάλος αριθμός των φοιτητών.

9. Συμπεράσματα

9.1. Τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης

9.1.1. Θετικά Στοιχεία

Τα θετικά στοιχεία του Τμήματος Προσχολικής Αγωγής είναι:

Η ταυτότητα της πόλης στην οποία βρίσκεται το Τμήμα

Η πόλη των Ιωαννίνων είναι ένας ασφαλής τόπος, με ιδιαίτερα φυσικά και πολιτιστικά στοιχεία τα οποία δημιουργούν προϋποθέσεις για ευχάριστη διαμονή και φοιτητική ζωή.

Η ταυτότητα του Τμήματος

Ένα από τα κυριότερα θετικά στοιχεία του Τμήματός μας είναι η διαμόρφωση μιας ιδιαίτερης ταυτότητας βασισμένης στις σύγχρονες επιστημονικές εξελίξεις στο χώρο της βρεφικής και νηπιακής ηλικίας. Με δεδομένο ότι ένας από τους κύριους στόχους του Τμήματος είναι η διαμόρφωση μιας ιδιαίτερης ακαδημαϊκής ταυτότητας, που να αποτυπώνεται τόσο στο διδακτικό, όσο και στο ερευνητικό, αλλά και το ευρύτερο ακαδημαϊκό και κοινωνικό έργο, το Τμήμα φαίνεται πράγματι να έχει διαμορφώσει μια τέτοια ταυτότητα, που είναι μάλιστα εμφανής, σε πολύ ικανοποιητικό επίπεδο, σε φοιτητές, διδάσκοντες και λοιπό προσωπικό, όπως φαίνεται μέσα από τις επόμενες διαστάσεις:

- Η ανάδειξη της σημασίας του ρόλου της βρεφικής και νηπιακής ηλικίας για την ποιότητα της ενήλικης ζωής και για την κοινωνική διαχείριση των σχέσεων, των στάσεων και των συμπεριφορών.
- Εναλλακτικές προσεγγίσεις για την ισότιμη ικανοποίηση των εκπαιδευτικών και κοινωνικών αναγκών.
- Οι νέες Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) και ειδικότερα η προοπτική της εξασφάλισης πρόσβασης σε αυτές από όλα τα μέλη Ε.Π. του Τμήματος και των δράσεων στη δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας – Moodle - μάθησης για τους φοιτητές μας.
- Οι καινοτομίες στην εκπαίδευση και ειδικά η ανάπτυξη και η εφαρμογή νέων μοντέλων στην εξατομικευμένη μάθηση και η εφαρμογή πρώιμων προληπτικών προγραμμάτων, που εφαρμόζονται τα τελευταία χρόνια, αρχίζουν να δίνουν ένα

προβάδισμα στη διεθνοποίηση του Τμήματος και σχεδιάζεται με εντατικούς ρυθμούς η άμεση ενεργοποίηση και ο εμπλουτισμός των διεθνών συνεργασιών.

- Η δια βίου εκπαίδευση και συγκεκριμένη η διερεύνηση της σημασίας που αυτή έχει για την επικαιροποίηση των γνώσεων στην ανάδυση νέων επαγγελματικών ικανοτήτων για την κατανόηση και την αντιμετώπιση της πολυπλοκότητας της ανθρώπινης αλληλεπίδρασης και της επικοινωνίας.
- Το Πρόγραμμα Σπουδών κατοχυρώνεται μέσω της αναγνώρισης του προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος, όπως προκύπτει από την αποδοχή των αποφοίτων μας σε Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών.

9.1.2. Αρνητικά Στοιχεία

Τα αρνητικά σημεία που προκύπτουν από την έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης είναι τα ακόλουθα:

- Ο περιορισμένος αριθμός μελών ΕΠ των διδασκόντων/ουσών σε σχέση με τον αριθμό των φοιτητών.
- Η μη ύπαρξη Ειδικού Τεχνικού Προσωπικού, με αποτέλεσμα να παρατηρείται αδυναμία στη συντήρηση του εξοπλισμού και των λοιπών δράσεων των Εργαστηρίων.
- Η έλλειψη κτιριακών υποδομών για Α.Μ.Ε.Α.
- Παρατηρείται ισομερής κατανομή των πόρων σε όλα τα Τμήματα του Ιδρύματος, ανεξαρτήτως του αριθμού των φοιτητών.

9.2. Ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία

9.2.1. Ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων

- Η πόλη των Ιωαννίνων στην οποία βρίσκεται το Τμήμα αποτελεί θετικό στοιχείο δεδομένου ότι αποτελεί ελκυστικό τόπο προορισμού διεθνούς τουρισμού και διαθέτει πολιτισμικό και φυσικό πλούτο.
- Η ταυτότητα του Τμήματος δημιουργεί ευκαιρίες για σπουδές με κατεύθυνση σε θέματα καίρια και εξαιρετικά ελκυστικά στο πεδίο των ανθρωπιστικών επιστημών,

στο εύρος της σημασίας των πρώιμων εμπειριών και της σημασίας της προσχολικής αγωγής.

9.2.2. Κίνδυνοι από τα αρνητικά στοιχεία

- Ο περιορισμένος αριθμός μελών Ε.Π. δημιουργεί υπερβολικό φόρτο εργασίας στους διδάσκοντες/ουσες με συνέπεια άλλες διαστάσεις του έργου τους να μην εξελίσσονται.
- Η έλλειψη προσωπικού για διοικητικά και τεχνικά θέματα έχει ως αποτέλεσμα να απασχολούνται μέλη Ε.Π. με τα θέματα αυτά εις βάρος πιο ουσιαστικού έργου που θα μπορούσαν να κάνουν.

Εν κατακλείδι, η διαδικασία της Εσωτερικής Αξιολόγησης έδωσε την ευκαιρία στα μέλη του Τμήματος σε μία εις βάθος προσωπική και ταυτόχρονα, επαγγελματική αξιολόγηση, έχοντας πρόσβαση στη συνολική εικόνα ποσοτικών και ποιοτικών λειτουργιών του Τμήματος.

10. Σχέδια βελτίωσης

10.1. Βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων

- Στο προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος οι τομείς μαθημάτων είναι ανενεργοί. Για την ενεργοποίηση των τομέων κρίνεται απαραίτητα και πάραυτα η πρόσληψη Ε.Π., δεδομένου ότι η λειτουργία των τομέων αποτελεί το πλέον ουσιαστικό βήμα για την επικαιροποίηση της παρεχόμενης επιστημονικής γνώσης, ούτως ώστε ο φοιτητής να γνωρίζει περισσότερα γνωστικά πεδία ή τομείς πρώιμης πρόληψης παιδικής ηλικίας. Στο Τμήμα, το Ε.Π. αποτελείται από μόλις πέντε (5) μέλη, γεγονός που έχει αρνητικές συνέπειες ως προς το μεγάλο φόρτο εργασίας διδακτικό και διοικητικό έργο. Η υποστήριξη των Τομέων από περισσότερους/ες διδάσκοντες/ουσες είναι επιτακτική ανάγκη για άμεση προκήρυξη και πλήρωση νέων θέσεων μόνιμου προσωπικού. Η επιλογή των Γνωστικών Αντικειμένων να γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή έτσι ώστε να εμπλουτιστεί το Τμήμα με μέλη Ε.Π. των οποίων οι γνώσεις θα αναβάθμιζαν όχι μόνο την εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και τις ερευνητικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες.
- Περισσότερη δυναμική ενεργοποίηση αφενός στη δημοσίευση του ερευνητικού έργου του Ε.Π., αφετέρου στον εμπλουτισμό των συνεργασιών του τμήματος με φορείς ανάπτυξης του μικρού παιδιού, στη χώρα και στην αλλοδαπή.

10.2. Μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων

- Ανάπτυξη και διοργάνωση επιστημονικών Συνεδρίων, Ημερίδων και Σεμιναρίων – Εξειδικεύσεις.
- Εφαρμογή διαδικασιών πρόσληψης νέου Ε.Π. και εξέλιξη του ήδη υπάρχοντος.
- Ενδυνάμωση των ομάδων για περαιτέρω ισχυροποίηση των ερευνητικών τους δραστηριοτήτων, με αντίστοιχα κέντρα της χώρας και της αλλοδαπής εκείνα τα οποία διαθέτουν διεθνή εμβέλεια στην ανάπτυξη, φροντίδα και αγωγή της πρώιμης ηλικίας.

- Κρίνεται αναγκαία η σύσταση Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, αυτόνομα ή σε συνεργασία με άλλα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Από τη λειτουργία του προγράμματος αυτού, με τη συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών, οι οποίοι θα καθοδηγούνται ερευνητικά από το Ε.Π. του Τμήματος, είναι αναμενόμενο να δημιουργηθεί ένας περαιτέρω ουσιαστικός ερευνητικός πυρήνας.
- Με δεδομένο ότι σε ένα Τμήμα που ανήκει σε Περιφερειακό Ίδρυμα, η εξασφάλιση καλής ποιότητας φοιτητικής ζωής αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό στόχο και προϋπόθεση για την ελκυστικότητα του Τμήματος, είναι απαραίτητο οι φοιτητές να έχουν καλύτερες συνθήκες στέγασης, σίτισης, μέριμνας, κοινωνικής ζωής και περίθαλψης. Είναι ακόμη απαραίτητο να αναπτυχθούν οι θεσμοί εκείνοι που θα βοηθούν τους φοιτητές να επιλύσουν προβλήματα που αφορούν στις σπουδές τους ή στην υπόλοιπη φοιτητική τους ζωή (π.χ. συμβουλευτική).

10.3. Προτάσεις προς δράση από τη Διοίκηση του Ιδρύματος

- Προώθηση ενεργειών για έναρξη των διαδικασιών πρόσληψης μόνιμου Ε.Π. και εξειδικευμένου Εργαστηριακού Προσωπικού για την ενίσχυση της διδασκαλίας καθώς της Εργαστηριακής και Φροντιστηριακής Εκπαίδευσης των φοιτητών .
- Δράσεις για την αύξηση της ετήσιας χρηματοδότησης από το Υπουργείο Παιδείας για την κάλυψη ενός πρόσθετου κόστους λειτουργίας του Τμήματος για την παροχή εκπαίδευσης και την εκπόνηση έρευνας στο πλαίσιο ενός Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι**Επιτροπή Εσωτερικής Αξιολόγησης**

- Γεώργιος Βρυώνης
- Στρατούλα Μάντζιου
- Καινούργιου Ελένη

Επιτροπή Αξιολόγησης & Πρόσληψης Επιστημονικών & Εργαστηριακών Συνεργατών

- Γεώργιος Βρυώνης
- Στρατούλα Μάντζιου
- Γείτονας Δημήτριος

Επιτροπή Κατατακτηρίων Εξετάσεων

- Γεώργιος Βρυώνης
- Μάντζιου Στρατούλα
- Γείτονας Δημήτριος
- Καινούργιου Ελένη
- Καραβίδα Βασιλική
- Γκούβα Μαίρη
- Σιαφάκα Βασιλική

Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών

- Γεώργιος Βρυώνης
- Στρατούλα Μάντζιου
- Γείτονας Δημήτριος

Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης

- Γείτονας Δημήτριος (Τμηματικός Υπεύθυνος)
- Καινούργιου Ελένη
- Καραβίδα Βασιλική

Επιτροπή Πτυχιακών Εργασιών

- Ορίζονται αναλόγως καθηγητές του Τμήματος αλλά και μέλη Ε.Ε.Π.

Επιτροπή Παραλαβής υλικών και βεβαίωσης εκτέλεσης εργασιών

- Μάντζιου Στρατούλα
- Καραβίδα Βασιλική
- Σπάχος Θεόδωρος

Επιτροπή Ωρολογίου Προγράμματος

- Γείτονας Δημήτριος
- Βασιλική Καραβίδα

Επιτροπή Σίτισης

- Μάντζιου Στρατούλα
- Μαντζούκας Στέφανος
- Ματσούλη Λευκοθέα

Επιτροπή Καθαριότητας

- Γρίβα Ευαγγελία
- Δεμιρτζόγλου Δανάη
- Παπαϊωάννου Αικατερίνη

Επιτροπή Στέγασης – Φοιτητικής Εστίας

- Γείτονας Δημήτριος
- Μαντζούκας Στέφανος
- Ζαρίδης Ιωάννης
- Αμαργιανού Πηγή
- Κοτρώτσιου Χρυσούλα
- Δύο (2) εκπρόσωποι των στεγαζόμενων φοιτητών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Α' Εξάμηνο								
Μάθημα / Κωδικός Μαθήματος	Υ/Ε.Υ.	Θεωρία		Εργαστήριο	Σύνολο			Κατηγορία Μαθήματος
		Ώρες			Ώρες	Φ.Ε.	Δ.Μ.	
		Θ	Α.Π.					
Εισαγωγή στις Επιστήμες Αγωγής ECE1011	Υ	2	1		3	7	4,5	Γενικής Υποδομής
Εισαγωγή στην Αγωγή & Φροντίδα Βρεφών & Νηπίων ECE1020	Υ	3		4	7	13	7,5	Ειδικής Υποδομής
Εισαγωγή - Ιστορία στην Ελληνική Γλώσσα ECE1031	Υ	2	1		3	7	4	Γενικής Υποδομής
Αγωγή Υγείας ECE1041	Υ	2	1		3	7	4	Γενικής Υποδομής
Εισαγωγή στην Ψυχολογία ECE1051	Υ	2	1		3	7	4,5	Γενικής Υποδομής
Μουσικοπαιδαγωγική Ι ECE1060	Υ	2	1	2	5	9	5,5	Ειδικής Υποδομής
Γενικό Σύνολο		13	5	6	24	50	30	

Β' Εξάμηνο								
Μάθημα / Κωδικός Μαθήματος	Υ/Ε.Υ.	Θεωρία		Εργαστήριο	Σύνολο			Κατηγορία Μαθήματος
		Ώρες			Ώρες	Φ.Ε .	Δ.Μ.	
		Θ	Α.Π.					
Προσχολική Παιδαγωγική ECE2011	Υ	2	1		3	7	4,5	Γενικής Υποδομής
Αγωγή & Φροντίδα Βρέφους I ECE2020	Υ	3		4	7	13	7,5	Ειδικής Υποδομής
Εξελικτική Ψυχολογία I ECE2031	Υ	2	1		3	7	4	Ειδικής Υποδομής
Εικαστική Αγωγή I ECE2040	Υ	2		2	4	8	5	Γενικής Υποδομής
Μουσικοπαιδαγωγική II ECE2050	Υ	2		2	4	8	5	Ειδικότητας
Νεογνολογία ECE2061	Υ	2	1		3	7	4	Ειδικής Υποδομής
Γενικό Σύνολο		13	3	8	24	50	30	

Γ' Εξάμηνο								
Μάθημα / Κωδικός Μαθήματος	Υ/Ε.Υ.	Θεωρία		Εργαστήριο	Σύνολο			Κατηγορία Μαθήματος
		Ώρες			Ώρες	Φ.Ε.	Δ.Μ.	
		Θ	Α.Π.					
<u>Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων Ι</u> ECE3010	Υ	2	1	3	6	10,5	6	Ειδικής Υποδομής
<u>Αγωγή & Φροντίδα Βρέφους ΙΙ</u> ECE3020	Υ	3		4	7	13	7,5	Ειδικής Υποδομής
<u>Εξελικτική Ψυχολογία ΙΙ</u> ECE3030	Υ	3	1		4	10	5,5	Ειδικότητας
<u>Μεθοδολογία Έρευνας</u> ECE3041	Υ	2	1		3	7	5	Γενικής Υποδομής
<u>Πρώτες Βοήθειες σε Βρέφη</u> ECE3051	Υ	3	1		4	9,5	6	Γενικής Υποδομής
Γενικό Σύνολο		13	4	7	24	50	30	

Δ' Εξάμηνο								
Μάθημα / Κωδικός Μαθήματος	Υ/Ε.Υ.	Θεωρία		Εργαστήριο	Σύνολο			Κατηγορία Μαθήματος
		Ώρες			Ώρες	Φ.Ε.	Δ.Μ.	
		Θ	Α.Π.					
<u>Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων ΙΙ</u> ECE4010	Υ	3		3	6	9	6	Ειδικότητας
<u>Αγωγή & Φροντίδα Νηπίου Ι</u> ECE4020	Υ	3		4	7	12	7	Ειδικότητας
<u>Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία</u> ECE4031	Υ	3			3	9	5	Ειδικής Υποδομής
<u>Δεοντολογία Επαγγέλματος</u> ECE4041	Υ	2			2	9	5	ΔΟΝΑ
<u>Στοιχεία Οικονομικής-Καινοτομίας &Επιχειρηματικότητας στη Β/Ν</u> ECE4051	Υ	2			2	4	3	ΔΟΝΑ
<u>Εικαστική Αγωγή ΙΙ</u> ECE4060	Υ	2		2	4	7	4	Ειδικότητας
Γενικό Σύνολο		15		9	24	50	30	

Ε' Εξάμηνο								
Μάθημα / ΚωδικόςΜαθήματος	Υ/Ε.Υ.	Θεωρία		Εργαστήριο	Σύνολο			Κατηγορία Μαθήματος
		Ώρες			Ώρες	Φ.Ε.	Δ.Μ.	
		Θ	Α.Π.					
<u>Αγωγή & Φροντίδα Νηπίου ΙΙ</u> ECE5010	Υ	3		4	7	13	7,5	Ειδικότητας
<u>Κινητική Αγωγή Προσχολικής Ηλικίας</u> ECE5020	Υ	3		4	7	13	7,5	Ειδικής Υποδομής
<u>Γενική Παιδιατρική</u> ECE5031	Υ	3			3	7	4,5	Ειδικής Υποδομής
<u>Κλινική Ψυχολογία</u> ECE5041	Υ	3			3	7	4,5	Ειδικής Υποδομής
<u>Παιδική Λογοτεχνία - Αφηγηματολογία</u> ECE5051	Υ	2			2	5	3	Ειδικότητας
Ε.Υ.: 1 από 2								
<u>Οργάνωση - Διοίκηση Β/Σ</u> ECE5061	ΕΥ	2			2	5	3	ΔΟΝΑ
<u>Εργασιακές Σχέσεις</u> ECE5071	ΕΥ	2			2	5	3	ΔΟΝΑ
Γενικό Σύνολο		16		8	24	50	30	

ΣΤ΄ Εξάμηνο									
Μάθημα / ΚωδικόςΜαθήματος	Υ/Ε.Υ.	Θεωρία		Εργαστήριο	Σύνολο			Κατηγορία Μαθήματος	
		Ώρες			Ώρες	Ώρες	Φ.Ε.		Δ.Μ.
		Θ	Α.Π.						
Αναπτυξιακή Παιδιατρική ECE6011	Υ	3	1		4	10	6	Ειδικότητας	
Διαπολιτισμική Αγωγή ECE6020	Υ	3	2		5	11	6	Ειδικότητας	
Σεμινάριο Τελειοφοίτων ECE6061	Υ	3	2		5	11	7,5	Ειδικότητας	
Ψυχοπαθολογία ECE6041	Υ	2	3		5	10	5,5	Ειδικότητας	
Ε.Υ.: 1 από 2									
Προσχολική Αγωγή και Η/Υ ECE6051	ΕΥ	2	3		5	8	5	Ειδικής Υποδομής	
Κουκλοθέατρο ECE6030	ΕΥ	2	3		5	8	5	Ειδικότητας	
Γενικό Σύνολο		13	11		24	50	30		

Ζ' Εξάμηνο								
Μάθημα / ΚωδικόςΜαθήματος	Υ/Ε.Υ.	Θεωρία		Εργαστήριο	Σύνολο			Κατηγορία Μαθήματος
		Ώρες			Ώρες	Φ.Ε.	Δ.Μ.	
		Θ	Α.Π.					
<u>Σύγχρονες Τάσεις Προσχολικής Αγωγής</u> ECE7010	Υ	3		3	6	12	7	Ειδικότητας
<u>Συμβουλευτική Ψυχολογία</u> ECE7020	Υ	3	1	3	7	12	7	Ειδικότητας
<u>Θεατρικό Παιγνίδι</u> ECE7030	Υ	2	2		4	10	6	Ειδικότητας
<u>Περιβαλλοντική Αγωγή</u> ECE7041	Υ	2	1		3	8	5	Ειδικής Υποδομής
Ε.Υ.: 1 από 2								
<u>Παιδαγωγικό Υλικό</u> ECE7051	ΕΥ	2	2		4	8	5	Ειδικής Υποδομής
<u>Ειδική Αγωγή</u> ECE7061	ΕΥ	2	2		4	8	5	Ειδικότητας
Γενικό Σύνολο		12	6	6	24	50	30	

Η' Εξάμηνο			
Μάθημα	Υ/Ε.Υ.		Σύνολο
	Υ	Ε	Δ.Μ.
Πρακτική Άσκηση	Υ		500
Πτυχιακή Εργασία	Υ		250

Υ: Υποχρεωτικό μάθημα

ΕΥ: Κατ' επιλογήν Υποχρεωτικό μάθημα

Θ: Θεωρία

Α.Π.: Ασκήσεις Πράξης

Φ.Ε.: Φόρτο Εργασίας

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

<u>Εξάμηνα</u>	<u>Θεωρία</u>	<u>Α.Π</u>	<u>Εργαστήρια</u>	<u>Σύνολο</u>
<u>A</u>	13	5	6	24
<u>B</u>	13	3	8	24
<u>Γ</u>	13	4	7	24
<u>Δ</u>	15		9	24
<u>Ε</u>	16		8	24
<u>ΣΤ</u>	13	11		24
<u>Ζ</u>	12	6	6	24
<u>Γενικό Σύνολο</u>	<u>95</u>	<u>29</u>	<u>44</u>	<u>168</u>

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: 168(100%)

(Κανόνας: σύνολο εβδομαδιαίων ωρών διδασκαλίας από 24 ώρες)

ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΘΕΩΡΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ:	95 (56,54%)
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ:	29 (17,7 %)
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ >>:	44 (26,2%)
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ:	8 εξάμηνα * 30δμ= 240δμ
ΦΟΡΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ	50 ώρες/εβδ

Β. ΣΥΝΟΛΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ:

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ + ΔΟΝΑ :	12 (30%)
(κανόνας: μέχρι 30% του συνόλου των μαθημάτων)	
ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ :	30 (70%)
(κανόνας: μέχρι 70% του συνόλου των μαθημάτων)	
ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ:	προσφέρονται :
	3 από τα 6 (8%)
(Κανόνας: μέχρι 10% του συνόλου των μαθημάτων μετά το Δ' εξάμηνο)	
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (Η' εξάμηνο.)	1

Γ. ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: (42)

(κανόνας: 40 μαθήματα συμπεριλαμβανομένης της πτυχιακής εργασίας)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Κωδικός	Μαθήματα Γενικής Υποδομής	Διδακτικές μονάδες (ECTS)
ECE1011	Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής	4,5
ECE1031	Εισαγωγή-Ιστορία στην Ελληνική Γλώσσα	4
ECE1041	Αγωγή Υγείας	4
ECE1051	Εισαγωγή στην Ψυχολογία	4,5
ECE2011	Προσχολική Παιδαγωγική	4,5
ECE2040	Εικαστική Αγωγή Ι	5
ECE3041	Μεθοδολογία Έρευνας	5
ECE3051	Πρώτες Βοήθειες σε παιδιά	6

Κωδικός	Μαθήματα Δ.Ο.Ν.Α.	Διδακτικές μονάδες (ECTS)
ECE4041	Δεοντολογία Επαγγέλματος	5
ECE4051	Στοιχεία Οικονομίας κ Επιχειρηματικότητα	3
ECE5061	Οργάνωση –Διοίκηση Β/Σ	3
ECE5071	Εργασιακές σχέσεις	3

Κωδικός	Μαθήματα Ειδικής Υποδομής	Διδακτικές μονάδες (ECTS)
ECE1020	Εισαγωγή στην αγωγή και φροντίδα βρεφών και νηπίων	7,5
ECE1060	Μουσικοπαιδαγωγική Ι	5,5
ECE2020	Αγωγή & Φροντίδα Βρέφους Ι	7,5
ECE2031	Εξελικτική Ψυχολογία Ι	4
ECE2061	Νεογνολογία	4
ECE3010	Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων Ι	6
ECE3020	Αγωγή και Φροντίδα Βρέφους ΙΙ	7,5
ECE4031	Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία	5
ECE5020	Κινητική Αγωγή Προσχ.Ηλικίας	7,5
ECE5031	Γενική Παιδιατρική	4,5
ECE5041	Κλινική Ψυχολογία	4,5
ECE6051	Προσχολική Αγωγή & Η/Υ	5
ECE7041	Περιβαλλοντική Αγωγή	5
ECE7051	Παιδαγωγικό υλικό	5

Κωδικός	Μαθήματα Ειδικότητας	Διδακτικές μονάδες (ECTS)
ECE2050	Μουσικοπαιδαγωγική II	5
ECE3061	Εξελικτική Ψυχολογία II	5,5
ECE4010	Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων II	6
ECE5010	Αγωγή κ Φροντίδα Νηπίου I	7
ECE4060	Εικαστική Αγωγή II	4
ECE5010	Αγωγή και φροντίδα Νηπίου II	7,5
ECE5051	Παιδική Λογοτεχνία –Αφηγηματολογία	3
ECE6011	Αναπτυξιακή Παιδιατρική	6
ECE6071	Διαπολιτισμική Αγωγή	6
ECE6061	Σεμινάριο Τελειοφοίτων	7,5
ECE6041	Ψυχοπαθολογία	5,5
ECE6081	Κουκλοθέατρο	5
ECE7010	Σύγχρονες Τάσεις Προσχολικής Αγωγής	7
ECE7020	Συμβουλευτική Ψυχολογία	7
ECE7071	Θεατρικό Παιχνίδι	6
ECE7061	Ειδική Αγωγή	5

Κωδικός	Μαθήματα Πτυχίου	Διδακτικές μονάδες (ECTS)
ECE8001	Πρακτική Άσκηση	20
ECE8002	Πτυχιακή Εργασία	10

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Σύμφωνα με την Υ.Α Ε5/46350/2006 «Περί Καθορισμού Γενικών Ενιαίων Κανόνων για την κατάρτιση προγραμμάτων σπουδών των Τμημάτων ΤΕΙ» ως προαιρετικά μαθήματα προσφέρονται τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα του τμήματος που δεν έχουν επιλεγεί από τους σπουδαστές.

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Σύμφωνα με την απόφαση της άτυπης συνέλευσης του Τμήματος δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα για την Πρακτική Άσκηση με το νέο μερικώς αναθεωρημένο πρόγραμμα σπουδών .

ΤΟΜΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ**Α. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ**

1. Εισαγωγή στις Επιστήμες Αγωγής
2. Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων Ι
3. Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων ΙΙ
4. Μουσικοπαιδαγωγική Ι
5. Μουσικοπαιδαγωγική ΙΙ
6. Κινητική Αγωγή Προσχ. Ηλικίας
7. Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία Ι
8. Παιδική Λογοτεχνία –Αφηγηματολογία
9. Εικαστική Αγωγή Ι
10. Παιδαγωγικό Υλικό
11. Προσχολική Αγωγή & Η/Υ
12. Περιβαλλοντική Αγωγή
13. Διαπολιτισμική Αγωγή
14. Σύγχρονες Τάσεις Προσχ. Αγωγής
15. Εισαγωγή –Ιστορία στην Ελληνική Γλώσσα
16. Προσχολική Παιδαγωγική

Β. ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑΣ

1. Εισαγωγή στην Αγωγή και Φροντίδα Βρεφών & Νηπίων
2. Αγωγή και φροντίδα Βρέφους Ι
3. Αγωγή και φροντίδα Βρέφους ΙΙ
4. Αγωγή και φροντίδα Νηπίου Ι
5. Αγωγή και φροντίδα Νηπίου ΙΙ
6. Σεμινάριο Τελειοφοίτων
7. Κουκλοθέατρο
8. Θεατρικό Παιχνίδι
9. Εικαστική Αγωγή ΙΙ
10. Οργάνωση-Διοίκηση Β/Σ
11. Στοιχεία Οικονομικής-Καινοτομίας-Επιχειρηματικότητας στη Β/Ν
12. Δεοντολογία επαγγέλματος

Γ. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ-ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

1. Εξελικτική Ψυχολογία Ι
2. Εξελικτική Ψυχολογία ΙΙ
3. Εισαγωγή στην Ψυχολογία
4. Συμβουλευτική Ψυχολογία
5. Ψυχοπαθολογία
6. Κλινική Ψυχολογία
7. Αγωγή Υγείας
8. Πρώτες Βοήθειες σε βρέφη
9. Ειδική Αγωγή
10. Νεογνολογία
11. Γενική Παιδιατρική
12. Αναπτυξιακή Παιδιατρική
13. Εργασιακές Σχέσεις

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ
ΕΠΙΤΟΜΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΤΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ 2015-2016

M3. ΤΜΗΜΑ

Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ		M3.001	Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών	Το πλήθος των Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	1
		M3.002	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών	Το πλήθος των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
		M3.003	Διατμηματικά/Διαίδρυματικά ΠΜΣ (επισπεύδον)	Το πλήθος των διατμηματικών/διαίδρυματικών Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών που υλοποιεί το Τμήμα ως επισπεύδον κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
		M3.004	Διατμηματικά/Διαίδρυματικά ΠΜΣ (συμμετέχον)	Το πλήθος των διατμηματικών/διαίδρυματικών Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών που υλοποιεί το Τμήμα ως συμμετέχον κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
		M3.005	Διδακτορικές διατριβές	Ο αριθμός των διδακτορικών διατριβών που υλοποιούνται στο Τμήμα κατά το έτος αναφοράς . κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8)	0
		M3.006	Διεθνή ΠΜΣ	Το πλήθος των διεθνών Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών στα οποία συμμετέχει το Τμήμα (π.χ. Erasmus Mundus) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
		M3.007	Τομείς	Το πλήθος των Τομέων του Τμήματος.	3
ΕΝΕΡΓΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		M3.008	Καθηγητές (Άνδρες)	Το πλήθος των Καθηγητών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	1
Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
		M3.009	Καθηγητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των Καθηγητών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	1
		M3.010	Αναπληρωτές Καθηγητές (Άνδρες)	Το πλήθος των Αναπληρωτών Καθηγητών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.011	Αναπληρωτές Καθηγητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των Αναπληρωτών Καθηγητών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.012	Επικουροι Καθηγητές (Άνδρες)	Το πλήθος των Επικουρων Καθηγητών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	1
		M3.013	Επικουροι Καθηγητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των Επικουρων Καθηγητών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	1
		M3.014	Λέκτορες / Καθηγητές Εφαρμογών (Άνδρες)	Το πλήθος των Λεκτόρων ή Καθηγητών Εφαρμογών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0

		M3.015	Λέκτορες / Καθηγητές Εφαρμογών (Γυναίκες)	Το πλήθος των Λεκτόρων ή Καθηγητών Εφαρμογών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	1
		M3.016	ΕΔΙΠ (Άνδρες)	Το πλήθος του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού ΕΔΙΠ (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.017	ΕΔΙΠ (Γυναίκες)	Το πλήθος του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού ΕΔΙΠ (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
		M3.018	ΕΤΕΠ (Άνδρες)	Το πλήθος του Ειδικού Τεχνικού και Εργαστηριακού Προσωπικού ΕΤΕΠ (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.019	ΕΤΕΠ (Γυναίκες)	Το πλήθος του Ειδικού Τεχνικού και Εργαστηριακού Προσωπικού ΕΤΕΠ (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	1
		M3.020	Διοικητικό προσωπικό (Άνδρες)	Το πλήθος του διοικητικού προσωπικού (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	1
		M3.021	Διοικητικό προσωπικό (Γυναίκες)	Το πλήθος του διοικητικού προσωπικού (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	1
		M3.022	Λοιπό προσωπικό (Άνδρες)	Το πλήθος του λοιπού προσωπικού (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.023	Λοιπό προσωπικό (Γυναίκες)	Το πλήθος του λοιπού προσωπικού (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΘΕΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		M3.024	Καθηγητές (Άνδρες)	Το πλήθος των Καθηγητών (Άνδρες) που συνταξιοδοτήθηκαν κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.025	Καθηγητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των Καθηγητών (Γυναίκες) που συνταξιοδοτήθηκαν κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.026	Αναπληρωτές Καθηγητές (Άνδρες)	Το πλήθος των Αναπληρωτών Καθηγητών (Άνδρες) που συνταξιοδοτήθηκαν κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.027	Αναπληρωτές Καθηγητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των Αναπληρωτών Καθηγητών (Γυναίκες) που συνταξιοδοτήθηκαν κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
		M3.028	Επίκουροι Καθηγητές (Άνδρες)	Το πλήθος των Επίκουρων Καθηγητών (Άνδρες) που συνταξιοδοτήθηκαν κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.029	Επίκουροι Καθηγητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των Επίκουρων Καθηγητών (Γυναίκες) που συνταξιοδοτήθηκαν κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.030	Λέκτορες / Καθηγητές Εφαρμογών (Άνδρες)	Το πλήθος των Λεκτόρων ή Καθηγητών Εφαρμογών (Άνδρες) που συνταξιοδοτήθηκαν κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0

		M3.031	Λέκτορες / Καθηγητές Εφαρμογών (Γυναίκες)	Το πλήθος των Λεκτόρων ή Καθηγητών Εφαρμογών (Γυναίκες) που συνταξιοδοτήθηκαν κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.032	ΕΔΙΠ (Άνδρες)	Το πλήθος του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού ΕΔΙΠ (Άνδρες) που συνταξιοδοτήθηκε κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.033	ΕΔΙΠ (Γυναίκες)	Το πλήθος του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού ΕΔΙΠ (Γυναίκες) που συνταξιοδοτήθηκε κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.034	ΕΤΕΠ (Άνδρες)	Το πλήθος του Ειδικού Τεχνικού και Εργαστηριακού Προσωπικού ΕΤΕΠ (Άνδρες) που συνταξιοδοτήθηκε κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.035	ΕΤΕΠ (Γυναίκες)	Το πλήθος του Ειδικού Τεχνικού και Εργαστηριακού Προσωπικού ΕΤΕΠ (Γυναίκες) που συνταξιοδοτήθηκε κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
		M3.036	Διοικητικό προσωπικό (Άνδρες)	Το πλήθος του διοικητικού προσωπικού (Άνδρες) που συνταξιοδοτήθηκε κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.037	Διοικητικό προσωπικό (Γυναίκες)	Το πλήθος του διοικητικού προσωπικού (Γυναίκες) που συνταξιοδοτήθηκε κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.038	Λοιπό προσωπικό (Άνδρες)	Το πλήθος του λοιπού προσωπικού (Άνδρες) που συνταξιοδοτήθηκε κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.039	Λοιπό προσωπικό (Γυναίκες)	Το πλήθος του λοιπού προσωπικού (Γυναίκες) που συνταξιοδοτήθηκε κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
ΠΑΡΑΙΤΗΘΕΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		M3.040	Καθηγητές (Άνδρες)	Το πλήθος των Καθηγητών (Άνδρες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.041	Καθηγητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των Καθηγητών (Γυναίκες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.042	Αναπληρωτές Καθηγητές (Άνδρες)	Το πλήθος των Αναπληρωτών Καθηγητών (Άνδρες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.043	Αναπληρωτές Καθηγητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των Αναπληρωτών Καθηγητών (Γυναίκες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
		M3.044	Επικουροι Καθηγητές (Άνδρες)	Το πλήθος των Επικουρων Καθηγητών (Άνδρες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.045	Επικουροι Καθηγητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των Επικουρων Καθηγητών (Γυναίκες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0

		M3.046	Λέκτορες / Καθηγητές Εφαρμογών (Άνδρες)	Το πλήθος των Λεκτόρων ή Καθηγητών Εφαρμογών (Άνδρες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.047	Λέκτορες / Καθηγητές Εφαρμογών (Γυναίκες)	Το πλήθος των Λεκτόρων ή Καθηγητών Εφαρμογών (Γυναίκες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.048	ΕΔΙΠ (Άνδρες)	Το πλήθος του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού ΕΔΙΠ (Άνδρες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.049	ΕΔΙΠ (Γυναίκες)	Το πλήθος του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού ΕΔΙΠ (Γυναίκες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.050	ΕΤΕΠ (Άνδρες)	Το πλήθος του Ειδικού Τεχνικού και Εργαστηριακού Προσωπικού ΕΤΕΠ (Άνδρες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
		M3.051	ΕΤΕΠ (Γυναίκες)	Το πλήθος του Ειδικού Τεχνικού και Εργαστηριακού Προσωπικού ΕΤΕΠ (Γυναίκες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.052	Διοικητικό προσωπικό (Άνδρες)	Το πλήθος του διοικητικού προσωπικού (Άνδρες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.053	Διοικητικό προσωπικό (Γυναίκες)	Το πλήθος του διοικητικού προσωπικού (Γυναίκες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.054	Λοιπό προσωπικό (Άνδρες)	Το πλήθος του λοιπού προσωπικού (Άνδρες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.055	Λοιπό προσωπικό (Γυναίκες)	Το πλήθος του λοιπού προσωπικού (Γυναίκες) που παραιτήθηκε/εξέλιπε (από οποιαδήποτε αιτία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
ΝΕΟΠΡΟΣΛΗ-ΦΘΕΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		M3.056	Καθηγητές (Άνδρες)	Το πλήθος των <u>νεοπροσληφθέντων</u> Καθηγητών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.057	Καθηγητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των νεοπροσληφθέντων Καθηγητών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
		M3.058	Αναπληρωτές Καθηγητές (Άνδρες)	Το πλήθος των νεοπροσληφθέντων Αναπληρωτών Καθηγητών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.059	Αναπληρωτές Καθηγητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των νεοπροσληφθέντων Αναπληρωτών Καθηγητών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0

		M3.060	Επίκουροι Καθηγητές (Άνδρες)	Το πλήθος των νεοπροσληφθέντων Επίκουρων Καθηγητών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.061	Επίκουροι Καθηγητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των νεοπροσληφθέντων Επίκουρων Καθηγητών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.062	Λέκτορες / Καθηγητές Εφαρμογών (Άνδρες)	Το πλήθος των νεοπροσληφθέντων Λεκτόρων ή Καθηγητών Εφαρμογών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.063	Λέκτορες / Καθηγητές Εφαρμογών (Γυναίκες)	Το πλήθος των νεοπροσληφθέντων Λεκτόρων ή Καθηγητών Εφαρμογών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.064	ΕΔΙΠ (Άνδρες)	Το πλήθος των νεοπροσληφθέντων του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού ΕΔΙΠ (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.065	ΕΔΙΠ (Γυναίκες)	Το πλήθος των νεοπροσληφθέντων του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού ΕΔΙΠ (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.066	ΕΤΕΠ (Άνδρες)	Το πλήθος των νεοπροσληφθέντων του Ειδικού Τεχνικού και Εργαστηριακού Προσωπικού ΕΤΕΠ (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
		M3.067	ΕΤΕΠ (Γυναίκες)	Το πλήθος των νεοπροσληφθέντων του Ειδικού Τεχνικού και Εργαστηριακού Προσωπικού ΕΤΕΠ (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	1
		M3.068	Διοικητικό προσωπικό (Άνδρες)	Το πλήθος των νεοπροσληφθέντων του διοικητικού προσωπικού (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.069	Διοικητικό προσωπικό (Γυναίκες)	Το πλήθος των νεοπροσληφθέντων του διοικητικού προσωπικού εντός του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (Γυναίκες).	0
		M3.070	Λοιπό προσωπικό (Άνδρες)	Το πλήθος των νεοπροσληφθέντων του λοιπού προσωπικού (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.071	Λοιπό προσωπικό (Γυναίκες)	Το πλήθος των νεοπροσληφθέντων του λοιπού προσωπικού (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.072	Καθηγητές (Άνδρες)	Το πλήθος των Καθηγητών μετά από εξέλιξη (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.073	Καθηγητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των Καθηγητών μετά από εξέλιξη (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.074	Αναπληρωτές Καθηγητές (Άνδρες)	Το πλήθος των Αναπληρωτών Καθηγητών μετά από εξέλιξη (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.075	Αναπληρωτές Καθηγητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των Αναπληρωτών Καθηγητών μετά από εξέλιξη (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων

		M3.076	Επίκουροι Καθηγητές (Άνδρες)	Το πλήθος των Επίκουρων Καθηγητών μετά από εξέλιξη (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
		M3.077	Επίκουροι Καθηγητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των Επίκουρων Καθηγητών μετά από εξέλιξη (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8) με βάση το ΦΕΚ.	0
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΕ ΣΥΜΒΑΣΗ		M3.078	Συμβασιούχοι με διδακτικά καθήκοντα	Το πλήθος των συμβασιούχων με διδακτικά καθήκοντα κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	14
		M3.079	Συμβασιούχοι με διοικητικά/λοιπά καθήκοντα	Το πλήθος των συμβασιούχων με διοικητικά ή λοιπά καθήκοντα κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
		M3.080	Εξωτερικοί συνεργάτες ερευνητικών προγραμμάτων (ερευνητικά καθήκοντα)	Το πλήθος των συνεργαζόμενων συμβεβλημένων εξωτερικών συνεργατών σε ερευνητικά προγράμματα με ερευνητικά καθήκοντα (ΕΛΚΕ) κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	0
		M3.081	Εξωτερικοί συνεργάτες ερευνητικών προγραμμάτων (διοικητικά/υποστηρικτικά καθήκοντα)	Το πλήθος των συνεργαζόμενων συμβεβλημένων εξωτερικών συνεργατών σε ερευνητικά προγράμματα με διοικητικά/υποστηρικτικά καθήκοντα (ΕΛΚΕ) κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	0
ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ		M3.082	Μέλη ΔΕΠ/ΕΠ με ακαδημαϊκή προϋπηρεσία σε ιδρύματα του εξωτερικού	Το πλήθος των μελών ΔΕΠ/ΕΠ που διδάσκουν στο Τμήμα και προέρχονται από εκπαιδευτικά ή ερευνητικά ιδρύματα του εξωτερικού κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
		M3.083	Εξερχόμενα Μέλη ΔΕΠ/ΕΠ (ERASMUS)	Το πλήθος των εξερχόμενων Μελών ΔΕΠ/ΕΠ προς Ιδρύματα του εξωτερικού (ERASMUS) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
		M3.084	Εισερχόμενοι διδάσκοντες (ERASMUS)	Το πλήθος των εισερχομένων διδασκόντων από Ιδρύματα του εξωτερικού (ERASMUS) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
		M3.085	Μέλη ΔΕΠ/ΕΠ σε εκπαιδευτική άδεια	Το πλήθος των μελών ΔΕΠ/ΕΠ που βρίσκονται σε εκπαιδευτική άδεια κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
		M3.086	Μέλη ΔΕΠ/ΕΠ σε προγράμματα εκπαιδευτικής συνεργασίας	Το πλήθος των μελών ΔΕΠ/ΕΠ που συμμετέχουν σε προγράμματα εκπαιδευτικής συνεργασίας (π.χ. ERASMUS, LEONARDO, TEMPUS, ALPHA κ.λπ.) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
		M3.087	Μέλη ΔΕΠ/ΕΠ με ανάθεση διδασκαλίας σε άλλα Τμήματα του Ιδρύματος	Το πλήθος των μελών ΔΕΠ/ΕΠ που δίδαξαν σε Τμήματα του οικείου Ιδρύματος κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	1
		M3.088	Μέλη ΔΕΠ/ΕΠ με ανάθεση διδασκαλίας σε Τμήματα άλλου Ιδρύματος	Το πλήθος των μελών ΔΕΠ/ΕΠ που δίδαξαν σε Τμήματα άλλων Ιδρυμάτων κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
		M3.089	Χρηματοδότηση από ΕΣΠΑ	Το ύψος της χρηματοδότησης του Τμήματος από Προγράμματα ΕΣΠΑ κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	Χρηματοδο- τήσεις έργων	M3.090	Χρηματοδότηση από την ΕΕ	Το ύψος της χρηματοδότησης του Τμήματος από Διεθνή Ανταγωνιστικά Προγράμματα της ΕΕ (Χρηματοδότηση από οποιαδήποτε πηγή της ΕΕ, π.χ. προγράμματα /FP/HORIZON 2020 κ.α.) (με ΕΥ μέλος του Τμήματος) κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Δεκαδικός
		M3.091	Χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς	Το ύψος της χρηματοδότησης του Τμήματος από διεθνείς φορείς (ΟΟΣΑ, UNESCO, εταιρείες κ.α.) (με ΕΥ μέλος του Τμήματος) κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Δεκαδικός
Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
		M3.092	Χρηματοδότηση από εθνικούς δημόσιους φορείς	Το ύψος της χρηματοδότησης του Τμήματος από εθνικούς δημόσιους φορείς (περιλαμβάνονται ΔΕΚΟ και ΟΤΑ) (με ΕΥ μέλος του Τμήματος) κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Δεκαδικός
		M3.093	Χρηματοδότηση από εθνικούς ιδιωτικούς φορείς	Το ύψος της χρηματοδότησης του Τμήματος από εθνικούς ιδιωτικούς φορείς (εταιρείες κ.λπ.) (με ΕΥ μέλος του Τμήματος) κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Δεκαδικός
		M3.094	Χρηματοδότηση Τακτικού Προϋπολογισμού	Το ύψος του τακτικού προϋπολογισμού του Τμήματος κατά το έτος αναφοράς κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Δεκαδικός
	Χρηματοδό- τηση Τμήματος	M3.095	Χρηματοδότηση Δημοσίων Επενδύσεων	Το ύψος των Δημοσίων Επενδύσεων του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Δεκαδικός
		M3.096	Άλλες χρηματοδοτήσεις	Το ύψος άλλων χρηματοδοτήσεων του Τμήματος (όπως έσοδα από ΕΛΚΕ, ΤΣΕΜΕΔΕ, Εταιρεία Διαχείρισης Περιουσίας κ.α.) κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Δεκαδικός
ΥΠΟΔΟΜΕΣ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	Αίθουσες διδασκαλί- ας	M3.097	Αίθουσες διδασκαλίας με αποκλειστική χρήση	Ο συνολικός αριθμός των αιθουσών διδασκαλίας που έχει στη διάθεσή του το Τμήμα για αποκλειστική χρήση κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8)	5
		M3.098	Δυναμικότητα θέσεων αιθουσών διδασκαλίας	Η συνολική δυναμικότητα θέσεων των αιθουσών διδασκαλίας του Τμήματος κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	380
		M3.099	Αίθουσες διδασκαλίας με κοινή χρήση	Ο συνολικός αριθμός των αιθουσών του Τμήματος οι οποίες χρησιμοποιούνται παράλληλα και από άλλα Τμήματα κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	265 Θεατρο
Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
	Αίθουσες Εργαστη- ρίων	M3.100	Αίθουσες εργαστηρίων με αποκλειστική χρήση	Ο συνολικός αριθμός των αιθουσών εργαστηρίων που έχει στη διάθεσή του το Τμήμα (για οργάνωση εργαστηριακών ασκήσεων) για αποκλειστική χρήση κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	6
		M3.101	Δυναμικότητα θέσεων αιθουσών εργαστηρίων	Η συνολική δυναμικότητα των αιθουσών εργαστηρίων του Τμήματος σε θέσεις κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	240
		M3.102	Αίθουσες εργαστηρίων με κοινή χρήση	Ο συνολικός αριθμός των αιθουσών εργαστηρίων οι οποίες χρησιμοποιούνται παράλληλα και από άλλα Τμήματα κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	

	Εγκαταστάσεις Διοίκησης και υποστήριξης	M3.103	Λουπές εγκαταστάσεις	Ο αριθμός των λουπών εγκαταστάσεων που χρησιμοποιεί το Τμήμα για την υλοποίηση του έργου του για άλλες δραστηριότητες (πχ διοίκηση, τεχνική υποστήριξη αίθουσες συνεδριάσεων, γραφεία διδασκόντων, όχι διάδρομοι κ.λπ.) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	12
	Βιβλιοθήκες – αναγνωστήρια	M3.104	Αριθμός περιφερειακών βιβλιοθηκών	Ο αριθμός των περιφερειακών βιβλιοθηκών που έχει στη διάθεσή του το Τμήμα (αφορά μόνο περιφερειακές βιβλιοθήκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	1
		M3.105	Δυναμικότητα θέσεων βιβλιοθηκών	Η συνολική δυναμικότητα των περιφερειακών βιβλιοθηκών του Τμήματος σε θέσεις κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	60
		M3.106	Κοινή χρήση βιβλιοθηκών	Ο αριθμός των Τμημάτων με τα οποία γίνεται κοινή χρήση των βιβλιοθηκών και των αναγνωστηρίων κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	3
Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
	Ψηφιακές υπηρεσίες	M3.107	Πληροφοριακό σύστημα ηλεκτρονικής γραμματείας	Επιλέξτε αν υπάρχει πληροφοριακό σύστημα ηλεκτρονικής γραμματείας κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	NAI
		M3.108	Απομακρυσμένη εγγραφή	Επιλέξτε εάν η ηλεκτρονική γραμματεία καλύπτει τη διαδικασία απομακρυσμένης εγγραφής νεοεισελθόντα φοιτητή κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	NAI
		M3.109	Δήλωση μαθημάτων	Επιλέξτε εάν η ηλεκτρονική γραμματεία καλύπτει τη διαδικασία δήλωσης μαθημάτων κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	NAI
		M3.110	Δήλωση συγγραμμάτων	Επιλέξτε εάν η ηλεκτρονική γραμματεία καλύπτει τη διαδικασία δήλωσης συγγραμμάτων κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	NAI
		M3.111	Καταχώρηση βαθμολογίας	Επιλέξτε εάν η ηλεκτρονική γραμματεία καλύπτει τη διαδικασία καταχώρησης βαθμολογίας από το διδάσκοντα κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	NAI
		M3.112	Παραγγελία πιστοποιητικών	Επιλέξτε εάν η ηλεκτρονική γραμματεία καλύπτει τη διαδικασία παραγγελίας πιστοποιητικών κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	NAI
		M3.113	Έκδοση πιστοποιητικών	Επιλέξτε εάν η ηλεκτρονική γραμματεία καλύπτει τη διαδικασία έκδοσης πιστοποιητικών κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	NAI
		M3.114	Απομακρυσμένη πρόσβαση (βιβλιοθήκες, ΒΔ)	Επιλέξτε εάν προσφέρεται δυνατότητα απομακρυσμένης πρόσβασης σε ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	NAI
	Υπηρεσίες πληροφόρησης	M3.115	Αναρτημένες οδηγίες στον ιστότοπο	Επιλέξτε, εάν υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Τμήματος αναρτημένες οδηγίες για όλες τις λειτουργίες, τις	NAI
Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
				υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των φοιτητών κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	
	Συμβουλευτική	M3.116	Γραφείο συμβουλευτικής φοιτητών	Επιλέξτε εάν υπάρχει γραφείο συμβουλευτικής των φοιτητών για θέματα σπουδών (Mentoring, Tutoring κ.λπ.) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	NAI/OXI (επιλογή)

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	Παραγωγή και αναγνώριση ερευνητικού έργου	M3.117	Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές	Το πλήθος των εργασιών των μελών του Τμήματος σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	4
		M3.118	Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές	Το πλήθος των εργασιών των μελών του Τμήματος σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	-
		M3.119	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας - πατέντες	Το πλήθος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (πατέντες) των μελών του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	-
		M3.120	Ανακοινώσεις σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές	Το πλήθος των ανακοινώσεων σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές των μελών του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	23
		M3.121	Ανακοινώσεις σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές	Το πλήθος των ανακοινώσεων σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές των μελών του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	3
		M3.122	Μονογραφίες	Το πλήθος των μονογραφιών των μελών του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	-
		M3.123	Βιβλία	Το πλήθος των βιβλίων των μελών του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	-
		M3.124	Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	Το πλήθος των κεφαλαίων σε συλλογικούς τόμους των μελών του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	4
Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
		M3.125	Συνέδρια υπό την αιγίδα της ακαδημαϊκής μονάδας	Το πλήθος των συνεδρίων υπό την αιγίδα της ακαδημαϊκής μονάδας κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12)..	5
		M3.126	Αναφορές (citation)	Το πλήθος των αναφορών (citations) των μελών του Τμήματος (κατά προτίμηση Google Scholar) κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	-
		M3.127	Διεθνή βραβεία και διακρίσεις	Το πλήθος των διεθνών βραβείων και διακρίσεων των μελών του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	-
	Ερευνητικά έργα και ερευνητικές υποδομές	M3.128	Ερευνητικά έργα	Το πλήθος των ενεργών ερευνητικών έργων στα οποία συμμετέχουν τα μέλη του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Ακέραιος
		M3.129	Ερευνητικά έργα με συντονιστή μέλος του Τμήματος'	Το πλήθος των ερευνητικών έργων που συντονίζονται από μέλη του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Ακέραιος
		M3.130	Ευρωπαϊκά έργα (ανταγωνιστικά)	Το πλήθος των ανταγωνιστικών ευρωπαϊκών έργων (πχ FP, Horizon, ERC κ.α.) των μελών του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Ακέραιος
		M3.131	Έργα ΕΣΠΑ	Το πλήθος των εθνικών έργων από ευρωπαϊκά ταμεία (πχ ΕΣΠΑ, Interreg κ.α.) των μελών του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Ακέραιος
		M3.132	Έργα από διεθνείς εταιρείες και οργανισμούς	Το πλήθος των έργων από διεθνείς εταιρείες και οργανισμούς των μελών του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Ακέραιος
		M3.133	Έργα από εθνικές εταιρείες και οργανισμούς	Το πλήθος των έργων από εθνικές εταιρείες και οργανισμούς των μελών του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Ακέραιος

Ενότητα	Υποενότητα	Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Τύπος δεδομένων
		M3.134	Ερευνητικά έργα (< 50Κ€)	Το πλήθος των ενεργών έργων των μελών του Τμήματος με προϋπολογισμό μικρότερο από 50.000€ τα οποία έχουν ενεργή διάρκεια του φυσικού αντικείμενου εντός του ημερολογιακού έτους αναφοράς (1/1 - 31/12).	Ακέραιος
		M3.135	Ερευνητικά έργα (50-200Κ€)	Το πλήθος των ενεργών έργων των μελών του Τμήματος με προϋπολογισμό από 50.000€ έως 200.000€ τα οποία έχουν ενεργή διάρκεια του φυσικού αντικείμενου εντός του ημερολογιακού έτους αναφοράς (1/1 - 31/12).	Ακέραιος
		M3.136	Ερευνητικά έργα (> 200Κ€)	Το πλήθος των ενεργών έργων των μελών του Τμήματος με προϋπολογισμό μεγαλύτερο από 200.000€ τα οποία έχουν ενεργή διάρκεια του φυσικού αντικείμενου εντός του ημερολογιακού έτους αναφοράς (1/1 - 31/12).	Ακέραιος
		M3.137	Εξωτερικοί συνεργάτες έργων	Το πλήθος των εξωτερικών συνεργατών για την εκτέλεση των χρηματοδοτούμενων έργων του Τμήματος (ΕΛΚΕ) με ενεργή σύμβαση εντός του ημερολογιακού έτους αναφοράς (1/1 - 31/12).	Ακέραιος
		M3.138	Τεχνοβλαστοί	Ο συνολικός αριθμός των τεχνοβλαστών του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Ακέραιος
		M3.139	Εργαστήρια	Το συνολικό πλήθος των θεσμοθετημένων εργαστηρίων του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Ακέραιος
		M3.140	Κέντρα Αριστείας	Το συνολικό πλήθος των πιστοποιημένων/αναγνωρισμένων Κέντρων Αριστείας του Τμήματος κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	Ακέραιος

M4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ενότητα	Κωδικός	Τίτλος πεδίου	Περιγραφή πεδίου	Τύπος δεδομένων
ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΠΣ	M4.001	Πιστωτικές μονάδες (ECTS)	Το πλήθος των πιστωτικών μονάδων ECTS του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών. Δηλαδή, το σύνολο των ελάχιστων απαιτούμενων πιστωτικών μονάδων ECTS για την απόκτηση του πτυχίου.	240
	M4.002	Ελάχιστη διάρκεια σπουδών (εξάμηνα)	Η ελάχιστη διάρκεια σπουδών σε εξάμηνα.	8 εξάμηνα
	M4.003	Ημερομηνία ίδρυσης	Η ημερομηνία ίδρυσης του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών βάσει ΦΕΚ.	30-5-2011
	M4.004	Ημερομηνία τελευταίας αναμόρφωσης	Η ημερομηνία τελευταίας αναμόρφωσης του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (όποιας έκτασης) (ΗΗ/ΜΜ/ΕΕΕΕ).	3-10-2014
	M4.005	Γλώσσα	Η γλώσσα στην οποία προσφέρεται το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών επιλογή από λίστα (Ελληνικά, Αγγλικά, Ελληνικά και Αγγλικά).	Ελληνική
ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	M4.006	Ειδικεύσεις/κατευθύνσεις στον τίτλο σπουδών	Το πλήθος των αναγραφόμενων ειδικεύσεων/κατευθύνσεων στον τίτλο σπουδών του Προγράμματος Σπουδών.	1
	M4.007	Κατοχυρωμένα επαγγελματικά δικαιώματα	Επιλέξτε εάν η λήψη του Διπλώματος οδηγεί σε διακριτά και κατοχυρωμένα επαγγελματικά	ΝΑΙ

ΣΠΟΥΔΩΝ			δικαιώματα.	
	M4.008	Υποχρεωτική διπλωματική/πτυχιακή εργασία	Επιλέξτε εάν απαιτείται διπλωματική/πτυχιακή εργασία για την λήψη του πτυχίου.	ΝΑΙ
	M4.009	Ελάχιστος αριθμός μαθημάτων για απόκτηση πτυχίου	Ο ελάχιστος αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου, τα οποία αντιστοιχούν στο πλήθος ECTS του πεδίου M4.001.	39
Ενότητα	Κωδικός	Τίτλος πεδίου	Περιγραφή πεδίου	Τύπος δεδομένων
	M4.010	Προσφερόμενα μαθήματα	Το σύνολο των προσφερόμενων μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών.	42
	M4.011	Υποχρεωτικά μαθήματα	Το σύνολο των υποχρεωτικών μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών.	36
	M4.012	Μαθήματα ελεύθερης επιλογής	Το σύνολο των μαθημάτων ελεύθερης επιλογής του Προγράμματος Σπουδών.	0
	M4.013	Μαθήματα κατ' επιλογή υποχρεωτικά	Το σύνολο των μαθημάτων που επιλέγονται από υποχρεωτικό κατάλογο (κατ' επιλογή υποχρεωτικά) του Προγράμματος Σπουδών.	6
	M4.014	Προαπαιτούμενα μαθήματα	Επιλέξτε εάν το Πρόγραμμα Σπουδών περιλαμβάνει προαπαιτούμενα μαθήματα ("αλυσίδες").	ΟΧΙ
	M4.015	Μαθήματα με προαπαιτούμενο μάθημα	Το πλήθος μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών, που έχουν κάποιο προαπαιτούμενο μάθημα.	0
	M4.016	Μαθήματα Υποβάθρου	Το πλήθος των μαθημάτων Υποβάθρου του Προγράμματος Σπουδών.	18
	M4.017	Μαθήματα Επιστημονικής Περιοχής	Το πλήθος των μαθημάτων Επιστημονικής Περιοχής του Προγράμματος Σπουδών.	16
	M4.018	Μαθήματα Γενικών Γνώσεων	Το πλήθος των μαθημάτων Γενικών Γνώσεων του Προγράμματος Σπουδών.	8
	M4.019	Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	Το πλήθος των μαθημάτων Ανάπτυξης Δεξιοτήτων του Προγράμματος Σπουδών.	0
	M4.020	Μαθήματα με φροντιστήριο	Το πλήθος των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών για τα οποία παρέχεται φροντιστήριο.	0
	M4.021	Μαθήματα με εργαστηριακή άσκηση ή εργαστηριακά	Το πλήθος των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών που περιλαμβάνουν και εργαστηριακή άσκηση ή είναι τα ίδια εργαστηριακά.	14
	M4.022	Μαθήματα με κλινική άσκηση ή κλινικά	Το πλήθος των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών που περιλαμβάνουν και κλινική άσκηση ή είναι τα ίδια κλινικά.	0
Ενότητα	Κωδικός	Τίτλος πεδίου	Περιγραφή πεδίου	Τύπος δεδομένων
	M4.023	Μαθήματα με άσκηση υπαίθρου	Το πλήθος των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών που περιλαμβάνουν και άσκηση υπαίθρου η επίσκεψη στο πεδίο εργασίας.	0
	M4.024	Έκδοση Παραρτήματος Διπλώματος	Επιλέξτε εάν εκδίδεται Παραρτήματος Διπλώματος (Diploma Supplement).	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΤΑΞΗ	M4.025	Ηλεκτρονική τάξη	Επιλέξτε εάν υπάρχει ηλεκτρονική τάξη διαθέσιμη στους φοιτητές.	ΝΑΙ
	M4.026	Σύνολο μαθημάτων στην ηλεκτρονική τάξη	Επιλέξτε εάν το σύνολο των μαθημάτων είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική τάξη.	ΝΑΙ
	M4.027	Συμμόρφωση με πρότυπα WCAG	Επιλέξτε εάν η ηλεκτρονική τάξη συμμορφώνεται με τα πρότυπα WCAG ή άλλο ισοδύναμο.	ΝΑΙ
	M4.028	Ποσοστό χρήσης από διδάσκοντες	Το ποσοστό χρήσης της ηλεκτρονικής τάξης από τους διδάσκοντες.	(0,00 - 100,00)
	M4.029	Υποχρεωτική πρακτική άσκηση	Επιλέξτε εάν είναι υποχρεωτική η πρακτική άσκηση για τη λήψη πτυχίου.	ΝΑΙ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	M4.030	Υποστήριξη πρακτικής άσκησης	Επιλέξτε εάν υπάρχει γραφείο υποστήριξης της πρακτικής άσκησης.	NAI
	M4.031	Φοιτητές που ολοκλήρωσαν την πρακτική άσκηση	Ο συνολικός αριθμός των φοιτητών που ολοκλήρωσε την πρακτική του άσκηση κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	101
	M4.032	Ποσοστό αμειβομένων φοιτητών	Το ποσοστό των φοιτητών που αμείφθηκαν για την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	100%
	M4.033	Διάρκεια πρακτικής άσκησης	Η διάρκεια της πρακτικής άσκησης σε μήνες.	6
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΠΣ	M4.034	Συμμετοχή φοιτητών	Επιλέξτε εάν συμμετέχουν φοιτητές στην κατάρτιση του Προγράμματος Σπουδών.	NAI
	M4.035	Συμμετοχή αποφοίτων	Επιλέξτε εάν συμμετέχουν απόφοιτοι στην κατάρτιση του Προγράμματος Σπουδών.	OXI (επιλογή)
	M4.036	Συμμετοχή εργοδοτών	Επιλέξτε εάν συμμετέχουν εργοδότες στην κατάρτιση του Προγράμματος Σπουδών.	OXI (επιλογή)
Ενότητα	Κωδικός	Τίτλος πεδίου	Περιγραφή πεδίου	Τύπος δεδομένων
	M4.037	Συμμετοχή επιστημονικών φορέων	Επιλέξτε εάν συμμετέχουν επιστημονικοί φορείς στην κατάρτιση του Προγράμματος Σπουδών.	OXI (επιλογή)
	M4.038	Συμμετοχή άλλων φορέων	Επιλέξτε εάν συμμετέχουν άλλοι φορείς ή άτομα στην κατάρτιση του Προγράμματος Σπουδών.	OXI (επιλογή)
ΦΟΙΤΗΤΕΣ (ΕΙΣΑΓΩΓΗ)	M4.039	Προσφερόμενες θέσεις στις Πανελλήνιες Εξετάσεις	Το πλήθος των προσφερόμενων θέσεων στις Πανελλήνιες Εξετάσεις, όπως καθορίστηκε από το Υπουργείο Παιδείας κατά τη λήξη του Ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	120
	M4.040	Προτεινόμενες θέσεις από το Τμήμα	Το πλήθος των προτεινόμενων θέσεων στις Πανελλήνιες Εξετάσεις από το Τμήμα κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	80
	M4.041	Εισαχθέντες με εισαγωγικές εξετάσεις (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών που εισήχθησαν με εισαγωγικές εξετάσεις (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	13
	M4.042	Εισαχθέντες με εισαγωγικές εξετάσεις (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών που εισήχθησαν με εισαγωγικές εξετάσεις (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	89
	M4.043	Εισαχθέντες με κατατακτήριες εξετάσεις (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών που εισήχθησαν με κατατακτήριες εξετάσεις (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.044	Εισαχθέντες με κατατακτήριες εξετάσεις (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών που εισήχθησαν με κατατακτήριες εξετάσεις (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	7
	M4.045	Εισαχθέντες με μετεγγραφές - κοινωνικά κριτήρια (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών που εισήχθησαν με μετεγγραφές - κοινωνικά κριτήρια (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.046	Εισαχθέντες με μετεγγραφές - κοινωνικά κριτήρια (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών που εισήχθησαν με μετεγγραφές - κοινωνικά κριτήρια (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.047	Εισαχθέντες αλλοδαποί φοιτητές (Άνδρες)	Το πλήθος των εισαχθέντων αλλοδαπών φοιτητών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.048	Εισαχθέντες αλλοδαποί φοιτητές (Γυναίκες)	Το πλήθος των εισαχθέντων αλλοδαπών φοιτητών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	5
Ενότητα	Κωδικός	Τίτλος πεδίου	Περιγραφή πεδίου	Τύπος δεδομένων
	M4.049	Εισαχθέντες με λοιπές μεθόδους (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών που εισήχθησαν με λοιπές μεθόδους (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.050	Εισαχθέντες με λοιπές μεθόδους (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών που εισήχθησαν με λοιπές μεθόδους (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	2

	M4.051	Νεοεισαχθέντες φοιτητές έτους (Άνδρες)	Το σύνολο των νεοεισαχθέντων φοιτητών (όλων των κατηγοριών) του ακαδημαϊκού έτους (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	13
	M4.052	Νεοεισαχθέντες φοιτητές έτους (Γυναίκες)	Το σύνολο των νεοεισαχθέντων φοιτητών (όλων των κατηγοριών) του ακαδημαϊκού έτους (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	98
	M4.053	Βάση εισαγωγής στις Πανελλήνιες Εξετάσεις	Η βαθμολογική βάση εισαγωγής στις Πανελλήνιες Εξετάσεις (Γενική Κατηγορία) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	8404
	M4.054	Μέση τιμή σειράς προτίμησης	Η μέση τιμή της σειράς προτίμησης στην σειρά δήλωσης μαθημάτων των υποψηφίων των Πανελληνίων Εξετάσεων στο μηχανογραφικό δελτίο κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	
ΦΟΙΤΗΤΕΣ (ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ)	M4.055	Εγγεγραμμένοι εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι εντός της κανονικής διάρκειας του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών των ν ετών κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8). Όπου πλήθος φοιτητών, οι φοιτητές με κανονική διάρκεια σπουδών για ν έτη σπουδών του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών. Παράδειγμα: σε ΠΠΣ τετραετούς φοίτησης, για το έτος αναφοράς 2016 το πεδίο συμπληρώνεται το πλήθος των εγγεγραμμένων φοιτητών από 1/9/2012 έως 31/8/2016 (Άνδρες) .	24
Ενότητα	Κωδικός	Τίτλος πεδίου	Περιγραφή πεδίου	Τύπος δεδομένων
	M4.056	Εγγεγραμμένοι εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι εντός της κανονικής διάρκειας του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών των ν ετών κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8). Όπου πλήθος φοιτητών, οι φοιτητές με κανονική διάρκεια σπουδών για ν έτη σπουδών του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών. Παράδειγμα: σε ΠΠΣ τετραετούς φοίτησης, για το έτος αναφοράς 2016 το πεδίο συμπληρώνεται το πλήθος των εγγεγραμμένων φοιτητών από το Σεπτέμβριο του 2012 έως τον Αύγουστο του 2016 (Γυναίκες).	336
	M4.057	Εγγεγραμμένοι στο ν+1 έτος σπουδών (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών που είναι εγγεγραμμένοι στο ν+1 έτος σπουδών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8). Παράδειγμα: σε ΠΠΣ τετραετούς φοίτησης, για το έτος αναφοράς 2016 το πεδίο συμπληρώνεται το πλήθος των εγγεγραμμένων φοιτητών από το Σεπτέμβριο του 2011 έως τον Αύγουστο του 2016.	3
	M4.058	Εγγεγραμμένοι στο ν+1 έτος σπουδών (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών που είναι εγγεγραμμένοι στο ν+1 έτος σπουδών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8). Παράδειγμα: σε ΠΠΣ τετραετούς φοίτησης, για το έτος αναφοράς 2016 το πεδίο συμπληρώνεται το πλήθος των εγγεγραμμένων φοιτητών από το Σεπτέμβριο του 2011 έως τον Αύγουστο του 2016.	69

	M4.059	Εγγεγραμμένοι στο ν+2 έτος σπουδών (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών που είναι εγγεγραμμένοι στο ν+2 έτος σπουδών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8). Παράδειγμα: σε ΠΠΣ τετραετούς φοίτησης, για το έτος αναφοράς 2016 το πεδίο συμπληρώνεται το πλήθος των εγγεγραμμένων φοιτητών από το Σεπτέμβριο του 2010 έως τον Αύγουστο του 2016.	0
Ενότητα	Κωδικός	Τίτλος πεδίου	Περιγραφή πεδίου	Τύπος δεδομένων
	M4.060	Εγγεγραμμένοι στο ν+2 έτος σπουδών (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών που είναι εγγεγραμμένοι στο ν+2 έτος σπουδών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8). Παράδειγμα: σε ΠΠΣ τετραετούς φοίτησης, για το έτος αναφοράς 2016 το πεδίο συμπληρώνεται το πλήθος των εγγεγραμμένων φοιτητών από το Σεπτέμβριο του 2010 έως τον Αύγουστο του 2016.	29
	M4.061	Εγγεγραμμένοι σε έτη σπουδών μεγαλύτερα του ν+2 (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών που είναι εγγεγραμμένοι σε έτη σπουδών μεγαλύτερα του ν+2 (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8). Παράδειγμα: σε ΠΠΣ τετραετούς φοίτησης, για το έτος αναφοράς 2016 το πεδίο συμπληρώνεται το πλήθος των εγγεγραμμένων φοιτητών πριν από το Σεπτέμβριο του 2010 έως τον Αύγουστο του 2016.	0
	M4.062	Εγγεγραμμένοι σε έτη σπουδών μεγαλύτερα του ν+2 (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών που είναι εγγεγραμμένοι σε έτη σπουδών μεγαλύτερα του ν+2 (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8). Παράδειγμα: σε ΠΠΣ τετραετούς φοίτησης, για το έτος αναφοράς 2016 το πεδίο συμπληρώνεται το πλήθος των εγγεγραμμένων φοιτητών πριν από το Σεπτέμβριο του 2010 έως τον Αύγουστο του 2016.	29
	M4.063	Αλλοδαποί εντός κανονικής διάρκειας σπουδών (Άνδρες)	Το πλήθος των αλλοδαπών φοιτητών που είναι εγγεγραμμένοι εντός της κανονικής διάρκειας του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών των ν ετών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.064	Αλλοδαποί εντός κανονικής διάρκειας σπουδών (Γυναίκες)	Το πλήθος των αλλοδαπών φοιτητών που είναι εγγεγραμμένοι εντός της κανονικής διάρκειας του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών των ν ετών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	7
Ενότητα	Κωδικός	Τίτλος πεδίου	Περιγραφή πεδίου	Τύπος δεδομένων
	M4.065	Αλλοδαποί πέραν κανονικής διάρκειας σπουδών (Άνδρες)	Το πλήθος των αλλοδαπών φοιτητών που είναι εγγεγραμμένοι στα έτη σπουδών μεγαλύτερο από ν (δηλαδή, ν+1, ν+2 και > ν+2) (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.066	Αλλοδαποί πέραν κανονικής διάρκειας σπουδών (Γυναίκες)	Το πλήθος των Κ+1, +2, >2 αλλοδαπών φοιτητών που είναι εγγεγραμμένοι στα έτη σπουδών μεγαλύτερο από ν (δηλαδή, ν+1, ν+2 και > ν+2) (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	6
	M4.067	Διαγραφμένοι κατόπιν αίτησης (εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών που έχουν διαγραφεί με αίτησή τους και είχαν εγγραφεί μέσα στην κανονική διάρκεια σπουδών, δηλαδή, ν έτη (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	1
	M4.068	Διαγραφμένοι κατόπιν αίτησης (εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών που έχουν διαγραφεί με αίτησή τους και είχαν εγγραφεί μέσα στην κανονική διάρκεια σπουδών, δηλαδή ν έτη (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	37

	M4.069	Διαγραφμένοι κατόπιν αίτησης (πέραν κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών που έχουν διαγραφεί με αίτησή τους και είχαν εγγραφεί πριν από την κανονική διάρκεια σπουδών, δηλαδή, ν+1, ν+2 και >ν+2 (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.070	Διαγραφμένοι κατόπιν αίτησης (πέραν κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών που έχουν διαγραφεί με αίτησή τους και είχαν εγγραφεί πριν από την κανονική διάρκεια σπουδών, δηλαδή, ν+1, ν+2 και >ν+2 (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.071	Διαγραφμένοι για εγγραφή σε άλλο ΠΠΣ (εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών που έχουν διαγραφεί με αίτησή τους και είχαν εγγραφεί μέσα στην κανονική διάρκεια σπουδών, ν έτη, για να εγγραφούν σε άλλο ΠΠΣ (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8). ΟΤΑΝ ΥΠΑΡΧΕΙ κ ΑΛΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	0
Ενότητα	Κωδικός	Τίτλος πεδίου	Περιγραφή πεδίου	Τύπος δεδομένων
	M4.072	Διαγραφμένοι για εγγραφή σε άλλο ΠΠΣ (εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών που έχουν διαγραφεί με αίτησή τους και είχαν εγγραφεί μέσα στην κανονική διάρκεια σπουδών, ν έτη, για να εγγραφούν σε άλλο ΠΠΣ (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.073	Διαγραφμένοι για εγγραφή σε άλλο ΠΠΣ (πέραν κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών που διαγραφεί με αίτησή τους και είχαν εγγραφεί μετά την κανονική διάρκεια σπουδών, ν+1, ν+2, >ν+2 έτη, για να εγγραφούν σε άλλο ΠΠΣ (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.074	Διαγραφμένοι για εγγραφή σε άλλο ΠΠΣ (πέραν κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών που διαγραφεί με αίτησή τους και είχαν εγγραφεί μετά την κανονική διάρκεια σπουδών, ν+1, ν+2, >ν+2 έτη, για να εγγραφούν σε άλλο ΠΠΣ (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
ΦΟΙΤΗΤΕΣ (ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ)	M4.075	Νεοεισερχόμενοι φοιτητές ΑΜΕΑ (Άνδρες)	Το πλήθος των νεοεισερχομένων φοιτητών ΑΜΕΑ (5% με σοβαρές παθήσεις) στο τρέχον έτος (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.076	Νεοεισερχόμενοι φοιτητές ΑΜΕΑ (Γυναίκες)	Το πλήθος των νεοεισερχομένων φοιτητών ΑΜΕΑ (5% με σοβαρές παθήσεις) στο τρέχον έτος (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	2
	M4.077	Εγγεγραμμένοι φοιτητές ΑΜΕΑ (εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Άνδρες)	Το πλήθος των εγγεγραμμένων φοιτητών ΑΜΕΑ (5% με σοβαρές παθήσεις) στο τρέχον έτος σε κανονικά έτη φοίτησης (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.078	Εγγεγραμμένοι φοιτητές ΑΜΕΑ (εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Γυναίκες)	Το πλήθος των εγγεγραμμένων φοιτητών ΑΜΕΑ (5% με σοβαρές παθήσεις) στο τρέχον έτος σε κανονικά έτη φοίτησης (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	6
	M4.079	Απόφοιτοι ΑΜΕΑ (Άνδρες)	Το πλήθος των αποφοιτησάντων ΑΜΕΑ (5% με σοβαρές παθήσεις) στο τρέχον έτος (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
Ενότητα	Κωδικός	Τίτλος πεδίου	Περιγραφή πεδίου	Τύπος δεδομένων
	M4.080	Απόφοιτοι ΑΜΕΑ (Γυναίκες)	Το πλήθος των αποφοιτησάντων ΑΜΕΑ (5% με σοβαρές παθήσεις) στο τρέχον έτος (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	2

ΦΟΙΤΗΤΕΣ (ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ - ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ)	M4.081	Φοιτητές με τρίμηνη παρακολούθηση σε ΑΕΙ της αλλοδαπής (εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών του τρέχοντος έτους (εγγεγραμμένοι πριν ν έτη, κανονική διάρκεια) οι οποίοι έχουν παρακολουθήσει τουλάχιστο ένα τρίμηνο σε κάποιο ΑΕΙ της Αλλοδαπής (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.082	Φοιτητές με τρίμηνη παρακολούθηση σε ΑΕΙ της αλλοδαπής (εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών του τρέχοντος έτους (εγγεγραμμένοι πριν ν έτη, κανονική διάρκεια), οι οποίοι έχουν παρακολουθήσει τουλάχιστο ένα τρίμηνο σε κάποιο ΑΕΙ της Αλλοδαπής (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.083	Φοιτητές με τρίμηνη παρακολούθηση σε ΑΕΙ της αλλοδαπής (πέραν κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Άνδρες)	Το πλήθος φοιτητών του τρέχοντος έτους (εγγεγραμμένοι πριν ν+1, ν+2, >ν+2 έτη, δηλαδή πέραν της κανονικής διάρκειας), οι οποίοι έχουν παρακολουθήσει τουλάχιστο ένα τρίμηνο σε κάποιο ΑΕΙ της Αλλοδαπής (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.084	Φοιτητές με τρίμηνη παρακολούθηση σε ΑΕΙ της αλλοδαπής (πέραν κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών του τρέχοντος έτους (εγγεγραμμένοι πριν ν+1, ν+2, >ν+2 έτη, δηλαδή πέραν της κανονικής διάρκειας), οι οποίοι έχουν παρακολουθήσει τουλάχιστο ένα τρίμηνο σε κάποιο ΑΕΙ της Αλλοδαπής (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.085	Φοιτητές από άλλο τμήμα της Αλλοδαπής (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών οι οποίοι εισήλθαν στο τμήμα για σπουδές, από άλλο τμήμα της αλλοδαπής (στο πλαίσιο συνεργασίας) (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.086	Φοιτητές από άλλο τμήμα της Αλλοδαπής (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών οι οποίοι εισήλθαν στο τμήμα για σπουδές, από άλλο τμήμα της αλλοδαπής (στο πλαίσιο συνεργασίας) (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
Ενότητα	Κωδικός	Τίτλος πεδίου	Περιγραφή πεδίου	Τύπος δεδομένων
	M4.087	Εισερχόμενοι φοιτητές ERASMUS (Άνδρες)	Το ετήσιο πλήθος των εισερχομένων φοιτητών ERASMUS (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.088	Εισερχόμενοι φοιτητές ERASMUS (Γυναίκες)	Το ετήσιο πλήθος των εισερχομένων φοιτητών ERASMUS (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.089	Εξερχόμενοι φοιτητές ERASMUS (Άνδρες)	Το ετήσιο πλήθος των εξερχομένων φοιτητών ERASMUS (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.090	Εξερχόμενοι φοιτητές ERASMUS (Γυναίκες)	Το ετήσιο πλήθος των εξερχομένων φοιτητών ERASMUS (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	2 Πρακτική
ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ	M4.091	Απόφοιτοι (εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών που έχουν αποφοιτήσει στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος και είχαν εγγραφεί πριν ν έτη, κανονική διάρκεια σπουδών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	4
	M4.092	Απόφοιτοι (εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης) (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών που έχουν αποφοιτήσει στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος και είχαν εγγραφεί πριν ν έτη, κανονική διάρκεια σπουδών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	127

(ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ)	M4.093	Απόφοιτοι (ν+1 έτη σπουδών) (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών που έχουν αποφοιτήσει στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος και είχαν εγγραφεί πριν ν+1 έτη, επιπλέον ένα έτος από την κανονική διάρκεια σπουδών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	1
	M4.094	Απόφοιτοι (ν+1 έτη σπουδών) (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών που έχουν αποφοιτήσει στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος και είχαν εγγραφεί πριν ν+1 έτη, επιπλέον ένα έτος από την κανονική διάρκεια σπουδών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	48
	M4.095	Απόφοιτοι (ν+2 έτη σπουδών) (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών που έχουν αποφοιτήσει στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος και είχαν εγγραφεί πριν ν+2 έτη, επιπλέον δύο έτη από την κανονική διάρκεια σπουδών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
Ενότητα	Κωδικός	Τίτλος πεδίου	Περιγραφή πεδίου	Τύπος δεδομένων
	M4.096	Απόφοιτοι (ν+2 έτη σπουδών) (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών που έχουν αποφοιτήσει στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος και είχαν εγγραφεί πριν ν+2 έτη, επιπλέον δύο έτη από την κανονική διάρκεια σπουδών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	9
	M4.097	Απόφοιτοι (περισσότερα από ν+2 έτη σπουδών) (Άνδρες)	Το πλήθος των φοιτητών που έχουν αποφοιτήσει στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος και είχαν εγγραφεί πριν >ν+2 έτη, πέραν των δύο ετών από την κανονική διάρκεια σπουδών (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.098	Απόφοιτοι (περισσότερα από ν+2 έτη σπουδών) (Γυναίκες)	Το πλήθος των φοιτητών που έχουν αποφοιτήσει στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος και είχαν εγγραφεί πριν >ν+2 έτη, πέραν των δύο ετών από την κανονική διάρκεια σπουδών (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	5
ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ (ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ)	M4.099	Απόφοιτοι με βαθμό πτυχίου 5.00 - 5.99 (Άνδρες)	Το πλήθος των αποφοίτων του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους με βαθμό πτυχίου από 5.00-5.99 (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.100	Απόφοιτοι με βαθμό πτυχίου 5.00 - 5.99 (Γυναίκες)	Το πλήθος των αποφοίτων του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους με βαθμό πτυχίου από 5.00-5.99 (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.101	Απόφοιτοι με βαθμό πτυχίου 6.00 - 6.99 (Άνδρες)	Το πλήθος των αποφοίτων του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους με βαθμό πτυχίου από 6.00-6.99 (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	1
	M4.102	Απόφοιτοι με βαθμό πτυχίου 6.00 - 6.99 (Γυναίκες)	Το πλήθος των αποφοίτων του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους με βαθμό πτυχίου από 6.00-6.99 (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	11
	M4.103	Απόφοιτοι με βαθμό πτυχίου 7.00 - 7.99 (Άνδρες)	Το πλήθος των αποφοίτων του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους με βαθμό πτυχίου από 7.00-7.99 (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	4
Ενότητα	Κωδικός	Τίτλος πεδίου	Περιγραφή πεδίου	Τύπος δεδομένων
	M4.104	Απόφοιτοι με βαθμό πτυχίου 7.00 - 7.99 (Γυναίκες)	Το πλήθος των αποφοίτων του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους με βαθμό πτυχίου από 7.00-7.99 (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	117

	M4.105	Απόφοιτοι με βαθμό πτυχίου 8.00 - 8.99 (Άνδρες)	Το πλήθος των αποφοίτων του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους με βαθμό πτυχίου από 8.00-8.99 (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.106	Απόφοιτοι με βαθμό πτυχίου 8.00 - 8.99 (Γυναίκες)	Το πλήθος των αποφοίτων του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους με βαθμό πτυχίου από 8.00-8.99 (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	56
	M4.107	Απόφοιτοι με βαθμό πτυχίου 9.00 - 10.00 (Άνδρες)	Το πλήθος των αποφοίτων του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους με βαθμό πτυχίου από 9.00-10.00 (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.108	Απόφοιτοι με βαθμό πτυχίου 9.00 - 10.00 (Γυναίκες)	Το πλήθος των αποφοίτων του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους με βαθμό πτυχίου από 9.00-10.00 (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0
	M4.109	Μέση τιμή βαθμού πτυχίου (Άνδρες)	Μέση τιμή του βαθμού πτυχίου των αποφοίτων του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	7,28
	M4.110	Μέση τιμή βαθμού πτυχίου (Γυναίκες)	Μέση τιμή του βαθμού πτυχίου των αποφοίτων του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	7,72
ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ (ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ)	M4.111	Απασχόληση αποφοίτων σε συναφή εργασία εντός 6 μηνών (%) (Άνδρες)	Το ποσοστό απορρόφησης αποφοίτων σε σχετική με το αντικείμενο εργασία σε διάστημα 6 μηνών από την αποφοίτηση (Άνδρες).	Ποσοστό
	M4.112	Απασχόληση αποφοίτων σε συναφή εργασία εντός 6 μηνών (%) (Γυναίκες)	Το ποσοστό απορρόφησης αποφοίτων σε σχετική με το αντικείμενο εργασία σε διάστημα 6 μηνών από την αποφοίτηση (Γυναίκες).	Ποσοστό
Ενότητα	Κωδικός	Τίτλος πεδίου	Περιγραφή πεδίου	Τύπος δεδομένων
Η συμπλήρωση της ενότητας είναι προαιρετική	M4.113	Απασχόληση αποφοίτων σε μη συναφή εργασία εντός 6 μηνών (%) (Άνδρες)	Το ποσοστό απορρόφησης αποφοίτων σε ΜΗ σχετική με το αντικείμενο εργασία σε διάστημα 6 μηνών από την αποφοίτηση (Άνδρες).	Ποσοστό
	M4.114	Απασχόληση αποφοίτων σε μη συναφή εργασία εντός 6 μηνών (%) (Γυναίκες)	Το ποσοστό απορρόφησης αποφοίτων σε ΜΗ σχετική με το αντικείμενο εργασία σε διάστημα 6 μηνών από την αποφοίτηση (Γυναίκες).	Ποσοστό
	M4.115	Απασχόληση αποφοίτων σε συναφή εργασία εντός 12 μηνών (%) (Άνδρες)	Το ποσοστό απορρόφησης αποφοίτων σε σχετική με το αντικείμενο εργασία σε διάστημα 12 μηνών από την αποφοίτηση (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	Ποσοστό
	M4.116	Απασχόληση αποφοίτων σε συναφή εργασία εντός 12 μηνών (%) (Γυναίκες)	Το ποσοστό απορρόφησης αποφοίτων σε σχετική με το αντικείμενο εργασία σε διάστημα 12 μηνών από την αποφοίτηση (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	Ποσοστό
	M4.117	Απασχόληση αποφοίτων σε μη συναφή εργασία εντός 12 μηνών (%) (Άνδρες)	Το ποσοστό απορρόφησης αποφοίτων σε ΜΗ σχετική με το αντικείμενο εργασία σε διάστημα 12 μηνών από την αποφοίτηση (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	Ποσοστό
	M4.118	Απασχόληση αποφοίτων σε μη συναφή εργασία εντός 12 μηνών (%) (Γυναίκες)	Το ποσοστό απορρόφησης αποφοίτων σε ΜΗ σχετική με το αντικείμενο εργασία σε διάστημα 12 μηνών από την αποφοίτηση (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	Ποσοστό
	M4.119	Απασχόληση αποφοίτων σε συναφή εργασία εντός 24 μηνών (%) (Άνδρες)	Το ποσοστό απορρόφησης αποφοίτων σε σχετική με το αντικείμενο εργασία σε διάστημα 24 μηνών από την αποφοίτηση (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	Ποσοστό
	M4.120	Απασχόληση αποφοίτων σε συναφή εργασία εντός 24 μηνών (%) (Γυναίκες)	Το ποσοστό απορρόφησης αποφοίτων σε σχετική με το αντικείμενο εργασία σε διάστημα 24 μηνών από την αποφοίτηση (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	Ποσοστό

	M4.121	Απασχόληση αποφοίτων σε μη συναφή εργασία εντός 24 μηνών (%) (Άνδρες)	Το ποσοστό απορρόφησης αποφοίτων σε ΜΗ σχετική με το αντικείμενο εργασία σε διάστημα 24 μηνών από την αποφοίτηση (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	Ποσοστό
Ενότητα	Κωδικός	Τίτλος πεδίου	Περιγραφή πεδίου	Τύπος δεδομένων
	M4.122	Απασχόληση αποφοίτων σε μη συναφή εργασία εντός 24 μηνών (%) (Γυναίκες)	Το ποσοστό απορρόφησης αποφοίτων σε ΜΗ σχετική με το αντικείμενο εργασία σε διάστημα 24 μηνών από την αποφοίτηση (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	Ποσοστό
	M4.123	Ποσοστό συνέχισης σπουδών στο εσωτερικό (απόφοιτοι Άνδρες)	Το ποσοστό των αποφοίτων του τρέχοντος έτους που συνέχισαν τις σπουδές τους στο εσωτερικό (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	Ποσοστό
	M4.124	Ποσοστό συνέχισης σπουδών στο εσωτερικό (απόφοιτοι Γυναίκες)	Το ποσοστό των αποφοίτων του τρέχοντος έτους που συνέχισαν τις σπουδές τους στο εσωτερικό (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	Ποσοστό
	M4.125	Ποσοστό συνέχισης σπουδών στο εξωτερικό (απόφοιτοι Άνδρες)	Το ποσοστό των αποφοίτων του τρέχοντος έτους που συνέχισαν τις σπουδές τους στο Εξωτερικό (Άνδρες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	Ποσοστό
	M4.126	Ποσοστό συνέχισης σπουδών στο εξωτερικό (απόφοιτοι Γυναίκες)	Το ποσοστό των αποφοίτων του τρέχοντος έτους που συνέχισαν τις σπουδές τους στο Εξωτερικό (Γυναίκες) κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	Ποσοστό
ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΠΠΣ	M4.127	Πλήθος διδασκόντων μελών ΔΕΠ του Τμήματος	Το πλήθος των μελών ΔΕΠ του Τμήματος που διδάσκουν στο ΠΠΣ κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	5
	M4.128	Πλήθος διδασκόντων μελών ΔΕΠ από άλλα Τμήματα	Το πλήθος των μελών ΔΕΠ άλλων Τμημάτων του Ιδρύματος που διδάσκουν στο ΠΠΣ κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	1
	M4.129	Πλήθος διδασκόντων εξωτερικών συνεργατών	Το πλήθος των εξωτερικών συνεργατών που διδάσκουν στο ΠΠΣ κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους αναφοράς (31/8).	0

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης θεωρητικού/εργαστηριακού μαθήματος/διδασκαλίας από τους φοιτητές

ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ 2016-2017 Συγκεντρωτικά αποτελέσματα Αξιολόγησης στο σύνολο των μαθημάτων			Καθόλου/ Απαράδεκτη	Λίγο/Μη Ικανοποιητική	Μέτρια	Πολύ/ Ικανοποιητική	Πάρα πολύ/ Πολύ καλή		
			Βαθμός Ικανοποίησης όσων απάντησαν						
Ερώτημα	ΕΡΩΤΗΣΗ	Σύνολο απαντήσεων	1	2	3	4	5	Δεν Απάντησαν	Μ.Ο.
1	Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;	1345	2,30%	7,58%	17,03%	29,07%	44,01%	4	76,23
2	Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του μαθήματος;	1338	3,21%	7,25%	15,47%	31,32%	42,75%	11	75,78
3	Τα συγγράμματα και οι σημειώσεις καλύπτουν την ύλη του μαθήματος;	1332	3,53%	7,06%	17,19%	29,20%	43,02%	17	75,28
4	Σε ποιο βαθμό υπήρξε ενημέρωση για τον τρόπο εξέτασης και βαθμολόγησης του μαθήματος;	1331	4,21%	6,84%	17,51%	27,65%	43,80%	18	75,00
5	Πως κρίνετε τη δυσκολία του μαθήματος; (υψηλότερες τιμές μεγαλύτερη δυσκολία)	1341	3,88%	15,73%	32,21%	30,95%	17,23%	8	60,48
7	Σε ποιο βαθμό ο διδάσκων ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του;	1334	2,25%	5,32%	13,34%	29,76%	49,33%	15	79,65
8	Σε ποιο βαθμό υπήρξε καλή οργάνωση και παρουσίαση της ύλης;	1327	2,71%	7,54%	17,63%	27,58%	44,54%	22	75,92
9	Σε ποιο βαθμό ο διδάσκων ενίσχυσε το ενδιαφέρον σχετικά με το περιεχόμενο του μαθήματος;	1337	3,96%	8,60%	18,77%	30,67%	38,00%	12	72,53
10	Ήταν ο διδάσκων προσπτός;	1338	4,11%	6,28%	16,22%	27,58%	45,81%	11	76,18
11	Πως αξιολογείτε τον διδάσκοντα συνολικά;	1334	3,67%	6,75%	16,19%	34,41%	38,98%	15	74,57
13	Πόσες διαλέξεις/εργαστηριακές ασκήσεις παρακολουθήσατε;	1321	3,18%	9,46%	18,09%	25,59%	43,68%	28	74,28
14	Σε ποιο βαθμό αισθάνεστε ότι κατακτήσατε τους μαθησιακούς στόχους του μαθήματος;	1331	3,61%	10,14%	24,19%	37,87%	24,19%	18	67,22
15	Σε ποιο βαθμό χρησιμοποιήσατε το υλικό που σας δόθηκε (e-class, moodle, σημειώσεις, συγγράμματα)	1332	9,31%	11,49%	24,85%	26,28%	28,08%	17	63,08
16	Πόσες ώρες αφιερώσατε στη μελέτη του μαθήματος ανά εβδομάδα κατά τη διάρκεια του εξαμήνου;	1277	12,84%	17,70%	21,61%	14,64%	11,67%	72	2,81
Σύνολο		18618	4,48%	9,12%	19,31%	28,75%	36,79%	268	67,79

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V
ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΕΤΟΣ 1ο
Α΄ Εξάμηνο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΑΓΩΓΗΣ	
1. ΓΕΝΙΚΑ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE 1011	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις & Ασκήσεις Πράξης		3 (2Θ & 1ΑΠ)	4,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές/τριες έρχονται σε μία πρώτη επαφή με τις βασικές έννοιες (concepts) και την ιστορική εξέλιξη των Επιστημών της Αγωγής. Στη συνέχεια υπάρχει επικέντρωση στις επιστημολογικές βάσεις των Επιστημών της Αγωγής. Προοδευτική μύηση των φοιτητών στα μεθοδολογικά εργαλεία (μέθοδοι έρευνας) των Επιστημών της Αγωγής. Κλάδοι της Παιδαγωγικής Επιστήμης και η σχέση της με άλλες επιστήμες. Δυνατότητες και αναγκαιότητα της αγωγής στον άνθρωπο. Τα όρια της αγωγής και το πρόβλημα της ελευθερίας του ατόμου. Πώς επιδρούν η κληρονομικότητα και το περιβάλλον στην Αγωγή του ανθρώπου. Δυνατότητες και όρια της Αγωγής. Σκοποί Αγωγής και η σχέση τους με τη σύγχρονη Παιδαγωγική, παράγοντες που επηρεάζουν τους σκοπούς της Αγωγής. Θεωρίες για την αλλαγή της συμπεριφοράς. Παιδαγωγική σχέση και συμπεριφορά, βασικοί παιδαγωγικοί τρόποι συμπεριφοράς του παιδαγωγού στον παιδωγούμενο (αυταρχικός, δημοκρατικός, απόλυτης ελευθερίας), αυταρχική-αντιαυταρχική αγωγή, αγωγή – οικογένεια – βρεφονηπιακός/παιδικός σταθμός, κοινωνία και αγωγή (επίδραση της κοινωνίας στην αγωγή).

Οι φοιτητές/ές ευαισθητοποιούνται σχετικά με τα προβλήματα και τα πορίσματα της Παιδαγωγικής Επιστήμης, τη σχέση της με τις άλλες επιστήμες, την Ανθρωποβιολογία και Αγωγή, τις δυνατότητες και τα όρια της Αγωγής, το κοινωνικό περιβάλλον, την αναγκαιότητα της Αγωγής. Αντιλαμβάνονται ότι η Αγωγή είναι μια πολύπλοκη διαδικασία και δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται με σχετική ευκολία και ανευθυνότητα. Ως παιδαγωγοί θα πρέπει να ενημερώνονται συνεχώς για τις συζητήσεις και τις προτεραιότητες της Παιδαγωγικής Επιστήμης.

Οι φοιτητές/ές κατανοούν ότι τα προβλήματα της Αγωγής σήμερα έχουν προτεραιότητα στην ιεράρχηση των κοινωνικών επιδιώξεων και θεωρούνται ιδιαίτερης σημασίας για την ολόπλευρη ανάπτυξη του ανθρώπου.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- i. Η Παιδαγωγική ως Επιστήμη.
- ii. Βασικές αρχές έννοιες και βασικά ερωτήματα της Παιδαγωγικής (παιδαγωγός, παιδωγούμενος, διδασκαλία, μάθηση, αγωγή, κοινωνικοποίηση, μόρφωση, εκπαίδευση, παιδεία).
- iii. Αντικείμενο της Παιδαγωγικής.
- iv. Η ιστορική εξέλιξη της Παιδαγωγικής.
- v. Κλάδοι της Παιδαγωγικής Επιστήμης.
- vi. Σχέση της Παιδαγωγικής με τις επιστήμες.
- vii. Μέθοδοι έρευνας (εμπειρικές: ερωτηματολόγιο, συνέντευξη, πείραμα, παρατήρηση, θεωρητικές μέθοδοι: ερμηνευτική, φαινομενολογική, διαλεκτική, ανθρωπολογικές προϋποθέσεις της αγωγής, βιολογικές γνώσεις).
- viii. Δυνατότητες και αναγκαιότητα της αγωγής στον άνθρωπο.

ix.	Τα όρια της αγωγής και το πρόβλημα της ελευθερίας του ατόμου.
x.	Πώς επιδρούν η κληρονομικότητα και το περιβάλλον στην αγωγή του ανθρώπου.
xi.	Δυνατότητες και όρια της αγωγής.
xii.	Σκοποί αγωγής και η σχέση της με τη σύγχρονη Παιδαγωγική, παράγοντες που επηρεάζουν τους σκοπούς της αγωγής.
xiii.	Θεωρίες για την αλλαγή της συμπεριφοράς.
xiv.	Παιδαγωγική σχέση και συμπεριφορά, βασικοί παιδαγωγικοί τρόποι συμπεριφοράς του παιδαγωγού στον παιδαγωγούμενο (αυταρχικός, δημοκρατικός, απόλυτης ελευθερίας, αυταρχική – αντιαυταρχική αγωγή, αγωγή – οικογένεια – βρεφονηπιακός/παιδικός σταθμός, κοινωνία και αγωγή (επίδραση της κοινωνίας στην αγωγή)).

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (50%) που περιλαμβάνει: -Ερωτήσεις σύντομης απάντησης -Ερωτήσεις αξιολόγησης της κριτικής ικανότητας II. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας και γραπτή (50%)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1.	Μετοχιανάκης, Η. (2008). <i>Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Α΄</i> . Ηράκλειο: Αυτοέκδοση.
2.	Ξωχέλλης, Π. (2010). <i>Εισαγωγή στην Παιδαγωγική. Θεμελιώδη προβλήματα της Παιδαγωγικής Επιστήμης</i> . Θεσσαλονίκη: Αδελφών Κυριακίδη ΑΕ.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΓΩΓΗ & ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΒΡΕΦΩΝ & ΝΗΠΙΩΝ
------------------	--

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE1020	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Εργαστήριο	7 (3Θ & 4Ε)		7,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα αποσκοπεί να προσφέρει στους φοιτητές τις βασικές γνώσεις που χρειάζονται για τη φροντίδα και αγωγή των βρεφών ηλικίας 0-1 έτους. Μέσα από ένα συνδυασμό θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων καλύπτονται οι σημαντικότερες πτυχές της ανάπτυξης των βρεφών και του τρόπου φροντίδας τους. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:
• Έχει γνώσεις σχετικά με της γενικές αρχές φροντίδας του βρέφους (0-12 μηνών). • Κατανοεί το ρόλο του ως Παιδαγωγού Προσχολικής ηλικίας και να εφαρμόζει στην πράξη της γνώσεις που απέκτησε. • Δημιουργεί το κατάλληλο περιβάλλον για την υποδοχή του βρέφους, ώστε το μωρό να αισθάνεται ασφάλεια και να αναπτυχθεί σωστά. • Διακρίνει και να καλύπτει της βασικές ανάγκες του βρέφους (σωματικές, κινητικές, συναισθηματικές, κοινωνικές, νοητικές).

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

i.	Εγκυμοσύνη.
ii.	Προγεννητική περίοδος.
iii.	Προετοιμασία υποδοχής βρέφους (ιματισμός - έπιπλα - σκεύη - δωμάτιο).
iv.	Περιγεννητική περίοδος.
v.	Τοκετός.
vi.	Κάλυψη βασικών αναγκών (ύπνος – διατροφή – ανάπτυξη) κατά το 1ο χρόνο της
vii.	ζωής του βρέφους.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική εξέταση & Γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης - Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Shelton, S., Ο πρώτος χρόνος του μωρού σας, Εκδόσεις: Broken Hill Publishers LTD, 2012.
- Stoppard, M., Εσείς και το μωρό σας, Εκδόσεις: Κεντικελένης, 2000

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
-------------------------	--

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE1031	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3 (2Θ & 1ΑΠ)		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Να γνωρίσουν οι σπουδαστές τις διάφορες μορφές της ελληνικής γλώσσας στη διαχρονική της εξέλιξη από την αρχαιότητα έως σήμερα, τις ποικιλίες και τα διάφορα ύφη της γλώσσας.
- Καλύτερη κατανόηση της σημερινής νεοελληνικής κοινής και επαφή με έργα σταθμούς.
- Η άρτια γνώση της γλώσσας στοχεύει στην πληρέστερη κατά το δυνατόν κατάρτιση των φοιτητών, ώστε να μπορούν με επάρκεια να θέτουν τις βάσεις του πρώιμου γραμματισμού της ελληνικής σε παιδιά προσχολικής ηλικίας.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πρόκειται για ένα μάθημα εισαγωγικό στο γνωστικό αντικείμενο της Ελληνικής Γλώσσας. Αφού δίνονται οι απαραίτητοι ορισμοί εννοιών γλώσσας και γλωσσολογίας, οι λειτουργίες της γλώσσας και άλλα θεωρητικά στοιχεία, προσεγγίζεται σε αδρές γραμμές η ιστορία της ελληνικής γλώσσας από τις απαρχές της έως σήμερα. Συγκεκριμένα:

- Περιοδολόγηση της Ελληνικής.
- Αρχαίες ελληνικές διάλεκτοι, αττική διάλεκτος.
- Ελληνιστική κοινή, μεσαιωνική, νεώτερη ελληνική.
- Διάλεκτοι της νέας ελληνικής, γλωσσικό ζήτημα, δημοτική - καθαρεύουσα.
- Γλωσσικό ζήτημα. Αποτίμηση.
- Έργα σταθμοί της Ελληνικής.
- Η γλώσσα των νέων και περιθωριακά ιδιώματα.
- Πρώιμος Γραμματισμός κατά την Προσχολική ηλικία.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις ανοικτού τύπου που αξιολογούν την κριτική σκέψη και την αφαιρετική ικανότητα των φοιτητών - Ερωτήσεις συμπλήρωσης που αποσκοπούν στην εμπέδωση της πρακτικής εφαρμογής της ύλης

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γ. Μπαμπινιώτη, Συνοπτική Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας, Αθήνα.
- Ν. Π. Ανδριώτη, Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας. Τέσσερις Μελέτες, ΙΛΝΕ, 1995.

3. Διαμοιράζεται βιβλιογραφία κατά την έναρξη των παραδόσεων και διανέμονται σε ηλεκτρονική μορφή διδακτικές σημειώσεις.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE1041	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία και Άσκηση πράξης		3 (2Θ & 1ΑΠ)	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις έννοιες υγείας και της αγωγής υγείας. Στοχεύει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για την υιοθέτηση υγιεινών στάσεων και συμπεριφορών και εξοικείωση των φοιτητών σε πρακτικές Υγείας

Έχει ως σκοπό το χτίσιμο σωστής στάσης απέναντι σε ότι επηρεάζει την υγεία μας και τον έλεγχο της συμπεριφοράς μας. Εφαρμόζει βιωματικές μεθόδους που είναι καινοτομικές και ξεφεύγει από τις παρωχημένες μεθόδους διδασκαλίας, καταφέρνει να κινητοποιεί το δυναμικό των μαθητών, να ανεβάζει την αυτοεκτίμησή τους

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να γνωρίζει:

- Τις βασικές έννοιες για την υγεία και την προαγωγή υγείας
- Τους μηχανισμούς πρόληψης
- Προγράμματα αγωγής υγείας στο σχολείο και την οικογένεια
- Διάφορους τρόπους για την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ σχολείου, οικογένειας και κοινότητας

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ορισμοί Υγείας και Αγωγής Υγείας
- Ιστορική αναδρομή και μυθολογία
- Ψυχική υγεία
- Διατροφή και υγεία
- Πρόληψη χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών
- Κυκλοφοριακή αγωγή και πρόληψη ατυχημάτων
- Περιβαλλοντικές επιπτώσεις στην υγεία
- Εθελοντισμός
- Αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων
- Φυσική άσκηση και υγεία

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης - Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής - Δημόσια παρουσίαση Γλώσσα αξιολόγησης η Ελληνική

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προάγοντας την Υγεία, EwlesL. Εκδόσεις Πασχαλίδης Αθήνα
- Προληπτική ιατρική και δημόσια υγεία , Τριχόπουλος Δ., Καλαποθάκη Β., Πετρίδου Ε. (2000). Προληπτική Ιατρική και Δημόσια Υγεία Εκδόσεις Ζήτα, Αθήνα

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ
-------------------------	--------------------------------

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE1051	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3 (2Θ & 1 ΑΠ)		4,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα αποτελεί το βασικό εισαγωγικό μάθημα στις έννοιες της επιστήμης της Ψυχολογίας. Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εισαγωγή των σπουδαστών στις βασικές έννοιες της Ψυχολογίας, της Γνωστικής Ψυχολογίας, της Αναπτυξιακής και της Εξελικτικής Ψυχολογίας. Επίσης αναφέρεται σε εισαγωγικές έννοιες σε μεθοδολογία έρευνας στην Ψυχολογία και σε βασικές αρχές ερευνητικού σχεδιασμού και διερεύνησης θεμάτων στις ανθρωπιστικές επιστήμες. Τέλος, στόχο του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση από τους σπουδαστές της σημασίας της Ψυχολογίας στην κατανόηση της ανάπτυξης του παιδιού που αποτελεί και βασικό αντικείμενο των σπουδών Βρεφονηπιοκομίας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανόηση τα βασικά χαρακτηριστικά της Ψυχολογίας ως επιστήμης, της Γνωστικής και Αναπτυξιακής Ψυχολογίας.
- Έχει εξοικείωση με βασικές έννοιες όσον αφορά την εξέλιξη της Ψυχολογίας σε ανεξάρτητο επιστημονικό κλάδο.
- Είναι σε θέση διακρίνει τους βασικούς κλάδους της Ψυχολογίας και να εκτιμήσει το ρόλο τους στην κατανόηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς.
- Κατανοήσει βασικές αρχές μεθοδολογίας έρευνας.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- i. Καταβολές-ιστορική αναδρομή
- ii. Μέθοδοι και δεοντολογία
- iii. Βιολογικές βάσεις της συμπεριφοράς
- iv. Ανάπτυξη
- v. Μάθηση
- vi. Αντίληψη
- vii. Μνήμη
- viii. Σκέψη
- ix. Γλώσσα
- x. Κίνητρα-Συναισθήματα-Συνείδηση

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ανοιχτές ερωτήσεις ανάπτυξης

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βοσνιάδου, Σ. (2001). Εισαγωγή στην Ψυχολογία (τόμος Α). Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg
2. Haves, N. (2011). Εισαγωγή στην Ψυχολογία. (επιμ. Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α.) (μτφ. Σύρμαλη, Κ., Σπανούδης Γ.). Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE1060	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις, Ασκήσεις Πράξης και Εργαστήριο		5 (2Θ & 1 ΑΠ & 2Ε)	5,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές έρχονται σε μία πρώτη επαφή με βασικά ζητήματα του επιστημονικού πεδίου της Μουσικής Παιδαγωγικής. Στη συνέχεια υπάρχει επικέντρωση στις βασικές κατευθύνσεις της θεωρητικής και πρακτικής Μουσικής Παιδαγωγικής στην προσχολική ηλικία, ενώ δίνεται έμφαση σε τρεις κατηγορίες μουσικών δραστηριοτήτων:

- στις μουσικοκινητικές δραστηριότητες
- στο τραγούδι
- στη γλώσσα και στη μουσικότητα της γλώσσας

Οι φοιτήτριες/ες θα πρέπει στο τέλος του εξαμήνου να έχουν αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Ικανότητα σχεδιασμού μουσικών δραστηριοτήτων για τον Παιδικό Σταθμό, τόσο για μεγαλύτερες, όσο και για μικρότερες ηλικίες.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων συστηματικής και κριτικής θεώρησης του επιστημονικού πεδίου της Μουσικής Παιδαγωγικής.
- Ικανότητα αναστοχασμού πάνω στις δυνατότητες που διανοίγονται με τη χρήση της ουσικής στην προσχολική ηλικία.
- Διάθεση και ικανότητα για εφαρμογή ποικίλων μουσικών δραστηριοτήτων στον Παιδικό Σταθμό, με έμφαση στο τραγούδι, στην κίνηση και στις ρυθμικές εκφάνσεις της γλώσσας.
- Εξάσκηση στο τραγούδι και μία πρώτη ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων φωνητικής.
- Ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων λειτουργικής χρήσης λόγιας δυτικής σημειογραφίας.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Βασική ορολογία και διάρθρωση του επιστημονικού πεδίου της Μουσικής Παιδαγωγικής.
- Βασικές αρχές Μουσικής Διδακτικής για την προσχολική ηλικία.
- Κατηγορίες μουσικών δράσεων στον Παιδικό σταθμό (τραγούδι, μουσική και κίνηση, γλώσσα και ρυθμός, ακρόαση ήχων και μουσικής, μουσική επιτέλεση με απλά μουσικά όργανα και όργανα του σώματος, δραματοποίηση, μη συμβατική σημειογραφία). Έμφαση στο τραγούδι, στην κίνηση και στη μουσικότητα της γλώσσας.
- Λειτουργική σημειογραφία της λόγιας δυτικής μουσικής παράδοσης.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (50%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Συστηματικός σχεδιασμός μουσικών δραστηριοτήτων για την προσχολική ηλικία II. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας και γραπτή (50%)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Abel-Struth, S. (1985). *Grundriss der Musikpädagogik*. Mainz: Schott
- Collwell, R. & Richardson, C. (Eds), (2002). *The New Handbook of Research on Music Teaching and Learning*. Oxford: University Press.
- Young, S. & Glover, J. (2004). *Music in the early years*. London: RoutledgeFalmer.
- Μακροπούλου, Ε. & Βαρελάς, Δ. (2001). *Μουσική. Το πιο συναρπαστικό παιχνίδι*. Αθήνα: Fagotto.
- Περιοδικά:
 - Μουσικοπαιδαγωγικά
 - International Journal of Music Education

ΕΤΟΣ 1ο

Β' Εξάμηνο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE 2011	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		3 (2Θ & 1 ΑΟ)	4,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Να συνειδητοποιήσουν οι φοιτήτριες/ές την προσφορά των μεγάλων παιδαγωγών στην εξέλιξη της Προσχολικής Παιδαγωγικής και να είναι σε θέση να αντιμετωπίζουν κριτικά κάθε θεωρία ή σύστημα Προσχολικής Αγωγής. Δίνεται έμφαση στις διδακτικές προσεγγίσεις της Προσχολικής Παιδαγωγικής, τα παιδαγωγικά εργαλεία που δίνουν τη δυνατότητα στο μελλοντικό παιδαγωγό να σχεδιάζει, να εφαρμόζει και να αξιολογεί αποτελεσματικά την παιδαγωγική διαδικασία. Επίσης, τονίζονται οι νέες θεωρήσεις και προοπτικές που βελτιώνουν το επίπεδο και αναβαθμίζουν τη διδασκαλία στα προσχολικά περιβάλλοντα μάθησης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος η/ο φοιτήτρια / τής θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει το εννοιολογικό πλαίσιο της πολυεπίπεδης διαδικασίας του «διδάσκειν»
- Να έχει γνώση των δημιουργικών τρόπων προσέγγισης για την ενίσχυση της μάθησης των παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Να αποκτήσει γνώσεις και δεξιότητες για αποτελεσματική λήψη διδακτικών αποφάσεων και διορατικό επαγγελματικό αναστοχασμό.
- Να χρησιμοποιεί τις διδακτικές προσεγγίσεις που οικοδομούν στη διαφορετικότητα των παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Να γνωρίζει ποιες είναι οι αποτελεσματικές παρεμβάσεις για καλύτερη διαχείριση του μαθησιακού περιβάλλοντος.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ιστορική ανασκόπηση της Προσχολικής Αγωγής.
- Η Εκπαίδευση των Παιδαγωγών Προσχολικής Αγωγής – Ιστορική εξέλιξη.
- Κατηγορίες Προσχολικών Ιδρυμάτων.
- Συστήματα – Μοντέλα Προσχολικής Αγωγής.
- Μεταρρύθμιση της Προσχολικής Παιδαγωγικής.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις αξιολόγησης της κριτικής ικανότητας II. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας (40%)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Houssaye, J. (επιμ.), (2000). *Δεκαπέντε Παιδαγωγοί*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Κιτσαράς, Γ. (2001). *Προσχολική Παιδαγωγική*. Αθήνα: Γ. Κιτσαράς.

- Σακελλαρίου, Μ. (2008). *Συνεργασία Οικογένειας και Νηπιαγωγείου. Θεωρία, Έρευνα, Διδακτικές Προτάσεις*. Θεσσαλονίκη: Μαριγούλα Σακελλαρίου.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΑΓΩΓΗ & ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΒΡΕΦΟΥΣ Ι

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία και Εργαστήριο		6 (3Θ & 4Ε)	7,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα αποσκοπεί να προσφέρει στους φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις σχετικά με την ανάπτυξη του παιδιού κατά τον 2^ο και 3^ο χρόνο της ζωής του.

Επιπλέον, μέσα από τις ασκήσεις στο εργαστηριακό μέρος του μαθήματος, οι φοιτητές αποκτούν μια πρώτη εμπειρία από το χώρο του Προσχολικού Ιδρύματος, ως Παιδαγωγοί.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει και να ενισχύει τις φάσεις ανάπτυξης των κινητικών δεξιοτήτων του παιδιού, αλλά και τη σταδιακή διανοητική, κοινωνική και συναισθηματική του ωρίμανση.
- Να διακρίνει βασικά σημεία φυσιολογικής ανάπτυξης ή και δυσκολίες που παρουσιάζει το νήπιο.
- Να κατανοεί το ρόλο του ως Παιδαγωγού Προσχολικής και να δημιουργεί στο χώρο εργασίας του (Προσχολικό Ίδρυμα) κατάλληλο περιβάλλον με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων από την πλευρά του παιδιού.
- Να καταγράφει και να αναλύει τη συμπεριφορά των νηπίων σε διάφορους τομείς της καθημερινής τους ζωής (κίνηση, παιχνίδι, επικοινωνία κλπ.)

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ο πρώτος χρόνος του μωρού
 - i. Εξέλιξη & ανάπτυξη: εξωτερική εμφάνιση & ανάπτυξη, κίνηση, δεξιότητες των χεριών & των δακτύλων, γλωσσική ανάπτυξη, γνωστική ανάπτυξη, κοινωνική ανάπτυξη, συναισθηματική ανάπτυξη.
 - ii. Βασική φροντίδα: τάισμα & διατροφή, προετοιμασία για την αγωγή τουαλέτας, ύπνος.
 - iii. Συμπεριφορά
2. Ο δεύτερος χρόνος του μωρού
 - i. Εξέλιξη & ανάπτυξη: εξωτερική εμφάνιση & ανάπτυξη, κίνηση, δεξιότητες των χεριών & των δακτύλων, γλωσσική ανάπτυξη, γνωστική ανάπτυξη, κοινωνική ανάπτυξη, συναισθηματική ανάπτυξη.
 - ii. Βασική φροντίδα: τάισμα & διατροφή, οδοντοφυΐα & στοματική υγιεινή, αγωγή τουαλέτας ύπνος.
 - iii. Πειθαρχία.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει: • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης • Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής Αξιολόγηση των φοιτητών από τη συμμετοχή τους στο χώρο του Προσχολικού Ιδρύματος

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Shelov, S., Η Φροντίδα του Μωρού και του Μικρού Παιδιού, από τη Γέννηση έως τα 5 του Χρόνια, Εκδόσεις: Broken Hill Publishers LTD, 2011.

2. Τριανταφυλλόπουλος Γ., Μωρό και Νήπιο, Εκδόσεις: Σαββάλας, 2006.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE2031	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		3 (2Θ & 1 ΑΠ)	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα αποσκοπεί στην κατανόηση της σταδιακής ανάπτυξης του βρέφους (ανά έτος) και νηπίου σε σχέση με τους αισθητηριοκινητικούς και γνωστικούς τομείς και της επίδρασης βιολογικών και περιβαλλοντικών παραγόντων στην παραπάνω ανάπτυξη.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να έχει κατανοήσει

- τις αναπτυσσόμενες αισθητηριακές λειτουργίες του βρέφους –νηπίου
- τις αντιληπτικές και κινητικές λειτουργίες του βρέφους –νηπίου
- τις γνωστικές λειτουργίες του βρέφους –νηπίου
- τη γλωσσική ανάπτυξη του βρέφους –νηπίου
- τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των θεωριών ανάπτυξης και την εφαρμοστική τους αξία
- την επίδραση της παρεχόμενης ποιότητας της εξω-οικογενειακής φροντίδας στη γνωστική ανάπτυξη των μικρών παιδιών.
- Συνδυάζει πληροφορίες από διαφορετικές βιβλιογραφικές πηγές
- Να εκπονεί μικρές ατομικές εργασίες σε εξειδικευμένα θέματα έκτασης 2 το πολύ σελίδων χρησιμοποιώντας τις νέες τεχνολογίες
- Συνεργαστεί με τους συμμαθητές του για να δημιουργήσουν και να παρουσιάσουν μια ομαδική εργασία πάνω σε μια υποενοότητα των περιεχομένων των ενδιαφερόντων του που θα βασίζεται στη θεματική των περιεχομένων του μαθήματος.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγικά στοιχεία.
- Σύγχρονες θεωρίες ανάπτυξης.
- Προγεννητική και περιγεννητική περίοδος.
- Η επίδραση βιολογικών και περιβαλλοντικών παραγόντων στην ανάπτυξη.
- Γνωστική ανάπτυξη στη βρεφική και νηπιακή ηλικία.
- Προεκτάσεις των γνωστικών θεωριών και αναπτυξιακά κατάλληλες
- πρακτικές προσχολικής ηλικίας.
- Ποιοτικά χαρακτηριστικά εξω-οικογενειακής φροντίδας.
- Πρόσφατες έρευνες με νεογέννητα και βρέφη, που
- Αμφισβητούν ορισμένα σημεία της γενετικής ψυχολογίας του Piaget.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Σύντομες ανοιχτές ερωτήσεις - Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενών - Συνδυαστική ερώτηση II. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας (20%, αφού κατοχυρωθεί η βάση) III. Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης (10% αφού κατοχυρωθεί η βάση)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Δημητρίου - Χατζηνεοφύτου, Λουκία. Τα 6 πρώτα χρόνια της ζωής - Αθήνα : Πεδίο, 2012. - 832σ.
 2. Συλλογικό έργο. Η ανάπτυξη των βρεφών : Πρόσφατες εξελίξεις / Συλλογικό έργο, Jacqueline Barrett, Marc H. Bornstein, Gavin J. Bremner, Elizabeth Brown, George Butterworth, Gillian Harris, Margaret Harris, Dale Hay, Peter R. Hobson, Brian Hopkins, Jean M. Mandler, David Messer, Lynne Murray, Vasudevi Reddy, Elizabeth Roberts, Julie Rutkowska, Alan Slater, Colwyn Trevarthen, Peter Willatts · επιμέλεια Gavin J. Bremner, Alan Slater, George Butterworth · μετάφραση Χριστίνα Φ. Παπαηλιού · επιμέλεια Χριστίνα Φ. Παπαηλιού · επιμέλεια σειράς Παναγιώτα Βορριά, Μπετίνα Ντάβου, Ζαΐρα Παπαληγούρα. - 1η έκδ. - Αθήνα : Εκδόσεις Παπαζήση, 2012. - 486σ.
 3. Feldman, R.S. Εξελικτική ψυχολογία : Δια βίου ανάπτυξη· επιμέλεια Ηλίας Γ. Μπεζεβέγκης. - Αθήνα : Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός, 2011. - 992σ.
 4. Feldman, R.S. Εξελικτική ψυχολογία : Δια βίου ανάπτυξη· επιμέλεια Ηλίας Μπεζεβέγκης. - 1η έκδ. - Αθήνα : Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός, 2010. - 449σ.
 5. Feldman, R.S. Εξελικτική ψυχολογία : Δια βίου ανάπτυξη· επιμέλεια Ηλίας Μπεζεβέγκης. - 1η έκδ. - Αθήνα : Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός, 2009. - 543σ.
 6. Παρασκευόπουλος, Ι. Ν. Εξελικτική ψυχολογία 1 : Ψυχολογική θεώρηση της πορείας της ζωής από τη σύλληψη ως την ενηλικίωση: Γενικές έννοιες και ορισμοί της εξελικτικής ψυχολογίας: Προγεννητική περίοδος, βρεφική ηλικία / Ιωάννου Ν. Παρασκευόπουλου. - Αθήνα : Ιδιωτική Έκδοση, 1985. - 220σ. · 24x17εκ
 7. Παρασκευόπουλος, Ι. Ν. Εξελικτική ψυχολογία 2 : Ψυχολογική θεώρηση της πορείας της ζωής από τη σύλληψη ως την ενηλικίωση: Προσχολική ηλικία / Ιωάννου Ν. Παρασκευόπουλου. - Αθήνα : Ιδιωτική Έκδοση, 1985. - 175σ.
 8. Γαλανάκη, Ε. Θέματα αναπτυξιακής ψυχολογίας : Γνωστική - κοινωνική - συναισθηματική ανάπτυξη. Αθήνα : Διάδραση, 2011. - 254σ.
 9. Πρόοδος στην αναπτυξιακή ψυχολογία των πρώτων χρόνων / επιμέλεια Γιάννης Κουγιουμουτζάκης · 3η έκδ. - Ηράκλειο Κρήτης : Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2001. - 240σ.
 10. Αναπτυξιακή ψυχολογία : Παρελθόν, παρόν και μέλλον / επιμέλεια Γιάννης Κουγιουμουτζάκης · Ηράκλειο Κρήτης : Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1998. - 746σ.
 11. Miller, L. Κατανοώντας το βρέφος σας. Αθήνα : Εκδόσεις Καστανιώτη, 2000. - 79σ. · 21x14εκ. - (Βιβλιοθήκη για Γονείς)
- Περιοδικό: Ψυχολογία,
 - Developmental Psychology (Journal APA), British Journal of Developmental Psychology, European Journal of Developmental Psychology, Journal of Applied Developmental Psychology
 - Σημειώσεις αναρτώμενες στο moodle
 - Εργαστηριακό υλικό αναρτώμενο στο moodle (βοηθητικό υλικό κατανόησης, πειράματα, links)

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ Ι

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE2040	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Εργαστήριο		4 (2Θ & 2Ε)	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στην ιστορία και τη διδασκαλία της τέχνης. Εξετάζει την καλλιτεχνική δημιουργία και τον ουσιαστικό ρόλο της στον κοινωνικό βίο. Η τέχνη, πέρα από την αισθητική λειτουργία της, κινητοποιεί τον ψυχισμό του ατόμου και αποτελεί έναν κώδικα

επικοινωνίας. Η γνώση της καλλιτεχνικής παρακαταθήκης, η κατανόηση των διαφόρων μορφών έκφρασης και η συνειδητοποίηση του κοινωνικού ρόλου της τέχνης συμβάλλουν στην ολοκλήρωση της προσωπικότητας.

Ως εκ τούτου, σκοπός του μαθήματος είναι:

- να κατανοήσει ο φοιτητής τις βασικές έννοιες και τις αρχές των εικαστικών τεχνών.
- να εξοικειωθεί με τις διάφορες τεχνικές τους.
- να γνωρίσει την ιστορία της τέχνης.
- να συνειδητοποιήσει τον σημαντικό ρόλο των εικαστικών τεχνών στη διαμόρφωση της προσωπικότητας, κυρίως κατά την παιδική ηλικία.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η τέχνη ως επικοινωνία
- Η γνώση της καλλιτεχνικής κληρονομιάς
- Η συνειδητοποίηση του κοινωνικού ρόλου της τέχνης

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση Παρουσίαση ατομικών εργασιών

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Laura H. Charman, *Διδακτική της τέχνης*, Αθήνα 1993
2. H. Gombrich, *Το Χρονικό της Τέχνης*, Αθήνα 1998

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ II

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE2050	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Εργαστήριο	4 (2Θ & 2Ε)		2
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο μάθημα αυτό υπάρχει επικέντρωση σε βασικές κατευθύνσεις της θεωρητικής και πρακτικής Μουσικής Παιδαγωγικής στην Προσχολική ηλικία, ενώ δίνεται έμφαση στις ακόλουθες κατηγορίες μουσικών δραστηριοτήτων:

- δραματοποίηση και ηχο-ιστορίες
- χρήση απλών κρουστών / οργάνων του σώματος / αυτοσχέδιων οργάνων
- ακρόαση
- μη συμβατική σημειογραφία

Παράλληλα και σε συνδυασμό με την ακρόαση, παρουσιάζεται συνοπτικά η ιστορία της Ελληνικής και της λόγιας Δυτικής μουσικής από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας. Ακόμη έμφαση δίνεται σε δημιουργικές δραστηριότητες, ενώ γίνονται και οι πρώτες απόπειρες αυτοσχεδιασμού και «σύνθεσης».

Οι φοιτήτριες/ες θα πρέπει στο τέλος του εξαμήνου να έχουν αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Ικανότητα σχεδιασμού μουσικών δραστηριοτήτων για τον Παιδικό Σταθμό, τόσο για μεγαλύτερες, όσο και για μικρότερες ηλικίες.
- Γνώση, μέσα και από ακρόαση, μουσικής διαφορετικών κατευθύνσεων και διεύρυνση των μουσικών τους οριζόντων
- Γνώση βασικών αρχών μουσικού αυτοσχεδιασμού και σύνθεσης (με φωνή, μουσικά όργανα, όργανα του σώματος, κίνηση)
- Επαφή με βασικές αρχές μη συμβατικής σημειογραφίας

- Απόκτηση στοιχειωδών δεξιοτήτων οργανοχρησίας με απλά μη μελωδικά και μελωδικά κρουστά, καθώς και με φλογέρα
- Γνωριμία με τους τρόπους μετάβασης από την κίνηση, τα όργανα του σώματος και το τραγούδι στη μουσική επιτέλεση με όργανα

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Βασική ορολογία και διάρθρωση του επιστημονικού πεδίου της Μουσικής Παιδαγωγικής.
- Βασικές αρχές Μουσικής Διδακτικής για την προσχολική ηλικίας
- Κατηγορίες μουσικών δράσεων στον Παιδικό σταθμό (έμφαση σε δραματοποίηση και ηχο-ιστορίες, ακρόαση ήχων και μουσικής, μουσική επιτέλεση με απλά μουσικά όργανα και όργανα του σώματος, μη συμβατική σημειογραφία
- Συνοπτική ιστορία της λόγιας Ευρωπαϊκής και της Ελληνικής μουσικής
- Βασική μουσική ορολογία

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (50%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Συστηματικός σχεδιασμός μουσικών δραστηριοτήτων για την προσχολική ηλικία II. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας και γραπτή (50%)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Jorgensen, E. (1997). *In Search of Music Education*. Urbana & Chicago: University of Illinois Pres.
 - Pound, L., Harrison, Ch. (2003): *Supporting musical development in the early years*. Philadelphia: Open University Press
 - Raptis, Th. (2007). *Den Logos willkommen heißen. Die Musikerziehung bei Platon und Aristoteles*. Frankfurt a.M.: Peter Lang.
 - Taruskin, R. (2005). *Oxford History of Western Music*. Oxford: University Press.
 - Hargreaves, D. (2004). *Η Αναπτυξιακή Ψυχολογία της Μουσικής*. (Μετ. Έ. Μακροπούλου). Αθήνα: Fagotto.
 - Headington, Ch. (1997). *Ιστορία της δυτικής μουσικής (I&II)*. (Μετ. Μάρκος Δραγούμης). Αθήνα: Gutenberg.
 - Καραδήμου-Λιάτσου, Π. (2003). *Η μουσικοπαιδαγωγική τον 20^ο αιώνα. Οι σημαντικότερες απόψεις για την προσχολική ηλικία*. Αθήνα: Orpheus.
 - Σαρρής, Δ. (2011). *Ανακυκλωμένη μουσική*. Αθήνα: Θερμός.
- Περιοδικά:
- Μουσικοπαιδαγωγικά
 - International Journal of Music Education
 - Philosophy of Music Education Review
 - British Journal of Music Education

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΝΕΟΓΝΟΛΟΓΙΑ	
1. ΓΕΝΙΚΑ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE2061	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα έχει σκοπό να αποκτήσουν οι φοιτητές βασικές γνώσεις στο αντικείμενο της Νεογνολογίας.

Βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι: α) η εξοικείωση των φοιτητών με το νεογνό-βρέφος β) η γνώση των φυσιολογικών καταστάσεων της νεογνικής περιόδου γ) η ικανότητα διάκρισης και εντόπισης παθολογικών καταστάσεων και η παραπομπή τους στον ειδικό Παιδίατρο-Νεογνολόγο. Οι γνώσεις αυτές θα τους βοηθήσουν στη σωστή και ασφαλή άσκηση του επαγγέλματός τους.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- i. Γενικές έννοιες- ορισμοί στη Νεογνολογία
- ii. Φυσιολογική Κύηση – βασικές αρχές εμβρυολογίας – Επίδραση φαρμάκων, βλαπτικών παραγόντων στην κύηση
- iii. Τοκετός – Καρδιοαναπνευστική προσαρμογή του νεογέννητου - Ανάνηψη του νεογέννητου
- iv. Περιγεννητική ασφυξία / τραυματισμοί στον τοκετό
- v. Βασική κλινική εξέταση του νεογνού – νεογνικά αντανακλαστικά
- vi. Το φυσιολογικό τελειόμηνο νεογνό:
 - κατά συστήματα εξέτασης,
 - αναλυτική αναφορά στην φροντίδα του νεογνού (καθημερινή περιποίηση, μητρικός θηλασμός, τεχνητή διατροφή)
 - συνήθη προβλήματα του νεογνού και αντιμετώπισή τους
 - διαχωρισμός παθολογικών-φυσιολογικών καταστάσεων
 - Το πρόωρο νεογνό: άμεσα και μακροχρόνια προβλήματα
 - Το λιποβαρές νεογνό - Το μεγάλο για την ηλικία κύησης – Το νεογνό της διαβητικής μητέρας (ορισμοί , αίτια, περιγεννητικά και μακροχρόνια προβλήματα)
 - Νεογνικός ίκτερος (φυσιολογικός - παθολογικός)
 - Μεταβολικές διαταραχές (βασικές έννοιες)
 - Λοιμώξεις στα νεογνά

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση: Ερωτήσεις σύντομης απάντησης και ανάπτυξης

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βρυώνης Γ. Παιδιατρική, Εκδ. Εφύρα Ιωάννινα, 2004
2. Nelson Textbook of Pediatrics, 19th Ed 2011
3. Avery 's Diseases of the Newborn, 9th Ed 2011

ΕΤΟΣ 2ο

Γ' Εξάμηνο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Ι

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE 3010	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις, Ασκήσεις Πράξης και Εργαστήριο		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο μάθημα αυτό οι φοιτήτριες/ές έρχονται σε μία πρώτη επαφή με βασικά ζητήματα του επιστημονικού πεδίου της Γενικής Μεθοδολογίας των Δραστηριοτήτων και των διδακτικών αξιωματών με ειδικότερο στόχο να βοηθηθούν για να εφαρμόσουν την αγωγή στα Προσχολικά κέντρα. Ειδικότερα υπάρχει επικέντρωση στη Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων, στα Διδακτικά μέσα, στις μορφές Διδασκαλίας(Μεθοδολογίας), στην αξία και καταλληλότητα των Διδακτικών μέσων,

στα οπτικά και ακουστικά μέσα Διδασκαλίας – Εποπτικά μέσα και στις σύγχρονες αντιλήψεις για τη Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων.

Οι φοιτήτριες/ές θα πρέπει στο τέλος του εξαμήνου να έχουν αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Ικανότητα σχεδιασμού δραστηριοτήτων με επίκεντρο το παιχνίδι για τον Παιδικό Σταθμό, τόσο για μεγαλύτερες, όσο και για μικρότερες ηλικίες.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων συστηματικής και κριτικής θεώρησης του επιστημονικού πεδίου της Μεθοδολογίας Δραστηριοτήτων
- Ικανότητα αναστοχασμού πάνω στις δυνατότητες που διανοίγονται με τη χρήση των μεθόδων Διδασκαλίας και την αποτελεσματικότητα της μάθησης στην προσχολική ηλικία.
- Διάθεση και ικανότητα για εφαρμογή της Ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και των γενικών διδακτικών αρχών.
- Εξάσκηση στο παιχνίδι και μία πρώτη ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων σε αυτό.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Μέθοδος Διδασκαλίας και αποτελεσματικότητα της μάθησης. Βασική ορολογία και διάρθρωση του επιστημονικού πεδίου της Διδακτικής Μεθοδολογίας.
- Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και η εφαρμογή της στην προσχολική ηλικία.
- Γενικές Διδακτικές αρχές. Η αρχή της αυτενέργειας. Η αρχή της εποπτικότητας
- Αρχές ανάπτυξης και μάθησης των παιδιών που υπαγορεύουν τις αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές.
- Σχεδιασμός ενός κατάλληλου προγράμματος.
- Αναπτυξιακά κατάλληλες μέθοδοι για παιδιά ηλικίας από 0-4 ετών.
- Αξία και καταλληλότητα των Διδακτικών μέσων.
- Παιχνίδια, τα είδη παιχνιδιών και η εφαρμογή των στην προσχολική ηλικία.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (50%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Ερωτήσεις αξιολόγησης της κριτικής ικανότητας II. Παρουσίαση Ομαδικής – Ατομικής Εργασίας και γραπτή (50%)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αυγητίδου, Σ. (επιμ.), (2001). *Το Παιχνίδι*. Αθήνα: Δάρδανος.
- Copple, C. & Bredekamp, S. (2011). *Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές για παιδιά προσχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Πεδίο.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΓΩΓΗ & ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΒΡΕΦΟΥΣ II
-------------------------	--

1. ΓΕΝΙΚΑ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE3020	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία και Εργαστήριο		7 (3Θ & 4Ε)	7,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στην έννοια της διατροφής και στην σύνδεσή της με την σωματική και πνευματική ανάπτυξη του παιδιού.
- Επιπλέον, στόχο του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση του φαινομένου της παιδικής παχυσαρκίας και οι συνέπειες της στην μετέπειτα ζωή του παιδιού.
- με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα είναι σε θέση:
- Να αναγνωρίζει την αξία της διατροφής, αλλά και τις συνέπειες της παχυσαρκίας στην ομαλή ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. Επιπλέον, να διαμορφώσει στάσεις, αξίες και

συμπεριφορές που συνάδουν με τη φιλοσοφία της υγιεινής διατροφής και τις διατροφικές συνήθειες που είναι απαραίτητες για τη σωματική, πνευματική και κοινωνική ευεξία.

- Να κατανοεί ότι η προσχολική ηλικία είναι η ιδανική ηλικία και το προσχολικό ίδρυμα ο ιδανικός χώρος για τη δημιουργία υγιεινών συνηθειών διατροφής μέσα από την διεξαγωγή των καθημερινών δραστηριοτήτων (γνωστικές, συναισθηματικές, κοινωνικές κλπ.).
- Να εφαρμόζουν ως Παιδαγωγοί Προσχολικής Ηλικίας στρατηγικές πρόληψης της παιδικής παχυσαρκίας, μεταφέροντας τις γνώσεις του σε πρακτικό επίπεδο μέσα στο χώρο του Προσχολικού Ιδρύματος (π.χ. το παιχνίδι ως μέσο φυσικής δραστηριότητας και κίνησης).

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- i. Διατροφικές απαιτήσεις για την ομαλή ανάπτυξη του νηπίου
- ii. Διατροφικά προβλήματα
- iii. Παιδική Παχυσαρκία: ορισμός, μέθοδοι αναγνώρισης της παχυσαρκίας στα παιδιά, επιπολασμός της παιδικής παχυσαρκίας, αίτια, παράγοντες, αντιμετώπιση.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<i>Θεωρία:</i> Γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει: • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης • Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής <i>Εργαστήριο:</i> • Αξιολόγηση των φοιτητών από τη συμμετοχή τους στο χώρο του Προσχολικού Ιδρύματος

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Παλλίδης Σ. Σύγχρονη διατροφή για παιδιά. Εκδόσεις: Σαββάλας, 2009.
2. Kiess, W, Marcus Cl. & Wabitish, M. Η Παχυσαρκία στην Παιδική & Εφηβική Ηλικία. Εκδόσεις: Πασχαλίδης, 2008.
3. Thompson, C. & Shanley, El. Καταπολεμώντας την Παιδική Παχυσαρκία. Εκδόσεις: Φυτράκης, 2010.
4. Hassik, S. Παιδική Παχυσαρκία, οδηγός για γονείς. Εκδόσεις: Πασχαλίδης, 2012.
5. Παππάς, Αθ. & Καραγιάννη, Στ. Παιδική & Εφηβική Παχυσαρκία. Εκδόσεις: Λιβάνη, 2011.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ II

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE3030	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	4 (3Θ & 1ΑΠ)		5,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα έχει ως στόχο την κατανόηση, από πλευράς φοιτητών, του πολυδιάστατου και πολυσύνθετου χαρακτήρα της ανθρωπίνης ύπαρξης και του σύνθετου πλέγματος των παραγόντων που την επηρεάζουν καθώς επίσης και των αναπτυξιακών διαδικασιών των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων όπως και των διαφόρων θεωριών και τύπων προσκόλλησης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να γνωρίζει:

- Τις βασικές αρχές και την πορεία της ανάπτυξης των βρεφών και των
- νηπίων σε όλους του τομείς της.
- Τους παράγοντες που μπορεί να ευνοήσουν ή να δυσχεραίνουν την αναπτυξιακή πορεία
- των παιδιών.
- Τη θεωρία προσκόλλησης και τους τύπους προσκόλλησης που προκύπτουν από αυτή.
- Τους τρόπους προώθησης της κοινωνικής και συναισθηματικής αγωγής και ανάπτυξης στα βρέφη και τα νήπια

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- i. Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία
- ii. Επανασκόπηση Γνωστικών Λειτουργιών Βρεφών - Νηπίων
- iii. Πρώιμες Εκφράσεις Συγκινήσεων
- iv. Δομή Κοινωνικο-Συναισθηματικής Ανάπτυξης – Επιδράσεις Πρώιμων Εμπειριών
- v. Θεωρία Προσκόλλησης
- vi. Αξιολόγηση Τύπων Προσκόλλησης
- vii. Διαταραχές Προσκόλλησης – Διατροφής – Ύπνου
- viii. Διακοπή Δεσμών
- ix. Αυτο-εικόνα – Αυτονομία
- x. Παιχνίδι και Κοινωνικο-Συναισθηματική Ανάπτυξη Βρέφους – Νηπίου
- xi. Αυτορρύθμιση/ Λογικές Συνέπειες
- xii. Σχέσεις με Ομηλίκους/ Μορφές Παιχνιδιού
- xiii. Ο Παιδικός Σταθμός και ο ρόλος του στην Κοινωνικο- Συναισθηματική Ανάπτυξη του Παιδιού

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Σύντομες ανοιχτές ερωτήσεις - Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενών II. Φροντιστηριακές Ασκήσεις(10% αφού κατοχυρωθεί η βάση του 5) III. Εκπόνηση Μελέτης (20% αφού κατοχυρωθεί η βάση του 5)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Feldman, R. (2009). *Εξελικτική Ψυχολογία*. Α' Τόμος. Αθήνα: Gutenberg.
2. Goleman, D. (1997). *Η συναισθηματική νοημοσύνη. Γιατί το «EQ» είναι πιο σημαντικό από το «IQ»;* (Επιμ. μετάφρασης Ι. Νέστορος & Χ. Ξενάκη). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
3. Καφέτσιος, Κ. (2005). *Δεσμός, Συναισθημα και Διαπροσωπικές Σχέσεις*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Δάρδανος.
4. Stern, D. (1988). *Η Πρώτη Σχέση, Μητέρα και Βρέφος: Η πιο αποφασιστική περίοδος για την εξέλιξη του παιδιού*. Αθήνα: Κουτσουμπός.
5. Sroufe, A. (2008). *Συναισθηματική Ανάπτυξη. Η οργάνωση της συναισθηματικής ζωής στα πρώιμα χρόνια*. Μτφρ.-Επιμέλεια Α. Βουλτσίδου (2000). Αθήνα: Καστανιώτης.
6. Winnicott, W. D. (1996). *Μωρά και μητέρες*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
7. Cole, M., & Cole, S. R. (2001). *Η Ανάπτυξη των Παιδιών. Γνωστική και Ψυχοκοινωνική Ανάπτυξη Κατά τη Νηπιακή και Μέση Παιδική Ηλικία (Τόμος Β')*. Επιμ. Ζ. Μπαμπλέκου. Αθήνα: Τυποθετώ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE3041	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διάλεξη και Ασκήσεις Πράξης	3 (2Θ & 1Ε)		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα αποτελεί το βασικό εισαγωγικό μάθημα στην έννοια της επιστημονικής έρευνας και στη μεθοδολογία της έρευνας των κοινωνικών επιστημών.

Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εισαγωγή των φοιτητών στις βασικές έννοιες της επιστημονικής μεθόδου, τη σύνδεση της έννοιας της έρευνας με τους στόχους των κοινωνικών επιστημών και το αντίστοιχο μεθοδολογικό πλαίσιο.

Επίσης αναφέρεται σε εισαγωγικές έννοιες (υπόθεση εργασίας, μεταβλητή, ποσοτική και ποιοτική ανάλυση κλπ.) της κοινωνικής έρευνας, αλλά και στις διαδικασίες διεξαγωγής της καθώς και επεξεργασίας των αποτελεσμάτων της. Με αυτή την έννοια το μάθημα αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία συγκεκριμένες μεθοδολογίες και τεχνικές διαχείρισης αναπτύσσονται σε επί μέρους ειδικά πεδία του Προγράμματος σπουδών.

Τέλος, στόχο του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση από τους φοιτητές της οργάνωσης και διεξαγωγής μιας επιστημονικής έρευνας, της διαχείρισης των αποτελεσμάτων της και της σύνταξης μιας επιστημονικής εργασίας. Εξίσου σημαντικό στόχο αποτελεί και το να κατανοήσουν και να αξιολογήσουν κριτικά μια δημοσιευμένη εργασία, σε οποιοδήποτε πεδίο της ευρύτερης γνωστικής τους περιοχής.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Κατανοεί το περιεχόμενο, τα μέσα, τις μεθόδους και τα αποτελέσματα μιας επιστημονικής έρευνας
- Γνωρίζει τα εργαλεία και τις τεχνικές της έρευνας των κοινωνικών επιστημών και πώς αυτά χρησιμοποιούνται για να εξασφαλίσουν την επιτυχή ολοκλήρωση μιας επιστημονικής εργασίας
- Χρησιμοποιεί τα εργαλεία αυτά για μια πρωτότυπη έρευνα ή μία μελέτη περίπτωσης
- Αναλύει τα συλλεχθέντα δεδομένα και τα επαν-οργανώνει σύμφωνα με τους προσανατολισμούς της υπόθεσης εργασίας
- Ενεργεί σύνθεση διαφορετικών ερευνητικών αποτελεσμάτων σε ενιαίο πεδίο
- Αξιολογεί την μεθοδολογία αλλά και τα αποτελέσματα οποιασδήποτε επιστημονικής έρευνας

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Μια διαφορετική ανάγνωση της Κοκκινোসκουφίτσας: Χρησιμοποιούμε το πασίγνωστο παραμύθι για να συνειδητοποιήσουμε έννοιες όπως ανάλυση, σύνθεση, κριτική.
- Το απειλητικό τέρας που λέγεται Λογοκλοπή: Ποια είναι η Λογοκλοπή και γιατί δεν πρέπει να την κάνουμε παρέα.
- Τι σημαίνει "επιστημονική έρευνα";
- Ο λαβύρινθος του Internet: Πώς αξιοποιούμε το διαδίκτυο για την επιστημονική έρευνα.
- Η κοινωνική έρευνα: Στατιστικές, ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, ποιοτική και ποσοτική ανάλυση, συγκρότηση δείγματος, υπόθεση εργασίας, εξαρτημένες και ανεξάρτητες μεταβλητές κλπ.
- Η βιβλιογραφική έρευνα: α. Πώς να διαβάσω: Τα βιβλία δεν είναι αντικείμενα. Αλλά τι είναι;
- Η βιβλιογραφική έρευνα: β. Γιατί να διαβάσω: Γιατί η βιβλιογραφία είναι φετίχ για τους επιστήμονες;
- Στη βιβλιοθήκη! Πώς χρησιμοποιώ καταλόγους, ευρετήρια, ηλεκτρονικές πηγές, διαδανεισμό κλπ.
- Η σημειογραφία της έρευνας: Οι κώδικες στην σημείωση, την γραφή, την έκφραση.
- Παραπομπές, υποσημειώσεις, παραθέματα... Πώς χρησιμοποιώ στην εργασία μου αυτά που είπαν οι άλλοι.

xi. Αξιολόγηση του μαθήματος και αυτο-αξιολόγηση.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Επίλυση προβλημάτων - Κριτική θεώρηση II. Ατομικές Εργασίες (40%) Πρόσβαση: Βιβλιογραφία, υλικό που διατίθεται στο eclass (pdf, links, videosκλπ.)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Λ. Αθανασίου, *Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας στις επιστήμες της Αγωγής*, Εφύρα, Ιωάννινα 2007
2. Μ. Βαμβούκας, *Εισαγωγή στην ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία*, Γρηγόρη, Αθήνα 2006
3. C. Robson, *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου*, Gutenberg, Αθήνα 2007
4. E. Babbie, *Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα*, Κριτική, Αθήνα 2011

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΣΕ ΒΡΕΦΗ	
1. ΓΕΝΙΚΑ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE3051	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία και Ασκήσεις Πράξης		4(3Θ + 1ΑΠ)	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στόχος του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές γενικές γνώσεις για τα αίτια την αναγνώριση και την αντιμετώπιση των ατυχημάτων στην βρεφική τη νηπιακή και την πρώτη παιδική ηλικία.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να γνωρίζει:

- Τα αίτια πρόκλησης ατυχημάτων σε νηπιακή ηλικία
- Διάφορα περιστατικά και τον βαθμό επικινδυνότητάς τους
- Τον τρόπο παροχής πρώτων βοηθειών σε παιδιά νηπιακής ηλικίας

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- i. Τι είναι οι πρώτες Βοήθειες
- ii. Καρδιοαναπνευστική Ανακοπή
- iii. Βασική Καρδιοπνευμονική Αναζωογόνηση στα παιδιά
- iv. Απόφραξη αεραγωγών από ξένο σώμα
- v. Παιδί πολυτραυματίας
- vi. Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις στα παιδιά
- vii. Πνιγμός
- viii. Εγκαύματα
- ix. Ηλεκτροπληξία
- x. Θερμοπληξία
- xi. Υποθερμία
- xii. Παιδικά ατυχήματα
- xiii. Δηλητηριάσεις
- xiv. Γενική αντιμετώπιση των δηλητηριάσεων
- xv. Αντιμετώπιση δηγμάτων από σκορπιούς, υμενόπτερα, φίδια

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης - Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βρυώνης Γ. Παιδιατρική . Εκδόσεις Εφύρα Ιωάννινα (2004).
2. Current σύγχρονη παιδιατρική διάγνωση και θεραπεία, HayW. M., Levin M. J., Sondheimer J. M. ,Deterding R. R. BROKENHILLPUBLISHERSLTD
3. Πρώτες Βοήθειες και επείγοντα περιστατικά. Εκδόσεις Λίτσας 2007 Αθήνα
4. Πρώτες Βοήθειες και Επείγουσα Προνοσοκομειακή Ιατρική Εκδόσεις Εφύρα 2008 Ιωάννινα

ΕΤΟΣ 2ο

Δ' Εξάμηνο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ II
------------------	-------------------------------

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE 4010	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Εργαστήριο		6 (2Θ & 3Ε)	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές εξειδικεύονται και εμπεδώνουν τη Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων που υλοποιείται στο χώρο των Προσχολικών Ιδρυμάτων, όπως η εξερεύνηση του περιβάλλοντος, γνωριμία με αντικείμενα και ανάλυση της ωφελιμότητας των δραστηριοτήτων στο αντίστοιχο πεδίο. Την οργάνωση της δομής του λόγου, προαγωγή της εκφραστικής ικανότητας και ευχέρειας μέσω γλωσσικών παιχνιδιών, διηγήσεων, παραμυθιών. Καθημερινές δραστηριότητες και οργάνωση δραστηριοτήτων στον Παιδικό/Βρεφονηπιακό Σταθμό. Συμμετοχή στις οργανωμένες από την Παιδαγωγό δραστηριότητες της τάξης, αλλά και σε αυθόρμητες που πηγάζουν από τα ενδιαφέροντα των παιδιών.

Οι φοιτήτριες/ες θα πρέπει στο τέλος του εξαμήνου να έχουν αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Ικανότητα γνωριμίας και σχεδιασμού Προγραμμάτων Προσχολικής Ηλικίας και την παιδαγωγική τους αξία στον Παιδικό/Βρεφονηπιακό Σταθμό.
- Δραστηριότητες που στοχεύουν στην ομαλή ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας με επίκεντρο την Διαθεματικότητα.
- Κατανόηση των βασικών αρχών και μεθόδων διδασκαλίας για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων στον Παιδικό/Βρεφονηπιακό Σταθμό μέσω της Διαθεματικότητας (γλώσσα, παραμύθι, φυσικές επιστήμες – περιβάλλον, μουσική, εικαστικά).

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία.
- Curriculum.
- Ο ρόλος της/του παιδαγωγού στο πρόγραμμα του Βρεφονηπιακού/Παιδικού Σταθμού.
- Μορφές διαθεματικής προσέγγισης της γνώσης. Ενιαία συγκεντρωτική διδασκαλία. Τα κέντρα ενδιαφέροντος. Η μέθοδος Project. Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών.
- Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης. Παρουσίαση μιας ενότητας, διαθεματικά .
- Κριτική θεώρηση του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών (ΔΕΠΠΣ).

vii. Διάλογος – διήγηση – ανάγνωση ιστοριών προσχολικής ηλικίας. Παραμύθι, ποίηση.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (50%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Ερωτήσεις αξιολόγησης της κριτικής ικανότητας II. Παρουσίαση Ομαδικής – Ατομικής Εργασίας και γραπτή (50%)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Κιτσαράς, Γ. (2004). *Προγράμματα – Διδακτική Μεθοδολογία Προσχολικής Αγωγής*. Αθήνα: Γ. Κιτσαράς.
2. Σακελλαρίου, Μ. (2012). *Εισαγωγή στη Διδακτική της Παιδαγωγικής Εργασίας του Νηπιαγωγείου*. Θεσσαλονίκη: Σακελλαρίου Μαριγούλα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΑΓΩΓΗ & ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΝΗΠΙΟΥ Ι

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE4020	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία και Εργαστήριο		7 (3Θ & 4Ε)	7
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα έχει ως στόχο να προάγει την ευαισθητοποίηση των φοιτητών για την απόκτηση δεξιοτήτων βασικών Πρώτων Βοηθειών, την αναγκαιότητά τους στην καθημερινή ζωή και την απόκτηση γνώσεων, στάσεων και συμπεριφορών για την αποφυγή επικίνδυνων για τη ζωή καταστάσεων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να αναπτύξει τις απαιτούμενες δεξιότητες ώστε να ανταπεξέρχεται σε μια ποικιλία επικίνδυνων για τη ζωή καταστάσεων, προσφέροντας αποτελεσματική βοήθεια μέχρι την παροχή εξειδικευμένης βοήθειας.
- Να αναγνωρίζει και να εκτιμά στοιχεία που δηλώνουν την εμφάνιση ενός περιστατικού που χρήζει άμεσης αντιμετώπισης.
- Να αποκτά αίσθημα σιγουριάς και αυτοπεποίθησης μέσα στο χώρο του Προσχολικού Ιδρύματος.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- i. Πρώτες βοήθειες για βρέφη και παιδιά
- ii. Επείγουσες καταστάσεις και αντιμετώπισή τους:
 - Τσιμπήματα και δήγματα ζώων
 - Εγκαύματα
 - Πνιγμονή
 - Καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση έκτακτης ανάγκης και τεχνητή αναπνοή
 - Κοψίματα και εκδορές
 - Ηλεκτροπληξία
 - Κατάγματα
 - Τραυματισμοί στα ακροδάκτυλα
 - Δηλητηρίαση
 - Κρανιακοί τραυματισμοί και διάσειση

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Θεωρία:

.	Γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης - Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής Εργαστήριο: - Αξιολόγηση των φοιτητών από τη συμμετοχή τους στο χώρο του Προσχολικού Ιδρύματος
---	--

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Shelov, S., Η Φροντίδα του Μωρού και του Μικρού Παιδιού, από τη Γέννηση έως τα 5 του Χρόνια, Εκδόσεις: Broken Hill Publishers LTD, 2011.
- Britishredcross-Βρετανικός Ερυθρός Σταυρός, Πρώτες βοήθειες για μωρά και παιδιά, Εκδόσεις: Broken Hill Publishers LTD, 2^η έκδοση, 2010.
- Stoppard M., Ιατρική Εγκυκλοπαίδεια για Μωρά και Παιδιά, Εκδόσεις Α. Κεντικελένης, 1988.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE 4031	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του μαθήματος *Παιδική Λογοτεχνία Ι* τοποθετούνται σε μια σχετικά στενή περιοχή, δεδομένης της εισαγωγικής και απλής μορφής του μαθήματος αυτού που απευθύνεται σε φοιτητές του Δ' εξαμήνου, οι οποίοι μάλιστα έρχονται για πρώτη φορά σε επαφή με ένα γνωστικό αντικείμενο από τον χώρο των λογοτεχνικών σπουδών. Κατά κύριο λόγο τα αποτελέσματα αυτά συνίστανται στη γνωριμία και στη γνώση βασικών στοιχείων και πτυχών της παιδικής λογοτεχνίας. Έτσι, αποσκοπούμε στην απόκτηση ενός γενικού υποβάθρου από τους φοιτητές που τους επιτρέπει να συνδυάσουν την επιλογή καλών βιβλίων για παιδιά και νέους, η οποία είναι αναγκαία για το μελλοντικό τους επάγγελμα, με την ανάλογη επιλογή βιβλίων για ενήλικες, η οποία είναι επιθυμητή για ένα καλλιεργημένο άτομο και μελλοντικό γονιό· παράλληλα, αποσκοπούμε και στην ευχέρεια κατά τη διαχείριση θεμελιωδών μεθοδολογικών εργαλείων για την ερμηνευτική προσέγγιση των κειμένων, δηλαδή, για την εξοικείωση των παιδιών με το λογοτεχνικό γεγονός και το λογοτεχνικό φαινόμενο γενικότερα. Διά μέσου της αισθητικής απόλαυσης και της προσφοράς ερεθισμάτων, προσδοκούμε τελικά και τη διέγερση της φιλαναγνωσίας των φοιτητών, αλλά ακόμη και της επιθυμίας της γραφής στους φοιτητές εκείνους που ενδεχομένως διαθέτουν μια λανθάνουσα ή μη συγγραφική κλίση.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα που φέρει τον τίτλο *Παιδική Λογοτεχνία Ι* αποτελεί γενικά μια εισαγωγή των φοιτητών στον κλάδο αυτό των λογοτεχνικών σπουδών, με άξονα αναφοράς το σύγγραμμα της Άντας Κατσίκη-Γκίβαλου *Το θαυμαστό ταξίδι. Μελέτες για την Παιδική Λογοτεχνία*. Ειδικότερα, το μάθημα περιλαμβάνει αρχικά τον ορισμό των κειμένων για παιδιά και νέους, τη σχέση της παιδικής λογοτεχνίας με τη λογοτεχνία ευρύτερα και μια ευσύννοπη ιστορική αναδρομή ανάλογων κειμένων στην κλασική αρχαιότητα και στο Βυζάντιο· έπειτα, συνίσταται στις περιόδους, στα ρεύματα, στα χαρακτηριστικά, στη θεματογραφία και στους βασικότερους εκπροσώπους της παιδικής πεζογραφίας και ποίησης στην Ελλάδα από τον 19^ο αιώνα έως τις μέρες μας· έμφαση δίδεται, επίσης, στην αξία της παιδικής λογοτεχνίας για τη διαμόρφωση της γλωσσικής έκφρασης των παιδιών, του συναισθηματικού, πνευματικού και ψυχικού τους κόσμου, του καλλιτεχνικού τους αισθητηρίου, αλλά και του αξιακού τους συστήματος εν γένει· ασφαλώς, επισημαίνεται κι ο ρόλος του ενήλικα (συγγραφέας, γονέας, νηπιαγωγός και εκπαιδευτικός γενικότερα) στη σχέση των

παιδιών με τα λογοτεχνικά κείμενα και τέλος, το μάθημα περιλαμβάνει ενδεικτική ερμηνευτική προσέγγιση κειμένων στην τάξη.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις ανάπτυξης και κριτικής σκέψης. Προαιρετικά, επίσης: I. Κατάθεση ατομικής εργασίας με πριμοδότηση στη βαθμολογία. ή II. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας με πριμοδότηση στη βαθμολογία.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(Πέραν του επιλεγόμενου διδακτικού συγγράμματος):

Μονογραφίες:

1. Hunt, P. (ed.), *International Companion Encyclopedia of Children's Literature*, London: Routledge, 1996.
2. Γιάκος, Δ., *Ιστορία της ελληνικής παιδικής λογοτεχνίας από το 10^ο αι. έως και σήμερα*, Αθήνα: Παπαδήμα, 1989.
3. Πάτσιου, Β., *“Η διάπλασις των παιδών” 1879-1922*, Αθήνα: Καστανιώτης, 1995.
4. Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου, Λ., *Όπως και στ’ αηδόνια*, Αθήνα: Πατάκης, 1995.
5. Σακελλαρίου, Χ., *Ιστορία της παιδικής λογοτεχνίας*, Αθήνα: ΔΑΝΙΑ, 1996.

Αφιέρωματα περιοδικών:

1. *Διαδρομές* (όλα τα τεύχη)
2. *Επιθεώρηση Παιδικής Λογοτεχνίας* (όλοι οι τόμοι)

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE4041	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία		2	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ.Ο.Ν.Α		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα αποσκοπεί να προσφέρει στους φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις σχετικά με τις αρχές και τους κανόνες που ορίζουν τη συμπεριφορά τους κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους, όσον αφορά τις σχέσεις τους με τους συναδέλφους, τα νήπια αλλά και γενικά με όλα τα άτομα με τα οποία επικοινωνούν.

Επιπλέον, στόχο του μαθήματος αποτελεί η προετοιμασία των φοιτητών σε πιθανά προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίσει στον εργασιακό του χώρο τόσο στην καθημερινή του επικοινωνία με τα νήπια, όσο και με τους κηδεμόνες τους.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση:

- Να αναγνωρίζει τις αρχές και τα κριτήρια συμπεριφοράς που διέπουν τον εργασιακό του χώρο.
- Να διακρίνει τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντα που συνδέονται με την άσκηση του επαγγέλματός του και έχουν ως στόχο την ομαλή διεξαγωγή του.
- Να προλαμβάνει και να επιλύει προβλήματα που ανακύπτουν στον εργασιακό χώρο.
- Να αναπτύσσει ικανότητες συνεργασίας και επικοινωνίας με τους γονείς και τους κηδεμόνες των νηπίων με στόχο την επίτευξη των στόχων της αγωγής.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- i. Η έννοια της Δεοντολογίας
- ii. Σχέσεις εργασίας

iii.	Κατάρτιση υπαλληλικής σχέσης των Δημοσίων Υπαλλήλων
iv.	Επαγγελματικά Δικαιώματα και Υποχρεώσεις των εργαζομένων
v.	Καθήκοντα δημοσίου υπαλλήλου
vi.	Συμπεριφορά υπαλλήλου
vii.	Πειθαρχικά παραπτώματα
viii.	Πειθαρχικές ποινές – Απολογία
ix.	Δεοντολογία και προσωπικό των Βρεφονηπιακών Σταθμών
x.	Επαγγελματικά Δικαιώματα των Βρεφονηπιοκόμων
xi.	Δεοντολογία των βρεφονηπιοκόμων
xii.	Διοικητικό Συμβούλιο
xiii.	Το προσωπικό του Βρεφονηπιακού Σταθμού
xiv.	Χαρακτηριστικά ικανού βρεφονηπιοκόμου
xv.	Παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά και το έργο του/της Βρεφονηπιοκόμου
xvi.	Ο ρόλος του/της βρεφονηπιοκόμου
xvii.	Επαγγελματικές σχέσεις – συνεργασία βρεφονηπιοκόμων και γονέων
xviii.	Προβλήματα στη σχέσεις βρεφονηπιοκόμων και γονέων
xix.	Στάση του/της βρεφονηπιοκόμου απέναντι στα παιδιά με ιδιαιτερότητες ή προβλήματα συμπεριφοράς

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης - Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1.	Μιχαλάς, Τ. Στοιχεία Επαγγελματικής Δεοντολογίας. Εκδόσεις ΙΩΝ, 1998.
2.	Σάιφερ, Στ. Πρακτικές λύσεις για κάθε πρόβλημα. Εκδόσεις: Πατάκη, 2002.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ –ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ &ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ Β/Ν
------------------	--

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE4051	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	Διαλέξεις		3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ.Ο.Ν.Α		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα αυτό έχει ως στόχο να βοηθηθούν οι φοιτητές στην απόκτηση στοιχείων οικονομικής, για να μπορέσουν αργότερα να σταδιοδρομήσουν ως ελεύθεροι επαγγελματίες, ως αυτοαπασχολούμενοι και ως μέλη ομάδων συνεργατών. Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εισαγωγή των σπουδαστών στις βασικές έννοιες της διοίκησης έργων, τη σύνδεση της έννοιας του έργου με τους εκάστοτε επιχειρησιακούς στόχους και το αντίστοιχο επιχειρησιακό / οικονομικό περιβάλλον και την κατανόηση της συνολικής εικόνας του έργου και των απαιτήσεων για την αποτελεσματική διαχείριση του.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Κατανοεί τις δομές και το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τους βρεφονηπιακούς σταθμούς.
- Να σχεδιάζουν να οργανώνουν και να διοικούν ένα σταθμό και το προσωπικό του
- Να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν τις αρχές του επιχειρησιακού σχεδίου σε ένα βρεφικό σταθμό

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

i.	Βασικές αρχές στην Οικονομική. Γενικές αρχές δημοσιο- οικονομικής πολιτικής.
----	--

- ii. Οικονομική των Τομέων Κοινωνικής Πρόνοιας.
- iii. Οικονομική Επιχειρήσεων.
- iv. Καινοτόμες εφαρμογές και μορφές επιχειρηματικότητας στη Βρεφονηπιοκομία.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ανοιχτές Ερωτήσεις

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Παυλίδης Στ. (1989). *Ελληνική Οικονομία*. Gutenberg. Αθήνα.
2. Γκαμαλέτσος Θ. (1992). *Θεωρητική Οικονομική* (Α' τόμος). Σταμούλη.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ
------------------	-----------------

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE4060	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Εργαστήριο		4 (2Θ & 2Ε)	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα μαθησιακά αποτελέσματα στοχεύουν :

- Στη παροχή γνώσεων πάνω στην εικαστική γλώσσα και την ιστορία της , στη καλλιέργεια της ανάπτυξης της αισθητικής και κριτικής αξιολόγησης και τη σημασία της οικολογικής δημιουργικότητας. Εστιασμός σε βασικές τεχνοτροπίες διάσημων καλλιτεχνών του 20ου αιώνα, κατανόηση των έργων τους και απόκτηση γνώσεων των βασικών τεχνικών μορφοποίησης του πηλού, που εισάγονται και εφαρμόζονται μέσα στο βρεφονηπιακό σταθμό.
- Στον σημαντικό ρόλο της αισθητικής αγωγής και πηλοπλαστικής στη βρεφονηπιακή ηλικία, που εμπλέκουν και αναπτύσσουν όλες της πλευρές της προσωπικότητας των παιδιών, ενεργοποιώντας την έμπνευση, την φαντασία, τον αυτοσχεδιασμό, τα συναισθήματα, την απόκτηση αυτοπεποίθησης, να μάθουν να παρατηρούν, να πειραματιστούν με εύπλαστα υλικά κ.α. Στην καλλιέργεια δηλαδή των τριών φυσικών λειτουργιών, των αισθήσεων, της αντίληψης και της πράξης.
- Στην απόκτηση γνώσεων για την δημιουργία κατάλληλου περιβάλλοντος όπου η δημιουργικότητα θα μπορέσει να ανθήσει και η εικαστική-αισθητική έκφραση να ολοκληρωθεί. Καλείται με τις εξειδικευμένες γνώσεις του να περιηγήσει τα παιδιά στα σύγχρονα και παραδοσιακά έργα τέχνης (π.χ. ζωγραφική, κεραμική-αρχαία παιχνίδια από πηλό) και να τα βοηθήσει να τα προσεγγίσουν , να τα εξερευνήσουν, και να τα κατανοήσουν. Διαθέτει προχωρημένες γνώσεις να μπορεί να εκμεταλλευτεί τα καθημερινά βιώματα και τις εμπειρίες των παιδιών καθώς και το οικείο τους περιβάλλον , που μπορεί να μελετηθεί μέσα από τα έργα τέχνης. Κατέχει εξειδικευμένες γνώσεις για να εισάγει διάφορες τεχνοτροπίες διάσημων καλλιτεχνών (collage) και τεχνικές μορφοποίησης του πηλού με σκοπό π.χ. την κατασκευή παιχνιδιών, εμπνευσμένα από την αρχαία Ελλάδα (πλαγγώνα).

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Υλη Θεωρίας:

- i. Εισαγωγή στην αισθητική αγωγή/ Περιεχόμενα των όρων "παιδική τέχνη" και αισθητική αγωγή
- ii. Διδακτικοί σκοποί, στόχοι και περιεχόμενα της αισθητικής αγωγής
- iii. Εικαστική αγωγή ως μέσο μάθησης και γνώσης
- iv. Στάδια εξέλιξης της παιδικής τέχνης σύμφωνα με (Luquet/Piaget/Kellog/Arnheim/Recid/Goodnow/Lowenfeld

v.	Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην διδασκαλία της τέχνης/Μορφές Διδασκαλίας (Διάλογος-Πειραματισμός-Επίδειξη-Διερεύνηση)
vi.	Αναφορά σε εικαστικές δραστηριότητες σε ένα βρεφονηπιακό σταθμό (ζωγραφική /μικτή τεχνική/πηλοπλαστική)
vii.	Αναφορά σε βασικά κινήματα του 20ου αιώνα, εστιάζοντας στους κύριους εκφραστές τους (Κυβισμός-Ρ. Picasso, Φωβισμός- Η. Matisse κ.α)
viii.	Εστιασμός σε έργα τέχνης του 20ου αιώνα, που έχουν κάνει χρήση κάποια τεχνοτροπία. (Κυβισμός-collage)
ix.	Διδασκαλία των τεχνοτροπιών αυτών στους βρεφονηπιακούς σταθμούς (collage: επίπεδο-ανάγλυφο, φωβιστές-Matisse: τεχνική gouaches decoupees (κομμένες ακουαρέλες)κ.α.
x.	Ιστορία του πηλού/ Κύριες τεχνικές μορφοποίησης του πηλού
xi.	Διδακτικοί σκοποί και μέσα διδασκαλίας της Πηλοπλαστικής
xii.	Τρόποι μεταφοράς των τεχνικών μορφοποίησης του πηλού στην βρεφονηπιακή ηλικία
xiii.	Δραστηριότητες πηλοπλαστικής στον βρεφονηπιακό σταθμό (πλαγγόνα/ νευρόσπαστο)
Ύλη Εργαστηρίου:	
i.	Εισαγωγή στα χρώματα-(κύκλος Itten)/ θερμά ψυχρά/ουδέτερα/αρμονία/απόχρωση/ένταση/τόνος
ii.	Εισαγωγή στην έννοια του collage (coller-κολλάω) Σύνθεση ενός collage (ανάγλυφο ή επίπεδο)
iii.	Δημιουργία ενός χαρακτηριστικού έργου μέσω της μικτής τεχνικής
iv.	Δημιουργία κατασκευής με άχρηστο και μή υλικό.
v.	Δημιουργία ενός καλαθιού μέσω της τεχνικής του κορδονιού
vi.	Δημιουργία ενός έργου μέσω της προσθετικής τεχνικής
vii.	Δημιουργία αρχαίου πήλινου παιχνιδιού (νευρόσπαστο)

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές εξετάσεις, Προφορική Παρουσίαση εργασιών Θεωρία: αξιολογείται στο τέλος του εξαμήνου με γραπτές εξετάσεις. Εργαστήριο: αξιολογείται στο τέλος του εξαμήνου προφορικά. Οι φοιτητές κάνουν παρουσίαση όλων των εργασιών του εξαμήνου και υποβάλλονται σε ερωτήσεις με βάση το έργο τους (π.χ. την τεχνική που έκαναν χρήση). Η κάθε εργασία αξιολογείται χωριστά και η βαθμολογία προκύπτει από το μέσο όρο.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

--

ΕΤΟΣ 3ο

Ε' Εξάμηνο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΑΓΩΓΗ & ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΝΗΠΙΟΥ II	
1. ΓΕΝΙΚΑ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE5010	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία και Εργαστήριο		7 (3Θ & 4Ε)	7,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στόχος του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση από τους φοιτητές των αρχών εκπαίδευσης που διέπουν τα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Η ύλη του μαθήματος παρέχει γνώσεις σχετικά με τις σχέσεις του φυσικού περιβάλλοντος και της ποιότητας αγωγής και φροντίδας του παιδιού, καθώς επίσης και για τη φροντίδα του από τρίτους. Επίσης, αναφέρεται στο ρόλο του Παιδαγωγού Προσχολικής Ηλικίας, όπως και σε οικογενειακά θέματα που επηρεάζουν την συμπεριφορά του παιδιού. Τέλος, γίνεται αναφορά σε προβλήματα συμπεριφοράς και στους τρόπους επίλυσής τους. Επιπλέον, μέσα από τις ασκήσεις στο εργαστηριακό μέρος του μαθήματος, οι φοιτητές αποκτούν τις βασικές αρχές εκπαίδευσης στα ομαδικά προγράμματα μικρών παιδιών.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση:

- Να διακρίνει τα χαρακτηριστικά που πρέπει να διαθέτει ο σωστός Παιδαγωγός.
- Να αξιολογεί τις δυνατότητες παροχής φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, να κρίνει με αντικειμενικότητα την καταλληλότητα του εκάστοτε περιβάλλοντος και να επιλέγει με γνώμονα το συμφέρον του παιδιού.
- Να αναγνωρίζει τυχόν ακραίες συμπεριφορές που εμφανίζει το νήπιο και να δημιουργεί κατάλληλες συνθήκες για την πρόληψη και την επίλυσή τους.
- Να διακρίνει προβλήματα που πιθανόν να προκύψουν από ενδεχόμενα οικογενειακά θέματα (όπως διαζύγιο, κακοποίηση κλπ.) και να προβαίνει στις απαραίτητες προβλέψεις και διαδικασίες που εδραιώνουν και υποστηρίζουν το περιβάλλον της τάξης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Αρχικά στάδια εκπαίδευσης & φροντίδας του παιδιού
 - Χαρακτηριστικά καλού Παιδαγωγού
 - Επιλογές σχετικά με την παροχή φροντίδας (Φύλαξη στο σπίτι, Παιδικός Σταθμός)
 - Καλλιεργώντας σχέσεις με το άτομο που φροντίζει το παιδί
- Συμπεριφορά
 - Επιθετικότητα
 - Υπερκινητικότητα & Ελλειμματική Προσοχή
 - Εκρήξεις θυμού
 - Διάφορα «τικ»
 - Τηλεόραση & Υπολογιστής
- Οικογενειακά Ζητήματα
 - Υιοθεσία
 - Παιδική Κακοποίηση – Αμέλεια
 - Διαζύγιο
 - Θλίψη
 - Ανταγωνισμός ανάμεσα σε αδέρφια
 - Μονογονεϊκές οικογένειες
 - Μικτές οικογένειες

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<i>Θεωρία:</i> Γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει: • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης • Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής <i>Εργαστήριο:</i> • Αξιολόγηση των φοιτητών από τη συμμετοχή τους στο χώρο του Προσχολικού Ιδρύματος

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Shelon, S., Η Φροντίδα του Μωρού και του Μικρού Παιδιού, από τη Γέννηση έως τα 5 του Χρόνια, Εκδόσεις: Broken Hill Publishers LTD, 2011.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ****1. ΓΕΝΙΚΑ**

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE5020	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία και Εργαστήριο		7 (3Θ & 4Ε)	7,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η παρουσίαση βασικών εννοιών της Κινητικής Αγωγής, με ιδιαίτερη έμφαση τόσο στον σωματικό όσο και στον κοινωνικοσυναισθηματικό και γνωστικό τομέα, με εφαρμογή στην προσχολική ηλικία. Εισάγει τη λογική κτισίματος της μάθησης και άρα της γνώσης δια μέσω των σκοπών, των στόχων και των επιδιώξεων της κινητικής αγωγής, όπως θα πρέπει να ορίζονται σε συνάρτηση με τις δυνατότητές και τις ανάγκες των μαθητών, αλλά και τις επίκαιρες διεθνείς τάσεις στην εκπαίδευση. Κυρίαρχος σκοπός της κινητικής μάθησης είναι η μεταφορά σε πραγματικές συνθήκες και ρυθμούς. Η ύλη του μαθήματος στοχεύει :

- Στις γενικές αρχές που έχουν καταγραφεί για να μαθαίνουν τα παιδιά προσχολικής ηλικίας
- Παρουσιάζονται οι σκοποί, οι στόχοι και οι επιδιώξεις της κινητικής αγωγής στην προσχολική εκπαίδευση.
- Αναπτύσσονται ενδεικτικά πλάνα μαθημάτων κινητικών δραστηριοτήτων και παιχνιδιών ανάλογα με τους σκοπούς, τους στόχους και τις επιδιώξεις της κινητικής αγωγής για παιδιά ηλικίας 3,5-6 ετών.
- Αναφέρεται η ορολογία η οποία αποτελεί βοηθητικό εργαλείο για τους διδάσκοντες το μάθημα όπου δίνονται οι ορισμοί των εννοιών της κινητικής αγωγής

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Να έχει κατανοήσει και εμπεδώσει την διδακτική και την μεθοδολογία της κινητικής αγωγής στην ηλικία των 3-5 ετών (προσχολική ηλικία).
- Θα έχει αποκτήσει κατάλληλη υποδομή ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις για την εκμάθηση και συγχρόνως τη διδασκαλία της κινητικής αγωγής στα μικρά παιδιά συμβάλλοντας έτσι όχι στην ανάπτυξη μεμονωμένων μυϊκών ομάδων αλλά στην ολική κινητικότητα του σώματος με την πλήρη ενεργοποίησή του που οδηγεί στη σωστή και ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Θα είναι σε θέση με την μεθοδική εφαρμογή των κινητικών δραστηριοτήτων κυρίως μέσω του παιχνιδιού να ενεργοποιήσει την προσοχή των παιδιών, την προσπάθεια του για μάθηση και πρόοδο, αυξάνοντας τις δεξιότητές και την δημιουργικότητά του.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Πώς μαθαίνουν τα παιδιά προσχολικής ηλικίας
- Η κινητική Αγωγή στην προσχολική ηλικία
- Σχέση Κινητικής Αγωγής με τους τομείς ανάπτυξης του παιδιού
- Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού στην προσχολική αγωγή
- Στόχοι και Σκοποί της Κινητικής Αγωγής
- Ημερήσια Πλάνα
- Προτάσεις για μετατροπή των ημερήσιων πλάνων, ώστε να είναι κατάλληλα για παιδιά ηλικίας 3,5-6 ετών
- Ορολογία

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	-Προφορική εξέταση στην θεωρία με ερωτήσεις σύντομης απάντησης παρουσία 3-4 φοιτητών (50 %)

	- Εργαστηριακή εργασία, παρουσίαση κινητικού έργου μέσα στην τάξη του εργαστηρίου. με επίλυση προβλημάτων και αποριών με συμμετοχή των φοιτητών που μετέχουν στο εργαστήριο (50%)
--	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ζαχοπούλου Ε. (2007). <i>Η φυσική Αγωγή στην αρχή του 21ου αιώνα, Β τόμος (Προσχολική Αγωγή)</i> . Χριστοδουλίδη. Θεσσαλονίκη.
2. Τσαμπακίδου Α. <i>Κινητικές δεξιότητες</i> . University Studio Press. Θεσσαλονίκη

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ
------------------	--------------------

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE5031	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	Διαλέξεις		3
			4,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα αποσκοπεί στο να αποκτήσουν και να εμπεδώσουν οι φοιτητές γνώσεις από τα παιδιατρικά νοσήματα της βρεφικής και νηπιακής ηλικίας. Επιπλέον, στόχος του μαθήματος είναι να προσφέρει όλες εκείνες τις γνώσεις που είναι απαραίτητες στην καθημερινότητα της/του βρεφονηπιοκόμου-παιδαγωγού προσχολικής ηλικίας. Επίσης, η ιατρικού επιπέδου κατάρτιση και γνώση των τελευταίων επιτευγμάτων της επιστήμης αλλά και ο ορθολογικός και επιστημονικός τρόπος σκέψης που διδάσκεται του δίνουν τη δυνατότητα να ανταποκριθεί στο σοβαρό έργο της διδασκαλίας των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να : - Ανταποκριθεί με επάρκεια και σωστή κρίση τόσο στις σχέσεις του με τα παιδιά όσο και σε αυτές με τους γονείς. - Κατέχει όλες εκείνες τις γνώσεις που είναι απαραίτητες στην καθημερινότητα της/του βρεφονηπιοκόμου-παιδαγωγού προσχολικής ηλικίας.
--

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

i. Ανοσία ii. Εμβόλια iii. Αναιμίες iv. Λοιμώδη νοσήματα v. Νοσήματα του αναπνευστικού vi. Νοσήματα του πεπτικού vii. Νοσήματα του ουροποιητικού viii. Παιδοορθοπεδικά προβλήματα ix. Νευρολογικά προβλήματα
--

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει: • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης • Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής • Γραπτή εργασία • Προφορική εξέταση

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βρυώνης Γ. Παιδιατρική . Εκδόσεις Εφύρα Ιωάννινα (2004).
2. Current σύγχρονη παιδιατρική διάγνωση και θεραπεία, Hay W.M., Levin M. J., Sondheimer J.M., Deterding R.R. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
3. Σύγχρονη Παιδιατρική 2 ^η έκδοση, Lissauer T., Clayden G. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**ΚΛΙΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ****1. ΓΕΝΙΚΑ**

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE5041	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στόχος του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές με τους ρόλους στους οποίους εμπλέκονται οι κλινικοί ψυχολόγοι. Στην αρχή του μαθήματος ορίζεται ο κλάδος της κλινικής ψυχολογίας, καθώς και οι παρεμφερείς κλάδοι στο χώρο της ψυχικής υγείας, και γίνεται μία σύντομη ιστορική αναδρομή. Στο κύριο μέρος του μαθήματος παρουσιάζονται τα επικρατέστερα θεωρητικά μοντέλα στο χώρο της κλινικής ψυχολογίας (ψυχοδυναμικό, συμπεριφοριστικό, γνωστικό συμπεριφοριστικό, βιολογικό/ιατρικό) και για κάθε μοντέλο συζητούνται ο τρόπος αξιολόγησης των ψυχολογικών προβλημάτων καθώς και η αντιμετώπισή τους. Στην τελευταία ενότητα συζητούνται τρόποι πρόληψης των ψυχολογικών προβλημάτων, έρευνα στην κλινική ψυχολογία και δεοντολογικά ζητήματα που προκύπτουν στην κλινική πράξη και έρευνα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανοήσει τα βασικά θεωρητικά μοντέλα της κλινικής ψυχολογίας
- Κατανοήσει την ανάπτυξη με βάση τα μοντέλα αυτά
- Προσδιορίσει ποια συμπεριφορά είναι τυπικής ανάπτυξης και ποια παθολογική
- Γνωρίζει πώς εκτιμάται η παθολογική συμπεριφορά με την εφαρμογή των παραπάνω μοντέλων
- Αντιληφθεί ποια τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα κάθε μοντέλου και τι εφαρμογές βρίσκουν στην προσχολική αγωγή
- Συνδυάζει πληροφορίες από διαφορετικές βιβλιογραφικές πηγές
- Να εκπονεί μικρές ατομικές εργασίες σε εξειδικευμένα θέματα έκτασης 2 το πολύ σελίδων χρησιμοποιώντας τις νέες τεχνολογίες
- Συνεργαστεί με τους συμφοιτητές του για να δημιουργήσουν και να παρουσιάσουν μια ομαδική εργασία πάνω σε μια υποενότητα των περιεχομένων των ενδιαφερόντων του που θα περιλαμβάνει την εφαρμογή ενός μοντέλου στο χώρο της προσχολικής αγωγής.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στην Κλινική Ψυχολογία. Ιστορική αναδρομή.
- Θεωρητικά μοντέλα.
- Κατανόηση της φυσιολογικής ανάπτυξης ως προβλέψιμη και κανονική.
- Αναπτυξιακές και μη αποκλίσεις.
- Διαγνωστικά κριτήρια παθολογικής συμπεριφοράς.
- Αποτίμηση της συμπεριφοράς.
- Κριτική παρουσίαση ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων.
- Κλινικές ειδικότητες (συμπεριφοριστική ιατρική, παιδιατρική και δικαστική ψυχολογία). Περιληπτική αναφορά

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ι. Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Σύντομες ανοιχτές ερωτήσεις - Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενών - Συνδυαστική ερώτηση

	II. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας (20%, αφού κατοχυρωθεί η βάση) III. Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης (10% αφού κατοχυρωθεί η βάση)
--	--

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Heiden, L.A. & Hersen, M. (2011). *Εισαγωγή στην Κλινική Ψυχολογία*. Πεδίο
 2. Νασιάκου, Μ., Χαντζή, Α., & Χαρίτου-Φατούρου, Μ. (2003). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία*. Εκδόσεις Gutenberg.
 3. Συλλογικό έργο. *Παρατηρώντας το βρέφος*. (2011). Εκδ. Καστανιώτης
 4. Miller, Lisa. (2000). *Κατανοώντας το βρέφος σας*. Εκδ. Καστανιώτης.
 5. Καλύβα, Ε. (1992). *Πότε το βρέφος μας εξελίσσεται φυσιολογικά*. Εκδ. Παπαζήσης.
 6. Barlow, D. (2001). *Ψυχολογία και παθολογική συμπεριφορά : Μια συνθετική βιοψυχοκοινωνική προσέγγιση*. Εκδ. Έλλην
- Περιοδικό: Ψυχολογία
 - Σημειώσεις αναρτώμενες στο moodle
 - Εργαστηριακό υλικό αναρτώμενο στο moodle (βοηθητικό υλικό κατανόησης, πειράματα

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ – ΑΦΗΓΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
------------------	-------------------------------------

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE 5051	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		2	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος *Παιδική Λογοτεχνία II* αφορούν ένα ευρύ φάσμα, το οποίο θεωρούμε αναγκαίο ή απλώς επιθυμητό για την επενέργεια της δημιουργικής ατομικότητας στις δομές και στις αντιλήψεις των σύγχρονων κοινωνιών.

Σε πρώτο επίπεδο, ασφαλώς, προσδοκούμε στη γνώση των θεωριών και των εννοιών εκείνων της λογοτεχνίας, των οποίων η ανάκληση, η αναγνώριση και ο συνδυασμός επιτρέπει στους φοιτητές να αναλύσουν και να ερμηνεύσουν κείμενα Παιδικής Λογοτεχνίας· η εξοικείωση αυτή γενικεύεται και στην κατανόηση οποιουδήποτε λογοτεχνικού κειμένου για ενήλικες, εφόσον τα μεθοδολογικά κλειδιά για το «ξεκλείδωμα» ενός κειμένου είναι ουσιαστικά κοινά· συχνά χρησιμοποιούμε παραδείγματα ή μεθόδους της Συγκριτικής Γραμματολογίας, θέτοντας σε παραλληλία δύο ή περισσότερα κείμενα ή στοιχεία, ελπίζοντας στην ανάπτυξη της συγκριτικής (διά μέσου συγκρίσεων και αποκρίσεων) θέασης, κρίσης και αξιολόγησης του λογοτεχνικού και μη γίνεσθαι. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, η δυνατότητα κατανόησης των λογοτεχνικών έργων οδηγεί τα παιδιά στην ανακάλυψη τρόπων «ανάγνωσης» κάθε έργου που δομείται στη βάση ενός άξονα αφήγησης και διέπεται θεματικά από αρχετυπικές μορφές, μοτίβα και σύμβολα, δηλαδή στην εφαρμογή των οικείων δεδομένων σε πτυχές της κοινωνικής ζωής και συγκεκριμένα στο διευρυμένο πλαίσιο του θεατρικού έργου και της κινηματογραφικής ταινίας ή ακόμη και στο νέο πλαίσιο προσέγγισης των εικαστικών έργων. Αυτή η συνδυαστική και παραγωγική σκέψη ενισχύει τη δυναμική ανάλυσης των φοιτητών, ενώ ο συγκερασμός των θεωριών με τις προτάσεις του έργου *Γραμματική της Φαντασίας* (Τζάνι Ροντάρι, επιλεγόμενο διδακτικό σύγγραμμα), σε ένα τρίτο επίπεδο, προλειαίνει το έδαφος για την αναδιοργάνωση του υλικού του εξωτερικού και εσωτερικού κόσμου· η αξιοποίηση των ανωτέρω συνδράμει, λοιπόν, τη δημιουργική γραφή, σε περιπτώσεις παιδιών με λογοτεχνική κλίση που δεν είναι σπάνιες, αλλά και τη λειτουργική εξάσκηση της φαντασίας όλων των παιδιών, επιτυγχάνοντας έτσι τη δημιουργία ή αναδημιουργία και ενσαρκώνοντας τη δυναμική της σύνθεσης.

Συμπερασματικά, όπως είναι εμφανές, επιδιώκουμε την επίτευξη ενός πολυσχιδούς φάσματος γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων· άλλες συνιστώσες του φρονούμε ότι είναι αναγκαίες για την

ηλικία, τη φάση ζωής, το επίπεδο σπουδών και τον επιστημονικό και κατ' επέκταση επαγγελματικό προσανατολισμό των φοιτητών, άλλες τις κρίνουμε επιθυμητές για το μέλλον τους, και άλλες τις αντιμετωπίζουμε σαν γέφυρες ανάμεσα στο παρόν και στο μέλλον, ανάμεσα στο άτομο και στο σύνολο, επιχειρώντας την κατά το δυνατό προσαρμογή τους στο κάθε παιδί.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αν το μάθημα *Παιδική Λογοτεχνία Ι* αποτελούσε μια εισαγωγή στις περιόδους, στους εκπροσώπους και στα χαρακτηριστικά των λογοτεχνικών κειμένων για παιδιά, το μάθημα *Παιδική Λογοτεχνία ΙΙ* συνιστά την περαιτέρω εμβάθυνση σε σημαντικές συλλήψεις και έννοιες της λογοτεχνικής θεωρίας. Στο πλαίσιο αυτό, λοιπόν, το μάθημα περιλαμβάνει διαλέξεις για τον Δομισμό (Propp, Bremond, Greimas), την Ψυχαναλυτική Κριτική (Freud, Lacan, Jung), τη Θεωρία της Διακειμενικότητας (Kristeva, Genette) και την Κειμενογλωσσολογική Θεωρία, καθώς και την εφαρμογή αυτών κατά την ερμηνευτική προσέγγιση των κειμένων για παιδιά και εφήβους. Συχνά, οι *loci* της Παιδικής Λογοτεχνίας συνδυάζονται με τον χώρο της Συγκριτικής Γραμματολογίας. Επίσης, διά μέσου της *Γραμματικής της Φαντασίας* του Τζάνι Ροντάρι, αναφέρονται και αναλύονται τρόποι και τεχνικές ανάπτυξης της φαντασίας στη δημιουργική γραφή και στην αναθεώρηση του κόσμου γενικότερα.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ι. Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις ανάπτυξης και κριτικής σκέψης. Προαιρετικά: Ι. Κατάθεση ατομικής εργασίας (με "bonus") στη βαθμολογία ή ΙΙ. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας (με "bonus" στη βαθμολογία-σπανιότερα).

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(Πέραν του επιλεγόμενου διδακτικού συγγράμματος):

Μονογραφίες:

1. Nikolajeva, Maria, *Introduction to the Theory of Children's Literature*, Tallinn, Tallinn University Press, 1997.
2. Ο' Sullivan, Emer, *Συγκριτική Παιδική Λογοτεχνία*, επιστημ. και μτφρ. επιμ. Τασούλα Τσιλιμένη, Αθήνα / Θεσσαλονίκη, Επίκεντρο, 2010.
3. Εσκαρπί, Ντενίζ, *Η Παιδική και Νεανική Λογοτεχνία στην Ευρώπη*, μτφρ. Στέση Αθήνη, Αθήνα, Καστανιώτης, 1995.
4. Κανατσούλη, Μένη Δ., *Ιδεολογικές Διαστάσεις της Παιδικής Λογοτεχνίας*, Αθήνα, Τυπωθήτω, 2004.
5. Παπαντωνάκης, Γεώργιος Δ., *Θεωρίες Λογοτεχνίας και Ερμηνευτικές Προσεγγίσεις Κειμένων για Παιδιά και Νέους*, Αθήνα, Πατάκης, 2009.

Αφιερώματα περιοδικών:

1. Διαβάζω, «Θεωρία και Κριτική της Παιδικής Λογοτεχνίας», τεύχος 346, 1994.
2. Διαδρομές (όλα τα τεύχη)
3. Επιθεώρηση Παιδικής Λογοτεχνίας (όλοι οι τόμοι)

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΔΙΟΙΚΗΣΗ Β/Σ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE5061	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία		2	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ.Ο.Ν.Α		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις έννοιες της οργάνωσης και της διοίκησης ενός προσχολικού ιδρύματος.

Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην κατανόηση από τους σπουδαστές του σκοπού της οργάνωσης, καθώς και στην απόκτηση γνώσεων για τη σωστή διαμόρφωση του εσωτερικού και εξωτερικού χώρου και στα στοιχεία που θα πρέπει να λάβει υπόψη του ώστε ο Βρεφονηπιακός Σταθμός να εξυπηρετεί τους σκοπούς της Προσχολικής Αγωγής και να παρέχει δυνατότητες εφαρμογής των παιδαγωγικών μεθόδων.

Επίσης, αναφέρεται στα στοιχεία της διοίκησης, ώστε ο φοιτητής να αποκτήσει μια συνολική αντίληψη σχετικά με τη διαχείριση του Βρεφονηπιακού Σταθμού.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Να αναγνωρίζει να στοιχεία που επηρεάζουν την οργάνωση ενός Προσχολικού Ιδρύματος και να τα συνδυάζει προς όφελος της λειτουργικότητας του χώρου και της άνετης δράσης των ατόμων που κινούνται σε αυτόν.
- Να διακρίνει τα επιπλέον βασικά χαρακτηριστικά που πρέπει να ληφθούν υπόψη ώστε ο χώρος του Προσχολικού Ιδρύματος να εξυπηρετεί τόσο τις ανάγκες των παιδιών, όσο και την παιδαγωγική διαδικασία.
- Να υπολογίζει & να λαμβάνει υπόψη του τους παράγοντες που θα παίξουν ουσιαστικό ρόλο στην εύρυθμη λειτουργία του Προσχολικού Ιδρύματος.
- Να οργανώνει εξ αρχής ή να αναδιοργανώνει το χώρο του Προσχολικού Ιδρύματος δημιουργώντας τις κατάλληλες συνθήκες που θα προάγουν την παιδαγωγική διαδικασία.
- Να αξιολογεί το αποτέλεσμα και να συνεργάζεται με τους αρμόδιους φορείς για την υλοποίησή του.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- i. Έννοια και σκοπός της οργάνωσης
- ii. Παιδαγωγική διάσταση του χώρου
- iii. Διαμόρφωση του εσωτερικού χώρου του βρεφονηπιακού σταθμού
- iv. Επιλογή χώρου (οικοπέδου) του Βρεφονηπιακού Σταθμού
- v. Κατασκευαστικές Διατάξεις
- vi. Γενικές αρχές σχεδιασμού και Οργάνωσης
- vii. Το ψυχοπαιδαγωγικό υλικό
- viii. Διαρρύθμιση του χώρου του Βρεφονηπιακού Σταθμού
- ix. Γωνιές δραστηριοτήτων (οργάνωση και τοποθέτησή τους στο χώρο)
- x. Οργάνωση εργαστηρίων
- xi. Ανοιχτές τάξεις
- xii. Οργάνωση του εξωτερικού χώρου του Βρεφονηπιακού Σταθμού
- xiii. Διοίκηση του Βρεφονηπιακού Σταθμού
- xiv. Έννοια του όρου Διοίκηση
- xv. Τα όργανα διοίκησης των Βρεφονηπιακών Σταθμών (αρμοδιότητες, προϋπολογισμός, διαχείριση υλικού)
- xvi. Τηρούμενα βιβλία
- xvii. Το αρχείο του Βρεφονηπιακού Σταθμού
- xviii. Το πρωτόκολλο
- xix. Η αλληλογραφία του Βρεφονηπιακού Σταθμού

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει: • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης • Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Click M. Phyllis, Διοίκηση Μονάδων Προσχολικής και Σχολικής Αγωγής. Εκδόσεις Έλλην, 2005.
2. Θωμάς, Μπάκας, Οργάνωση-Διοίκηση και λειτουργία του σύγχρονου νηπιαγωγείου. Ιωάννινα, 2010.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
------------------	--------------------

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE5071	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	Διαλέξεις	2	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ.Ο.Ν.Α		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Απόκτηση γενικών γνώσεων για θέματα εργασιακών σχέσεων του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα, απαραίτητων στην απασχόλησή τους ως Βρεφονηπιοκόμοι. Επιπλέον το μάθημα αποσκοπεί στη διερεύνηση του κοινωνικού ρόλου της εργασίας μέσα από την μελέτη του εργασιακού περιβάλλοντος και τις κοινωνικές και ψυχολογικές επιδράσεις και αλληλεπιδράσεις του καθώς και στην ερμηνεία των προβλημάτων οργάνωσης και ταξινόμησης των εργασιακών ομάδων καθώς και εξειδικευμένα θέματα σύγχρονων εργασιακών σχέσεων στη Ελλάδα και διεθνώς.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να γνωρίζει:

- Το σύνολο των σχέσεων εργασίας που αναπτύσσονται στους σύγχρονους βρεφονηπιακούς σταθμούς
- Τα κοινωνικά και ψυχολογικά δεδομένα που απαιτούνται για την ύπαρξη της εργασιακής ειρήνης και την αύξηση της παραγωγικότητας στο χώρο εργασίας.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

i. Βασικές έννοιες.
ii. Διαμόρφωση των σχέσεων εργασίας.
iii. Σύμβαση και σχέση εργασίας.
iv. Λειτουργία της εργασιακής σχέσης.
v. Συμμετοχή της Γυναίκας στην εργασία.
vi. Εργατικά ατυχήματα.
vii. Κοινωνική ασφάλιση.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει: • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης • Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αγαλλοπούλου Πην. <i>Εισαγωγή στο Εργατικό Δίκαιο</i> . Σάκκουλας. Αθήνα.
2. Δασκαλάκης Δημ. (2000). <i>Προλεγόμενα για την εργασία και εργασιακές σχέσεις</i> . Σάκκουλας. Αθήνα

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ
------------------	-------------------------

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE6011	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	Θεωρία και Ασκήσεις Πράξης	4 (3Θ & 1Ε)	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στην παιδιατρική και έχει στόχο να κατανοήσουν οι φοιτητές τις

διαδικασίες αύξησης και ανάπτυξης του ανθρώπινου οργανισμού καθώς και να μπορούν να διακρίνουν παθολογικές αποκλίσεις της αναπτυξιακής διαδικασίας.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- i. Ενδομήτρια αύξηση
- ii. Εξωμήτρια αύξηση
- iii. Διάπλαση ιστών και οργάνων
- iv. Ψυχοκινητική εξέλιξη
- v. Αναπτυξιακές θεωρίες
- vi. Διαταραχές της αύξησης
- vii. Διαταραχές της ανάπτυξης
- viii. Διαταραχές της συμπεριφοράς
- ix. Διατροφή

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει: • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης • Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής • Γραπτή εργασία

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βρυώνης Γ. Παιδιατρική . Εκδόσεις Εφύρα Ιωάννινα (2004).
2. Current σύγχρονη παιδιατρική διάγνωση και θεραπεία, HayW. M., Levin M.J., Sondheimer J.M., Deterding RR. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
3. Σύγχρονη Παιδιατρική 2^η έκδοση, Lissauer T., Clayden G. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
4. Βασική Παιδιατρική. Φ.Κανακούδη και συν.University studio press 2007

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE 6020	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		5 (3Θ & 2ΑΠ)	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές έρχονται σε μία πρώτη επαφή με βασικά ζητήματα του επιστημονικού πεδίου της Διαπολιτισμικής Αγωγής. Στη συνέχεια υπάρχει επικέντρωση στις βασικές έννοιες που καθορίζουν τις εκπαιδευτικές επιλογές σε συνθήκες πολυπολιτισμικότητας. Η ευαισθητοποίηση απέναντι σε ζητήματα που σχετίζονται με τη δημιουργία και συντήρηση στερεοτύπων, προκαταλήψεων και γενικά στάσεων διάκρισης με αφορμή την κοινωνική, πολιτισμική, γλωσσική, βιογενετική διαφορετικότητα. Η γνώση των απαραίτητων διδακτικών προσεγγίσεων που υπηρετούν την ανάδειξη και την αποδοχή της ποικιλομορφίας και της ατομικότητας, καθώς και την αποδυνάμωση των στερεοτυπικών αντιλήψεων προσέγγισης του μη οικείου. Η ανάπτυξη της ικανότητας των φοιτητών/τριών να εντοπίζουν και να διαχειρίζονται με τον κατάλληλο παιδαγωγικό τρόπο τα προβλήματα αποκλεισμού και διακρίσεων που υποβόσκουν ή εμφανίζονται στις σχέσεις τους με τα παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Οι φοιτήτριες/ές θα πρέπει στο τέλος του εξαμήνου να έχουν αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Εξοικείωση με τις βασικές έννοιες όπως οι προκαταλήψεις, τα στερεότυπα και οι διακρίσεις, έτσι όπως μπορεί να εκδηλώνονται στο προσχολικό κέντρο.

- Συνειδητοποίηση της βλαπτικότητας των διακρίσεων, τόσο σε επίπεδο συγκρότησης της ατομικής ταυτότητας των παιδιών, όσο και σε επίπεδο παροχής σύγχρονου και αξιόλογου εκπαιδευτικού έργου.
- Απόκτηση ικανότητας κριτικής επιλογής υλικών και μεθόδων που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του πολυπολιτισμικού προσχολικού κέντρου.
- Επίγνωση του σημαντικού ρόλου των γονέων στο εκπαιδευτικό έργο και η εξοικείωση με τρόπους και μεθόδους προσέγγισης και συνεργασίας των παιδαγωγών με αλλοδαπούς και γηγενείς γονείς.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασική ορολογία και διάρθρωση του επιστημονικού πεδίου της Διαπολιτισμικής Αγωγής. Το μάθημα εστιάζει στην Παιδαγωγική και Διδακτική προσέγγιση της πολυπολιτισμικής τάξης ή της «ομοιογενούς» τάξης σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Εξετάζονται ο χρόνος, τα στάδια και οι τομείς δημιουργίας προκαταλήψεων σε παιδιά προσχολικής ηλικίας και συζητούνται οι θέσεις και οι στόχοι μιας παιδαγωγικής κατά των προκαταλήψεων. Εξετάζονται οι τρόποι αναγνώρισης των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων στο προσχολικό κέντρο, καθώς και οι παιδαγωγικοί στόχοι και μέθοδοι καταπολέμησής τους. Ένα επιπλέον ζήτημα που απασχολεί σχετίζεται με τη διαχείριση των διάφορων φυλών, φύλου και πολιτισμού:

- Προτείνονται παιδαγωγικά εργαλεία για την υποστήριξη της ποικιλομορφίας, την ισότιμη και εξατομικευμένη εκπαιδευτική αντιμετώπιση, την καλλιέργεια αυτοεκτίμησης, ενσυναίσθησης και κριτικής σκέψης.
- Δίνεται έμφαση στη σημασία της σχέσης των αλλοδαπών και γηγενών γονιών με το προσχολικό κέντρο και εξετάζονται μέθοδοι προσέγγισης και εμπλοκής τους στο παιδαγωγικό έργο.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (50%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Ερωτήσεις αξιολόγησης της κριτικής ικανότητας II. Παρουσίαση Ομαδικής-Ατομικής Εργασίας και γραπτή (50%)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γκότοβος, Α. (2003). *Εκπαίδευση και ετερότητα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Γκόβαρης, Χ. (2011). *Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Διάδραση.
- Πανταζής, Σ. (2006). *Διαπολιτισμική Αγωγή στο Νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Ατραπός.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ
------------------	------------------------

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE6061	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις & Ασκήσεις Πράξης	(3Θ & 2ΑΠ)		7,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Εμβάθυνση στα πολλαπλά επίπεδα που χαρακτηρίζουν το Επάγγελμα Παιδαγωγού Προσχολικής Ηλικίας, της Φροντίδας και Αγωγής του Μικρού Παιδιού, της Ψυχολογίας και των Παιδαγωγικών, ώστε να λειτουργούν υπό το πρίσμα των επιστημονικά τεκμηριωμένων αναπτυξιακών πρακτικών.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- αποκτήσει σφαιρική αντίληψη των τομέων ανάπτυξης του βρέφους και του νηπίου.
- διαμορφώσει τον αναλυτικό τρόπο σκέψης στην αναζήτηση, στη σύνθεση δεδομένων και στη διαχείριση πολυποίκλων διεργασιών που συντελούνται στα επιμέρους αναπτυξιακά στάδια

- αποκτήσει ικανότητες ερμηνείας των αναπτυξιακών γνωστικών, κοινωνικών και συναισθηματικών σταδίων του παιδιού και των πιθανών αποκλίσεων και των διαταραχών στο εύρος της βρεφικής και νηπιακής ηλικίας

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Θεωρητική ανασκόπηση
- Κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη βρέφους – νηπίου
- Γνωστική ανάπτυξη βρέφους – νηπίου
- Διαστάσεις παιχνιδιού στην προσχολική ηλικία
- Οι επιδράσεις της παρεχόμενης ποιότητας προσχολικών κέντρων στην ανάπτυξη του μικρού παιδιού

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ι. Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: -Ερωτήσεις σύντομης απάντησης -Ερωτήσεις αξιολόγησης της κριτικής ικανότητας

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Παρατηρώντας το βρέφος, Αναγνωστάκη Λ. κ. συν. 2011
2. Ένας λύκος στη σοφίτα, Richman S., 2007

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ
-------------------------	----------------------

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE6041	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		5 (3Θ & 2 ΑΠ)	5,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στόχος του μαθήματος είναι η αναγνώριση και η εξοικείωση του φοιτητή με την ψυχοπαθολογία διαταραχών της βρεφικής και νηπιακής ηλικίας, ο προσδιορισμός της αιτιολογίας τους, η επιδημιολογία και η αντιμετώπισή τους.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να έχει

- κατανοήσει τη χρήση των αρχών των ψυχολογικών θεωριών και των ευρημάτων των ψυχολογικών ερευνών,
- κατανοήσει τις προσαρμοστικές μεταλλαγές της συμπεριφοράς στο σύνθετο περιβάλλον (οικογενειακό και εξωοικογενειακό),
- εξοικειωθεί μέσα από την παρουσίαση κλινικών περιστατικών με την κλινική εικόνα των συνηθέστερων στη βρεφική και νηπιακή ηλικία διαταραχών και να έχει τη δυνατότητα αναγνώρισης συναισθηματικών και συμπεριφορικών διαταραχών στις παραπάνω ηλικίες,
- συνδυάσει πληροφορίες από διαφορετικές βιβλιογραφικές πηγές,
- εκπονήσει μικρές ατομικές εργασίες σε εξειδικευμένα θέματα έκτασης 2 το πολύ σελίδων χρησιμοποιώντας τις νέες τεχνολογίες
- συνεργαστεί με τους συμμαθητές του για να δημιουργήσουν και να παρουσιάσουν μια ομαδική εργασία πάνω σε μια υποενοότητα των περιεχομένων των ενδιαφερόντων του που θα βασίζεται στη θεματική των περιεχομένων του μαθήματος.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- i. Εισαγωγή και ιστορική ανασκόπηση.
- ii. Αναπτυξιακή προσέγγιση της Εξελικτικής ψυχοπαθολογίας.

iii.	Αιτιολογία διαταραχών και συμπτωμάτων από την προοπτική διαφόρων θεωρητικών μοντέλων (βιολογικό, ψυχοδυναμικό, συμπεριφορικό, γνωστικό, μοντέλο προσκόλλησης και γονεϊκών πρακτικών).
iv.	Κριτήρια ψυχικής υγείας, κριτήρια ανθρωπίνης συμπεριφοράς
v.	Επιδημιολογία και συμπτώματα ψυχικών διαταραχών
vi.	Ταξινόμηση και διάγνωση των διαταραχών της βρεφικής και νηπιακής ηλικίας.
vii.	Αγχώδεις διαταραχές, Διαταραχή άγχους αποχωρισμού
viii.	Φοβίες, Επεισόδια πανικού
ix.	Μετατραυματική διαταραχή
x.	Ιδεοληπτική καταναγκαστική διαταραχή
xi.	Διαταραχές διαγωγής
xii.	Διαταραχή ελλειμματικής προσοχής/ υπερκινητικότητα
xiii.	Διαταραχές διάθεσης
xiv.	Νοητική υστέρηση
xv.	Διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές (συνοπτικά)
xvi.	Παιδική σχιζοφρένεια
xvii.	Διαταραχές βασικών σωματικών λειτουργιών
xviii.	Δεοντολογικά ζητήματα. Αντιμετώπιση ψυχικών διαταραχών

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Σύντομες ανοιχτές ερωτήσεις - Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενών - Συνδυαστική ερώτηση II. Προφορική Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας - Συγγραφή εργασίας (20%, αφού κατοχυρωθεί η βάση) III. Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης - προφορική παρουσίαση, συγγραφή εργασίας (10% αφού κατοχυρωθεί η βάση)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Κάκουρος, Ευθύμιος. Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων : Αναπτυξιακή προσέγγιση / Ε. Κάκουρος, Κ. Μανιαδάκη. - 1η έκδ. - Αθήνα : Τυπωθήτω, 2002.
2. Wilmshurst, L. Εξελικτική ψυχοπαθολογία : Μία αναπτυξιακή προσέγγιση / · επιμέλεια Η.Γ. Μπεζεβέργης. - 1η έκδ. - Αθήνα : Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός, 2011. - 631σ.
3. Συλλογικό έργο. Ψυχοπαθολογία / Συλλογικό έργο, Ann M. Kring, Gerald C. Davison, John M. Neale, Sheri L. Johnson • επιμέλεια Ε. Αυδή, Π. Ρούσση. - 1 ^η έκδ. - Αθήνα : Gutenberg – Γιώργος & Κώστας Δαρδανός, 2010. - 1097σ.
4. Wenar, C. Εξελικτική ψυχοπαθολογία : Από τη βρεφική ηλικία στην εφηβεία • επιμέλεια Δ. Μαρκουλίδης, Ε. Γεωργάκα. - 1η έκδ. - Αθήνα : Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός, 2008. - 854σ.
5. Προσεγγίσεις του βρέφους : Θέματα ψυχολογίας, ψυχοπαθολογίας και ψυχανάλυσης / επιμέλεια Γ. Αμπατζόγλου, Σ. Μανωλόπουλος. - 1η έκδ. - Θεσσαλονίκη : University Studio Press, 2001. - 137σ.
6. Τουλιάς, Η. Η ψυχοπαθολογία του παιδιού και του εφήβου : Παιδαγωγική και εκπαιδευτική αντιμετώπιση - 1η έκδ. - Αθήνα : Διόνικος, 2010. - 160σ.
7. Bennett, P. Κλινική ψυχολογία και ψυχοπαθολογία • επιμέλεια Α. Καλαντζή - Αζίλι, Γ. Ευσταθίου. - 1η έκδ. - Αθήνα : Πεδίο, 2010. - 866σ
8. Συλλογικό έργο. Από την ψυχοπαθολογία στο νόημα ζωής / επιμέλεια Γ. Κλεφτάρας, Μ. Καϊλα • 1η έκδ. - Αθήνα : Πεδίο, 2009. - 400σ
9. Εργαλεία ανίχνευσης και διάγνωσης αναπτυξιακής ψυχοπαθολογίας : Σταθμισμένα ερωτηματολόγια για την κλινική πράξη και έρευνα / επιμέλεια Α. Ρούσσου, Κ. Φρανσίς. - 1η έκδ. - Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα, 2006. - 233σ
10. Χασάπης, Ι. Γ. Ψυχοπαθολογία της νηπιακής ηλικίας - 9η έκδ. - Αθήνα : Βασιλόπουλος Στέφανος Δ., 1992. - 284σ.

11. Σύγχρονα θέματα παιδοψυχιατρικής : Ψυχοπαθολογία / επιμέλεια Γ. Τσιάντης, Σ. Μανωλόπουλος. - 1η έκδ. - Αθήνα : Εκδόσεις Καστανιώτη, 1988. - 211σ.
12. Σύγχρονα θέματα παιδοψυχιατρικής : Ψυχοπαθολογία / επιμέλεια Γ. Τσιάντης, Σ.Μανωλόπουλος. - 1η έκδ. - Αθήνα : Εκδόσεις Καστανιώτη, 1988. - 234σ
13. Φιβάζ-Ντεπερσανζ, Ε. & Κορμπόζ-Βαρνερί, Α.(2006). Το πρωταρχικό τρίγωνο. Μια αναπτυξιακή προοπτική στο σύστημα των μητέρων, των πατέρων και των βρεφών. Καστανιώτης.

- Περιοδικό: Ψυχολογία,
- The Journal of Child Psychology and Psychiatry,
- Journal of Abnormal Child Psychology,
- Development and Psychopathology,
- The American Journal of Psychiatry
- Σημειώσεις αναρτώμενες στο moodle
- Εργαστηριακό υλικό αναρτώμενο στο moodle (βοηθητικό υλικό
- κατανόησης, πειράματα, links)

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ Η/Υ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE 6051	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		5 (2Θ & 3ΑΠ)	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Να συνειδητοποιήσουν οι φοιτήτριες/ές τις νέες τάσεις που έχουν αναπτυχθεί σε επίμαχα και σημαντικά ζητήματα της Προσχολικής αγωγής, τα διάφορα προγράμματα που απευθύνονται σε παιδιά προσχολικής ηλικίας από τη διεθνή πρακτική και τις σύγχρονες τάσεις από τη συγκριτική σκοπιά που αναδεικνύει διαφορετικές εξελίξεις και εναλλακτικές προτάσεις για τη διδακτική πράξη. Δίνεται έμφαση στις διδακτικές προσεγγίσεις των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, ως παιδαγωγικού μέσου, στην αγωγή των μικρών παιδιών ηλικίας μηδέν έως τεσσάρων ετών.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος η/ο φοιτήτρια /τής θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει τα σύγχρονα προγράμματα της Προσχολικής Αγωγής.
- Να εκτιμά τα αποτελέσματα σύγχρονων διδακτικών προσεγγίσεων στην εκπαιδευτική πράξη.
- Να αποκτήσει γνώσεις και δεξιότητες για αποτελεσματική λήψη διδακτικών αποφάσεων και διορατικό επαγγελματικό αναστοχασμό.
- Να αξιολογήσει γενικότερα τις νέες τεχνολογίες ως παιδαγωγικού μέσου στην ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα παιδιά προσχολικής ηλικίας.
- Να γνωρίζει εναλλακτικούς τρόπους αγωγής παιδιών προσχολικής ηλικίας και εκπαίδευσης παιδαγωγών.
- Να ευαισθητοποιήσει προς την κατεύθυνση βελτίωσης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- i. Ένταξη, χρήση και αξιοποίηση των ΤΠΕ στην προσχολική αγωγή.
- ii. Επιχειρήματα κατά και υπέρ της χρήσης υπολογιστή στα προνήπια.
- iii. Ποιες είναι οι κατάλληλες ηλικίες για τη χρήση υπολογιστή?
- iv. Βασικές προϋποθέσεις για την υποστήριξη της μάθησης με τη χρήση των ΤΠΕ.
- v. Παιδαγωγική και ΤΠΕ.
- vi. Χαρακτηριστικά καταλληλότητας εκπαιδευτικού λογισμικού προσχολικής ηλικίας.
- vii. Εκπαίδευση – Επιμόρφωση και στάσεις των παιδαγωγών στις ΤΠΕ.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις αξιολόγησης της κριτικής ικανότητας II. Παρουσίαση Ατομικής, Ομαδικής Εργασίας (40%)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Νικολοπούλου, Κ. (2009). <i>Οι τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών στην προσχολική εκπαίδευση. Ένταξη, χρήση και αξιοποίηση</i> . Αθήνα: Πατάκη.
--

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΥΚΛΟΘΕΑΤΡΟ
-------------------------	---------------------

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE 6030	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		5 (2Θ & 3ΑΠ)	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα μαθησιακά αποτελέσματα στοχεύουν:

- στη σφαιρική γνώση και κατανόηση του κουκλοθέατρου, τόσο σαν είδος θεάτρου, όσο και σαν εργαλείο και μέσο αγωγής στην προσχολική ηλικία. Οι σπουδαστές εκπαιδεύονται μέσω της πρακτικής άσκησης, και εξοικειώνονται με τις βασικές τεχνικές, την κατασκευή κούκλας, την κίνηση και τον λόγο αυτής, όσο και στην κατάλληλη επιλογή ή σύνθεση ενός κειμένου. Έχοντας κατανοήσει την παιδαγωγική αξία του κουκλοθέατρου, μπορούν έπειτα να μεταδώσουν οι ίδιοι αυτή την αξία στα παιδιά, καθώς αυτό λειτουργεί ως μέσω έκφρασης, ψυχαγωγίας και ανάπτυξης.
- οι σπουδαστές μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, είναι σε θέση να συνθέσουν και να παρουσιάσουν μια κουκλοθεατρική παράσταση στο κοινό, όντας ακόμα ικανοί να αναπροσαρμόσουν ή διαφοροποιήσουν τα κείμενα αν χρειαστεί, προσαρμόζοντάς τα σύμφωνα με τις ανάγκες που μπορεί να προκύψουν κάθε φορά, και τα νεότερα παιδαγωγικά και επιστημονικά πορίσματα.
- οι σπουδαστές αποκτούν ακόμη, την ικανότητα να συνεργάζονται μεταξύ τους προκειμένου να στήσουν μια παράσταση. Επιπρόσθετα μπορεί να προβληματιστούν πάνω στις γνώσεις και αξίες που μπορεί να μεταδώσουν στα παιδιά χρησιμοποιώντας το κουκλοθέατρο σαν μέσο αγωγής, σύμφωνα με τις συνεχόμενες κοινωνικές μεταβολές ή τα συνεχώς εξελισσόμενα παιδαγωγικά και επιστημονικά πορίσματα. Είναι ακόμη σε θέση να αναζητούν συνεχώς νέες βιβλιογραφικές πηγές (κείμενα, άρθρα) αξιολογώντας και επιλέγοντας τα καταλληλότερα σύμφωνα με το κοινό, την ηλικιακή ομάδα, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών στα οποία απευθύνονται.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

i. Ορισμός κουκλοθέατρου
ii. Ορισμός κούκλας – αντικείμενο
iii. Κουκλοθέατρο και οι χώροι του
iv. Σκηνικά
v. Ηχητικά τεχνάσματα
vi. Είδη κούκλας
vii. Σχεδιασμός κούκλας (χρώμα, μέγεθος, μορφή, χαρακτηριστικά προσώπου)

- viii. Ζωντάνεμα της κούκλας (τεχνικές εμπύχωσης, συμβουλές για αποτελεσματικό παίξιμο, κίνηση, λόγος)
- ix. Προετοιμασία για το έργο (σενάριο, ήρωες, σκηνικά)

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Μέθοδοι αξιολόγησης: - Γραπτές εξετάσεις μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου. Οι σπουδαστές καλούνται να απαντήσουν σε ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης κυρίως, σε θέματα που αφορούν την παραδοθείσα ύλη του μαθήματος. Οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις που χρειάζονται αποσκοπούν ακόμη στην άσκηση της κριτικής σκέψης των φοιτητών όπου και αξιολογείται. - Γραπτή εργασία. Οι σπουδαστές στα πλαίσια του μαθήματος, συνθέτουν μια ολοκληρωμένη κουκλοθεατρική παράσταση την οποία παρουσιάζουν δημόσια και αξιολογούνται τόσο από την διδάσκουσα όσο και από το κοινό που παρακολουθεί.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Μαγουλιώτης Α. (2006-2007). *Κουκλοθέατρο* Ι. Καστανιώτης. Αθήνα.
2. Γραμματάς Θ. (2008) *Fantasyland*. Τυπωθήτω. Αθήνα.

ΕΤΟΣ 4ο

Ζ' Εξάμηνο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE 7010	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Εργαστήριο		6 (3Θ & 3Ε)	7
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο μάθημα αυτό οι φοιτήτριες/τές έρχονται σε επαφή με τις νεώτερες τάσεις που έχουν αναπτυχθεί σε σημαντικά ζητήματα της Προσχολικής Αγωγής. Τα διάφορα μοντέλα, μέθοδοι και προγράμματα από τη διεθνή πρακτική με στόχο τη συστηματική διερεύνηση των θεμάτων της Προσχολικής Αγωγής. Τις σύγχρονες τάσεις από τη συγκριτική σκοπιά που αναδεικνύει διαφορετικές εξελίξεις και εναλλακτικές προτάσεις για τη διδακτική, παιδαγωγική πράξη.

Οι φοιτήτριες/ές να γνωρίζουν τις σύγχρονες τάσεις στην Προσχολική Αγωγή, να εκτιμούν τα αποτελέσματα των σύγχρονων διδακτικών προσεγγίσεων για τη παιδαγωγική πράξη και σχετικά με την γνώση εναλλακτικών τρόπων αγωγής παιδιών προσχολικής ηλικίας καθώς και εκπαίδευσης παιδαγωγών. Να μάθουν να προγραμματίζουν και να σχεδιάζουν την παιδαγωγική εργασία στο χώρο του Παιδικού Σταθμού, να αξιοποιούν τρόπους και μέσα διδασκαλίας, να σχεδιάζουν και να υλοποιούν δραστηριότητες. Επίσης, να σχεδιάζουν και να υλοποιούν σχέδια προγραμμάτων, να αξιοποιούν τη μέθοδο Project και τη διαθεματική προσέγγιση στις διαδικασίες μάθησης και να διαμορφώνουν στο χώρο του Παιδικού Σταθμού τις αντίστοιχες για το σκοπό αυτό περιβαλλοντικές προϋποθέσεις.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του επιστημονικού πεδίου στηρίζεται στις διδακτικές προσεγγίσεις της συνεργατικής μάθησης, της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και της βιωματικής επικοινωνιακής διδασκαλίας. Οι διδακτικές αυτές απορρέουν από τις θεωρίες των Vygotsky και Gardner.

Πιο συγκεκριμένα :

- Βιωματική προσέγγιση της μάθησης.
- Vygotsky.
- Reggio Emilia.
- Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές μέθοδοι.
- Waldorfskindergarten.
- Waldkindergarten.
- Παιδικό Μουσείο: Ένας εναλλακτικός τρόπος Εκπαίδευσης παιδιών και Παιδαγωγών.
- Ανθρώπινες σχέσεις και επικοινωνία στην προσχολική εκπαίδευση.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (50%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Ερωτήσεις αξιολόγησης της κριτικής ικανότητας II. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας και γραπτή (50%)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ντολιοπούλου, Ε. , (2006). *Σύγχρονες Τάσεις Προσχολικής Αγωγής*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
2. Λαλούμη- Βιδάλη, Ε. , (2007). *Ανθρώπινες σχέσεις και επικοινωνία στην προσχολική εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Αφοι Vidali.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE7020	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις, Ασκήσεις Πράξης και Εργαστήριο	7 (3Θ, 1ΑΠ & 3Ε)		7
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στόχος του μαθήματος είναι η ευαισθητοποίηση των φοιτητριών/ φοιτητών σε θέματα προσωπικής ανάπτυξης και η εκπαίδευση τους σε δεξιότητες επικοινωνίας και συμβουλευτικής. Περιλαμβάνει διάφορα θεωρητικά μοντέλα στο χώρο της συμβουλευτικής, την συμβουλευτική σχέση και επικοινωνία καθώς και τη συμβουλευτική στην εκπαίδευση αλλά και στους γονείς και την οικογένεια.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Να γνωρίζει τις βασικές θεωρίες και αρχές αλλά και διαδικασίες που διέπουν το χώρο της συμβουλευτικής ψυχολογίας.
- Να κατανοήσει τη σημασία της συμβουλευτικής σχέσης αλλά και του επικοινωνιακού και οργανωτικού πλαισίου της συμβουλευτικής διαδικασίας.
- Να είναι σε θέση να κατανοήσει τη χρήση των συμβουλευτικών τεχνικών τόσο στην εκπαίδευση όσο και την προσέγγιση και επικοινωνία με τους γονείς.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- i. Εισαγωγή στη Συμβουλευτική Ψυχολογία
- ii. Οδηγίες Συγγραφής Εργασιών
- iii. Διαδικασία Συμβουλευτικής
- iv. Θεωρητικά Μοντέλα Συμβουλευτικής Ψυχολογίας: Σύγκλιση Θεωριών
- v. Εναλλακτικές Θεραπείες
- vi. Συμβουλευτική Σχέση
- vii. Οργανωτικό Πλαίσιο
- viii. Δυναμική της Επικοινωνίας
- ix. Δεοντολογικά Θέματα / Πρώιμες Παρεμβάσεις
- x. Ψυχική Ευρωστία
- xi. Συμβουλευτική Γονέων / Πρώιμα Παρεμβατικά Προγράμματα
- xii. Συμπεράσματα Ερευνών & Δεδομένα της Αποτελεσματικότητας της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας
- xiii. Συμβουλευτική στην Εκπαίδευση / Συμβουλευτική Παιδαγωγών

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Σύντομες ανοιχτές ερωτήσεις - Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενών II. Φροντιστηριακές Ασκήσεις (10% αφού κατοχυρωθεί η βάση του 5) III. Εκπόνηση Μελέτης (20% αφού κατοχυρωθεί η βάση του 5)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γκούβα, Μ., & Κοτρώτσιου, Λ. (2011). *Ψυχολογικά ζητήματα σε ιστορίες φροντίδας*. Ιατρικές Εκδόσεις Λαγός Δημήτριος.
2. Goleman, D. (2005). *Καταστροφικά Συναισθήματα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
3. Fine, S. F., & Glasser, P. H. (2008). *Η επιβοηθητική συνέντευξη κατά την πρώτη συνεδρία. Η εμπλοκή του πελάτη και η εγκαθίδρυση εμπιστοσύνης*. Αθήνα: Gutenberg.
4. Γεωργίου, Σ. (2003). *Εκπαιδύοντας Ψυχολόγους στη Συμβουλευτική*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
5. Δελγιάννη-Κουϊμτζή, Β., Αθανασιάδου, Χ., & Στογιαννίδου, Α. (Επ. Έκδ.) (2010). *Συμβουλευτική με την Οπτική του Φύλου*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
6. Hill, C. E. (2009). *Helping Skills: Facilitating Exploration, Insight, and Action* (3rd Ed.). Washington, DC: American Psychological Association.
7. Καλαντζή-Αζίζι, Α. (2008). *Αυτογνωσία-Αυτοδιαχείριση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
8. Κλεφτάρας, Γ. (2009). *Πολιτισμική και πολυπολιτισμική συμβουλευτική. Άτομα με ειδικές ανάγκες – μειονότητες – μαθητές*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
9. McLeod, J. (2005). *Εισαγωγή στη Συμβουλευτική*. Μετφρ. Α. Καραθάνου & Α. Μαρκαντώνη. Μεταίχμιο.
10. Μπρούζος, Α. (2009). *Ο εκπαιδευτικός ως λειτουργός συμβουλευτικής. Μια ανθρωπιστική θεώρηση της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Gutenberg.
11. Woolfe, R., Dryden, W., & Strawbridge, S. (Eds.) (2003). *Handbook of Counselling Psychology*. London: Sage.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE7030	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξεων	4 (2Θ & 2ΑΠ)		6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτό		

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν ορισμένες τεχνικές παρακολουθώντας αυτό το μάθημα όπως:

- Να μπορούν με τη συμπεριφορά τους να εμπνέουν την ομάδα, να δίνουν κίνητρα όχι για να την κατευθύνουν όπου θέλουν αλλά να ανακαλύπτουν την χαρά του παιχνιδιού και της δημιουργίας.
- Αποκτούνται επίσης ικανότητες ώστε να μπορούν και οι ίδιοι αλλά και οι μελλοντικοί τους μαθητές να εκφράζουν τα συναισθήματά τους.
- Να επινοούν τρόπους ώστε οδηγούν την ομάδα αφεθεί, να ανακαλύπτει και να επινοεί διαφορετικούς κώδικες επικοινωνίας και έκφρασης. Ενώ παράλληλα να μάθουν τα παιχνίδια ρόλων και να μπορούν να οργανώνουν τον χώρο και την χρήση των αντικειμένων.
- Τέλος να είναι ικανοί να καταγράφουν τις αντιδράσεις των παιδιών κατά τη διάρκεια που γίνεται το θεατρικό παιχνίδι.
- Να κατακτήσουν τις βιωματικά την τεχνική της έκφρασης και της θεατρικής τέχνης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Μορφή και δομή ενός θεατρικού παιχνιδιού.
- Τεχνικές του θεατρικού παιχνιδιού.
- Τα είδη του θεατρικού παιχνιδιού.
- Μέσα που χρησιμοποιούνται για το θεατρικό παιχνίδι.
- Θεματολογικό υλικό του θεατρικού παιχνιδιού.
- Ο χώρος, το σκηνικό, τα εξαρτήματα, το μακιγιάζ, η μουσική, η χρονική διάρκεια του θεατρικού παιχνιδιού.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο.
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Στην θεωρία γραπτές εξετάσεις στην ελληνική γλώσσα με ερωτήσεις ανάπτυξης. Στο εργαστήριο με παρουσίαση ενός "θεατρικού" σε ομάδες.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Θεατροπαιχνίδια, Αννέτα Παπαθανασίου, Ολυμπία Μπασκλαβάνη, 2001 εκδόσεις Κέδρος
- Παιχνίδια αυτοεκτίμησης για παιδιά, Deborah M. Plummer, 2007, εκδόσεις Πατάκη
- Το θεατρικό παιχνίδι και οι διαστάσεις του, Λάκης Κουρεντζής, 2008, εκδόσεις Ταξιδευτής

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE7041	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		3 (2Θ & 1ΑΠ)	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Να αποκτήσουν οι φοιτητές στοιχειώδεις γνώσεις οικολογικών καταστάσεων και τρόπων ατομικής δράσης, ώστε να είναι σε θέση να δείχνουν στα μικρά παιδιά πώς μπορεί κανείς με δική του πρωτοβουλία να αντιμετωπίσει μολυσμένη ή μη μολυσμένη φύση.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Βάσεις στην παιδαγωγική, στο δίκαιο και στην οικονομία: περιβαλλοντική διαπαιδαγώγηση,

δίκαιο και πολιτική του περιβάλλοντος. ii. Ενέργεια – οικολογία και ράδιο – οικολογία. iii. Διεπιστημονική ανάλυση επίκαιρων περιβαλλοντικών προβλημάτων.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις βασικών γνώσεων του αντικειμένου. - Ανάλυση μιας μελέτης περίπτωσης - Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων της δοθείσας θεωρίας.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Τσέκος Χρ., Ματθόπουλος . (2011). <i>Αρχές Περιβαλλοντικών Επιστημών</i> . University Studio Press. 2. Μιχαλοπούλου Κ., Χιωτάκη Ε. (2001). <i>Δραστηριότητες για την ανακάλυψη και κατανόηση του περιβάλλοντος στην Προσχολική Ηλικία</i> . Καστανιώτης. Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE 7051	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	4 (2Θ & 2ΑΠ)	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικής Υποδομής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Να γνωρίσουν οι φοιτήτριες/ές την ιστορική εξέλιξη του Παιδαγωγικού υλικού, τις κατηγορίες του και την αντίστοιχη χρήση σε διάφορες δραστηριότητες στα προσχολικά περιβάλλοντα αγωγής και μάθησης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος η/ο φοιτήτρια /τής θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει τη χρήση του Παιδαγωγικού Υλικού και την ενίσχυση της προσπάθειας του παιδιού να δημιουργεί παιδαγωγικό υλικό.
- Να εκτιμά τα αποτελέσματα σύγχρονων διδακτικών προσεγγίσεων στην εκπαιδευτική πράξη.
- Να αποκτήσει γνώσεις και δεξιότητες για αποτελεσματική λήψη διδακτικών αποφάσεων και διορατικό επαγγελματικό αναστοχασμό.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Προϋποθέσεις για μια επιτυχημένη διδασκαλία.
- Το υλικό γενικά που χρησιμοποιείται στα προσχολικά κέντρα.
- Τα μαθηματικά σήμερα. Το πρόγραμμα των μαθηματικών στο σύγχρονο προσχολικό κέντρο.
- Το παιδαγωγικό υλικό του Friedrich Froebel.
- Το παιδαγωγικό υλικό της Maria Montessori.
- Το παιδαγωγικό υλικό των Roza – Karolina Agazzi.
- Το παιδαγωγικό υλικό του O. Decroly.
- Το παιδαγωγικό υλικό των M. Audemars – L. Lafendel.
- Το παιδαγωγικό υλικό του George Cuisenaire.
- Δραστηριότητες και παιδαγωγικό υλικό.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις αξιολόγησης της κριτικής ικανότητας II. Παρουσίαση Ατομικής, Ομαδικής Εργασίας (40%)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Τσολάκη, Κ. (2006). *Παιδαγωγικό υλικό για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Καστανιώτη.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ECE7061	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7ο
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		4 (2Θ & 2ΑΠ)	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικότητας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στα πλαίσια του μαθήματος δίνονται στους φοιτητές/τριες, σε πρώτο επίπεδο, οι βασικές εισαγωγικές γνώσεις στις έννοιες της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Γενικό πληροφοριακό διάγραμμα για την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Φορείς και πλαίσιο, διαγνωστικοί, αξιολογικοί και υποστηρικτικοί φορείς.

Σε δεύτερο επίπεδο προσεγγίζονται αναλυτικά οι κάτωθι αναπηρίες και το αρνητικό αντίκτυπο που επιφέρουν στη διαδικασία της μάθησης: 1) Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές – Αυτιστικό φάσμα και Σύνδρομο Asperger και Rett. 2) Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες 3) Αισθητηριακές αναπηρίες όρασης, ακοής και κινητικές αναπηρίες- εγκεφαλική παράλυση. Διαταραχές ομιλίας και λόγου. 4) Νοητική υστέρηση. 5) Ψυχικές διαταραχές. Σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές, συμπεριφορικές και κοινωνικές δυσκολίες. 6) Χαρισματικά παιδιά.

Σε τρίτο επίπεδο εξετάζονται οι βασικές αρχές διδακτικής στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση καθώς και αξιολόγηση και παιδαγωγική αντιμετώπιση για κάθε αναπηρία. Εν γένει οι εκπαιδευτικές παρεμβάσεις και στρατηγικές.

Επίσης, μελετώνται τα αναλυτικά προγράμματα (ΔΕΕΠΣ-ΑΠΣ) για μαθητές με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο Νηπιαγωγείο.

Εν κατακλείδι, εξετάζεται το ζήτημα της ένταξης, και συνεκπαίδευσης στην εκπαιδευτική πράξη και εν γένει στο μαθησιακό, σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον.

Παράλληλα, γίνεται ενημέρωση εκπαιδευτικού υλικού, δημοσιευμάτων και εκδόσεων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/ -τρια θα είναι σε θέση να:

- Να κατανοήσει και να εμβαθύνει στις σύγχρονες τάσεις της ειδικής εκπαίδευσης τόσο από θεωρητική όσο και από πρακτική άποψη.
- Να αποκτήσει δεξιότητες κριτικής κατανόησης και αξιολόγησης, ώστε να μπορεί να διαχειριστεί προβλήματα σε μαθητές με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες και στις οικογένειές τους.
- Να γνωρίζει τα διάφορα εργαλεία για τον εντοπισμό παιδιών με ειδικές ανάγκες και να ασκηθεί στη χρήση τους.
- Να αναπτύξει τις γνώσεις και να εξελίξει το γνωστικό υπόβαθρο, ισορροπώντας μεταξύ της θεωρίας και των προηγμένων πρακτικών δεξιοτήτων.
- Να ενισχύσουν τις επαγγελματικές και ακαδημαϊκές ικανότητές τους.
- Να λειτουργεί κάθε φορά με βάση την ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης: ένα σχολείο για όλους.
- Να έχει την ικανότητα να προσεγγίζει διαθεματικά τη διδασκαλία του με βάση το Ενιαίο Πλαίσιο Σπουδών

ώστε να ενσωματώνει ειδικούς στόχους και ειδικά προγράμματα στο κοινό πρόγραμμα για να ανταποκριθεί στις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και των μαθητών με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- i. Γενικό πληροφοριακό διάγραμμα για την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Ο νόμος 3699/ 2008. Παιδιά με ειδικές ανάγκες και ικανότητες -Κατηγορίες αναπηριών. Φορείς και πλαίσιο της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Διαγνωστικοί, αξιολογικοί και υποστηρικτικοί φορείς(κέντρα υποστήριξης (ΚΕΔΔΥ), Ιατροπαιδαγωγικά κέντρα).
- ii. Τα ΣΜΕΑ και η δομή τους, παράλληλη στήριξη, τμήματα ένταξης.
- iii. Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές I – Αυτιστικό φάσμα.. Αξιολόγηση και Παιδαγωγική Αντιμετώπιση.
- iv. Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές II –Σύνδρομο Asperger και Rett. Αξιολόγηση και Παιδαγωγική Αντιμετώπιση.
- v. Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμσία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία, , δυσπραξία . Σύνδρομο Διαταραχής ελλειμματικής προσοχής με ή χωρίς υπερκινητικότητα.
- vi. Αισθητηριακές αναπηρίες όρασης, ακοής και κινητικές αναπηρίες. Διαταραχές ομιλίας και λόγου.
- vii. Νοητική καθυστέρηση. Μορφές και Σύνδρομο. Πιθανά συνωδά συμπτώματα.
- viii. Πολλαπλές αναπηρίες και εγκεφαλική παράλυση.
- ix. Ψυχικές διαταραχές. Σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες. Παραβατική συμπεριφορά λόγω κακοποίησης, γονεϊκής παραμέλησης ή ενδοοικογενειακής βίας.
- x. Χαρισματικά παιδιά με μία ή περισσότερες νοητικές ικανότητες.
- xi. Βασικές αρχές διδακτικής στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση.
- xii. Αξιολόγηση και Εκπαίδευση - φοίτηση των παιδιών με αναπηρίες. Αναλυτικά προγράμματα για μαθητές με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο Νηπιαγωγείο.
- xiii. Ένταξη, συνεκπαίδευση στην εκπαιδευτική πράξη – κοινωνική ένταξη.
- xiv. Ο σημαντικός ρόλος της αφήγησης στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Διδακτικές πρακτικές.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ι. Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις βασικών γνώσεων του αντικειμένου. - Ανάλυση μιας μελέτης περίπτωσης - Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων της δοθείσας θεωρίας.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αγγελοπούλου-Σακαντάμη. *Ειδική Αγωγή*. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Θεσσαλονίκη.
2. Δράκος Γ. Σύγχρονα θέματα της Ειδικής Παιδαγωγικής: προβληματισμοί-αναζητήσεις-προοπτικές

